EN

KRISTENS HEMLIGHET

AF

ETT LYCKLIGT LIF

En Kristens Hemlighet

af

Ett Lyckligt Lif.

Af

Hannah W. Smith.

Öfwersättning från sista genomsedda och tillökta engelska upplagan.

WILLARD TRACT REPOSITORY,
Beacon Hill Place, Boston.
608 Arch Street, Philadelphia.

Copyright, 1889, by CHARLES CULLIS.

CHICAGO,
Tryckt å CHICAGO-BLADETS tryckeri, 346 N. Wells Street.

Förord.

(Af en bokens wän).

Ofta händer det wandrare i bergstrakter, att de hafwa tunga moln och tjocka dimmor att tränga igenom, medan de klifwa uppför de första bergssträckorna; men då de kommit högre upp, båda de i det klaraste solljus och i den renaste luft med dimmor och moln under sig och en ljus, härlig himmel öfwer sig. Något dylikt fins äfwen på det andliga området. Föreliggande bok will wara en wägwisare till de högre, ja högsta möjliga områden och förmåner af andliga lifserfarenheter för Guds barn, redan medan de dwäljas här i "Mesaks land och bo ibland Kedars hyddor".

De andliga lifsförmåner, som denna bok framställer såsom tillgängliga för alla troende, hafwa stundom fått wissa fastställda namn. Denna bok, liksom den hel. Skrift sjelf, undwiker dock alla stående benämningar och konsttermer för det inre lifwets erfarenheter. Guds ord begagnar ofta olika uttryck för samma sak eller erfarenhet, betraktad blott från olika synpunkter; och man bör icke af dessa enkla uttryck göra ett slags ordbok öfwer de andliga erfarenheterna, ej heller af det andliga lifwet sjelft göra en mystisk orden med sina olika grader. Från olika synpunkter, men lika berättigade, kan man kalla samma sak "det högre lifwet" eller "det djupare lifwet," "den andra wälsignelsen" eller den tredje, fjerde, tionde o. s. w., el-

ler "döpelsen med Anden," eller "uppfyllelsen," eller "helgandet," eller med andra mer eller mindre rätta namn. Hufwudsaken är icke namn eller lära, utan erfarenheter och lif till att motswara de okonstlade bibeluttrycken och den bibliska mättstocken för ett sannt lyckligt andligt lif.

Måhända skall någon tycka att ordet "måste" förekommer wäl ofta i några af bokens kapitel. Derwid är dock att märka att det står i ett så klart och ljufligt sammanhang, att det helt enkelt — måste begagnas för att så starkt som möjligt uttrycka de saliga förmåner, som för själen nödwändigt härflyta från barnaförhållandet till Gud. Det är som om man skulle säga till en som i går war en hungrig, smutsig och trasig tiggare, men i dag blifwit en millionär: nu måste du stå dig godt; nu måste du äta dig mätt, twätta dig och sätta på dig bättre kläder.

Boken har på originalspråket (engelskan) utgått under knapt tio års tid i många tusen exemplar. Den äldre upplagan är, sedan tre eller fyra år tillbaka, öfwersatt på swenska språket och utgifwen i Swerige, hwareft boken har haft stor spridning. Gud har rikligen wälsignat henne och hennes budskap, såsom talrika enskilda witnesbörd och kristliga tidningars hjertligt warma witsord gifwa tillkänna. Den här föreliggande öfwersättningen eftersträfwar att wara trognare än den förra samt är gjord från författarinnans sista, omarbetade, i hwarje kapitel utwidgade och med tre nya kapitel tillökta upplaga. "Det är en ström, hwars bäckar fröjda Guds stad," och Gud förläne äfwen denna bäck från strömmen att tillföra många hjertan fröjden af ett lyckligt lifs hemlighet!

Företal.

Denna bok är icke något teologiskt arbete. Jag bekänner öppet att jag aldrig studerat i teologiska skolor och att jag icke förstår deras sätt att behandla ämnen, ej heller deras termer. Men Herren har i min erfarenhet praktiskt lärt mig ur sitt ord åtskilligt, som warit mig till stor hjelp i mitt kristliga lif, och som gjort detta lif mycket lyckligt. Jag will nu, så godt jag kan, omtala min funna hemlighet, i hopp att äfwen andra skola kunna hjelpas till ett lika lyckligt lif.

Min affigt är icke att söka förändra någons läroåskådning. Jag wågar säga att de flesta af mina läsare äro mer hemma i teologi än jag, och måhända skola de i min bok påträffa mycket, som skall synas dem wara teologiska mißtag. Men låt mig bedja att dessa mißtag må ursäktas och att mina läsare må försöka att tillegna sig i erfarenheten det praktiska af hwad jag welat säga, och om något befinnes wara till hjelp, så förlåten det bristfälliga framställningssättet! Jag har försökt att fatta den grundsanning, som ligger i djupet af hwarje kristlig bekännelse och åskådning, samt göra henne gällande för själens inträde i ett lefwande personligt förhållande till Gud. Denna sanning och detta förhållande måste ligga till grund för

hwarje form af sann gudaktighet, uttrycksſätten derför må för öfrigt wara hwilka som helſt.

Jag har anbefallt min bok åt Herren och har bedt honom motwerka allt, som kan wara orätt i henne, men deremot låta blott det som är sant deri finna tillträde till något hjerta. Intagen af ömt medlidande för och trånande kärlek till alla, hwilka gå arbetande och betungade i Kriſti förſamling, sänder jag ut denna bok, och deß budſkap går rätt från mitt hjerta till deras. Jag har gifwit det bäſta jag har, och jag kan icke göra mer. Må den helige Ande begagna det till att underwiſa någon af mina läſare om den sanna hemligheten af ett lyckligt lif!

Hannah Whitall Smith.

Germantown, nära Philadelphia, Pennſylwan a.

Innehåll.

Första kapitlet. Sid.

Inledning. Guds sida och menniskans sida 9

Andra kapitlet.

Detta lifs skriftenlighet 21

Tredje kapitlet.

Hwari detta lif består 33

Fjerde kapitlet.

Huru man inträder i detta lif 44

Femte kapitlet.

Swårigheter rörande helgandet 57

Sjette kapitlet.

Swårigheter rörande tron 68

Sjunde kapitlet.

Swårigheter rörande wiljan 81

Åttonde kapitlet.

Är Gud i allt? 94

Nionde kapitlet.

Tillwärt 107

Tionde kapitlet. Sid.
Om tjenandet 122

Elfte kapitlet.
Swårigheter rörande ledningen 136

Tolfte kapitlet.
Om frestelser.....150

Trettonde kapitlet.
Nederlag 161

Fjortonde kapitlet.
Twifwel 177

Femtonde kapitlet.
Frukter i den dagliga umgängelsen.....189

Sextonde kapitlet.
Glädjen af att lyda 200

Sjuttonde kapitlet.
Ett med Kristus 211

Adertonde kapitlet.
"Då" och "Men." En bild ur det inre lifwet 224

Nittonde kapitlet.
Den helige Andes dop 233

Tjugonde kapitlet.
Konungar och deras riken.....253

Första kapitlet.

Inledning.

Guds sida och menniskans sida.

När jag går att behandla detta ämne om lifwet och wandringen i tron, will jag redan från början söka undanrödja ett miſförstånd, som allt för ofta uppstår, när man talar om detta ämne, och som i sjelfwa werket hindrar en klar uppfattning af detsamma. Detta miſförstånd härleder sig deraf, att man sällan besinnar det saken har två sidor. Man ser tydligt den ena sidan, som framhålles, stannar uteslutande för den och inrymmer icke ens en tanke för den andra, hwarför det icke är att undra öfwer, om följden blir att man af det stora hela endast får en wanställd uppfattning.

Men nu kan, som sagdt, denna sak ses från två, tydligt skilda sidor, och kan, liksom allt annat, icke fullständigt fattas, för så widt icke begge dessa sidor behållas i sigte. Jag syftar naturligtwis på Guds sida och menniskans sida, eller med andra ord på Guds andel i helgelsens werk och på menniskans andel. Det är ju en bestämd skilnad och äfwen en olikhet mellan dessa båda, ehuru de på intet wis äro i strid mot hwarandra, om det än stundom kan förefalla så wid ett ytligt betraktande.

Detta belystes för mig för någon tid sedan på ett

ganska slående sätt. Två lärare, som begge wille framhålla betydelsen af det högre kristliga lifwet, höllo möten på samma plats men wid olika tider. Den ene talade uteslutande om Guds andel i werket, den andre om menniskans. De öfwerensstämde fullkomligt med hwarandra i åsigter och wißte att de lärde blott olika sidor af samma stora sanning. Detta förstod äfwen flertalet af deras åhörare, men bland dem funnos naturligtwis äfwen sådana, som icke fattade detta, och bland dessa war ett fruntimmer, som kom fram till mig, och hwars ansigte uttryckte en orolig undran. "Jag kan alls icke förstå detta," sade hon. "Här äro två predikanter, hwilka skola lära samma sanning, och likwäl tycker jag att de endast motsäga hwarandra." Jag fann ögonblickligen att hon gaf uttryck åt en undran och ett bekymmer, som helt wißt många ärliga och efter denna sanning frågande själar känna inom sig.

Antag att två wänner gått att bese någon ryktbar byggning och att de sedan wid hemkomsten wilja beskrifwa henne. Den ene har sett endast norra sidan, och den andre endast den södra. Den förste säger: "Byggningen war uppförd i den och den stilen och har så och så många wåningar och ornament." — "Ack nej," afbryter den andre, "du har i grund mißtagit dig. Jag har sett byggningen, och hon war bygd på helt annat sätt; deß wåningar woro så och så många, och deß ornament woro de och de." En lislig disputt om hwilken som hade rätt skulle sannolikt uppstå, och twisten skulle icke sluta förr, än de två wännerne upptäckt att de beskrifwit olika sidor af byggningen. Men då wore med ens allt klart.

Jag skulle gerna wilja så klart som möjligt åskådliggöra hwad jag tror wara de båda olika sidorna af denna

sak, samt wisa huru betraktandet af den ena sidan med förbiseendet af den andra owilkorligt skapar orätta föreställningar och begrepp om sanningen.

För att uttrycka mig kort, skulle jag wilja säga att menniskans andel i helgelsen är **att tro** och Guds andel är **att werka.** Man ser genast huru olika dessa sidor äro, och dock strida de ej mot hwarandra. Detta måste ske: att wi befrias från syndens makt och fullkomnas i hwarje godt werk till att göra Guds wilja. "Skådande såsom i en spegel Herrens härlighet," skola wi werkligt förwandlas till Herrens afbild "från härlighet till härlighet, såsom af Herrens Ande." Wi skola förwandlas genom wårt sinnes förnyelse, på det wi må pröfwa hwad som är Guds goda, behagliga och fullkomliga wilja. Ett werk skall utföras i oß och med oß. Widlådande synder måste öfwerwinnas; dåliga wanor besegras; oheliga böjelser och känslor utrotas samt heliga sådana födas i stället. En werklig omskapelse måste ega rum. Så lär åtminstone bibeln. Nu måste någon utföra detta werk. Antingen skola wi sjelfwa eller någon annan göra det. De flesta af oß hafwa först sjelfwa försökt dermed och hafwa på ett bedröfligt sätt mißlyckats. Sedan upptäcka wi genom Skriften och wår egen erfarenhet att det är ett werk, till hwilket wi äro fullkomligt oförmögne, men att Herren Jesus Kristus kommit i ändamål att utföra detsamma, och att han will göra det med alla, som helt öfwerlemna sig i hans händer och förtro sig åt honom. Hwad har nu under dessa omständigheter den troende att göra, och hwad är det Herren skall göra? Den troende kan helt enkelt icke göra annat än **tro** och förlita sig på Herren, medan Herren, på hwilken han tror, **utför det** åt honom anförtrodda werket. **Tro** och **gerning** äro wisserligen

motsatser och ofta stridande emot hwarandra; men äro de det ock i detta fall? Uppenbarligen icke! Om wi skulle säga att en menniska helt öfwerlemnat åt en annan att för henne utföra något arbete, men att hon ändock sjelf hölle på med samma arbete, så skulle det ju ligga en orimlighet i hwad wi sade. Men om wi yttrade att en öfwerlåtit åt en annan att göra något för sig, och att denne andre fullgjorde det werket, så wore det ju ett mycket enkelt och naturligt förhållande, som wi framhölle. Sammalunda, när wi säga att i detta det högre lifwet menniskan endast har att tro, och att Gud utför det werk, som menniskan lemnat ifrån sig åt honom, så hafwa wi wisserligen icke sagt något, som bör wara swårt att förstå.

Den lärare, som talar om menniskans andel i detta werk, kan icke säga annat, än att hon får uppgifwa sig sjelf och lita på Gud, ty detta är werkligen det enda menniskan kan göra. Härom äro nog också alla ense. Och dock blifwa sådane lärare beständigt klandrade, såsom om de skulle mena att saken icke hade någon annan sida, utan att allt wore färdigt, blott man trodde. Det ropet höjes, att denna läran om tron skjuter undan alla werkligheter; att själen uppmanas att blott tro, och detta är allt som blir utaf; att man sålunda får sitta ned i ett slags andlig hwilstol och drömma bort ett lif, tomt på alla sanna frukter. Denna mißuppfattning härleder sig naturligtwis deraf, att antingen har predikanten uraktlåtit att beröra eller åhöraren att lyßna till den andra sidan af saken, som är att när wi **lita** på Herren, så utför **han** werket, och att mycket göres, ehuru icke af oß, utan af honom. Något werkligt uträttas när wi helt förtröfsta på Herren, ty han åtager sig hwad wi anförtro åt honom och fullgör det. **Wi** göra ingenting; **han** gör allt, och

det blir just derför så mycket bättre gjordt. Så snart wi klart inse detta, försvinner helt och hållet det underliga i denna trons predikan.

Å andra sidan blir den predikant, som förnämligast uppehåller sig wid Guds werkande i fråga om helgelsen, tadlad, ehuru på helt andra grunder än den förre. Han talar icke om tro, ty Herrens andel är icke att tro, utan att werka. Han utför hwad som anförtros åt honom. Han uppfostrar och tuktar själen genom både inre pröfningar och yttre skickelser. Han anwänder alla sina tillgångar af wisdom och kärlek till att feja och rena den själ, som öfwerlemnat sig åt honom. Han låter allt, litet såwäl som stort, i en sådan menniskas lif och omständigheter tjena det ena stora målet, att hon må wäxa till i nåden och dag för dag, timme för timme allt mer omgestaltas efter Kristi afbild. Han förer henne genom en längre eller kortare förnyelseproceß, allt efter som hennes tillstånd särskildt fordrar, och låter henne lefwande få erfara att just det sker henne, hwarför hon har anförtrott sig åt honom. Wi hafwa wågat t. ex., enligt uppmaningen i Rom. 6 : 11, att genom tron anse oß "döde från synden." Herren förwerkligar detta och leder oß till seger öfwer oß sjelfwa genom att dagligen och stundligen waka öfwer oß och wårda sig om oß. Att wi räkna oß för döde från synden har någon betydelse endast i den mån, som Gud förwerkligar det. Likwäl beskylles den predikant, som stannat för denna sakens praktiska sida, och som wisar huru Gud förwerkligar detta, att wi genom tron hålla oß för döde — han beskylles, säga wi, för att helt och hållet motsäga trons predikan, att lära endast en genom gerningar småningom skeende helgelse och att föresätta själen ett rent af oupphinneligt mål.

Helgelsen är på en gång både ett steg i tron, taget i ett enda ögonblick, och ett efter hand pågående werk. Hwad oß widkommer, är hon blott ett steg, å Guds sida är hon ett fortsatt werk. Genom ett trons steg införsättas wi i Kristus; genom ett fortsatt werk af Gud komma wi att wära till i honom i alla stycken. Genom ett trons steg lemna wi oß sjelfwa i den gudomlige krukomakarens hand; genom ett fortsatt arbete gör han oß till kärl, sig till heder, för honom brukbara och beredda till allt godt werk.

Se här ett exempel! Om jag för någon, som är fullkomligt okunnig i ämnet, skall beskrifwa huru ett stycke lera förwandlas till ett skönt kärl, säger jag honom först hwad lerets andel är härwid. Och det är att leret lägges i krukomakarens hand och har der allenast att låta sig wändas och handteras af krukomakaren, efter som han will. Detta är werkligen det enda man kan säga att leret har att göra. Skulle wäl nu den, som hör detta, deraf sluta till att ingenting mer skulle göras, derför att jag säger att detta är allt hwad på leret beror? Ingalunda, utan så widt han är en förnuftig menniska, säger han: "Jag förstår; detta är hwad leret har att göra, men hwad skall krukomakaren göra?" "Jo," swarar jag, "nu komma wi till det wigtigaste. Krukomakaren tager leret, som är lemnadt i hans händer, och börjar forma det, efter som han finner för godt. Han knådar och arbetar det, han plockar sönder det och pressar det åter tillsammans, han blöter det och låter det sedan torka. Ibland arbetar han på samma lerklimp timme efter timme, ibland lägger han honom åsido och rör honom icke på flere dagar. Men sedan han genom alla dessa processer fått leret fullkomligt mjukt, gör han deraf det kärl, han be

stämt det att blifwa. Han lägger det på hjulet, slätar och jemnar det, torkar det i solen, bränner det i ugnen och tager sedan ut det ur sin werkstad, ett kärl honom till heder och för honom brukbart."

Skall wäl nu min åhörare påstå att jag motsäger mig sjelf? — att jag för ett ögonblick sedan sade att leret icke hade annat att göra än ligga stilla i krukomakarens hand, och att jag nu förelägger detsamma ett outförbart arbete, då leret ju omöjligen kan göra sig till ett sådant kärl, som ofwan beskrifwits? — Wisserligen icke. Ty han förstår ju att när jag förut talade om hwad leret hade att göra, talar jag nu om hwad mästaren har att göra. Det ena strider alls icke emot det andra; man wäntar icke att leret skall utföra krukomakarens arbete, utan endast att det skall lemna sig åt honom att bearbetas.

Intet, tyckes mig, kan wara klarare, än den fullkomliga öfwerensstämmelsen mellan dessa båda wid första påseendet så motsägande, men i sjelfwa werket blott skilda framställningar af den sak, hwarom här är fråga. Hwad kan man säga om menniskans del i detta stora werk mer, än att hon åter och åter måste öfwerlemna sig åt sin Mästare och beständigt lita på honom? Men tager man den andra sidan af saken i betraktande, den som rör Guds del i werket — hwad kan då icke sägas om hans mångfaldiga och underbara gerningar wid fullgörandet af hwad som blifwit lagdt i hans händer? Här börjar **tillwäxandet** eller **blifwandet**. Lerklimpen skulle aldrig blifwa ett skönt kärl, om han också i tusende år stannade i lergropen. Men har han en gång blifwit lagd i en skicklig krukomakares hand, blifwer eller, så att säga, wärer han hastigt genom hans skapande förmåga till ett

kärl, honom till heder. Sammalunda blir den själ, som lemnat sig i den himmelske krukomakarens hand, hastigt förwandlad från härlighet till härlighet till Herrens afbild genom hans Ande.

Har nu du, min wän, tagit det trons steg, hwarigenom du helt och utan alla förbehåll lemnat dig i Herrens händer, så wänta också af honom att han skall börja sitt arbete med dig! Hans tillwägagående derwid blir kanske olika mot hwad du hade tänkt dig. Men han wet bäst, hwarför han sköter dig så eller så, och du måste låta dig dermed nöja.

Jag känner ett fruntimmer, som hade begynt detta trons lif och derwid fått erfara en särdeles rik Andens utgjutelse. En hel flod af ljus tycktes strömma ut öfwer henne, och hon uppfyldes med stor glädje. Hon trodde att Herren härigenom wille förbereda henne för något wigtigt wärf i hans tjenst och wäntade att omedelbart blifwa förflyttad på något arbetsfält. Men i deß ställe förlorade hennes man på en gång hela sin förmögenhet, och hon blef likasom innestängd uti sitt eget hem; måste sjelf lägga hand wid alla möjliga husliga göromål och fick hwarken tid eller krafter öfriga att göra något för evangelii utbredande. Hon böjde sig dock willigt under denna tuktan och egnade sig med lika stor glädje åt att sopa, damma, baka och sy, som hon skulle hafwa gjort åt att tala, bedja eller skrifwa i sin Herres tjenst, om sådant förunnats henne. Följden blef att hon just genom denna uppfostran gjordes till ett kärl, "för Husbonden brukbart och beredt till allt godt werk."

En annan qwinna, som börjat detta trons lif under liknande omständigheter som den nyss nämda, och under erfarenhet af stor wälsignelse, wäntade likaledes att Gud

skulle begagna henne till något särskildt stort andligt werk. Likson den förra blef äfwen hon instängd i sitt hem med två små, kinkiga och sjukliga syskonbarn att wårda, underwisa och roa dagarne igenom. Men i motsats till den förstnämda qwinnan, böjde hon sig dock icke för denna uppfostran, utan knotade och förjde, så att hon slutligen förlorade sin undfångna wälsignelse och föll tillbaka i det tillstånd af kallsinnighet och ofrid, hwari hon förut befunnit sig. Hon hade till en början förstått att henne tillkom allenast att lita på Herren, men hon förstod icke i fortsättningen Guds ledning, då han wille hos henne utföra det werk, hon bedt honom om; hon slet sig derför lös ur den himmelske krukomakarens hand; och — kärlet förderfwades på hjulet.

Jag tror att mången på ett liknande sätt förderfwats, och det ofta nog derför att han icke förstått dessa förhållanden. En mogen kristlig erfarenhet kan icke uppnås på ett ögonblick, utan hon är frukten af Guds helige Andes werkan, hwilken genom sin kraftiga och omskapande makt kommer oß att i allting wäxa till i Kristus. Wi kunna icke hoppas att nå denna mogenhet på annan wäg, än genom att helt och willigt öfwerlemna oß sjelfwa åt hans mäktiga werkande. Men den helighet, Skriften framställer såsom en närwarande erfarenhet, hwilken hwarje kristen ständigt kan hafwa, afser dock **icke den mogenhet,** till hwilken man kommer genom tillwäxt, utan **den hjertats renhet,** som kan wara lika fullkomlig hos det lilla barnet i Kristus som hos den troende gråhårsmannen.

Leret är, från den stund det kommer under krukomakarens omskapande hand, hwarje dag och hwarje timme just hwad krukomakaren den dagen och den timmen will

att det skall wara och är honom till behag, ehuru det ännu är mycket långt ifrån att wara det kärl, det framdeles skall blifwa.

Det lilla lindebarnet kan wara allt, hwad ett lindebarn kan eller bör wara och derför wara sin moder fullkomligt till nöjes. Likwäl är det långt ifrån hwad samma moder önskar det skall wara **då**, när det en gång uppnått år af fullare mognad.

Juni-äpplet är ett fullkomligt äple för att wara i Juni. Det är det bästa äple, Juni-månaden kan frambringa. Och dock är det mycket olika Oktober-äplet, som är ett fullfärdigt äple.

Guds werk äro fullkomliga på hwarje stadium. Menniskans werk blifwa aldrig fullkomliga förr, än de nått sin afslutning och fulländning.

Så ware det åter sagdt, att allt hwad som i helgelsewerket fordras är att **wi genom ett trons steg lägga oß sjelfwa i Herrens hand**, att han må werka i oß hwad som är honom wälbehagligt, och att **wi genom en fortsatt trons öfning må qwarblifwa hos honom.** Detta är hwad wi hafwa att göra, och **när** wi så göra och **under** det wi så göra, äro wi i Skriftens mening werkligen wälbehagliga inför Gud, ehuru det kan åtgå många år af uppfostran och ansning, innan han får oß till sådana kärl, som i alla hänseenden äro honom till heder och till hwarje godt werk brukbara.

Medan wi alltså blott hafwa att tro, har Herren att werka. Och göra wi blott hwad oß tillkommer, så underlåter han icke att göra sitt werk, ty aldrig har någon, som tröstat på Herren, kommit på skam. Frukta derför icke att, om du anförtror dig åt Herren eller uppmanar andra att göra det, så skall helgelsens werk stanna derwid. Åh

nej; tron är blott början till och i fortsättningen grunden å vår sida för helgelsens werk; men **medan wi tro, werkar Herren,** och se, detta att Herren werkar är den wigtigaste delen af hela helgelsewerket. Detta förklarar det skenbart motsägande, som förewitas oß af så många, i det de påstå att wi ett ögonblick lära att man icke skall göra annat än tro, och att wi nästa ögonblick förelägga den troende att göra omöjliga ting. Huru förlikas så motsägande uppgifter? fråga de. Jo, de förlikas alldeles på samma sätt, som wi förlika uppgifterna om en såg i timmermannens werkstad, när wi det ena ögonblicket säga att sågen söndersågat ett träblock, och wi i nästa ögonblick förklara att timmermannen gjort det. Sågen är det werktyg, som begagnats; kraften, som brukar henne, är timmermannens. Sammalunda skola wi finna, när wi åt Gud öfwerlemna oß sjelfwa och wåra lemmar såsom rättfärdighetens redskap, att han werkar i oß "både wilja och gerning för sitt wälbehags skull," och wi skola med Paulus kunna säga: "Jag har arbetat — —, dock icke jag, utan Guds nåd, som är med mig." Ty wi skola wara **"hans werk,"** icke wåra egna (Ef. 2: 10). Och besinna wi detta förhållande noga, så skola wi inse att blott Gud, som skapat oß, kan åter förnya oß, ty han ensam förstår i grunden "sina händers werk." Alla försök att förnya oß sjelfwa skola sluta med kärlets förderf, och ingen själ kan någonsin uppnå deß höga bestämmelse att blifwa fullkomnad, utan genom **hans** arbete, "som werkar allt efter sin wiljas råd."

I denna bok kommer jag naturligtwis att förnämligast uppehålla mig wid menniskans förhållande i helgelsewerket, emedan jag skrifwer för menniskor, och hoppas kunna wisa de troende huru de skola fylla sin uppgift wid

det stora werket. Men jag önskar det klart förstått allt igenom, att om jag icke af hela mitt hjerta trodde på Guds mäktiga werkande å sin sida uti detta werk, skulle icke ett enda ord af denna bok någonsin blifwit skrifwet.

"Jag har mig helt åt honom lemnat
Och will i stillhet derpå se
Att hwad hans kärlekswilja ämnat
Må obehindradt med mig ske.
Så skall, intill min lefnads ända,
Mig också intet annat hända,
Än hwad hans afsigt innebär.
Och om än tårar derwid gjutas,
Skall allt dock saligt för mig slutas;
Ty **hwad** han gör mig nyttigt är."

"Jag wet han kan mig icke glömma,
Och när **mitt** hjerta lider här,
Lär wißt **hans** hjerta för mig ömma,
Hwaraf jag rikligt tröstad är."

* * *

"Så will jag på min Herre lita
Och alltid wänta på hans tid;
Om barnalydnad mig beflita,
Så får jag gå min wäg i frid."

Andra kapitlet.

Detta lifs skriftenlighet.

När jag nu skall börja framställa detta ämne om det sanna, kristliga lifvet — detta lif, som är fördoldt med Kristus i Gud — är det så många tankar, som wilja fram, att jag nästan förstummas. Hwarmed skall jag börja? Hwad är wäl wigtigast att säga? Huru skall jag få menniskor att tro hwad de läsa? Ämnet är ju så härligt, och menniskoord synas så swaga att tolka det!

Men något måste jag dock säga härom. Hemligheten måste uppenbaras. Ty det är en hemlighet rörande den seger, som öfwerwinner werlden, och rörande den utlofwade befrielsen från alla wåra fiender, hwilken alla Guds barn längta efter och bedja om, men hwilken så ofta, då de utsträcka handen efter henne, synes fly undan dem. Måtte Gud gifwa mig nåd att så tala härom, att hwarje troende, i hwars händer denna bok faller, måtte få ögonen öppnade att se denna sanning, sådan hon är i Jesus, och att för egen räkning komma i besittning af detta härliga lif!

Jag är wiß om att hwarje omwänd själ längtar efter seger och hwila, och att nära nog hwarje sådan själ åtminstone emellanåt instinktmessigt känner att denna seger och denna hwila äro hennes barnarättigheter, hennes födslorätter. Påminna sig ej många af eder det segerrop, som höjdes inom eder, när I först lärden känna

Herren Jesus och fingen se en skymt af hans starka, frälsande makt? Huru wiß war du icke då, kåre wän, om segern! Huru lätt tyckte du icke det skulle wara att öfwerwinna genom honom, som älskade dig! Du kunde icke ens drömma om nederlag, då du wißte dig hafwa till anförare en Höfding, som aldrig förlorat i någon strid. Och likwäl, huru olika har icke sedan deß din erfarenhet — och de flestes med dig — warit! De segrar du wunnit hafwa warit få och kanske snart blifwit till intet, nederlagen deremot många och swåra. Du har icke lefwat så, som du känner inom dig att ett Guds barn borde lefwa. Du har stannat wid ett klart förstånd om Skriftens lära utan att låta denna lära komma till full kraft, till fullt lif i ditt wäsende. Det har warit en fröjd i kunskapen om dessa ting, som Skriften talar om, utan att i själen lefwande erfara deras werklighet. Du tror på Kristus, talar om honom, tjenar honom, men du känner honom icke såsom själens sanna och werkliga lif, såsom den der alltid bor i dig och ständigt i dig uppenbarar sin härlighet. Du har lärt känna Jesus såsom din Frälsare och din Herre, och du har försökt tjena honom och befrämja hans rikes sak. Du har omsorgsfullt ransakat de heliga Skrifterna och ur dem samlat mycken och dyrbar lärdom, som du sedan försökt att i lifwet troget öfwa. Men trots all din kunskap och din werksamhet i Herrens tjenst, försmäktar din själ hemligen, och du ropar åter och åter efter det lefwande bröd och det lefwande watten, som du i Skriften ser wara utlofwade åt alla troende. I ditt innersta hjertedjup wet du att din erfarenhet icke är en skriftenlig erfarenhet; att, såsom en gammal författare säger, din religion är blott "såsom ett tal om hwad de förste kristne egde, lefde i och fröjdades öfwer." Du har

blifwit mer och mer modfäld, då dag efter dag, år efter år dina förra drömmar om seger allt mera trädt i bakgrunden, och du har börjat få den öfwertygelsen, att det bästa du kan wänta dig är ett lif af werlande nederlag och segrar; ena stunden synda, den andra stunden ångra; och så börja på nytt, men endast för att åter falla och åter ångra.

Men är då detta werkligen allt? Hade Herren Jesus endast detta i sigte, då han gaf sitt dyrbara lif för att frälsa dig från satans swåra och grymma bojor? Tänkte han sig endast denna delwisa befrielse? War det hans mening att lemna dig för att låta dig sålunda släpa dig fram under det tunga medwetandet af idel nederlag och mißlyckade bemödanden? War han rädd, att beständiga segrar skulle wanära honom och bringa skam öfwer hans namn? Menas werkligen med allt, som står om hans ankomst och det werk han skulle fullborda, endast detta, som du nu erfarit? Ligger i hwarje löfte ett hemligt förbehåll, som är ämnadt att beröfwa det deß fulla uppfyllelse? När det står: "att wi, frälsta ur wåra owänners hand," menas det då endast från några få af dem? När det står: "alltid förer oß i triumf," menas då endast iblandt, och när det heter: "wi öfwerwinna rikligen genom honom, som älskade oß," menas då beständigt nederlag och undergång? Nej, nej, tusen gånger nej! Gud är mägtig att "fullkomligt frälsa" (Ebr. 7: 25), och det är hans affigt att få göra det. Hans med en ed befstyrkta löfte war att "han skulle gifwa oß att wi, frälsta ur wåra owänners hand, må tjena honom utan fruktan i heliget och rättfärdighet inför honom i alla wåra lifsdagar" (Luk. 1: 73—75). Wäldigt är det werket, som skall utföras, men wår Förlossare är mägtig att utföra det. Han

kom för att nedslå djefwulens gerningar, och wåga wäl wi för ett ögonblick tänka att han icke kan eller will utföra sina egna planer?

Tag det derför redan från början som en afgjord sak, att Jesus Kristus kommit för att redan nu i detta lifwet frälsa dig helt från syndens och satans makt och herrawälde samt fullkomligt befria dig ur dina fienders hand. Tror du icke detta, så ransaka din bibel och samla alla ställen, som handla om affigten och ändamålet med hans död på korset. Du skall häpna öfwer deras stora och fulla innehåll. Öfwer allt och alltid säges hans werk wara att frälsa oß från wåra synder, wår träldom, wår besmittelse; och icke det ringaste finnes, som ger wid händen, att denna frälsning skulle wara så begränsad och så ofullständig, som de troende i allmänhet åtnöjas med att föreställa sig henne.

Se här några Skriftens ord rörande detta ämne! När Herrens engel i en dröm uppenbarades för Josef och bebådade Frälsarens födelse, sade han: "Du skall kalla hans namn Jesus, ty han skall frälsa sitt folk ifrån deras synder."

När Sakarias wid sin sons födelse blef "uppfyld med den helige Ande" och "profeterade," förklarade han att Gud besökt sitt folk för att uppfylla sitt löfte och sin ed dermed, att "han skulle gifwa oß att wi, frälsta ur wåra owänners hand, må tjena honom utan fruktan i helighet och rättfärdighet inför honom i alla wåra lifsdagar."

När Petrus för de undrande judarne predikade i templets pelargång, sade han: "För eder först och främst har Gud uppwäckt sin tjenare Jesus och sändt honom till

att wälsigna eder, då hwar och en af eder omwänder sig från sin ondska."

När Paulus för den efesiska församlingen förkunnade den underbara sanningen, att Kristus älskat dem, så att han gifwit sig sjelf ut för dem, fortsatte han widare och sade att hans affigt dermed war, "att han skulle helga henne efter att hafwa renat henne i wattnets bad genom ordet, på det att han skulle för sig framställa församlingen såsom härlig, icke hafwande fläck eller skrynka eller något sådant, utan att hon skulle wara helig och ostrafflig."

När Paulus sökte underwisa Titus, "sin sannskyldige son efter deras gemensamma tro," om Guds nåd, så förklarade han ändamålet med nåden wara, att hon skulle lära oß att "försaka ogudaktigheten och de werldsliga lustarna, samt lefwa tuktigt, rättfärdigt och gudligt i denna werlden;" och han tillägger såsom skäl härför att "Kristus utgifwit sig sjelf för oß, på det att han skulle återlösa oß från all orättfärdighet och rena åt sig ett egendomsfolk, som beflitar sig om goda gerningar."

När Petrus förmanade de kristna, till hwilka han skref, att föra en helig och Kristus-lik wandel, så säger han dem att "dertillären J kallade, emedan äfwen Kristus har lidit för oß och lemnat oß en föresyn, på det att J skullen efterfölja hans fotspår, hwilken icke gjorde någon synd, och i hwilkens mun intet swek wardt funnet," och han tillägger: "hwilken wåra synder sjelf bar på sin kropp upp på trädet, på det att wi skulle wara döda från synderna och lefwa för rättfärdigheten, genom hwilkens sår J hafwen blifwit helade."

När Paulus för efesierne gör en jemförelse mellan den wandring, som anstår en kristen, och den som föres

af en icke troende, så framställer han huru de lärt känna Kristus och blifwit lärda i honom, sägande: "såsom sanningen är i Jesus, att bortlägga den gamla menniskan, hwarmed I förut omgingens, hwilken genom bedrägeriets lustar förderfwar sig, och att förnya eder i edert sinnes ande, och ikläda eder den nya menniskan, den efter Gud skapade i sanningens rättfärdighet och helighet."

Och när han i Rom. 6 kap. en gång för alla besvarar frågan om qwarblifwandet i synden och wisar huru fullkomligt främmande för hela anden i och målet med frälsningen genom Jesus ett sådant qwarblifwande i synden wore, yttrar han såsom ett owederläggligt bewis för wår werkliga frigörelse från synden samt för wår död och uppståndelse med Kristus: "Bort det! Wi som hafwa dött från synden, huru skola wi ännu lefwa i henne? Eller weten I icke att alla wi som hafwa blifwit döpta till Kristus Jesus, wi hafwa blifwit döpta till hans död? Så hafwa wi då blifwit begrafna med honom genom dopet till döden, på det att såsom Kristus wardt uppwäckt från de döda genom Faderns härlighet, så skola ock wi wandra i ett nytt lefwerne." Och han tillägger: "wetande att wår gamla menniska har blifwit korsfäst med honom, på det att syndens kropp må warda om intet, att wi icke mer skola tjena synden."

Dyre kristne, wilsen I emottaga Skriftens witnesbörd i denna sak? Samma frågor, som oroade församlingen i Pauli dagar, oroa henne än i dag; först denna fråga: "Skola wi förblifwa i synden, på det att nåden må öfwerflöda?" och för det andra denna: "Göra wi lagen om intet genom tron?" Skola icke wi likson Paulus swara ett eftertryckligt: "Bort det!" och likson han triumferande försäkra att i stället för att göra lagen om

intet "befästa wi lagen," och att "det som lagen icke kunde åstadkomma, i det att han war försvagad af köttet, det gjorde Gud, då han sände sin Son i syndigt kötts liknelse och för syndens skull och fördömde synden i köttet, på det att lagens fordran skulle warda fullbordad i oß, som icke wandra efter köttet, utan efter Anden?"

Kunna wi ens för ett ögonblick tro att den helige Guden, som hatar synden hos syndaren, skulle tåla henne hos den kristne, och att han till och med skulle hafwa upp gjort frälsningsplanen sådan, att menniskan wäl kunde befrias från syndens skuld men omöjligen icke från hennes herrawälde?

Dr. Chalmers säger härom träffande: "Synden är den skamfläck och skandal, som måste uiplånas från det stora andliga hushåll, öfwer hwilket hela gudomen fröjdas . . . Besynnerlig styrelse wore det i sanning, om synden, som är så förhatlig för Gud, att för deß skull döden kommit öfwer alla, som inlåtit synden uti sig, dock sedan skulle förlåtas men åter inlåtas i det nya lifwet och sedan tillåtas, — om detta onda, som förr war föremål för en förderfwande hämnd, nu likwäl skulle blifwa föremål för en fortfarande och skyddande tillåtelse! Tror du det är möjligt, att den oföränderlige Guden skulle, sedan syndens straff blifwit borttaget, så hafwa öfwergifwit sin afsky för synden, att menniskan, den förut förderfwade men nu frälsta menniskan, skulle i sitt nya tillstånd under den nya hushållningen fortfarande få bibehålla hwad som i hennes föregående ställning förderfwade henne? Hyser icke den Gud, som redan för sex tusen år sedan älskade rättfärdighet och hatade orättfärdighet, ännu samma kärlek till rättfärdigheten och samma hat till orättfärdigheten? . . . Jag andas nu en himmelsk kärleksluft och kan

wandra inför Gud i frid och med hans wälbehag hwilande öfwer mig — skall jag åter försöka inbilla mig en förening wara möjlig mellan de oförenliga tillstånden: åtnjuta Guds wälbehag och fortfara i synden? Huru skola wi, som blifwit räddade undan förderfwet, kunna fortfarande lefwa i just det, som dragit öfwer oß detta förderf? Nej! Lika fullkomligt som Kristus genom sitt kors, då wi blifwit korsfästade med honom, frälsat oß från syndens förbannelse, lika fullkomligt frälsar han oß genom samma sitt kors äfwen från syndens makt och från kärleken till henne."

Ja, icke endast Dr. Chalmers, utan många andre helige män ifrån förflutna tider ända in i wåra dagar hafwa enstämmigt betygat att den förloßning, som i wår Herre Jesus skedde för oß på Golgatas kors, är en förloßning lika fullt från syndens makt som från deß skuld, och att Kristus werkligen är mäktig att **"fullkomligt frälsa** dem som genom honom komma till Gud."

En snillrik gammal andens man från sjuttonde århundradet säger: "Det finnes intet så stridande emot Gud som synden, och Gud skall derför icke tillstädja att denna alltid får beherska hans mästerwerk, menniskan. När wi betrakta Guds oändliga makt att tillintetgöra hwad som är honom emot, kunna wi då tro att djefwulen alltid skall bestå och alltid herska? För min del tror jag att det icke stämmer öfwerens med sann tro och derför icke heller anstår kristna att tänka att Kristus, Guds ewige Son, åt hwilken all makt i himmelen och på jorden blifwit gifwen, skall tillåta synd och djefwul råda öfwer dem."

"Men, säger du, ingen menniska kan ju, om hon än uppbjuder all sin förmåga, förlossa sig sjelf, och ingen

kan lefwa utan synd. Härtill swara wi amen. Men om någon säger att äfwen om den mägtige Guden sjelf kommer menniskan till hjelp för att förlossa henne från synden, hon ändock måste wara under henne, då kan jag icke wara med längre; ja, jag hoppas att icke heller du kan det."

"Skullen I gå in på, om jag sade eder, att Gud uppbjöde hela sin makt för att göra något, men att djefwulen hindrade honom? Att det wore omöjligt för Gud att genomföra det eller det, emedan djefwulen icke tyckte om det? Att det wore omöjligt för en menniska att blifwa fri från synden, emedan djefwulen fått en sådan makt i henne, och Gud icke kan drifwa ut honom? Detta är en bedröflig lära, men hon har dock blifwit predikad och hon förkunnar, om man utsäger hennes fulla innehåll, att om än Gud kommer emellan med sin makt, så båtar det till intet, emedan djefwulen i så hög grad inrotat synden i menniskans natur. Men är då icke menniskan Guds skapade werk, och kan icke han skapa om henne till en ny menniska och utrota synden ur henne? När du säger att synden är djupt rotad i menniskan, så är jag fullkomligt ense med dig derom, men jag påstår tillika att hon icke är så djupt rotad, att ju icke Kristus trängt ännu djupare in i sjelfwa roten af menniskans natur, ja han har inträdt så djupt, att han kan förstöra djefwulen och hans werk, förlossa menniskan och återföra henne till rättfärdighet och helighet. Annars wore det ju icke sant, att han 'kan fullkomligt frälsa dem, som genom honom komma till Gud!' Wi måste förkasta bibeln, om wi säga att det är omöjligt för Gud att frälsa menniskan från synden."

"Om" — så fortsätter samme man — "några wåra

wänner råkat i fångenskap t. ex. i Turkiet eller annat främmande land, så betala wi ju ut penningar för att få dem lösgifne. Men om de ändock skulle qwarhållas i sina bojor, så är det klart, att wi icke wille betala ut nå got. Eller skulle icke en och hwar anse sig bedragen, om han betalat ut en stor summa för att lösköpa en annan, men denne sedan endast säges wara lösgifwen, kallas en frigifwen fånge, allt under det han dock får gå och bära sina fjettrar? Och det huru länge? Jo, så länge han lefwer!"

"Detta gäller om kroppen, men nu talar jag om hwad som rör själen. Kristus är mig gjord till förloßning och will frälsa mig från min trældom. Är jag då en fånge? Ja, 'sannerligen, sannerligen,' säger Kristus, 'hwar och en som gör synden är syndens träl.' Om du har syndat, så är du en träl, en fånge, som måste förlossas ur trældomen. 'Hwem will betala lösen för mig?' säger du måhända. 'Jag är fattig, har intet, jag kan icke förlossa mig sjelf; hwem will betala lösen för mig?' 'En är kommen,' swarar jag, 'som har betalt lösen för dig.' 'Detta är goda nyheter,' säger du nu, 'och jag kan nu hoppas att blifwa fri från min trældom. Men hwad är hans namn?' 'Han heter Förlossare,' swarar jag. Nu wäntar du naturligtwis att, då du blifwit friköpt, du skall såsom en följd af din friköpning blifwa lös ur din fångenskap. 'Nej', säger någon, 'du måste förblifwa i synden, så länge du lefwer.' Hwad! kunna wi aldrig befrias från henne? Skall jag alltid hafwa qwar detta krångliga hjerta och denna förwända wilja? Skall jag wara en trogende och likwäl icke hafwa den tro, som når upp till helgelse och ett heligt lefwerne? Skall intet herrawälde, ingen seger winnas öfwer synden? Måste hon råda öfwer mig, så länge jag lefwer? Hwad slags för-

lossare har jag då, eller hwad gagn har jag i detta lifwet af min friköpning?"

Dylika utdrag skulle kunna göras ur skrifterna af en Marshall, en Romaine och många andra till bewis för att denna lära icke är ny för de troende, om hon än af dem som nu lefwa förlorats ur sigte. Hon är samma gamla historia, som med segersånger fylt många Guds heligas lif tidsåldrarne igenom, och hon ljuder nu åter på nytt till outsäglig glädje för arbetande och betungade själar.

Förkasta henne icke heller du, kära läsare, förr än du under bön ransakat Skrifterna och sett efter huru härmed werkligen förhåller sig! Bed Gud genom sin Ande öppna ditt förstånds ögon, att du måtte förstå "huru öfwerswinneligt stor hans makt är med afseende på oß, som tro efter hans mäktiga krafts werkan, hwilken han werkade i Kristus, då han uppwäckte honom från de döda och satte honom på sin högra sida i det himmelska." Och när du börjat få se små, swaga glimtar af denna hans kraft, lär dig då att helt se bort från din egen swaghet, att lemna din sak i hans händer och att lita på att han skall befria dig.

I Ps. 8: 7 säges det oß, att Gud har skapat menniskan "att herska öfwer hans händers werk." Uppfyllelsen af detta förklaras i 2 Kor. 2: 14, der aposteln utropar: "Gud ware tack, som alltid förer oß i triumf i Kristus." Om tillwerkaren af en maskin skulle förklara att han uppfunnit och förfärdigat honom för att utföra ett wißt arbete, men om maskinen wid anställdt prof skulle befinnas oduglig att utföra det uppgifna arbetet, skulle wi icke alla då säga att uppfinnaren wore en bedragare?

Wi wilja helt säkert icke wåga att hysa den tanken, att det är omöjligt för den warelse, hwilken Gud har skapat, att uppnå det mål, för hwilket denna warelse skapa-

des. Och synnerligen då Skriften är så full af försäkringar om att Kristus har gjort detta möjligt.

Det enda, som kan wara ett hinder, är denna warelses eget mißlyckande i att arbeta i öfwerensstämmelse med deß Skapares planer. Om denna brist i öfwerensstämmelse kan undanrödjas, då kan Gud werka i, med och genom denna sin skapade warelse. Kristus kom för att återställa harmoni mellan Gud och menniskan, hwarigenom det skulle blifwa möjligt å menniskans sida för Gud att werka i henne både att wilja och att göra efter Guds goda behag. Derför må wi wäl wara wid godt mod, ty det werk Kristus åtagit sig är han wisserligen både willig och mäktig att utföra. Låtom oß då "wandra i wår fader Abrahams tros fotspår," hwilken "icke twiflade i otro på Guds löfte, utan wardt stark i tron, gifwande Gud äran, och fullt öfwertygad, att hwad som hade blifwit lofwadt, det war han ock mäktig att hålla." (Rom. 4: 20, 21).

"Utaf Gud är det lofwadt, att hwilken som helst,
Som på Jesus förtröstar, skall ewigt bli frälst.
Halleluja jag är fri från synd och beswär,
Jag är frälst genom Jesus min Frälsare kär."

"Fastän wägen är enslig och farlig att gå,
Kan dock Jesus mig hjelpa igenom också.
Halleluja jag är fri från synd och beswär,
Jag är frälst genom Jesus min Frälsare kär."

Tredje kapitlet.

Hwari detta lif består.

I närmaſt föregående kapitel försökte jag afgöra det ſkriftenliga i den erfarenhet, ſom ſtundom kallas det högre kriſtliga lifwet, men ſom jag för min del tror bäſt beſkrifwes med orden: "det lif, ſom är fördoldt med Kriſtus i Gud." Jag will derför nu betrakta ſåſom afgjordt att Skriften föreſätter den på Herren Jeſus troende ett ſtändigt förblifwande i honom, en fortgående ſeger, alltſå något, ſom går utöfwer de kriſtnas wanliga erfarenheter; äfwenſom att bibeln framſtäller för oß en Frälſare, ſom är mäktig att frälſa oß från ſyndens herrawälde, lika wißt ſom från deß ſkuld.

Nu wilja wi betrakta hwari detta fördolda lif beſtår, och huru det ſkiljer ſig från all annan kriſtlig erfarenhet.

Det beſtår helt enkelt deri, att wi låta Herren bära wåra börder och ſköta wåra angelägenheter, i ſtället för att wi ſjelfwa ſöka göra det.

De fleſte kriſtna likna den man, ſom med en tung börda på ryggen ſträfwade fram längs en wäg, då en åkande hann upp honom och wänligt erbjöd ſig att hjelpa honom fram på hans wäg. Mannen tog med tackſamhet emot anbudet och ſatte ſig upp i wagnen men behöll fortfarande bördan på ſina ſkuldror. Följden war att han fick ſitta nedlutad ſåſom förut. "Hwarför lägger ni icke

ifrån eder er börda?" frågade den wänlige formannen. "Ack," swarade den andre, "jag tycker redan det är mycket noa, att ni låter mig få åka; skulle jag dertill betunga er med min börda?" — På samma sätt förhåller det sig med många kristna. De hafwa lemnat sig åt Herren Jesus, men gå ändock böjda under tunga bördor; ja, ofta gå de hela lifwet igenom trötta och betungade.

När jag talar om bördor, menar jag allt, som trycker ned oß, andligt så wäl som lekamligt. Och först af allt tänker jag då på den tyngsta bördan wi hafwa att dragas med — det egna jaget. Intet är så swårt att styra som detta. Wårt förhållande i det dagliga lifwet, wår sinnesförfattning, wåra känslor, wåra swagheter och frestelser, wårt lynnes egenheter — detta allt nedslår och plågar oß mer, än wi kunna säga, och bringar oß mer än något annat i bojor och mörker. Derför, kära själ, när du will lägga af dina bördor, så börja med det egna jaget. Öfwerlemna dig sjelf och alla dina inre erfarenheter, dina frestelser, ditt lynne och dina känslor åt din Gud, åt hans omsorg, och **lemna sedan allt detta qwar hos honom.** Han har skapat dig, förstår dig derför äfwen och wet huru han skall sköta dig; du måste lita på honom, att han skall göra det. Säg till honom: "Här har du mig, Herre! Jag lemnar mig åt dig. Jag har försökt alla upptänkliga medel att styra mig sjelf och att söka blifwa hwad jag borde wara, men det har alltid mißlyckats. Nu öfwerlemnar jag saken åt dig. Tag du mig helt i besittning. Werka i mig hwad som är dig wälbehagligt efter din wilja. Forma mig till ett sådant kärl, som synes dig bäst. Jag lemnar mig i dina händer, och jag tror att du, enligt ditt löfte, will göra mig till ett kärl 'dig till heder, helgadt och för dig nyttigt,

beredt till allt godt werk'." — Här måste du nu hwila, förlitande dig helt och hållet på Herren.

Dernäst måste du aflägga hwarje annan börda, d. ä. hwarje omsorg för din helsa, ditt anseende, din kristliga werksamhet, ditt hem, dina barn, dina affärer, dina tjenare, — allting, med ett ord, som rör dig så i inre som yttre affeende.

De kristna lemna nog alltid åt Herren att bewara deras **själar** för ewigheten, emedan de weta allt för wäl att de icke kunna sjelfwa bewara dem. Men de ting, som tillhöra det närwarande lifwet, tro de sig om att sjelfwa kunna sköta, och de hysa, ehuru kanske omedwetet, den tanken, att redan det, att Herren bär dem sjelfwa, är något så stort, att de icke wåga sätta i fråga, att han **skall bära äfwen deras bördor.**

Jag känner ett troende fruntimmer, som en tid war nedtryckt af en tung, jordisk börda. Sömn och matlust förswunno, och hennes helsa war nära att alldeles duka under. En dag när hennes bekymmer war särdeles tryckande, fick hon på bordet bredwid sig se en liten skrift, benämnd "Hannas tro". Lockad af titeln började hon läsa den lilla skriften, föga anande hwilken omhwälfning i hennes lifs erfarenhet hon skulle åstadkomma. Berättelsen handlade om en fattig qwinna, som segrande blifwit förd genom ett lif af owanligt stora sorger. Denna qwinna berättade wid ett tillfälle sin historia för en besökande, som derwid medlidsamt utbrast: "O, Hanna, jag förstår icke huru **du** har kunnat **bära** så mycken sorg?" — "Jag har icke alls burit någon sorg," swarade Hanna. **"Herren har burit** min sorg för mig." — "Ja," genmälde den främmande, "det war nog det rätta sättet. Man måste bära sina bekymmer till Herren." — "Ja

wäl," swarade Hanna, "men wi måste göra mera än så; wi måste lemna wåra bekymmer hos honom. De flesta menniskor," tillade hon, "bära sina bekymmer till Herren, men taga dem tillbaka med sig igen och äro då lika betungade och olyckliga som förut. Jag lemnar mina bekymmer qwar hos Herren, och så får jag gå min wäg och glömma dem. Kommer bekymret tillbaka, bär jag det ånyo till honom; detta gör jag gång på gång, tills jag slutligen glömmer att jag alls har några bekymmer, och får så känna idel ro och frid."

Min wän blef slagen af denna enkla framställning och beslöt att försöka samma utwäg. De swåra omständigheterna i sitt lif kunde hon icke förändra, men hon kunde bära dem till Herren och öfwerlemna dem åt honom. Och sedan litade hon på att han tog sig an dem och lemnade så åt honom alla följder, allt answar och alla sina bekymmer. Kommo de än åter, så bar hon dem ånyo till Herren. Följden deraf blef att, ehuru hennes förhållanden till det yttre förblefwo oförändrade, hon dock midt under allt detta fick hafwa fullkomlig frid i sin själ. Hon förstod att hon fått en inblick i en salig hemlighet, och hon försökte från denna stund aldrig att sjelf bära sina bördor eller att sjelf styra och ställa för sig på något sätt.

Den hemlighet, hon funnit så wälsignelsebringande för sitt yttre lif, fann hon utöfwa en än kraftigare werkan på hennes inre lif och deß förhållanden, som woro ännu swårare än de förra. Hon öfwerlemnade åt Herren hela sin warelse, allt hwad hon war och allt hwad hon hade, och som hon trodde att han äfwen tog emot henne, upphörde hon att förja och frätas af oro, och hennes lif blef idel solsken i det glada medwetandet af att

tillhöra Herren. Detta war "det högre kristliga lifwet!" Det war en mycket enkel hemlighet hon nu fått se in uti, nämligen att det är möjligt lyda denna Guds befallning: "Hafwen ingen omsorg, utan edra önskningar ware kunniga inför Gud i allt genom åkallan och bön med tacksägelse"; och hon förstod nu att följden häraf måste blifwa en fullbordan af detta löfte: "och Guds frid, som öfwergår allt förstånd, skall bewara edra hjertan och edra tankar i Kristus Jesus" (Fil. 4: 6, 7).

Mycket annat skulle kunna sägas om detta med Kristus i Gud fördolda lif, mycket om hwad Herren Jesus gör för de själar, som öfwerlemnat sig åt honom. Men sjelfwa hufwudpunkten är nu angifwen, och den som fått syn på denna har i och med detsamma en nyckel, som för honom skall upplåta hela Guds förrådshus.

För wisso har någon själ nu blifwit hungrig efter detta wälsignade lif. Skulle du, kære läsare, icke gerna wilja blifwa af med dina bördor? Längtar du icke att lemna ditt ostyriga jag i hans hand, som är mäktig att styra dig? Är du icke trött och betungad, och förefaller dig icke den hwila, som jag talar om, ljuflig?

Du wet huru behagligt det käns att få gå till hwila efter en dag af färskildt ansträngande arbete, huru ljufligt det är då hwarje muskel liksom upplossas och kroppen behöfwer endast ligga stilla. För några timmar åtminstone har allt arbete, all möda upphört. Du behöfde icke längre hålla upp ditt trötta hufwud eller din wärkande rygg. Du lade dig ned med det fulla förtroendet till din bädd, att — om jag så får uttrycka mig — han skulle bära dig. Det gör han werkligen också utan att du det ringaste behöfwer anstränga dig, ja, utan att du ens tänker derpå. Du hwilar!

Men antag att du fruktade att din säng icke skulle hålla, och att du hwarje ögonblick drömde att hon gåfwe wika och att du föll på golfwet, skulle du wäl då få någon hwila? Skulle du då icke spänna hwarje muskel i en fruktlös ansträngning att hålla dig uppe, och skulle du icke känna dig tröttare, än om du icke alls gått till hwila?

Låt denna lilla liknelse lära dig hwad som menas med att hwila i Herren. Låt din själ lägga sig ned på hans ljufwa wilja, liksom du om aftonen lägger dig ned på din säng. - Upphör med hwarje bemödande och lägg af hwarje börda! War wiß om att Herren håller dig uppe, så att du kan wara fullkomligt trygg, och öfwerlemna du dig åt fullkomlig hwila och ledighet!

Hwad du har att göra är att hwila, hwad han har att göra är att hålla dig uppe, och häri swiker han icke.

Eller tag ett annat exempel, ett som wår Frälsare sjelf ofta begagnat sig af — ett exempel hemtadt ur barnens lif. "Jesus kallade till sig ett barn," står det, "och ställde det midt ibland sina lärjungar och sade: Sannerligen säger jag eder: Utan att I omwänden eder och warden såsom barnen, skolen I alls icke inkomma i himmelriket" (Matt. 18: 2).

Hwad brukar i allmänhet utmärka ett litet barn, och huru framflyter wäl deß lif? Swar: hwad som förnämligast utmärker ett barn är **bekymmerslöshet.** Det lefwer genom tron, kan man säga. Från årets början till deß slut är det lilla barnets lif en enda lång kedja af förtröstan. Det litar på sina föräldrar, på sin sköterska, på sina lärare, ja ofta nog äfwen på menniskor, som äro fullkomligt owärdiga deß förtroende; det gör så, emedan tillitsfullhet hör till deß natur. Och det lilla barnets tillit blir i allmänhet rikligen beswarad. Det behöfwer

ej förja för sig, det blir likwäl wäl försörjdt. Det har ingen omsorg för morgondagen och gör icke upp några planer för sig; men likwäl tänka och styra andra för det, så att det timme efter timme, dag för dag endast har, så att säga, banade wägar att wandra. Det går fritt ut och in i sin faders hus, känner intet twång öfwer sig men åtnjuter allt det goda, detta hus har att bjuda på, utan att derför hafwa betalt eller behöfwa betala ett enda öre. Pesten kan rasa i den stad, der barnet bor, men det aktar barnet icke. Hungersnöd, eld och krig kunna härja omkring det, men under sin faders ömma wård förblifwer det fullkomligt obekymradt och lugnt. Barnet lefwer blott för det närwarande ögonblicket och mottager dag för dag allt ur sin faders hand.

Jag war en gång på besök i ett rikt hus, der det fans ett litet, upptaget barn, på hwilket slösades all den kärlek, ömhet och omsorg menskliga hjertan äro mäktiga af eller jordiska medel kunna åstadkomma. När jag såg detta barn springa ut och in dagen lång, fritt och lätt om hjertat, med barnaålderns lyckliga bekymmerslöshet, tänkte jag på hwilken lefwande bild det war af wår underbara ställning såsom barn i den himmelske Faderns hus. Och jag sade till mig sjelf: "Om ingenting så skulle smärta och såra de kärleksfulla hjertan, hwilka omgifwa och förja för denna lilla flicka, som det, att hon började hysa farhågor och bekymmer för sin utkomst, för kläder, föda, uppfostran o. s. w., huru mycket mera måste det icke såra och smärta wår Guds och Faders älskande hjerta, att hans barn göra sig så många bekymmer och så mycken onödig omsorg." Jag förstod hwarför Herren med sådant eftertryck säger: "Sörjen icke för edert lif," "hafwen derför icke bekymmer" (Matt. 6: 25, 31).

Hwilka är det wäl, som wanligen i hwarje hus äro föremål för största omsorgen? Är det icke de små barnen? Och bland dessa är det icke den minste, det lilla, hjelplösa spädbarnet, som erhåller det mesta och det bästa af denna omsorg? Det är såsom nyligen någon har sagt: "Dibarnet arbetar icke, spinner icke, och likwäl både klädes och födes det samt älskas och anses som ett riktigt glädjeämne." Och så är det ju, och ingen mera än det!

Detta trons lif derför, hwarom jag skrifwer, består just deri — att wi få wara barn i wår Faders hus. Och när detta är sagdt, så är så mycket sagdt, som kan förwandla ett trött och betungadt lif till ett lif, fullt af sällhet och hwila.

Låt det barnsliga förtroendet och den frihet från alla omsorger, som du tycker så mycket om att se hos dina egna och andras små, lära dig huru din ställning bör wara till Gud. Lemna dig i hans händer, lär att bokstafligen "hafwa ingen omsorg," och du skall få se att "Guds frid, som öfwergår allt förstånd, skall bewara [bokstafligen: befästa, såsom i ett fäste eller borg] ditt hjerta och dina tankar i Kristus Jesus." Gif akt på ordet "ingen" i det anförda bibelspråket, och märk att det utesluter allt, både inre och yttre, som kan förorsaka dig oro. Wi frestas oupphörligt till att tänka och tro att det är wår pligt att wara bekymrade om någonting. Kanhända wi resonera sålunda: "O ja, det är fullkomligt rätt att i allmänhet uppgifwa all oro och omsorg, och att wara orolig öfwer andliga saker är naturligtwis mycket orätt; men det fins dock många ting, om hwilka det wore en synd att icke wara bekymrad, såsom t. ex. om wåra barn, eller om dem wi älska, eller om wåra kyrkliga angelägenheter, eller om sanningens sak, eller om wåra affärer. Det

skulle blott wara bewis på stor brist på känsla, om man icke wore bekymrad om dessa ting." — Eller tager wår tanke en annan kurs, och wi säga till oß sjelfwa: "Ja, det är fullkomligt rätt att lemna wåra kära och alla wåra yttre affärer åt Herren; men när det kommer till wårt inre lif, wåra andliga erfarenheter, wåra frestelser, wåra skötesynder, wår tillwäxt i nåden och dylika saker, dem böra wi wara bekymrade om, ty äro wi icke det, så är det då wißt att de blifwa försummade."

På dessa och alla dylika antydningar fins swaret i wår text:

"Hafwen ingen omsorg!"

I Mattr 6: 25—34 förtydligar Herren detta — att ingen omsorg hafwa — genom att uppmana oß att se på fåglarne i luften och liljorna på marken såsom exempel på det slags lif, han will att wi skola lefwa. Såsom fåglarne fröjda sig öfwer deras Guds omsorg och genom denna få sin föda, och såsom liljorna wäxa i hans solljus, så få ock wi wara utan oro och utan fruktan. En liten sparf skulle säga oß, om han kunde tala: "Jag är endast en liten, obetydlig sparf, men Herren Gud har omsorg om mig. Jag har ingen lada, inga förrådshus, men Gud gifwer mig min del, dock icke ett enda korn för att gömma. Jag wet att det fins många sparfwar i den wida, wida werlden, men Fadern i himlen wet om och när en enda af oß faller till marken. Fastän små, glömmas wi dock aldrig; fastän swaga, äro wi dock aldrig rädde, ty wår käre Herre bewarar de warelser, som han har skapat. Jag flyger genom tätaste skog och öfwer ödsliga trakter; jag har ingen karta, ingen kompaß, men ändå förlorar jag aldrig min wäg. Hwarhelst jag, när natten inbryter, må befinna mig, lägger jag tillhopa mina wingar och

går trygg till hwila, ty Fadern i himmelen wakar alltid öfwer mig, att ingenting farligt må hända mig. Jag är endaft en liten, oansenlig sparf, men jag wet att Fadern älskar mig och oß alla, och säg, har **du** mindre tro än **wi?**" — Har du, min wän, lärt dig af hjertat denna sparfwarnes och Guds barns hemlighet af tro och förtröstan på din himmelske Fader och Frälsare, så kan du sjunga till exempel följande

Fågelsång.

"Se fågeln, som sitter på gungande gren!
Han sjunger så wackert en wisa
Om honom, som danat den skuldfri och ren,
Sin Skapare will han bepriſa
Med gåfwan, som honom blef gifwen.

Ej får han, ej skördar, ej samlar han in
I ladan för sig och de sina,
Men sorgen, den kommer ej uti hans sinn';
Han har ej för morgondag pina
Och saknar ej något för dagen.

Med sång han begynner den gryende dag
Och håller uti intill qwällen,
Se'n sofwer han stilla på grenen så swag
Och saknar ej wärmande fällen;
Hans tak är den höghwälfda himmel.

Och dukadt är bordet med omsorg och flit
Med alla slags smakliga rätter;
Guds stämma så wänligen lockar: 'Kom hit!'
Och strax han wid bordet sig sätter —
Så wäl allt han låter sig smaka!

Och då han är mättad, han lyfter sig opp
Mot himlen, der Skaparen tronar,
Dit alla de trogna ock sträcka sitt hopp,
Och ewiga lofsången tonar
I öfre Jerusalems körer.

Så will jag som fågeln hwar gryende dag
Med lofsångens toner ock börja,
Om än jag är fattig och ringa och swag,
Dock wakta mig wäl för att förja!
Det passar ju icke för barnet.

Jag mer är än fågeln och liljan i skrud,
Som wißnat, då afton det blifwit,
I Kristus jag är ju en utkorad brud,
Bestämd för det ewiga lifwet;
Nog får jag min lott här på jorden.

Hwi skulle jag ängsligt då här på wår jord
För kläder och föda wäl förja?
Nej, Herren han dukar för mig ock sitt bord,
Blott hedningen derom må spörja;
Jag har ju en Fader i himlen.

För kommande dagar jag förje ej då,
Hwar dag har ju nog af sin plåga;
Min Fader den sorgen ock tog sig uppå,
Att förja jag icke må wåga.
Jag mer är än fåglarne alla."

Fjerde kapitlet.

Huru man inträder i detta lif.

Sedan wi nu sökt afgöra det skriftenliga i denna erfarenhet af ett lif af full förtröstan, och sedan wi äfwen något sökt wisa hwari detta lif består, blir nästa fråga, huru man skall komma till ett sådant lif och få det förwerkligadt i sig.

Först skulle jag då wilja säga att man icke i något hänseende får betrakta detta wälsignade lif såsom ett mål, hwilket man skall "uppnå," utan såsom en gåfwa, hwilken kan endast erhållas. Wi kunna icke förtjena detta lif, icke stiga upp till det, icke winna det. Wi kunna icke göra annat än **bedja** om samt **mottaga** det, ty det är Guds **gåfwa** i Kristus Jesus. Då en sak är en gåfwa, har ju den som gåfwan är ämnad icke annat att göra än taga emot och tacka gifwaren. Wi säga aldrig när wi **fått** något: "Se, hwad jag har **uppnått!**" Ej heller kunna wi då berömma oß af wår skicklighet och wishet att sjelfwa hafwa förskaffat oß gåfwan, utan wi säga: "Se, hwad jag har **fått!**" Och så berömma wi gifwarens kärlek, rikedom och frikostighet. Och allt, som rör wår frälsning, är en gåfwa. Från början till slut är Gud gifwaren och wi de emottagande, och härwid gäller att det är åt dem, "som rikligen undfå nåd och rättfärdighetens gåfwa," som de rikaste löftena äro gifna, icke åt dem som utföra stora och märkwärdiga ting.

För att komma i personlig erfarenhet af detta förbolda lif med Gud måste själen stå i en mottagande ställning, klart insеende att detta lif är en Guds gåfwa i Kristus Jesus, och att man icke genom några egna ansträngningar kan själf förskaffa sig det. Saken blir då så utomordentligt enkel, och sedan återstår endast att se till, åt hwilka det är Gud gifwer denna gåfwa, samt huru hon skall emottagas. Till swar härpå will jag i korthet säga att **Herren gifwer henne endast åt en själ, som helt öfwerlemnat sig åt honom, samt att hon emottages genom tron.**

Själens fulla öfwerlemnande åt Gud är det första wilkoret. Detta får icke tagas såsom ett lagbud, ej heller får man tro att wälsignelsen härigenom kan köpas eller förtjenas, utan detta öfwerlemnandet åt Gud är endast för att undanrödja hindren, som ligga i wägen, och för att göra det möjligt för Gud att gifwa denna wälsignelse. För att en lerklimp skall kunna formas till ett skönt kärl, är nödwändigt att krukomakaren helt och hållet får honom om hand samt att leret ligger stilla i hans händer. Och för att själen må kunna formas till ett kärl, Gud "till heder, helgadt och nyttigt för husbonden, beredt till allt godt werk," måste hon helt hafwa öfwerlemnat sig åt sin Mästare och ligga stilla i hans händer. Detta bör wara klart wid sjelfwa den första tanken derpå.

Jag försökte en gång förklara för en troende läkare, som förestod ett stort sjukhus, hwad som menas med detta öfwerlåtande åt Gud och nödwändigheten deraf, men han tycktes icke kunna fatta det. Slutligen sade jag till honom: "Antag att ni under er rund ibland patienterne påträffar en man, som allwarligt bönfaller att ni måtte taga er honom an och söka bota honom, men som på samma gång wägrar att omtala för er sjukdomens alla

symptomer och att intaga de läkemedel ni föreskrifwer. Antag att han säger: 'Jag will gerna i wissa stycken följa edra föreskrifter, för så widt jag förstår att de måtte wara nyttiga, men i andra stycken dömer jag hellre sjelf och följer mina egna föreskrifter.' Hwad skulle ni göra i ett sådant fall, herr doktor?" frågade jag. — "Göra!" utropade han harmsen. "Jag skulle genast lemna en sådan menniska åt sig sjelf; ty naturligtwis," tillade han, "kunde jag icke göra något för honom, om han icke utan alla förbehåll anförtrodde sin sak åt mig och owilkorligt åtlydde mig." — "Det är således nödwändigt," sade jag, "att doktorer blifwa åtlydda, om de skola kunna bota sina patienter?" — **"Owilkorligt åtlydda!"** swarade han med eftertryck. — "Detta är just hwad jag menar med öfwerlemnandet åt Gud," fortfor jag. "Gud måste få hela saken om hand utan några förbehåll å wår sida, och wi måste owilkorligt lyda hans föreskrifter." — "Nu förstår jag," utropade läkaren. "Nu förstår jag det! Och jag will göra så. Gud skall hädanefter få göra med mig som han will."

Somliga skulle kanske wilja kalla detta ett öfwergifwande af sig sjelf, andra ett öfwerlemnande eller hängifwenhet åt Gud. Men antingen wi nu anwända det ena eller det andra uttrycket, mena wi just detta, att wi skola lemna hela wår warelse åt Gud; wår ande, själ och kropp åt hans fullständiga förfogande, att han må få göra med oß hwad honom godt synes. Wi mena att wi under alla förhållanden och wid hwarje steg i lifwet skola af hjertat säga: "Ske din wilja, Herre!" Wi mena att wi skola afstå från friheten att sjelfwa wälja; wi mena ett lif af owilkorlig lydnad.

För en själ, som icke känner Gud, kan detta förefalla

strängt. Men för dem som känna honom är det ett lif, fullt af lycka och stilla ro. Han är wår Fader; han älskar oß och wet hwad som är bäst för oß, och under alla förhållanden är det derför lyckligast för oß, när hans wilja får ske. Jag förstår icke huru satan lyckats så förblinda de kristna för denna sak, att det werkligen ser ut som om Guds egna barn wore räddare för hans wilja, än för något annat i werlden — för hans älskliga, kärleksfulla wilja, som dock endast åsyftar att få bewisa dem outsäglig ömhet och huldhet, nåd och wälsignelse. O, att jag kunde wisa hwarje menniska hwilken omätlig och ljuf wälsignelse, som följer af att Guds wilja sker! Himmelen är platsen för oändlig salighet, emedan Guds wilja der fullkomligt sker; och i samma mån detta blir fallet med oß, i samma mån få äfwen wi del af samma salighet. Herren älskar oß — **han älskar oß** — och kärlekens wilja är att få wälsigna kärlekens föremål. Många af oß weta hwad det är att älska, och wi weta att, om wi blott finge och kunde göra som wi wille, skulle wåra älskade öfwerhopas med wälsignelser. Hade wi blott förmåga att genomföra wår wilja, skulle wi med frikostig hand bereda dem allt, som wore godt och ljuft i detta lifwet. Men om nu kärlekens art är sådan hos oß, hwad skall han då icke wara hos Gud, som är kärleken sjelf? Kunde wi blott för ett enda ögonblick uppfånga en skymt af hans kärleks oändliga djup, skulle för wisso wåra hjertan skynda hans wilja till mötes, och wi skulle omfatta henne som en den allra kostligaste skatt. Och wi skulle med tacksamhet och glädje öfwerlemna oß åt henne och endast förundra oß öfwer att sådan förmån kan wara wår.

Många kristna tyckas werkligen mena att deras Fader i himmelen endast söker tillfälle att få göra dem olyck-

liga här och att taga ifrån dem det goda de hafwa. De inbilla sig, dessa arma själar, att om de blott i egen wilja hålla fast wid saker och ting, som de hafwa, skola de kunna hindra Gud att taga dessa ifrån dem. Jag blyges att nedskrifwa dessa ord; men wi kunna icke blunda för ett ondt, som gör hundratals lif olyckliga.

En troende qwinna, som lik många andra war intagen af en sådan föreställning om Gud, omtalade en gång för en wän huru omöjligt det war henne att säga: "Ske din wilja," och huru rädd hon war derför. Hon war moder till en enda liten gosse, hennes hjertas afgud och arfwinge till en stor förmögenhet. Sedan hon fulleligen omtalat alla sina swårigheter, sade hennes wän: "Tänk dig att din lille Karl komme springande till dig i morgon och sade: 'Mamma, jag har beslutat mig för att du från denna stund skall få göra med mig alldeles som du will! Jag will alltid lyda dig och will att du skall göra hwad du tror wara bäst för mig. Jag wet att du älskar mig, och jag ämnar förtro mig helt och hållet åt din kärlek.' Huru skulle du då känna det för gossen? Skulle du säga till dig sjelf: 'Ack, nu får jag tillfälle att göra Karl riktigt olycklig! Jag will taga ifrån honom allt, som hittills utgjort hans nöje, och skall söka göra hans lif så swårt och odrägligt som möjligt. Jag skall twinga honom att göra hwad han tycker är swårast och befalla honom de orimligaste saker'?" — "O, nej, nej, nej!" utbrast modern förtrytsamt. "Du wet wäl att jag icke skulle göra så. Du wet att jag skulle trycka honom till mitt hjerta och öfwerhölja honom med kyssar, och att jag skulle söka göra hans lif så ljuft och lyckligt som möjligt" — "Nå, är wäl du ömmare än Gud, och älskar du mer än han?" fråaade wännen. — "Ack nej," war swaret;

"jag inser mitt misstag och will icke längre wara rädd att till min himmelske Fader säga: 'Ske din wilja', lika litet rädd derför som min Karl behöfde wara rädd att säga detsamma till mig."

Bättre och ljufware än helsa, wänner, penningar, rykte, trefnad eller jordisk wälgång, är wår Guds tillbedjanswärda wilja. Hon omgifwer äfwen de mörkaste stunder med ett gudomligt skimmer, och hon sprider det klaraste solsken öfwer den dystraste stig. Han regerar alltid, som gjort denna wilja till sitt rike, och ingenting kan gå illa för honom. Helt wisst är det den härligaste förmånsrätt, som öppnas för dig, käre troende, när jag säger dig att det första steg du skall taga för att inkomma i detta lif, som är fördoldt med Kristus i Gud, är att helt och hållet öfwerlemna dig åt honom. Du får icke betrakta detta såsom någon swår och sträng fordran. Du bör taga detta steg med glädje, tacksamhet och förtjusning. Du måste börja med hwad jag skulle wilja kalla "privilegiisidan" af denna sak; och gör du det, kan jag på grund af en wälsignad erfarenhet försäkra dig, att du deri skall finna dig lyckligare än i något annat tillstånd, hwari du hittills warit.

Tron är det nästa, som wi hafwa att betrakta. För att kunna taga emot något är det alldeles nödwändigt att wi hafwa tro. Om t. ex. wåra wänner gifwa oss en gåfwa, blir denna icke i werkligheten wår förr än wi tro att hon blifwit oss gifwen och mottaga henne såsom wår egen. Mer än annars gäller detta i fråga om gåfwor, som kunna uppfattas endast med wåra andliga sinnen. Kärlek t. ex. kan ju rent af slösas på oss utaf en annan, men icke förr än wi tro att wi äro älskade, blifwer denna kärlek i full mening wår.

Jag förmodar att de flesta kristna förstå detta i fråga om syndernas förlåtelse. De weta att om förlåtelse genom Jesus predikades för dem aldrig så länge, skulle de dock medwetet ingen nytta hafwa deraf, om de ej trodde denna predikan och för egen del gjorde anspråk på förlåtelsen såsom egen tillhörighet. Men när de sedan skola lefwa det kristliga lifwet, förlora de denna samma grundsats ur sigte och tänka att, om de wäl hafwa blifwit frälsta genom tron, skola de dock lefwa genom egna gerningar och bemödanden, och i stället för att äfwen i fortsättningen endast **taga emot**, börja de nu med något, som **de** skola **göra**. Detta har till följd, att då wi säga dem att det fördolda lifwet med Kristus i Gud kan man inträda uti endast genom tron, så förekommer dem detta tal ofattligt. Skriften förklarar dock bestämdt att "**såsom** I nu hafwen mottagit **Herren** Jesus **Kristus**, **så** wandren i honom." Wi hafwa emottagit honom genom tron och genom tron allena, så skola wi ock wandra i honom genom tron och genom tron allena. Likasom wi på trons wäg blefwo frälsta från satans wälde och införsatta i Guds älskade Sons rike, måste wi äfwen på denna wäg inkomma i det med Gud fördolda lifwet. Och det är i båda fallen samma tro, samma slags tro. Tron omfattar endast olika föremål i det förra och i det senare fallet. **Då** gälde det att tro att Jesus war wår Frälsare från syndens skuld, och det skedde oß efter wår tro; **nu** måste wi tro att han är en Frälsare från syndens herrawälde, och äfwen nu skall det ske oß efter wår tro. **Då** trodde wi på honom till wår rättfärdiggörelse, och wi blefwo rättfärdiggjorda; **nu** måste wi tro på honom till wår heliggörelse, och följden skall blifwa att wi warda helgade. **Då** antogo wi honom såsom wår Frälsare från syndens kom-

mande straff; **nu** måste wi antaga honom såsom wår Frälsare från syndens närwarande makt öfwer oß. **Då** hade wi honom såsom wår Återlösare; **nu** skall han wara wårt lif. **Då** lyfte han oß upp ur förderfwets grop; **nu** försätter han oß uti det himmelska med sig sjelf.

Jag förstår detta naturligtwis på ett praktiskt sätt efter erfarenheten. Jag wet nog att i wiß mening kan det sägas att hwarje troende har allting från och med samma stund han blifwit omwänd, men efter erfarenheten hör ingenting till honom förr än han genom tron mottager det. "Hwarje ställe eder fotsula beträder skall blifwa edert" (5 Mos. 11: 24). Gud "har wälsignat oß med all andlig wälsignelse i det himmelska i Kristus;" men förr än wi satt wår trosfot på detta löfte, har denna wälsignelse icke i egentlig, i praktisk mening blifwit wår. "Ske eder efter eder tro!" — se der den gällande regeln!

Denna tro, om hwilken jag här talar, måste wara en närwarande tro eller, med andra ord, måste omfatta närwarande föremål. Den tro, som omfattar endast det tillkommande, gagnar föga. En mennisska kan ewinnerligen tro, och det med stor wißhet, att hon skall få sina synders förlåtelse någon gång i framtiden, men hon finner derigenom ingen frid. Innan hon ens kan börja det nya lifwet, måste själen komma till en "**nu-tro**," en tro, som gäller den **nu warande** stunden, och genom tron kunna säga: "Mina synder äro mig nu förlåtna." Likaså skall den tro, som först i en aflägsen framtid wäntar befrielse ifrån syndens makt, aldrig leda själen till det lif wi här beskrifwa. Djefwulen tycker om detta slags tro, ty han wet att hon är oförmögen att medföra några nyttiga werkningar. Men han darrar och flyr när den tro-

ende wågar göra anspråk på närwarande frigörelse från synden och redan nu räknar sig fri från hans herrawälde.

Summa: För att inkomma i detta wälsignade inre lif af hwila och seger har du att taga två steg. Det första: "helt öfwerlemnande af dig sjelf åt Gud;" det andra: "obetingad tro." Det betyder föga, hurudan hela din särskilda erfarenhet må wara, eller hwilka swårigheter, som kunna förefinnas med afseende på din omgifning och dina förbindelser; dessa två steg, en gång tagna och sedan en derpå följande uthållighet på den wäg du beträdt, skola förr eller senare föra dig till det högre kristliga lifwets gröna ängar och lugna watten. Du kan wara wiß härom. Och låter du alla betänkligheter fara och helt enkelt håller fast wid dessa två punkter, klart och bestämdt fattade, skall du wisserligen mycket hastigt wära till, och din själ skall nå den önskade hamnen långt innan du kanske nu tror det wara möjligt.

Skall jag åter upprepa hwad jag menar med de båda stegen, så att du icke i något må mißtaga dig? Nåwäl: Du är ett Guds barn, och du längtar efter att få wara din Gud och Fader till behag. Du älskar din dyre Frälsare samt lider af och är trött på den synd, som du wet bedröfwar honom. Du längtar att blifwa befriad från deß öfwermakt. Allt hwad du hittills försökt har icke kunnat befria dig, och nu frågar du i din förtwiflan om det werkligen kan wara, såsom dessa lyckliga menniskor säga, nämligen att Jesus kan och will befria dig. I din själs innersta wet du att så är, ty just för att frälsa dig ur dina owänners hand är han ju kommen. Så lita då på honom, lemna din sak helt åt honom och tro att han tager dig om hand. När du wet hwad han är och hwad han har sagt, så gör genast anspråk på honom såsom den

der nu werkligen fullkomligt frälsar. Likasom du wid din omwändelse trodde att han frälste dig från syndens straff, emedan du hade hans ord derpå, så tro nu på samma grund att han frälsar dig ifrån syndens makt; du har nämligen äfwen derpå hans ord. Låt din tro omfatta blott **något nytt hos Kristus**! Du har hittills litat på honom såsom din för dig **döde** Frälsare; lita nu på honom såsom din och för dig **lefwande** Frälsare! Lika wiss som han kom för att frälsa dig från tillkommande straff, kom han för att frälsa dig från närwarande träldom. Lika wiss som han kom för att bära och borttaga din synd, lika wiss kom han äfwen för att lefwa i och för dig. Sjelf förmår du lika litet i det ena som i det andra fallet. Lika litet som du sjelf kunde frälsa dig från dina synder, lika litet kan du sjelf åstadkomma någon werklig rättfärdighet hos dig. Kristus, och Kristus allena, måste göra så wäl det ena som det andra för dig, och din andel är i båda fallen helt enkelt att öfwerlemna det åt honom att göra och lita på att han gör det.

Ett fruntimmer, som nu är mycket allmänt bekant för detta trons lif, sade medan hon ännu i stort mörker famlade efter inträde uti det till en wän, som försökte hjelpa henne: "Du säger och I alla sägen: 'öfwerlemna dig åt Herren och lita på honom', 'öfwerlemna dig och lita' —, men jag wet icke huru detta skall gå till. Jag önskar att du just kunde uttrycka det högt — säga det, ja **göra** det ljudligt, så att jag finge weta, ja se och höra huru du gjort och gör." Wännen swarade: "Ja, jag skall 'göra det ljudligt'. Jag säger endast: 'Herre Jesus, jag tror att du är mäktig och willig att befria mig från alla de bekymmer och all den ofrid jag känner samt från de bojor, som fängsla mig i mitt lif såsom kristen. Jag tror

att du dog för att göra mig fri icke endaſt framdeles, utan nu och här. Jag tror att du är ſtarkare än djefwulen och att du kan bewara mig, ocksåmig, ſom är ſå ytterligt ſwag, från att falla i hans ſnaror och gifwa efter för honom. Och Herre, jag anförtror mig åt dig äfwen till att bewara mig. Jag har förſökt bewara mig ſjelf, men har mißlyckats på det bedröfligaſte ſätt. Jag är fullkomligt hjelplös och will nu lita allenaſt på dig. Jag gifwer mig ſjelf åt dig utan alla förbehåll. Med kropp, ſjäl och ande öfwerlemnar jag mig åt dig, ett wärdelöſt ſtycke ler, att du må göra af mig hwad helſt du i din kärlek och wisdom finner för godt. Och nu är jag din. Jag tror att du tager emot hwad jag lemnat åt dig; jag tror att du har tagit i beſittning detta arma, ſwaga, båraktiga hjerta och att du redan i detta ögonblick börjat werka i mig både wilja och gerning för ditt wälbehags ſkull. Jag litar helt på dig och litar på dig nu!"

Är du, min läſare, rädd för att taga detta ſteg? Tycker du att det är för ſnart att taga det, att det är för mycket likt ett plötsligt ſprång i mörkret? Wet du icke att "trons ſteg alltid tagas i något, ſom ſer ut ſom tomma rymden, men tron ſjelf finner en faſt klippa inunder?" En man ſkulle en gång medelſt ett rep gå ned i en brunn. Då han kommit ett godt ſtycke ned, fann han att repet war för kort. Han hade hunnit till änden på repet, och han antog att han ännu hade omkring trettio fot till botten. Han wißte icke hwad han ſkulle göra. Han hade hwarken ſtyrka eller ſkicklighet nog att åter klättra uppför repet, och att ſläppa det trodde han wara detſamma ſom att blifwa ſlagen i ſtycken. Hans armar började att tröttna, och ſlutligen beſlöt han, då han i alla fall icke kunde hålla ut längre, att ſläppa ſitt tag och med ens

möta sitt öde. Han ansåg sig förlorad och släppte taget. Han föll! Men till brunnens botten war — endast tre tum!

Om dina fötter någonsin skola stå på "klippan inunder", så måste du låta gå allting, som du kan fatta tag uti, och falla rätt ned i Gud, ty det fins ingen annan wäg. Och att göra detta nu skall bespara dig månader, ja kanske äfwen år af nedslående erfarenheter, slitningar och sorger.

I alla gamla slott i England brukade finnas ett ställe, som kallades fästet. Det war alltid det starkaste och mest skyddade stället i hela slottet, och deri blefwo i farans stunder alla de swaga och hjelplösa, som woro ur stånd att förswara sig, inneslutna. Hade du warit en rädd, hjelplös qwinna i ett sådant slott under en tid, då det war belägradt af fiender, skulle det wäl då synts dig som ett språng i mörkret att dölja dig derinne? Skulle du warit rädd att göra så? Och skola wi wäl wara rädda för att gömma oß, såsom i ett fäste, i wår gudomlige beskyddares bewarande makt? — rädda för att gömma oß hos honom, som aldrig slumrar eller sofwer, och som har lofwat att beskydda wår ingång och wår utgång från nu och till ewig tid?

Olika erfarenheter.

"På känslan i mitt hjerta
Jag stödde mig en tid;
Men ack, wid minsta smärta
Jag miste all min frid!

Jag war så länge nöjder,
Som jag mig kände rörd;
Men war jag mindre böjder,
War strax min ro förstörd.

Men pris ske Gud, som lärt mig
Att felet nu förstå
Och bättre grund beskärt mig
Att nu få hwila på.
Ja, nu jag lärt betrakta
Det skiftar ej hos Gud;
Och så jag will ej akta
Mitt eget hjertas ljud.

Om ock min tro blir pröfwad,
Det stör ej hjertats frid;
Jag blir blott mera öfwad
Att tåla lifwets strid,
Och låta **Herren** stärka
I mig sin wiljas lag,
Att **jag** må sedan werka
Hans wilja till behag."

Femte kapitlet.

Swårigheter rörande helgandet.

Det är af stor wigt att de kristna icke äro okunniga om satans konster, ty han står färdig att göra dem motstånd wid hwarje steg de taga framåt i själens utweckling. I synnerhet är han ifrigt werksam, när han ser att en troende waknat till hunger och törst efter rättfärdighet och söker blifwa delaktig af den fullhet, som är honom tillgänglig i Herren Jesus.

En af de första swårigheter, som djefwulen kastar i wägen för en sådan själ, är just i fråga om helgandet eller öfwerlemnandet åt Herren. Den efter helighet trängtande själen hör att hon skall lemna sig åt Gud, och hon försöker att göra det. Men nu stöter hon på en swårighet. Hon har som hon tror tagit detta steg, men känner sig likwäl icke olika mot förr; ingenting synes förändradt, såsom hon hade wäntat; hon känner en wiß mißräkning och frågar nästan med förtwiflan: 'Huru skall jag weta att jag werkligen har lemnat mig åt Gud?"

Den stora frestelse, som mött denna själ wid sjelfwa wändpunkten, är just den som alltid söker winna gehör wid hwarje möjligt tillfälle och som ock wanligen lyckas, den frestelsen nämligen att få den troende att fästa sig wid känslorna. En själ tror icke att hon helgat sig eller lemnat sig åt Gud förr än hon **känner** att så är, och då hon nu icke känner att Gud tagit hand om henne, så

kan hon icke tro att så werkligen skett. Som wanligt sätter hon känslan i första rummet och tron i det andra. Men Guds oföränderliga regel i allting är: **tron först, känslor sedan**; och det är att spjerna emot det oundwikliga, då wi försöka att göra det annorlunda.

Det rätta sättet att bemöta denna satans list är att ställa sig på Guds sida och sätta tron före känslan. Gif dig åt Herren helt och utan alla förbehåll, efter det ljus du för närwarande har, och bed den helige Ande wisa dig allt, som strider emot Guds wilja, ware sig i ditt hjerta eller ditt lefwerne. Då Guds Ande wisar dig något sådant, så lägg genast fram det för Herren och säg: "Ske din wilja!" Om deremot Guds Ande icke wisar dig något dylikt, så må du deraf sluta till att det hos dig icke finns något särskildt, som är honom emot, utan att du werkligen har lemnat dig och allt åt Gud. Du får då äfwen tro att han tagit emot dig, och du behöfwer **alls icke** wänta på att du skall **känna** hwarken att du lemnat dig åt honom eller att han tagit emot dig. Du får helt enkelt tro att så är och anse det såsom en afgjord sak.

Om du t. ex. **will** gifwa en gård åt en wän, så för att göra wiljan till werklighet, har du ju icke annat att göra än att **gifwa** densamma åt honom, och han har intet annat att göra än **tro** dig och **taga emot gåfwan.** En gård kan icke tagas i handen och räckas åt en annan, utan både gifwandet och mottagandet äro sinnets handlingar och måste ske medelst ord, talade eller skrifna, och på trons wäg. Tänk dig nu, som sagdt, att du gifwer en gård eller dylik egendom åt en din wän, men att du sedan går och undrar om du werkligen har gifwit honom egendomen och om han werkligen har tagit emot honom och anser honom såsom sin. Medan du så undrar uppstår en

så owiß känsla om saken, att du följande dag nödwändigt måste gå och förnya gåfwan; och skulle du widare den tredje dagen känna dig lika osäker, så går du åter igen och förnyar din gåfwa, och likaledes den fjerde dagen måste samma sak upprepas, och så fortsätter du dag efter dag under månader, ja år af ditt lif. Hwad tror du att din wän slutligen skulle tänka om dig och saken i fråga, och hwad blefwe till sist din egen sinnesbeskaffenhet med afseende på det hela? Din wän skulle ju förwisso betwifla om du någonsin på allwar ämnat gifwa honom egendomen, och du sjelf skulle komma i en sådan hopplös förwirring, att du icke wißte huruwida egendomen wore hans eller din eller hwems den wore.

Har du icke handlat ungefär så emot Gud ifråga om öfwerlåtandet af dig sjelf och allt åt honom? Du har åter och åter öfwerlemnat dig åt honom, kanske dagligen under hela månader, och lika fullt har du efteråt gått och undrat om du på allwar gifwit dig åt honom och om han werkligen har tagit emot dig. Derför att du icke **känt** dig annorlunda beskaffad än förr, har du, sedan du kastats hit och dit, ändtligen kommit till den slutsatsen, att du icke har öfwerlemnat dig åt Gud. Wet du, kära troende själ, att detta ditt bekymmer aldrig skall taga slut, om du icke **genom tron** klipper af det? Innan du ens kan wänta att få erfara några andra slags känslor, måste du komma derhän, att du räknar som en afgjord sak att du **är** Guds egen.

Sjelfwa den gammaltestamentliga offerlagen stadgade att allt, som gafs åt Herren, skulle just genom den handlingen blifwa heligt och afskildt från allt annat, samt att det wore helgerån att anwända det för andra ändamål. "Det som är spillgifwet," heter det (i 3 Mos.

27: 28), "som någon har spillgifwit åt Herren, af allt det han eger, det ware menniska eller boskap eller jordegendom får hwarken säljas eller lösas, ty **allt spillgifwet är högheligt Herranom.**" Sedan något wäl war gifwet åt Herren, räknades det af hela Israel såsom tillhörande honom, och ingen wågade sedan sträcka ut sin hand för att taga det tillbaka. Om gifwaren än hade gjort sitt offer knotande och owilligt, likwäl hade han blott en gång gjort det, stod saken icke widare att ändra och war icke längre i hans händer, utan det spillgifna war, enligt Guds egen lag, "högheligt Herranom." Det war icke gifwarens afsigt, som gjorde offret heligt, utan mottagarens helighet. "Altaret helgar gåfwan," heter det. I samma ögonblick offret war lagdt på altaret tillhörde det Herren. Tänk dig nu att någon, som hade lagt ned sin gåfwa på altaret, började ransaka sitt hjerta för att få weta om han gjort det i ett ärligt och uppriktigt sinne, och att han komme tillbaka till presten och sade sig wara rädd att gåfwan icke wore gifwen på rätt sätt, eller att han icke warit fullt uppriktig då han gaf henne. Förwisso skulle presten med ens hafwa tystat honom med ord sådana som dessa t. ex: "Hwad din bewekelsegrund war när du frambar ditt offer, eller hurudant ditt sinnelag då war, wet jag icke. Sakförhållandet är att offret har du nu gjort och det tillhör nu Herren, ty 'allt spillgifwet är högheligt Herranom.' Det är nu försent att göra något deråt." Icke endast presten, utan hela Israel skulle hafwa wändt sig emot den som så wille taga tillbaka ett en gång gjordt offer. Men mången kristen, som skulle ryssa wid blotta tanken på ett sådant helgerån, begånget af en jude, gör sig dock sjelf ofta i sin egen erfarenhet skyldig till samma handling, då han först en gång eller flere gånger högtid-

ligt öfwerlemnat sig åt Herren och sedan genom otro tager tillbaka sin gåfwa.

Emedan Gud icke är synligen för wåra lekamliga ögon, hafwa wi swårt att känna detta wårt helgande eller öfwerlemnande åt honom såsom werkligt. Jag tänker att om wi såge honom lefwande framför oß, skulle wi känna det som en werklighet och klart inse att wi gifwit honom wårt ord och skulle icke wåga taga det tillbaka, äfwen om wi kunde hafwa lust dertill. Ett sådant fördrag mellan Gud och oß skulle hafwa samma bindande kraft som ett till en jordisk wän afgifwet löfte alltid eger för en hederlig menniska. Hwad wi nu behöfwa är derför att påminna oß om att Gud werkligen är närwarande hos oß, att hwarje wår själs handling göres inför honom och att hwarje ord, wi i bönen framsäga, når honom lika säkert som om wi med wåra ögon kunde skåda honom och med wåra händer widröra honom. Jhågkomma wi detta, skola wi icke hafwa så oklara begrepp om wår ställning till Gud, utan wi skola känna den bindande kraften af hwarje ord, som wi i hans närwaro uttalat.

"Ack," kanske någon säger, "om Gud endast wille tala till mig och säga att han toge emot mig, när jag gåfwe mig åt honom, så skulle jag icke hafwa swårt att tro." Nej, det skulle du wisserligen icke hafwa; men nu gifwer Gud wanligen icke sådan wißhet förr än menniskan wisat honom den tillförsigten, att hon tror hwad han förut har talat. **Den som tror** har witnesbörd i sig sjelf, men icke den som **twiflar.** Underpanten på att Gud werkligen tager emot oß ligger just i den befallning han gifwit, att wi skola öfwerlemna oß sjelfwa åt honom till lefwande offer. Jag kan icke gerna tänka mig att en hederlig man skulle bedja en annan gifwa sig något som

han, när allt komme omkring, icke wille hafwa, och ännu mindre kan jag tänka mig att en älskande fader eller moder skulle handla så mot något af sina kära barn. Det ordet: "Min son, gif mig ditt hjerta!" är en säker borgen för att Herren, som så bjudit, werkligen tager emot hjertat i samma stund som det gifwes honom. Wi få, ja wi måste hysa det förtroendet till Herren, att han **då** och **der** tager emot oß, **när** wi, enligt hans egen befallning, lemna oß åt honom, och att wi derför från det ögonblicket äro hans. Ett werkligt fördrag har ingåtts mellan Gud och oß, ett fördrag, som wi icke utan stor wanheder kunna kränka, och som han å sin sida — det weta wi förwisso — icke skall bryta.

I 5 Mos. 26: 17—19 läsa wi hwad Gud talar med afseende härpå: "Du har i dag låtit Herren säga dig att han skall wara din Gud, och att du skall wandra på hans wägar och hålla hans stadgar och hans bud och hans rätter och lyda hans röst. Och Herren har i dag låtit säga dig att du skall wara hans egendomsfolk, såsom han har sagt dig, och att du skall hålla alla hans bud . . . och att du skall wara ett folk heligt åt Herren, din Gud, såsom han har sagt."

När wi bekänna Herren wara wår Gud, och när wi förklara oß **wilja** wandra på hans wägar och hålla hans bud, så säger han oß att wi äro hans och att wi **skola** hålla hans bud. Från och med det ögonblicket tager han oß i besittning. Detta **har** alltid warit hans handlingssätt, och det **är** så fortfarande. I öfwerensstämmelse dermed är det sagdt: "Allt spillgifwet är högheligt Herranom." Detta tyckes mig så klart, att jag icke förstår huru man kan fätta det i fråga.

Men är din själ ännu i twifwel och swårighet med

asseende härpå, så låt mig anföra några ord ur Nya Testamentet, hwilka behandla saken från en annan sida, men hwilka dock, efter hwad jag förstår, bekräfta densamma lika bestämdt. Wi läsa i 1 Joh. 5: 14, 15: "Detta är den tillförsigt wi hafwa till honom, att om wi bedja något **efter hans wilja**, så hör han oß. Och om wi weta att han hör oß, hwad helst wi bedja om, så weta wi att wi **hafwa** det ombedda, som wi hafwa bedit af honom." Är det nu efter Guds wilja, att du helt öfwerlemnar dig, helt helgar dig åt honom? Härpå kan det naturligtwis icke blifwa mera än ett swar, ty Herren har sjelf **befalt** att så skall ske. Är det icke ock efter hans wilja, att han werkar i dig så wäl wilja som gerning för sitt wälbehags skull? Också på denna fråga kan det blifwa blott ett swar, ty Herren har sjelf förklarat det wara sin affigt att så werka. När du nu wet att dessa stycken äro efter Guds wilja, så måste du, på grund af hans eget ord, äfwen weta att han hör dig. Men du måste gå än widare; du måste weta att du **har** de böner, du bedit af honom. Att du **har**, säger jag, icke skall få eller kan få, utan werkligen nu har i din ego. Det är på detta sätt wi genom tron "få löften." Det är sålunda wi "hafwa tillträdet genom tron" till den nåd, som blifwit oß gifwen i Jesus Kristus, wår Herre. Det är sålunda och endast sålunda wi få weta att Gud "genom tron renat" wåra hjertan, och wi blifwa i stånd att "lefwa genom tron," "stå genom tron," "wandra genom tron," o. s. w.

Jag önskade att göra detta så klart och lättfattligt som möjligt, på det att ingen widare swårighet måtte finnas för dig rörande denna sak; jag will derför ännu en gång upprepa hwad som måste wara din själs handlingar för att föra dig utur swårigheterna rörande det ifrågawa-

rande öfwerlemnandet eller affkiljandet eller helgandet åt Gud.

Jag antar att du, min läsare, tror på Herren Jesus såsom den der förlåter synder, och äfwen att du wet hwad det will säga att tillhöra Guds husfolk och wara en Guds arfwinge genom tron på Kristus. Och nu kommer det till, att du känner en längtan uppstiga i ditt hjerta att blifwa förwandlad till din Herres afbild. Men för att blifwa lik honom wet du att du måste helt lemna dig åt honom, så att han må få werka i dig hwad som är honom wälbehagligt. Du har åter och åter igen försökt göra detta, men utan någon tydlig framgång. I denna punkt är det nu jag gerna wille hjelpa dig. Hwad du nu har att göra är att än en gång komma till honom och så långt du förstår helt öfwerlemna dig åt hans wilja eller uppgifwa dig åt honom. Du måste bedja honom att genom sin Ande uppenbara för dig om det fins något för dig dold motstånd i ditt hjerta; och uppenbarar han icke något sådant, så att du blir medweten derom, då får du tro att der icke är något, och du får anse det som en afgjord sak att du har helt öfwerlemnat dig åt Herren, samt att du från och med denna stund icke i något afseende tillhör dig sjelf, och hädanefter måste du icke ens lyßna till en hänsyftning på ett motsatt förhållande. Om du blir frestad att undra huruwida du werkligen helt öfwerlemnat dig, så möt frestelsen med den försäkran, att du **har** gjort så. Inlåt dig icke på några resonemanger derom, utan stöt genast och med bestämdhet bort hwarje inkast! Du menade det uppriktigt när du bad Herren taga emot dig; du menar det uppriktigt ännu, och det är werkligen gjordt. Du känner det måhända icke så; men du **will** hafwa det så, och med din wilja håll dig fast. Gud

ser till din affigt, icke till dina känslor af eller om denna affigt; och derför behöfwer du se till endaft hwad denna din affigt eller med andra ord din wilja är angående saken.

Sedan nu öfwerlemnandet åt Gud har skett för att aldrig mer sättas i fråga eller tagas tillbaka, återstår för dig att tro att Gud också tagit emot hwad du öfwerlemnat åt honom, och att det derför är hans, icke att det skall blifwa hans längre fram, utan att du och allt ditt nu är hans, och att han redan nu börjat werka i dig så wäl wilja som gerning för sitt wälbehags skull. Här måste du hwila. Du har icke något widare att göra, ty du är Herrens; du ligger i hans händer, och han har åtagit sig att sköta dig, leda dig, dana dig, och han will, enligt sitt eget ord, "werka i dig hwad täckeligt är inför honom genom Jesus Kristus." Men du måste hålla stadigt fast wid detta. Om du börjar fråga dig om du riktigt lemnat dig sjelf åt Gud och om han werkligen tagit emot dig, skall denna wacklande tro frambringa en wacklande erfarenhet, och Gud skall icke få tillfälle att werka såsom han will. Men medan du litar på honom werkar han i dig, och frukten häraf blir att du förwandlas till Kristi bild från härlighet till härlighet genom hans mäktige Ande.

Säg, lemnar du dig sjelf nu denna stund åt honom? Du swarar: ja! Så börja då, kåre wän, att genast räkna dig såsom hans; wet att han har tagit emot dig och nu werkar i dig efter sitt behag. Räkna det så äfwen i fortsättningen. Det skall blifwa dig till stor hjelp, om du uttrycker detta högt med ord. Säg åter och åter till dig sjelf och till din Gud: "Herre, jag är din, jag öfwerlemnar mig helt åt dig, och jag tror att du werkligen tager emot

mig. Jag stannar hos dig, i dina händer. Werka i mig hwad som är dig täckeligt, jag will ligga stilla i dina händer och lita på dig." Upprepa detta eller något dylikt många gånger om dagen för dig sjelf och betrakta denna din bestämda wiljas förhållande såsom din naturliga ställning till Gud! Bekänn det wara så för dig sjelf, bekänn det för Gud, bekänn det för dina wänner! Håll Herren beständigt och oswikligt för att wara din Gud, och eftertryckligt förklara att du **will** wandra på hans wägar och hålla hans bud! Sker detta, så skall du få erfara att han håller dig som sin egendom och att han bjuder dig hålla alla sina befallningar och säger att du skall tillhöra "ett folk, **heligt** åt Herren din Gud, såsom han har sagt" (5 Mos. 26: 19).

Några enkla regler kunna måhända här blifwa till en hjelp, och jag wille anbefalla följande till anwändning wid de dagliga andaktsstunderna, på det att de må blifwa ett själens bestämda pröfwomedel med afseende på deß ställning till Gud, till deß denna angelägenhet framstår i klart ljus:

1. Uttala i tydliga ord din tro på Kristus såsom din Frälsare, och bekänn högt och bestämdt att du tror att han **har** försonat dig med Gud, enligt 2 Kor. 5: 18, 19.

2. Bekänn Gud såsom din Fader och dig sjelf såsom hans återlösta och med honom försonade barn, enligt Gal. 4: 6.

3. Öfwerlemna dig sjelf med kropp, själ och ande att wara och förblifwa Guds egendom samt att lyda honom i allt det du wet wara hans wilja, enligt Rom. 12: 1, 2.

4. Tro och fortfar att tro, twärt emot allt hwad

som må synas eller kännas annorlunda, att Gud tagit emot det du åt honom öfwerlemnat och att han hädanefter werkar i dig — så wida du icke uppsåtligt hindrar — både wilja och gerning för sitt wälbehags skull, enligt 2 Kor. 4: 17, 18 och Fil. 2: 13.

5. Akta aldrig dina **känslor** såsom prof på ditt förhållande till Gud, utan gif endast akt på din **wilja** och din **tro.** Räkna dessa steg, som du nu tager, såsom afgörande, ehuru fienden måhända kan komma det att **synas** annorlunda. Ebr. 10: 22, 23.

6. Gif aldrig under någon omständighet efter för ett ögonblicks twifwel eller modlöshet. Kom ihåg att all modlöshet är från djefwulen och wägra att insläppa allt sådant i ditt hjerta. Joh. 14: 1, 27.

7. Öfwa dig uti att i bestämda ordalag uttrycka din tro och upprepa ofta för dig sjelf sådana ord som dessa: "Jag är Herrens, och han **werkar** i mig nu både wilja och gerning för sitt wälbehags skull," enligt Ebr. 13: 21.

"Om Herren mig bjuder gå hit eller dit,
Så skynde jag willigt åstad
Att göra hans wilja med allwar och flit!
Ja, äfwen att göra den glad.

Jag will icke taga ett steg utan dig,
Ej lefwa mig sjelf till behag!
Ej wåga, ej drista det minsta på mig,
Men se dig i hand hwarje dag."

Sjette kapitlet.

Swårigheter rörande tron.

När en själ öfwerlemnat sig åt Herren för att komma ut ur den öken af andliga erfarenheter, hwari hon dittills wistats, samt in i "det land, som flyter af mjölk och honung," så är hennes nästa steg — att tro. Och härwid, likså wid det första steget hon tog, är satan uppfinningsrik i att lägga hinder och swårigheter i hennes wäg.

Ett Guds barn, som fått sina ögon öppnade till att se den fullhet, som i Jesus finnes för hwar och en troende, och som börjat längta att själf komma i åtnjutande af denna fullhet, hör wanligen af den ene läraren efter den andre att denna fullhet i Kristus kan erhållas endast genom tron. Men det som rör tron är nu för den frågande själen insvept i ett så hopplöst dunkel, att hwad hon af desse lärare hör, det blott gör för henne den wäg, hon har att beträda, allt swårare i stället för lättare att fatta.

"Naturligtwis skall det wara af tron," säger hon, "ty allt i det kristliga lifwet måste ju wara af tro. Men det är just detta, som gör saken så swår, ty jag har ingen tro, wet icke ens hwad tro är eller huru jag skall få någon." Och redan från början stött för hufwudet genom denna, som det synes henne, oöfwerwinneliga swårighet, försättes själen i mörker, ja nära nog i förtwiflan.

Detta bekymmer härrör helt och hållet deraf, att läran om tron wanligen miſförstås. I sjelfwa werket finnes nämligen ingenting så enkelt, så lättfattligt och så lätt åtkomligt som tron.

Du har säkert, kåre läsare, tänkt dig tron ungefär som en andlig själsöfning, eller som en inre, behaglig hjertats stämning, såsom något, som du kan taga på, se på, fröjdas öfwer och begagna till ett slags paß för att winna inträde uti Guds wälbehag, eller som ett mynt, hwarmed du skulle kunna köpa hans gåfwor. Under det du bedit om tron, har du hela tiden wäntat att få eller att erfara något dylikt, och då det aldrig skett, har du dragit den slutsatsen, att du ingen tro har. Tron är emellertid ingenting af allt detta. Hon är icke alls något, som man kan taga på. Att tro på Gud är helt enkelt att lita på Gud. Tron kan lika litet som din syn wara skild från sitt föremål. Lika gerna kan du tillsluta dina lekamliga ögon och se inåt för att upptäcka om du har någon syn, som du kan se in i dig sjelf för att upptäcka om du har någon tro. Du ser något, och du kan deraf weta att du har syn; du tror något, och deraf kan du weta att du har tro. Ty likasom synen består endast deri, att du ser, så består ock tron endast deri, att du sätter lit till någon eller något. Och liksom det nödwändiga i fråga om din lekamliga syn är att du kan se tingen, sådana de i werkligheten äro, så är ock det nödwändiga i fråga om din tro det, att du kan tro saker, sådana de äro. Nyttan ligger icke i din tro, utan i **föremålet** för din tro. Om du tror sanningen, är du frälst; om du tror lögnen, är du förlorad. Tron är i båda fallen densamma, men **hwad** du tror på är i det förra och i det senare fallet raka motsatser till hwarandra, och häri ligger just den betydelse-

fulla skilnaden. Din frälsning kommer icke deraf, att du tror, såsom skulle din tro frälsa dig, utan deraf, att din tro förenar dig med den Frälsare, som frälsar; tron är endast, så att säga, länken mellan dig och honom.

Jag beder dig derför göra klart för dig huru ytterst enkel tron är; att hon är ingenting mer och ingenting mindre, än att du litar på Gud, när han säger att han antingen har gjort eller skall göra något för dig. Lita då på Gud att han har gjort det eller skall göra det. Saken är så enkel till och med, att hon är svår att förklara. Frågar mig någon hwad jag menar med att tro på en annan om utförandet af ett arbete för mig, så kan jag endast swara att jag menar det, att jag låter denne andre göra detta arbete åt mig samt håller för alldeles onödigt att sjelf göra något deråt. Hwar och en af oß har på ett eller annat sätt anförtrott ganska wigtiga uppdrag åt andra och dock känt oß fullkomligt trygga, emedan wi haft förtroende för — det är tro på — de personer, som åtagit sig wåra uppdrag. Huru ofta anförtro icke t. ex. mödrar, utan att känna en skymt af oro, sina små dyrbara spädbarn åt sköterskor? Huru beständigt anförtro wi icke wår helsa och wåra lif åt kockar, kuskar, lokomotivförare och jernwägskonduktörer, med ett ord åt alla möjliga legda tjenare, som hafwa oß fullkomligt i sina händer och som kunna störta oß i elände eller död hwilket ögonblick som helst, om de med eller mot sin wilja göra sig skyldiga till något slags försummelse eller till brist på aktsamhet. Allt detta göra wi utan att deraf göra något wäsen alls. Så kunna wi ock, efter endast en helt kort bekantskap med hwarjehanda personer, sätta tro till dem, då det fordras endast en allmän menniskokännedom och de wanliga reglerne för umgängeslifwet, utan

att derför tycka att wi göra något det minsta märkwärdigt i troswäg.

Du har helt wißt gjort detta sjelf, kåre läsare, och gör fortfarande på detta sätt. Du skulle icke kunna lefwa och genomgå de wanliga händelserna i denna werld en enda dag, om du icke alls kunde tro dina medmenniskor; och det faller dig aldrig in att säga att du icke kan det. Likwäl twekar du icke att alltjemt säga att du icke kan tro din Gud!

Föreställ dig att du i jordiska förhållanden skulle handla såsom du gör i andliga. Tänk dig att du i morgon finge den ideen i ditt hufwud, att du icke kunde lita på någon menniska, emedan du "icke hade tro." När du satte dig ned till frukosten, skulle du säga: "Jag kan icke äta något af hwad som står här på bordet, ty jag har ingen tro, och jag wet ju icke säkert om ej kocken lagt gift i kaffet eller slagtaren skickat hem sjukdomsalstrande kött." Sålunda finge du swälta! Om du sedan, när du ginge till dina wanliga sysselsättningar, sade: "Jag kan icke fara på tåget, ty jag har ingen tro; jag kan icke lita hwarken på lokomotivföraren eller konduktören, hwarken på dem som tillwerkat wagnarne eller på dem, som hafwa uppsigt öfwer banan," — sålunda skulle du blifwa twungen att gå. Utom det att du finge anstränga dina krafter till det ytterste och blifwa öfwermåttan trött, skulle det wara en mängd platser, dit du aldrig kunde komma, men hwilka du med lätthet kan uppnå med bantåget. Om dina wänner mötte dig med den och den underrättelsen, eller den som hade dina affärer om händer gåfwe dig några uppgifter, så wore du twungen att säga: "Jag är mycket ledsen att jag icke kan tro er, men jag har ingen tro och kan aldrig lita på någon." Om du öppnade en

tidning, skulle du blifwa twungen att lägga den ifrån dig med de orden: "Jag kan werkligen icke tro ett ord af hwad som står här, ty jag har ingen tro. Jag tror icke det fins någon sådan person som engelska drottningen, ty jag har aldrig sett henne, ej heller ett sådant land som Irland, ty jag har aldrig warit der. Jag har ingen tro, och följaktligen kan jag icke tro på något, som jag icke werkligen sjelf känt eller widrört eller gjort. Det är en stor pröfning, men jag kan icke hjelpa det, ty jag har ingen tro."

Föreställ dig en enda sådan dag och se huru olycklig denna dag skulle wara för dig och huru ytterst dåraktig du sjelf skulle anses af en hwar som säge dig! Dina wänner skulle känna sig förnärmade, och dina tjenare skulle nästa dag säga upp sin tjenst. Men nu om redan det, att du icke alls trodde dina medmenniskor, wore så olycksbringande för dig och en förskräcklig dårskap, hwad gör du dig icke skyldig till — ställ den frågan till dig sjelf! — när du säger att du icke har någon förmåga att lita på Gud eller tro hans ord? — när du säger att det är en stor pröfning för dig, men att du icke kan hjelpa det, alldenstund du "har ingen tro?"

Är det möjligt att du kan tro dina medmenniskor, men icke din Gud? Att du kan emottaga "menniskors witnesbörd," men icke "Guds witnesbörd?" Att du utan fruktan kan anförtro dina wigtigaste jordiska angelägenheter åt swaga, felande menniskor, men är rädd att anförtro din själs angelägenheter åt den wälsignade Frälsaren, som utgöt sitt blod för det bestämda ändamålet att frälsa dig, och som Skriften förklarar "kan fullkomligt frälsa?" (Ebr. 7: 25).

Och nu, kære troende, — du, hwars blotta namn af

troende ju innebär att du kan tro, — torde du sannerligen aldrig mer wåga ursäkta dig dermed att du ingen tro har, ty detta skulle ju innebära att du icke kunde tro på Gud. På dig sjelf begär man icke att du skall tro; ja, du skulle till och med befinna dig i ett alldeles förwändt själstillstånd, om du det gjorde. Nu will jag bedja dig att när du tänker på eller talar om andliga ting och säger: "jag kan icke tro," du måtte tala ut hela meningen och tillägga: "jag har ingen tro på Gud, jag kan icke tro Gud." Detta, det tror jag för wisso, skulle snart blifwa dig så förskräckligt, att du icke wågade fortsätta dermed.

"Men," säger du, "jag kan icke tro utan den helige Andes bistånd." Mycket sant; men will du då deraf draga den slutsatsen, att din otro härleder sig deraf, att den helige Ande underlåtit att göra sitt werk? Om han det gjort, då är du förwisso icke längre att klandra, och då behöfwer du icke känna någon förebråelse för det, att du icke tror; men då äro ock alla uppmaningar till dig att tro fåfänga.

Men nej; då du intar en sådan ställning och säger att du ingen tro har och att du följaktligen icke kan tro, inser du då icke att du derigenom "gör Gud till en lögnare?" — att du wisar äfwen hans helige Ande det största mißtroende, denne Ande, som alltid är redo att hjelpa oß i wår swaghet? Wi behöfwa aldrig wänta på honom; det är alltid han som wäntar på oß. För min del har jag det obegränsade förtroendet till den wälsignade helige Ande och till hans beredwillighet att alltid werka sitt werk, att jag wågar säga dig, du som läser detta, att du kan tro nu i detta ögonblick och att, om du icke det gör, det icke är Andens fel, utan ditt eget.

Sätt nu din wilja på trons sida och säg: "Herre, jag

will tro, jag tror," och fortsätt att så säga! Håll fast vid att du tror midt under de twifwel, af hwilka du må frestas! Ut ur sjelfwa din otro kasta dig liksom hufwudstupa på Guds ord och löften, och wåga att hängifwa dig åt Herren Jesu bewarande och frälsande makt! Säkert har du någon gång anförtrott en jordisk wän någon wigtig angelägenhet; anförtro nu, jag beswär dig derom, dig sjelf och alla dina andliga angelägenheter i din himmelske Wäns händer och tillåt dig aldrig, **aldrig, aldrig** mer att **twifla!**

Wet också det, att det finnes två saker, som äro mer oförenliga till och med än olja och watten, nämligen **förtröstan** och **oro.** Skulle du kalla det att förtrösta på en wän, om du gåfwe honom något uppdrag, men sedan dag och natt ängslades och oroades öfwer att han icke skulle utföra detta uppdrag ordentligt eller bringa det till ett lyckligt slut? Och kan du kalla det att förtrösta på Herren att, sedan du lagt din själs frälsning och bewarande i hans hand, du ändock efteråt, än den ena, än den andra dagen, än den ena, än den andra natten tillbringar hela timmar under ängslan och oro? När en troende **werkligen** i tron lagt en sak på Herren, så upphör han ock sedan att ängslas för denna. Och om han oroar sig, är det endast ett bewis för att han icke fullt litar på Herren. Men anställer man efter denna regel en pröfning, huru föga werklig tro man finner då i Kristi församling! Intet under att wår Herre gjorde den rörande frågan: "När Menniskosonen kommer, månne han skall finna tro på jorden?" Han skall finna mycken werksamhet, stort nit och utan twifwel äfwen många för honom hängifna hjertan, men skall han finna **tro** — detta som han wärderar mer än allt annat? Det är en allwarlig fråga, och det wore

wäl, om hwarje kristen i sitt hjerta noga öfwerwägde henne. Må wi icke längre, såsom wi förut gjort under den förflutna tiden af wårt lif, dela werldens otro, utan må wi, som känna wår wälsignade Herre och hans obeskrifliga trowärdighet, "besegla att han är sannfärdig" (Joh. 3: 33) derigenom, att wi ädelmodigt och beständigt förtrösta på honom!

Jag kommer ihåg huruſom, kort efter det jag blifwit kristen, hela min inre menniska med hwarje känsla för trohet och pligt blef upptänd derigenom, att jag i ett häfte gamla predikningar påträffade en uppmaning till alla, som älskade Herren Jesus, att genom sin egen tros stadighet wisa andra att han war wärd att lita på. Jag minnes huru min själ trängtande bad att jag måtte blifwa kallad att wandra på stigar så mörka, att jag blefwe nödgad att njuta den sälla och härliga förmånen att helt hängifwa mig åt litandet på Gud.

"Du har aldrig tillförne gått denna wäg," kan det måhända sägas till dig, min läsare, såsom det fordom sades till Israels barn (Jos. 3: 4). Men från och med i dag kan du dock såsom aldrig tillförne få wisa att du har fullt förtroende till Herren Jesus, i det du nu med honom begynner ett lif och en wandring i tron, och för hwarje ögonblick barnsligt och owilkorligt tröstar på honom.

Du har hittills litat på honom i några få stycken, och han har icke swikit dig. Lita nu på honom **i allt**, och se om han icke för dig "förmår göra utöfwer allt, wida mer än wi begära eller tänka" (Ef. 3: 20), och detta icke efter **din** starkhet eller duglighet, utan efter **sin egen "kraft**, som werkar i oß," och med hwilken han will werka i dig sin wiljas goda behag.

Du har icke swårt att tro att Herren kan styra werlds-

altet och hela den yttre skapelsen; men är då det som rör dig enskildt svårare eller mera inwecklad för honom, så att du behöfwer gå ängslig och bekymrad för huru han skall sköta dig? Bort med ett sådant owärdigt twiflande! Föresätt dig fast att lita på din Guds makt och willighet att hjelpa, och du skall få se huru hastigt alla swårigheter skola förswinna! Tro om det är mörkt, tro om det är ljust, tro om aftonen, tro om morgonen, och du skall få se, att om du till en början kanske fått kraftigt anstränga dig för att kunna tro, detta skall snart likasom gå af sig sjelft och blifwa din själs naturliga wana.

"Allt är möjligt för Gud," och "allt kan ske för den som tror." Tron har i tider, som flytt, "besegrat konungariken, öfwat rättfärdighet, fått löften, tillstoppat lejons munnar, släckt eldskraft, undkommit swärdsegg, blifwit stark efter swaghet, blifwit wäldig i krig och drifwit främmande härar på flykten" (Ebr. 11: 33, 34), och tron kan ännu i dag göra det samma. Ty wår Herre sjelf säger: "Om I hafwen tro såsom ett senapskorn, så skolen I säga till detta berget: flytta dig härifrån dit bort, och det skall flytta sig och intet skall wara omöjligt för eder" (Matt. 17: 20).

Om du är ett Guds barn alls, så har du åtminstone så mycken tro som kan i storlek liknas wid ett senapskorn. Följaktligen kan du icke säga att du icke kan lita på Gud, emedan du ingen tro har. Säg hellre: "Jag kan tro på min Herre, och jag will tro på honom; hwarken jordens eller helwetets makter skola förmå mig att twifla på min underbare, härlige, trogne Återlösare!

I den betydelsefullaste händelse, som närwarande århundrade kan uppwisa, nämligen slafwarnes frigörelse, ligger en underbar förklaring af trons wäg. Slafwarne

emottoga sin frihet i tron, just på samma sätt som wi mottaga wår frihet. De goda budskapen fördes till dem, att regeringen hade förklarat dem fria. Det är att märka att de woro werkligen fria i samma ögonblick, som frihetsförklaringen war utfärdad, men i erfarenheten kommo de icke till frihetens egentliga egande, förr än de hört och trott budskapet derom. Saken sjelf hade att komma först, men tron på densamma war sedan nödwändig för att saken skulle blifwa till gagn, och såsom sist af allt följde känslan af frihetens åtnjutande. Detta är alltid den gudomliga ordningen, och det är äfwen den ordning, som allmänt förstånd erkänner såsom den rätta. Först och främst **Saken**, sedan **Tron** och sist **Känslan**. Men menniskan kastar om denna ordning och säger: först Känslan, sedan Tron och sist Saken. Hade slafwarne med afseende på deras frigörelse följt menniskans ordning och wägrat tro, till deß de först kände sig fria, så hade de nog för en lång tid kunnat förblifwa i slafweriets bojor. Jag har hört om en händelse, som wisar att detta werkligen warit fallet. Ett fruntimmer från Nordstaterne fann under en resa genom en liten aflägsen by i Södern några slafwar, hwilka ännu icke tagit fasta på sin rätt till friheten, fastän redan omkring tre år förgått, sedan deras frigörelse förkunnades. Hennes ifriga bemödanden att öfwertyga dem om att Norden werkligen hade gjort dem fria wäckte omsider en gammal negerqwinnas uppmärksamhet, och hon afbröt fruntimret med den ifriga frågan:

"O, min fru, ä' wi fria?"

"Helt säkert ären J det," swarade fruntimret.

"O, min fru, ä' ni säker på dä'? "frågade qwinnan.

"Wisserligen är jag säker derpå," swarade fruntimret. "Är det wäl möjligt att J icke weten detta?"

"Ja," sade qwinnan, "wi hörde wäl något om att wi wa' fria, och wi frågte massa [husbonden], men så sa' han att wi wa' inte, och wi tordes inte gå. Och så hörde wi åter igen talas om att wi wa' fria, och då gick wi till öf'sten, å han gissade wi gjorde bäst stanna hos gamle massa. Och så har dä war't hit och dit mä' oß. Ibland hoppades wi att wi wa' fria, å se'n tänkte wi att wi wa' inte. Men nu, min fru, om ni ä' säker på att wi ä' fria, will ni inte tala om alltsammans för oß?"

Då fruntimret såg att det werkligen war af behofwet påkalladt, så omtalade hon hela saken för den stackars qwinnan. Hon berättade om kriget och om nordarmeen; om Abraham Lincoln och om hans utfärdade frihetsförklaring och den närwarande frihet, hwari de forna slafwarne nu lefde.

Den arma slafqwinnan lyßnade med djupaste intresse till hennes berättelse. Hon hörde det goda budskapet, och hon trodde det. När berättelsen war slut, gick den gamla negerqwinnan ut ur rummet med ett utseende af största oberoende, i det hon sade:

"Jag ä' fri. Jag ska' inte längre stanna hos gamle massa."

Hon hade nu slutligen tagit emot sin frihet, och detta hade hon gjort genom tron. Regeringen hade redan för längesedan förklarat henne fri, men "det glada budskapet" derom hade hittills icke gagnat henne, "emedan det icke hade genom tron blifwit införlifwadt med dem som hade hört det" (Ebr. 4: 2). Men nu trodde hon och wågade äfwen räkna sig detta till godo och anse sig sjelf fri. Detta gjorde hon icke på grund af någon förändring inom henne sjelf eller i hennes omgifning, icke

heller på grund af några hennes hjertas känslor eller rörelser, utan endast på grund af det förtroende hon satte till en annans ord, hwilken kommit till henne med frihetens glada budskap.

Behöfwer jag här göra någon tillämpning? Genom hundratals olika budskap har Gud för oß förklarat att wi äro fria, och åter och åter beder han oß att räkna oß sjelfwa fria. Omfatta derför i tro denna frihetsförklaring, och betyga att hon med afseende på dig är sanning. Säg till dig sjelf, till dina wänner och i din själs innersta till Gud att du är fri. Wägra att för ett ögonblick lyßna till din gamle herres försäkringar, att du ännu alltjemt är hans slaf. Låt ingenting, hwarken inre känslor eller yttre tecken, göra dig modfäld. Håll fast i att fortfarande räkna dig fri, trots allt som synes tala deremot, och jag kan på grund af Herrens ord försäkra dig att som du tror, så skall det ske dig.

Af all tillbedjan wi kunna egna wår Gud, är ingen för honom så ljuflig som detta ytterliga öfwerlemnandet af oß sjelfwa åt honom och detta förlitandet på honom i allt; ingenting tillför honom heller en större ära. Kom der ör ihåg i hwarje mörk stund att "om wi nu en liten tid, om så måste wara, lida bedröfwelse under mångahanda pröfningar," så sker det, "på det att wår bepröfwade tro må befinnas mycket dyrbarare än det förgängliga guld, som pröfwas i eld, till lof, ära och pris wid Jesu Kristi uppenbarelse" (1 Petr. 1: 6, 7).

"Tron det är, som öfwerwinner
Werlden och allt mörkrets här.
Uti tron allena finner

Du och jag hwad hwila är.
O, wår Jesu, så förläna
Andens nåd och kraft att dig
Tro och känna, älska, tjena
Här och der ewinnerlig!

Låt oß ära dig tillskrifwa,
Att wår owän du slog ned!
Låt om seger sången blifwa
Uti hydda och på hed!
Lär oß alla stilla bida
Hos wår Gud och Frälserman,
Då wi öfwerwinna wida
Allt det som oß fånga kan.

Lofwad, lofwad ware Herren,
Som oß segern gifwit har!
Sjungen, sjungen när och fjerran:
Lofwe Herren nu enhwar!
Lofwe, lofwe, lofwe Herren
Alla de som tungor ha!
Ära, lof och pris frambären
Frihet ha wi nu, hallelujah!"

Sjunde kapitlet.

Swårigheter rörande wiljan.

När ett Guds barn genom att hafwa helt öfwerlemnat sig åt Herren och börjat förtröfta på honom har tagit steget ut ur sig sjelf och in i Kristus samt börjat få erfara något af den wälsignelse, som det med Kristus i Gud förbolda lifwet medför, möter det i sin wäg en ny swårighet. Sedan de första känslorna af frid och hwila något lagt sig eller, såsom stundom är fallet, den troende icke alls fått erfara några sådana känslor, så börjar han ofta tycka att hwad han genomlefwat icke warit werkligt, och han frestas att tro sig wara en skrymtare, då han talar om eller ens tänker på dessa erfarenheter såsom werkliga. Han tycker att hans tro icke trängt synnerligen på djupet — att det är blott och bart en läpparnes tro och derför en af ringa wärde — och att hans hängifwande sig åt Gud icke warit ett hjertats hängifwande och derför icke kunnat wara för Gud wälbehagligt. Han är rädd att säga att han helt är Herrens af fruktan att göra sig skyldig till en osanning, och likwäl kan han icke förmå sig att säga att han icke är det, emedan hela hans hjertas trängtan är att få wara det. Swårigheten i hans ställning är werklig och ganska nedslående. Dock finnes här ingenting, som icke lätteligen kan öfwerwinnas, då den troende blott en gång werkligt fattat grunderna för detta nya lif och har lärt sig huru man skall lefwa det. Den wanliga uppfatt-

ningen är att detta fördolda lif med Kristus i Gud måste lefwas i känslorna, och följaktligen riktar själen sin uppmärksamhet på dessa och uppfylles af frid eller ofrid, allt efter som de synas henne tillfredsställande eller ej. Nu är emellertid det sanna förhållandet det, att detta lif är icke ett känslolif alls, utan är helt oberoende af våra känslor, och derför inwerka skiftningarna i dessa icke det minsta på eller störa lifwet sjelft, enär det är på wiljans riktning det beror, och allt är wäl då denna städse är fästad wid sin medelpunkt — Guds wilja.

För att göra detta klart, måste jag något närmare utweckla saken. Fenelon säger på ett ställe att: "sann gudaktighet har sitt säte i wiljan." Härmed menar han att om endast wiljan, som är den styrande makten inom menniskan, blir förd till rätta, så måste ock hela hennes natur i öfrigt komma i full harmoni. Med wiljan menar jag här icke menniskans önskningar, icke ens hennes affigter, utan hennes bestämmande förmåga, denna afgörande makt, denne konung inom henne, denne som hela hennes wäsende måste böja sig för och lyda. Jag menar, kort sagdt, menniskan sjelf, detta "jag," som wi känna såsom warande wår egentliga menniska.

Man tror understundom att känslorna äro de styrande och herskande i wår natur; men gå wi till erfarenheten, så torde wi alla weta att det finnes något inom oß, bakom wåra känslor, bakom wåra önskningar — ett oberoende jag — som när allt kommer omkring afgör och bestämmer allt. Wåra känslor tillhöra oß; wi uthärda dem eller erfara nöje genom dem, men de äro dock icke wi sjelfwa; och om Gud skall kunna inkomma för att taga oß i besittning, så måste det ske just i denna wår wiljas medelpunkt eller wår personlighet. Om han med sin

Andes kraft regerar der, så måste äfwen wår öfriga natur komma under hans inflytande, ty sådan wiljan är, sådan är ock menniskan.

Denna sanning har en stor praktisk betydelse just i fråga om ofwan framstälda swårighet. Wår wilja fäller nämligen ofta ett utslag, som står i rak strid med wåra känslor, och om wi nu want oß att hafwa dessa till en pröfwosten, så sker det lätt nog att wi anse oß som skrymtare, då wi förklara de ting wara werkliga, hwilka wår wilja ensamt har bestämt sig för. Men från den stund wi inse att wiljan är regent, skola wi icke längre bry oß om allt det andra, som ropar emot henne, utan fästa oß blott wid wiljans bestämmelser såsom werkligheter samt låta känslorna göra så mycket motstånd de wilja.

Jag wet att detta ämne är swårt att grundligt kunna fatta, men som saken har en så stor praktisk betydelse för troslifwet, will jag bedja dig, kåre läsare, icke lemna det, förr än du blifwit förtrolig med detsamma.

Måhända kan följande exempel tjena som någon belysning. En mycket upplyst ung man önskade komma i åtnjutande af detta nya lif; men han kände sig ytterligt nedslagen, emedan han såg att han blifwit slaf under en mångårig wana att twifla. För hans känslor syntes ingenting sant, ingenting werkligt, och ju mer han kämpade och stred, desto mer osant syntes honom alltsammans wara. Han fick nu höra denna hemlighet om wiljan, att om han endast, så att säga, öfwerflyttade sin wilja på trons sida, om han skulle wälja att tro, om med ett ord han i sjelfwa "jaget" af sin natur sade: "jag will tro! jag tror!" så behöfde han icke widare bekymra sig om sina känslor, ty dessa skulle nog förr eller senare komma i harmoni med det öfriga. "Hwad!" utbrast han, "menar

ni werkligen att jag på det der sättet kan **bestämma mig** för att tro, när jag tycker att nästan ingenting är sant? Och kan detta slags tro wara en werklig tro?" — "Ja," war swaret, "hwad ni har att göra är endast att ställa er wilja på Guds sida och tro. När ni det gör, tager Gud er omedelbart i besittning och werkar i er att wilja efter sitt goda behag, och snart skall ni få se att hela er öfriga warelse blifwit honom underkastad." — "Godt," swarade den unge mannen, "detta kan jag wißt göra. Öfwer mina känslor kan jag icke bestämma, men wäl kan min wilja bestämma sig, och om det till att börja med endast är denna, som behöfwer blifwa förd till rätta, så ser det nya lifwet icke omöjligt ut för mig. Jag kan, jag skall gifwa min wilja åt Gud och jag gör det nu!" Från detta ögonblick höll han stadigt fast wid detta, utan att akta på sina känslor. Då dessa anklagade honom för att wara en skrymtare, bemötte han denna anklagelse med den upprepade försäkran, att han bestämt sig för att tro, att han ämnade tro, att han werkligen trodde; och efter några dagar fann han att han gått segrande ur striden. Guds helige Ande hade tagit hans wilja i besittning, och dermed woro äfwen hans tankar och känslor tagna till fånga. Han hade hållit owikligt fast wid **bekännelsen** af sin tro (Ebr. 4: 14), trots det att han icke tyckte sig ega någon werklig tro att hålla fast wid. Detta war för honom stundom så stridande emot både förnuft och känslor, att han måste tillgripa hela sin wiljekraft för att med läpparne kunna utsäga att han trodde. Han hade emellertid fått klart för sig att hans wilja i werkligheten war han sjelf, hans personliga jag; att han icke kunde göra mer än helga sin wilja åt Gud, och att **endast** Gud sedan kunde omskapa hans känslor och beherska hans inre men-

niska; sjelf kunde han det icke. Följden har ock blifwit att hans lif nu är i all deß skönа enkelhet, uppriktighet och makt öfwer synden ett af de skönaste jag någonsin sett.

Hemligheten ligger just deri, att wår wilja, hwilken är driffjädern till alla wåra handlingar, i wårt naturliga tillstånd står under ett syndigt jags inflytande, och detta "jag" har warit werksamt i oß till wår egen undergång och elände. Nu säger Gud: "Öfwerlemnen eder sjelfwa åt mig, såsom de der lefwa efter att hafwa warit döda" (Rom. 6: 13), och "jag will werka i eder både wilja och gerning för mitt wälbehags skull." I samma ögonblick wi alltså lemna oß åt Herren, tager han oß i beſittning och werkar i oß "hwad täckeligt är inför honom genom Jesus Kristus," gifwer oß samma sinne, som war i Kristus, och förwandlar oß till hans bild. (Se widare Rom. 12: 1, 2.)

Se här ett annat exempel! Ett fruntimmer, som inträdt i detta med Kristus fördolda lif, hotades af en swår pröfning. Hwarje känsla inom henne råkade derwid i uppror, och hade hon rättat sig efter sina känslor, skulle hon fallit i förtwiflan. Som hon emellertid hade lärt förstå denna hemlighet om wiljan och wißte att hon, hwad som i sjelfwa werket war henne sjelf, hade utwalt Guds wilja såsom sin del, fäste hon icke det ringaste afseende wid sina känslor, utan mötte hwarje tanke på pröfningen med att gång på gång upprepa: "Herre, ske din wilja! Ske din wilja!" Midt under sina upproriska känslor försäkrade hon att hon underkastade sig Guds wilja, att hon så gjorde af fritt wal och att hans wilja war och fortfarande skulle wara hennes lust. Inom otroligt kort tid war hwarje tanke tagen till fånga, och hon

hade kommit derhän, att hon kunde äfven i känslan glädjas öfwer Guds wilja.

Ett annat fruntimmer hade en sköteſynd, ſom hon efter ſin wilja hatade, men ſom hon efter känſlan älſkade. Som hon trodde att hon nödwändigt måſte ſtå under ſina känſlors herrawälde, trodde hon icke att hon ſkulle kunna öfwerwinna denna ſynd med mindre än att hennes känſlor blefwe förändrade. Men ſå fick hon lära denna hemlighet om wiljan. Hon föll då på ſina knän och bad: "Herre, du ſer att jag med en del af min natur älſkar denna ſynd, men att jag, mitt allra innerſta jag ſjelf, hatar henne. Och nu ſtäller jag min wilja på din ſida i ſaken — jag will ſom du will — jag will icke längre hylla denna ſynd. Förloſſa mig du!" Omedelbart tog Gud hennes ſålunda åt honom öfwerlåtna wilja i beſittning och började werka i henne, ſå att hans wilja wann herrawälde äfwen öfwer hennes känſlor, och hon blef frigjord icke genom ett yttre buds kraft, utan genom Guds Andes kraft, hwilken werkade i henne hwad täckeligt war inför honom.

Och nu, käre kriſten, låt mig wiſa dig huru detta kan tillämpas på dina ſwårigheter! Sluta upp med att fäſta affeende wid dina känſlor, hwilka äro blott och bart tjenare, och fäſt dig i ſtället wid din wilja, ſom är den egentlige regenten i din warelſe! Har du lemnat din wilja åt Gud? Har du lagt henne i hans händer? Beſtämmer din wilja ſig för att tro? Wäljer din wilja att gå lydnadens wäg? Om ſå är, då är **du** i Herrens händer, då beſtämmer du dig för att tro, då wäljer du att lyda, ty **din wilja är du ſjelf.** Saken är då afgjord. Uppgörelſen med Gud är fullt werklig, då endaſt din wilja handlar, äfwen om dina känſlor icke ſkulle ſtämma öfwerens med

din wilja. I dina ögon ser det måhända icke så werkligt ut, men för Gud är det dock likafullt så. Har du fattat denna hemlighet om wiljan, och har du upptäckt att du icke behöfwer fästa dig wid dina känslor, utan blott wid din wilja, så skall det sedan blifwa dig möjligt att följa Skriftens uppmaningar att öfwerlemna dig sjelf åt Gud — att frambära dig som ett lefwande offer inför honom — att förblifwa i Kristus — att wandra i ljuset — att dö från dig sjelf. Du är nämligen medweten derom, att din wilja kan bestämma dig för att i allt detta ställa dig på Guds sida. Om dina känslor deremot wore de bestämmande, skulle du lätt nog råka i förtwiflan, alldenstund du wet huru omöjliga de äro att styra

Om du nu förnimmer denna strid mellan wilja och känslor och derigenom frestas att anse dig som skrymtare, så låt dock detta icke bekymra dig! Det är endast i dina känslor du så frestas, och det hela är icke wärdt att uppmärksammas. Se endast till att din wilja är i Guds händer, att ditt innersta jag är lemnadt åt honom, att ditt wal och dina beslut stå på hans sida samt att det fortfarande får wara så! Dina swallande känslor äro lika en farkost, hwilken af böljorna kastas hit och dit, men som dock småningom måste följa ankarkettingens stadiga dragande; då de finna sig wara fastbundna wid Guds mäktiga werkande genom din wiljas fria wal, så måste de owilkorligen förr eller senare lugna sig och blifwa, äfwen de, Herren trogna. Du skall få se bekräftad sanningen af de orden: "Om någon will göra hans wilja, skall han förstå om läran är från Gud" (Joh. 7: 17).

Wiljan är lik en wis moder i en barnkammare; känslorna äro lika en skara stojande och skrikande barn. Modern bestämmer hwad hon tror wara rätt och bäst.

Barnen sträfwa emot och förklara att det måste bli på annat sätt. Men modern, som wet att hon är den styrande och att barnen icke äro det, fullföljer lugnt sina planer, oberörd af deras skrik och utan att fästa mer afseende wid dem, än att hon söker lugna och stilla dem. I ljden blir ock att barnen förr eller senare nödgas gifwa efter och böja sig för moderns wilja, hwarefter ordning och lugn blifwa rådande. Men om denna moder blott för ett ögonblick inrymde den tanken, att barnen skulle wara de herskande och icke hon, så måste oreda och wirrwarr ohejdadt komma att wäxa. Exempel på sådant kan man få se i en del familjer; och säkert är förhållandet i andligt afseende detsamma hos många troende. I huru många själar råder icke i detta ögonblick idel förwirring, emedan de låta känslorna regera i stället för wiljan!

Kom ihåg att det werkliga i din erfarenhet är hwad din wilja bestämmer, icke hwad dina känslor försäkra, och att du är i långt större fara att råka i skrymteri och osanning, om du rättar dig efter känslorna, än om du håller fast wid din wiljas bestämmelse. Har du blott lemnat din wilja åt Gud, så är du ingen skrymtare, om du i detta ögonblick gör anspråk på att helt tillhöra honom; känslorna må aldrig än så mycket predika motsatsen.

Det är min öfwertygelse, att öfwerallt i bibeln, der uttrycket "hjertat" förekommer, menas icke — såsom wi wanligen förstå med detta ord — känslorna, utan wiljan, menniskans personlighet, eller hennes inre "jag." Guds hushållning med menniskan afser just att detta "jag" skall öfwerlemnas åt honom, detta inre lif helt underordnas hans ledning. Det är icke menniskans känslor Gud will hafwa, det är henne sjelf.

Har du gifwit dig sjelf åt honom, kære läsare? Har

du åt honom och hans werkande öfwerlemnat din wilja? Är du med om att släppa det innerſta af din warelſe i hans händer? Om ſå är — låt då förpoſterne i din natur ropa huru mycket ſom helſt — det är dock din rättighet att med apoſteln ſäga: "Jag är korsfäſt med Kriſtus, och jag lefwer icke mera jag, utan Kriſtus lefwer i mig; och det jag nu lefwer i köttet, det lefwer jag i tron på Guds Son, ſom har älſkat mig och utgifwit ſig ſjelf för mig" (Gal. 2: 19, 20).

Då detta kapitel war ſkrifwet och affändt till tryckaren, kom från paſtor Teodor Monod i Paris följande bref, ſom han omſorgsfullt förwarat i många år. Det ſkildrar en presbyterianſk paſtors erfarenheter och utgör en praktiſk belysning af de lärdomar, wi i detta kapitel ſökt framhålla.

Newburgh den 26 September 1842.

Käre broder! Jag tager nu några ögonblick af den tid jag egnat åt Herren, för att ſkrifwa en kort epiſtel till dig, hans tjenare. Det är ljuft att känna att wi helt äro Herrens, att han har tagit emot oß och kallat oß ſina. Detta är religion: ett affägande ſig eganderätten till ſig ſjelf, och ett antagande i fullaſte mening af detta uttryck ſåſom ſitt eget: "Jag är icke min egen, jag är dyrt köpt." Sedan jag ſiſt ſåg dig, har jag jagat mot målet, och likwäl har det icke i min erfarenhet warit något märkwärdigt, hwarom jag kan tala. Bäſt är det nog ock, tänker jag, att icke ſe efter hwad ſom är märkwärdigt, utan att ſträfwa efter att wara helig, ſåſom Gud är helig, och att jaga rätt framåt mot målet efter ſegerlönen.

Jag känner mig icke duglig att underwiſa dig; jag

kan endast tala om huru Herren har ledt mig. Han handlar olika med olika själar, och wi böra icke söka efterapa hwarandras erfarenheter. Wissa stycken gifwas dock, som måste beaktas af enhwar, som söker ett rent hjerta.

Det måste wara ett personligt öfwerlemnande åt Gud med allt hwad wi hafwa, ett förbund måste ingås med honom, att wi helt och för alltid wilja wara hans. Efter mitt förstånd om saken gjorde jag detta förbund, men utan att erfara någon förändring i mina känslor — med ett hjerta, fullt af hårdhet och mörker, otro och synd.

Jag förband mig att wara Herrens och lade allt på altaret som ett lefwande offer; detta gjorde jag så godt jag kunde. Sedan jag uppstått från min knäböjande ställning, förnam jag ingen förändring i mina känslor. Jag hade ett smärtsamt medwetande af att ingen sådan förändring skett inom mig. Men det wißte jag att jag med ett ärligt och uppriktigt sinne helt och för alltid hade lemnat mig åt Gud. Jag anså wisserligen icke werket såsom afslutadt — ingalunda — men jag förband mig till att förblifwa i hel hängifwenhet åt Gud, ett ständigt lefwande offer åt honom; och nu följde bemödanden att wara detta.

Jag wißte att jag måste tro att Gud tog emot mig och werkligen war kommen för att bo i mitt hjerta. Jag wißte äfwen att jag icke trodde detta, ehuru jag innerligt önskade att kunna det. Under mycken bön läste jag Johannes' första epistel samt försökte att förwissa mitt hjerta om Guds kärlek till mig personligen. Jag kände att mitt hjerta war fullt af ondt. Jag tycktes icke hafwa någon kraft att öfwerwinna högmodet eller att stöta tillbaka de onda tankar, hwilka jag dock afskydde. Men

Kristus uppenbarades ju för att nedslå djefwulens gerningar, och att synden i mitt hjerta war ett djefwulens werk, det war mig alldeles klart. Jag blef derför i stånd att tro att Gud werkade i mig wilja och gerning, medan jag med fruktan och bäfwan arbetade på min frälsning.

Jag blef öfwerbewisad om att **otron** war **friwillig** och sålunda **brottslig**. Jag såg klart att otron war en förfärklig synd — hon gjorde den trofaste Guden till en lögnare. Herren drog fram för mig sådana synder, som lådde wid mig och hade herrawälde öfwer mig, särskildt den synden att jag predikade mig sjelf i stället för Kristus, samt att jag efter min predikan hyllade sjelfbelåtna tankar. Jag kunde nu nedsätta mig sjelf och söka den ära, som kommer allenast från Gud. Satan kämpade hårdt för att slå mig ned ifrån den ewiga Klippan; men Gud ware pris, jag lärde mig att lefwa för blott ett ögonblick i sender, och så fann jag ro.

Jag litade på Jesu utgjutna blod såsom en tillräcklig försoning för alla mina hittills begångna synder, och framtiden lemnade jag helt åt Herren. Jag gick in på att under alla förhållanden göra hans wilja, såsom han skulle göra henne känd för mig, och jag såg att allt hwad jag hade att göra war att se på Jesus för att få behöflig nåd för hwarje närwarande stund samt att lita på honom, såsom den der i hwarje ögonblick renade mitt hjerta och bewarade mig från synd.

Jag kände mig innesluten i beroendet af Kristi nåd för hwarje särskild stund. Jag tillät icke längre satan att oroa mig hwarken för det förflutna eller för det kommande, ty jag såg hwarje ögonblick efter hjelp för ögonblicket. Jag gick in på att wara en Abrahams son och att wandra blott i tro efter Guds ord, icke i egna känslor och förnim-

melser — jag wille söka att wara en **bibelkristen.** Sedan deß har Herren gifwit mig ständig seger öfwer synder, under hwilka jag fordom war träl. Jag har min fröjd i Herren och hans ord. Jag fröjdar mig i mitt arbete såsom en evangelii tjenare — min "gemenskap [mitt kompanjonskap] är med Fadern och med hans Son, Jesus Kristus." Jag är ett litet barn i Kristus; mina framsteg hafwa warit små i jemförelse med många andras. Mina känslor skifta; då de äro ljufliga, prisar jag Herren och litar på hans ord; känner jag mig tom och uttorkad på alla känslor, så gör jag detsamma. Jag har ingått den öfwerenskommelsen med Herren, att jag skall wandra i tro, icke i känslor.

Herren har börjat wäcka nytt lif i arbetet här ibland mitt folk. "Prisad ware Herren!" Han uppfylle dig med all sin fullhet och gifwe dig hela Kristi sinne! O, war trogen! Wandra inför Gud och "war fullkomlig!" "Predika ordet! Träd fram i tid och otid!" Herren älskar dig. Han arbetar med dig. Låt din själ få fullt hwila sig på det löftet: "Se, jag är med eder alla dagar intill werldens ände."

Din medkämpe,
William Hill.

Några finnas möjligen, som mot denna lära skola inwända att hon förbiser den helige Andes werk. Men jag måste hänwisa sådana till det första kapitlet i denna bok, der jag förklarade det wara min afsigt icke att skildra Andens werk, utan att framhålla hwad del menniskan har i detta werk. Jag har det djupt grundadt i mitt medwetande, att allt hwad en menniska kan försöka sig på eller göra är alldeles gagnlöst, om icke den helige Ande beständigt werkar i henne. Och endast emedan jag tror på

Andens mäktiga kraft och att han är alltid nära och är alltid willig att werka sitt werk, kan jag skrifwa såsom jag gör. Likssom "winden blåser hwart han will, och wi höra hans röst men icke weta hwarifrån han kommer och hwart han far," så äro ock Andens werkningar utom wår styrande makt och gå äfwen öfwer wår fattningsförmåga. Frukterna af dessa werkningar känna wi, och äfwenså hwilka steg wi hafwa att taga, för att dessa frukter skola kunna åstadkommas; mer weta wi icke. Likssom en arbetare i en stor fabrik icke frågar hwarför hans förmän befalla så och så, och icke heller är rädd att företaga till utseendet omöjliga ting, emedan han wet att bakom maskineriet finnes en mäktig, osynlig kraft, kallad ånga, som drifwer det hela, så wåga wi påyrka att menniskan frimodigt och helt enkelt skall gripa an det werk, hon fått sig anbefaldt; ty wi weta att Herrens mäktige Ande icke skall underlåta att för hwarje ögonblick gifwa den nödiga kraften. Och wißt är att wi, som påyrka detta, kunna ur wåra hjertans djup med full mening allwarligt och högtidligt säga, såwäl som några kristna: **"Wi tro på den helige Ande."**

"Ack! wäl den, som frid fått erfara
I hjertat och erfar den än,
Samt **redligt i tron will** fortfara:
Han har i sin Jesus en wän.
Wäl honom, ty han kan förakta
Det lappri, som fägnar wår werld!
Han ler åt den tomhet och flärd,
Deß barn eftertrakta."

Åttonde kapitlet.

Är Gud i allt?

Ett af de största hindren för oß att ständigt lefwa detta lif af full hängifwenhet åt Herren är swårigheten för oß att "se Gud i allt." Menniſkan säger ofta: "Jag kan ganſka lätt underkaſta mig hwad Gud behagar pålägga mig, men jag kan icke underkaſta mig hwad ſom kommer från menniſkor, och de fleſta af mina lidanden, de största kors jag har att bära komma ju af menniſkors åtgöranden." Eller ock säger man: "Det kan nog gå bra att tala om att tröſta på Gud; men ſedan jag wäl anbefalt en ſak åt Gud, kan jag wara wiß på att någon menniſka kommer och ſtäller till oreda, och under det jag ej alls har ſwårt att tröſta på Gud, är det mig för ſwårt att tröſta på menniſkor."

Detta är nu icke ett inbilladt bekymmer, utan en ſak af allra största wigt, och en ſak, ſom, dereſt hon icke på allwar blir bemött, ſkall göra troslifwet om intet eller blott till ett i läroſatſer beſtående drömlif. Ty näſtan allt ſom händer oß här i lifwet kommer till oß genom menſkliga medel, och flertalet af wåra pröfningar är en följd af någon menniſkas fel, okunnighet, wårdslöshet eller ſynd. Wi weta att Gud kan icke wara orſaken till dylikt, och huru kunna wi då, om han icke har ſin hand äfwen i ſådant, ſäga till honom: "Ske din wilja!"

Deßutom, hwad nytta hafwa wi wäl af att lemna alla wåra angelägenheter åt Gud, om, sedan wi det gjort, en menniska får ingripa och omstörta allt för oß? Och huru skola wi kunna lefwa i tron, om menniskors åtgöranden, på hwilka det ju wore orätt och båraktigt att lita, hade det största inflytandet på wåra lif?

Och widare: de skickelser, i hwilka wi kunna tydligt se Guds hand, hafwa alltid med sig en ljuflighet, som tröstar under det att de såra. Men den sorg en menniska tillskyndar oß är full af bitterhet.

Hwad som alltså behöfs är att se **Gud i allting** och att taga allt direkt från honom med förbiseende af den mellanhand, eller andra orsak, genom hwilken det ena eller andra träffar oß. Och det är just derhän wi måste komma, om wi skola kunna få en waraktig erfarenhet af ett helt öfwerlemnande åt och fullt förlitande på Herren. Wi måste hafwa lemnat oß **åt Gud** och icke åt menniskor, förtrösta på honom och icke på köttslig arm, om wi icke skola falla för första pröfningen.

Här möter oß nu med ens denna fråga: "Är då Gud werkligen i allting? Hafwa wi af Skriften rättighet att få mottaga allt såsom från honom utan att fästa oß wid de orsaker i andra hand, som författ oß i den eller den ställningen?" Wi swara härpå obetingadt: **ja.** Guds barn få allt direkt från sin Faders hand, det må nu wara hwem helst eller hwad helst som till utseendet beredt dem det eller det. För dem gifwes det egentligen inga "orsaker i andra hand."

Att så är lära wi af hela Skriften antingen i bestämda ordalag eller i antydningar. "Säljas icke två sparfwar för en skärf? Och icke en af dem faller till jorden **eder Fader förutan,** men på eder äro till och med alla

hufwudhåren räknade," säger Herren Jesus (Matt. 10: 29, 30). Wi uppmanas att ingen omsorg hafwa, att icke wara bekymrade för något, ty wår Fader har omsorg om oß. Wi skola ej hämnas oß sjelfwa, ty wår Fader har åtagit sig wårt försvar. Wi skola icke frukta för något, ty Herren är på wår sida. "Är Gud för oß, hwem kan wara emot oß?" "Oß skall intet fattas," ty "Herren är wår herde." "Om wi gå igenom strömmar, skola de ej dränka oß, och om wi gå igenom eld, skall han ej swedja oß, ty han är med oß" (Es. 43: 2). Han tillsluter lejons munnar, att de icke kunna skada oß. "Han räddar och hjelper." "Han förwandlar tider och stunder; han afsätter konungar och uppsätter konungar." En menniskas hjerta är i hans hand och såsom wattubäckar leder han det, hwart han will. Han herskar öfwer alla folkens riken, och i hans hand är all makt. "Ho kan stå emot honom?" "Han herskar öfwer det stormande hafwet; när deß böljor resa sig, stillar han dem." "Han gör hedningarnes råd om intet och öfwerändakastar folkens planer." "Herren gör allt hwad han will i himmelen och på jorden, i hafwen och i alla djup."

"Om du ser att man förtrycker den fattige i landet och kränker lag och rätt, så förundra dig ej att sådant sker! Ty öfwer den höge wakar en högre, och andra höga waka öfwer dem" (Pred. 5: 7).

"Se, dessa äro hufwuddragen af hans wägar! Men huru swag är den hwiskning, wi hafwa förnummit om honom; och ho förstår hans allmakts dunder?" (Job 26: 14). "Wet du ej, och har du ej hört att Herren är en ewig Gud, som har skapat jordens ändar, som icke tröttnar, icke mattas, hwilkens förstånd är outgrundligt?" (Es. 40: 28).

"Gud är wår tillflykt och starkhet, en hjelp i bedröfwelserna, wäl bepröfwad. Derför frukta wi oß icke, om än jorden förwandlades, och bergen midt i hafwet sjönke, och deß wågor brusade och swallade, och för deß uppror bergen darrade." "Den som sitter under den Högstes beskärm och hwilar under den Allsmäktiges skugga, han säger till Herren: 'Du är min tillflykt och min borg, min Gud, på hwilken jag förtröstar.' Ty han skall frälsa dig från fågelfängarens snara, från förderfwets pest. Med sina fjädrar skall han betäcka dig, och under hans wingar skall du finna skydd; sköld och skärm är hans sanning. Du skall ej behöfwa frukta för nattens fasor, ej för den pil, som flyger om dagen, för pest, som framgår i mörkret, för farsot, som ödelägger om middagen. Falla än tusen wid din wenstra sida och tio tusen wid din högra sida, dig skall det icke drabba. Ty, 'Herre, du är min tillflykt,' den Högste har du gjort till din boning. Ingen olycka skall wederfaras dig, och ingen plåga skall nalkas ditt tjäll. Ty han skall gifwa sina änglar befallning om dig, att de skola bewara dig på alla dina wägar" (Ps. 91: 1—12).

För mig afgöra dessa och dylika skriftställen för alltid den frågan hwad "orsakerna i andra hand" egentligen förmå öfwer Guds barns lif. Dessa orsaker stå nämligen alla under wår himmelske Faders kontroll, och utan hans wetskap och tillåtelse kan intet wederfaras oß. En menniskas synd kan wisserligen wara anledningen till ett ondt, som träffar oß, och man kan då icke säga att detta onda sjelft öfwerensstämmer med Guds wilja; men i samma stund, som det onda träffar oß, har det dock blifwit Guds wilja med afseende på oß, och wi kunna sålunda taga det omedelbart ur hans hand. Ingen menniska, ja

inga skaror af menniskor, ingen makt i himmelen eller på jorden kan komma wid den själ, som förblifwer i Kristus, utan att de först hafwa skärskådats och fått lof af Herren att så göra. Är Gud för oß, så betyder det alldeles intet, hwem som är emot oß. Intet skall då kunna störa eller skada oß, om icke han ser att sådant kan lända oß till godo och derför will låta det öfwergå oß.

En jordisk faders omsorg om sitt hjelplösa barn kan tjena till en, om än swag, belysning af detta förhållande. Om barnet sitter på sin faders arm, kan utan faderns samtycke intet ondt wederfaras det, så framt icke fadern är för swag att förhindra detta onda. Och om så än skulle wara fallet, lider han wisserligen sjelf detta onda förr än han låter barnet lida det. Om nu en jordisk fader har en sådan omsorg för sitt lilla hjelplösa barn, huru mycket mer skall då ej wår Fader i himmelen låta sig wårda om oß, han hwars kärlek är så oändligt mycket större än en jordisk faders, och i hwars makt och wishet aldrig något kan fela! O, jag fruktar de äro många äfwen bland Guds barn, som knapt tro att han är lika öm, älskande och omsorgsfull som de sjelfwa, och som hemligen i sina tankar påbörda honom en likgiltighet och försumlighet, som de sjelfwa icke skulle kunna tillåta sig. Och dock förhåller det sig i werkligheten så, att hans omsorg om oß är oändligt mycket större än den största omsorg en menniska någonsin kan hafwa för en annan. Han, som räknar håren på wåra hufwuden, och utan hwars wilja icke en sparf faller till jorden, han har kännedom om äfwen de obetydligaste småsaker i sina barns lif och ordnar alla dessa i enlighet med sin egen ljufliga wilja, de må för öfrigt komma från hwilket håll som helst.

Exempeln härpå äro oräkneliga. Se t. ex. på Jo-

sef! Hwad kunde mer haft utseende af att wara en frukt af synd och mer tyckas stå i strid mot Guds wilja än att han blef såld till slaf? Och likwäl säger Josef sjelf, när han talar derom till sina bröder: "I tänkten ondt emot mig, men Gud har tänkt det mig till godo, att han skulle göra såsom det nu har skett för att wid lif bewara mycket folk." "Waren nu icke bekymrade och grämen eder icke deröfwer, att I hafwen sålt mig hit! Ty till eder räddning har Gud sändt mig hit före eder." För de yttre sinnenas ögon war det wisserligen Josefs ogudaktige bröder, som sände honom till Egypten, men Josef, som betraktade saken med trons öga, kunde säga: "Gud sände mig." Utan twifwel hade bröderne begått en gruflig synd, men när denna synd rörde Josef, hade hon blifwit Guds wilja för honom och war i sanning, ehuru det wid ett första påseende icke såg så ut, den största wälsignelsen i hela hans lif. Sålunda se wi huru Herren kan låta äfwen menniskors wrede lända sig till pris (Ps. 76: 11), och huru allting, äfwen andras synder, måste samwerka till det bästa för dem som älska honom.

Flere år innan jag lärde känna hwad Skriften har att säga rörande denna sak, fick jag på ett praktiskt och lefwande sätt erfara densamma. På ett bönemöte för befordrande af bibelenlig helgelse reste sig ett främmande fruntimmer och bad att få säga några ord. Jag undrade hwem hon kunde wara och anade föga att hon skulle bringa min själ ett budskap, som skulle gifwa mig en så wälsignad lärdom. Hon sade att hon haft så swårt att lefwa ett sant troslif blott derför, att de många "orsakerna i andra hand" tyckts wara bestämmande för nästan allt, som rörde henne. Hennes oro hade till slut blifwit så stor, att hon allwarligt begynte bedja att Gud måtte under-

wisa henne derom, huruwida han werkligen wore i all ting eller icke. Sedan hon några dagar bedt om detta, erhöll hon insigt häruti på ett sätt, som hon beskref såsom ett slags uppenbarelse. Hon tyckte sig wara på ett fullkomligt mörkt ställe och fick plötsligt på afstånd se liksom en ljus sky allt mer närma sig och småningom inhölja henne sjelf samt utbreda sig öfwer alla omgifwande föremål. Som skyn närmade sig, tyckte sig en röst säga till henne: "Detta är Guds närwaro! Detta är Guds närwaro!" Medan hon war omsluten af denna Herrens närwaro, tyckte sig alla möjliga förskräckliga saker i lifwet passera förbi henne: stridande krigshärar, onda menniskor, rasande wilddjur, storm och pest, synd och lidanden af alla slag. Hon ryste först tillbaka af fasa, men snart såg hon att Guds närwaro så omslöt alltsamman, att ett lejon icke kunde sträcka ut sin taß, en kula icke fara genom luften, utan att denna hans närwaro måste wika undan för att tillåta det så ske. Hon såg att, om der war ett aldrig än så tunt flor, så att säga, af denna härliga närwaro mellan henne och de fruktanswärdaste företeelser, kunde icke ett hår på hennes hufwud krökas eller något widröra henne, om icke "närwaron" delade sig för att släppa det onda igenom. Widare passerade allehanda små och retsamma saker, som förekomma i lifwet, förbi henne, och då såg hon att äfwen dessa woro så omslutna af Guds närwaro, att icke en ond blick, icke ett bittert ord eller ens den obetydligaste pröfning, af hwad slag det wara mände, kunde nå henne, om icke hans närwaro wek undan och släppte dem fram.

De swårigheter, hon förut haft att bekämpa, förswunno. Hennes fråga war för alltid beswarad. **Gud war i allting,** och för henne funnos från denna stund inga

"orsaker i andra hand." Hon såg att hennes lif dag efter dag, timme efter timme direkt leddes af hennes Faders hand — medel och orsaker, som han behagade anwända för genomförandet af sina affigter, måtte för öfrigt wara hwilka som helst. Och aldrig mer hade hon funnit det swårt att i allt lita på honom, wara nöjd med hans wilja och förtröfta på hans faderliga omsorg.

Om wi se efter de ting som synas, så skola wi icke kunna förstå denna hemlighet. Men Guds barn äro kallade att "icke se efter de ting, som synas, utan efter dem, som icke synas, ty de ting, som synas, äro timliga, men de ting, som icke synas, äro ewiga." Kunde wi blott med wåra lekamliga ögon se hans osynliga makter, som på alla sidor omgifwa oß, så skulle wi wandra här i werlden likasom uti en ointaglig fästning, som ingen kunde kullstörta eller genomtränga, ty "Herrens ängel lägrar sig omkring dem som frukta honom och befriar dem."

Ett belysande exempel härpå hafwa wi i Elisas historia. Konungen af Syrien förde krig mot Israel, men blef ständigt af profeten hindrad i sina onda affigters utförande. Slutligen sände han en stor krigshär till den stad, der profeten bodde, med den uttryckliga befallningen att taga profeten till fånga. Wi läsa: "Han skickade dit hästar och krigswagnar och en stor här. Och de kommo dit om natten och omringade staden." Detta war de ting, som syntes. Och profetens tjenare, hwars ögon icke blifwit öppnade att se de osynliga tingen, förskräcktes. Wi läsa widare: "En tjenare hos gudsmannen stod bittida upp om morgonen och gick ut; och si, då låg en här omkring staden med hästar och wagnar. Och hans tjenare sade till honom: 'Ack, min herre! hwad

wilja wi göra?'" Men profeten, hans herre, som kunde se de osynliga tingen, swarade: "Frukta icke! ty flere äro de som äro med oß, än de som äro med dem." Och han bad, sägande: "Herre, öppna hans ögon att han må se!" "Och Herren öppnade tjenarens ögon och han såg, och si, berget war fullt med brinnande hästar och wagnar rundt omkring Elisa."

Guds närwaro är hans folks wärn. Intet kan emotstå detsamma. För hans närwaro förgås de ogudaktige, barrar jorden, smälta bergen såsom wax, nedbrytas städerna; ja, "för hans ansigte droppade himlarne och skalf sjelfwa Sinai." Med sitt "ansigtes beskärm" har han lofwat att beskärma sitt folk "för menniskors försåt och undan tungornas kif" (Ps. 31: 21). "Mitt ansigte skall gå med dig," säger han, "och jag skall låta dig komma till ro" (2 Mos. 33: 14).

O, att alla kristna kunde rätt fatta denna sanning! Ty jag är förwissad att hon är enda nyckeln till ett fullkomligt fridfullt och hwilande lif. Intet annat är i stånd att förmå själen till att lefwa såsom i ett ögonblick i sender, såsom det är oß anbefaldt, och icke hafwa någon onödig omsorg för morgondagen. Intet annat tager utur en kristens hjerta alla "om och men" och gör det möjligt för honom att af fullaste hjerta säga: "Idel godhet och barmhertighet skola följa mig i alla mina lifsdagar." Förblifwa wi i Guds närhet, behöfwa wi icke frukta någon olycka. Wi kunna då triumferande utbrista:

Jag hyser intet twifwel och ingen oro mer,
Ty allt är Herren anbefaldt;
Jag löper ingen fara, och ingen brist jag ser,
Emedan Herren är i allt.

En fattig negerqwinna, som genom mödosamt ar-

bete förtjente ett knapt lifsuppehälle, men dock alltid war jublande glad i sin Gud, träffade en dag tillsammans med ett tungsint, kristet fruntimmer. "Nancy," sade fruntimret, som ej alls förstod sig på den andras ständiga glädtighet och på wißt sätt afundades henne densamma, "det är nog godt och wäl att du kan wara glad och lycklig nu, men jag tycker att tanken på framtiden allt borde oroa dig något. Antag bara t. ex. att du blefwe sjuk, så att du icke kunde arbeta, eller att de som nu anwända dig i sin tjenst flyttade härifrån och att ingen wille hafwa dig i sitt arbete, eller antag" . . . — "Nej, håll," utropade Nancy, "jag antar aldrig. 'Herren är min herde,' och jag wet 'mig skall intet fattas.' Och förresten är det wißt alla edra 'antag', som göra er så olycklig, och det wore mycket bättre, om ni lemnade dem alla och litade bara på Gud."

Det är särskildt en bibeltext, som, om wi med barnslig tro lita derpå, synes egnad att befria oß från alla "antag," och det är Ebr. 13: 5, 6. "Wandeln ware utan girighet och låten eder nöja med det I hafwen! Ty han har sjelf sagt: 'Jag skall ingalunda lemna dig ej heller någonsin öfwergifwa dig,' så att wi dristeligen kunna säga: 'Herren är min hjelpare, och jag skall icke frukta; hwad kan en menniska göra mig?'" Om än faror af alla slag skulle hota dig på alla sidor, om menniskors ondska eller dårskap eller okunnighet skulle liksom förena sig om att göra dig skada, så kan du möta det allt med dessa triumferande ord: "Herren är min hjelpare, och jag skall icke frukta; hwad kan en menniska göra mig?" Om Herren är din hjelpare, huru kan du frukta dig för menniskor? Det fins ingen makt på jorden, som kan tillfoga dig något ondt, dereft icke din Gud, på hwilken du förtröstar, tillåter det. "Han låter din fot ej slinta, och

den som bewarar dig slumrar icke. Se, den som bewarar Israel slumrar icke och sofwer icke. Herren är den som bewarar dig. Herren är ditt beskärm på din högra sida. Om dagen skall solen ej skada dig, ej månen om natten. Herren bewarar dig för allt ondt, han bewarar din själ. Herren bewarar din utgång och din ingång ifrån nu och i ewighet" (Ps. 121: 3—8).

Detta att "se Gud i allting" skall ock mer än något annat göra det möjligt för oß att fördraga, ja, älska dem som förolämpa oß och göra oß skada. Ty det gör att wi i dem se allenast de medel, som Gud anwänder för att genomföra sina ömma och wisa affigter med oß; och wi skola finna oß omsider till och med komna derhän, att wi inom oß tacka dem för de wälsignelser de fått wara medel att tillskynda oß.

Så skola wi ock genom "att se Gud i allting" kunna fullkomligt nedtysta allt det knorr och knot, som will uppstiga i wåra hjertan. Det händer nämligen eljest icke så sällan, att en kristen anser sig berättigad att knota öfwer menniskor, ehuru han ej skulle kunna tillåta sig ett sådant knot emot Gud. Men genom att "se Gud i allt" blir det icke ens möjligt att knota öfwer menniskor. Om wår Fader i himmelen låter en pröfning öfwergå oß, så är det derför att denna pröfning är det bästa, som kan hända oß, och wi skola med tacksamhet mottaga hwad han sänder oß. Denna pröfning kan wara swår nog för kött och blod, och det är ej att begära att wi skola älska eller njuta af sjelfwa det lidande hon medför. Men wi kunna och böra under pröfningen älska Guds wilja, ty hon är alltid god, ware sig hon framträder i glädje eller sorg.

Wåra sorger kunna blifwa wåra segerwagnar. Wi längta efter seger öfwer synden och öfwer det egna jaget,

och wi bedja Gud gifwa oß nåd att segra öfwer båda. Hans swar kommer i form af en pröfning, som han afser att blifwa den wagn, som skall föra oß till den efterlängtade segern. Wi kunna antingen låta pröfningen, så att säga, rulla öfwer oß såsom en juggernauts wagn och krossa oß under sin tyngd, eller också kunna wi stiga upp i densamma och triumferande färdas framåt på wår wäg. Den wagn, som förde Josef till stället för hans upphöjelse, war just den pröfningen att blifwa såld till ett nesligt slafweri och att blifwa kastad i ett orättwist fängelse. De wagnar, som skola föra oß till seger, kunna wara mycket mindre betydande än dessa; de kunna wara endast retsamma menniskor och obehagliga omständigheter. Men hwilka de än må wara, så ämnar Gud dem till att för oß blifwa triumfwagnar, hwilka skola bära oß framåt till den seger wi bedt om. Om wi äro otåliga och retliga till lynnet, men längta efter att blifwa tåliga och fördragsamma, så skall troligen just en tålamodspröfwande menniska i wårt hus, hwilkens ord och sätt skola liksom rifwa oß i wårt innersta, blifwa den wagn, som skall hjelpa oß till seger. Om wi mottaga denna pröfning såsom från Gud och böja wår hals under oket, så skola wi få den lärdom, som hos oß skall åstadkomma det ombedda tålamodets nådegåfwa och nådewerk.

Gud **förordnar** icke det orätta att ske, men han **anwänder** det till wår wälsignelse, just som han anwände Josefs bröders grymhet och de falska anklagelserna af Potifars hustru att samwerka till wälsignelse för Josef sjelf.

Kort sagdt: genom "att se wår Fader i allt" kan wårt lif warda en enda fortgående tacksägelse, kunna wi få frid och ro i wåra hjertan, ja än mer, en outsäglig

glädje för wår ande. "Guds wilja på jorden är alltid fröjd och alltid frid," har någon sagt. Herren måste hafwa sitt eget sätt och sin egen wäg att föra sina barn på, men wißt är att de själar, som lärt den hemlighet, hwarom wi här tala, dem för han allesamman till underbara "grönskande ängar" af inre frid och till "lugna watten" af inre wederqwickelse.

Är Guds wilja worden wår wilja, och får han oß alltid med på sin wäg, då sker alltid också wår wilja, och då regera wi i ett ewigt konungadöme. Den som är med Herren kan ej annat än segra i hwarje strid. Och antingen wi äro i glädje eller sorg, motgång eller medgång, död eller lif, så kunna wi under alla omständigheter instämma i apostelns jubelrop: "Gud ware tack, som alltid förer oß i triumf i Kristus!" (2 Kor. 2: 14).

"Fader, allt i dig sig gläder:
Du föder allt, och allt du kläder
Och wårdar med din högra hand:
Stjernan du på fästet leder
Och minsta djur deß wäg bereder,
Och wakar öfwer minsta grand.
Dig fågeln med sitt ljud
Och liljan med sin skrud
Gladligt prisa: Så bör ock jag,
Som hwarje dag
Får röna, Gud, ditt hjertelag."

Nionde kapitlet.

Tillwäxt.

När den troende kommit derhän, att han helt öfwerlemnat sig åt Herren och helt tröstar på honom, samt lefwer i en salig gemenskap med Gud och i full frid, så uppstår helt naturligt den frågan: "Är detta slutet?" Härpå will jag eftertryckligen swara: "Nej, det är endast början."

Och ändå är detta så litet förstådt, att en af de största inwändningarna mot dem som påyrka detta trons lif är att de icke tro på någon tillwäxt i nåden. Det antages att de lära att själen skall kunna uppnå ett tillstånd af fullkomlighet, utöfwer hwilket hon sedan icke kan komma, och att alla uppmaningar i Skriften, som utwisa en tillwäxt och en utweckling, göras alldeles betydelselösa till följd af denna lära.

Alldenstund den raka motsatsen till detta är sann, har jag ansett nödwändigt att näst i ordningen omsorgsfullt behandla detta ämne, för att om möjligt beswara sådana inkast, och äfwen wisa hwari och huru Skriften will att wi skola tillwäxa.

Den text, som oftast anföres, är 2 Petr. 3: 18. "Wäxen i nåden och wår Herres och Frälsares Jesu Kristi kunskap." Detta språk uttrycker nu alldeles hwad wi tro wara Guds wilja med afseende på oß, och följaktligen äfwen hwad wi tro han gjort möjligt för oß att erfara. Wi antaga i deras allra djupaste mening alla de

uppmaningar och löften, som ställas till oß, att wi icke längre skola wara barn, utan att wi i allting skola tillwäxa i Kristus, till deß wi blifwa en fullkommen man och hinna till Kristi fullhets åldersmått. Wi glädjas öfwer att wi icke alltid såsom små barn skola behöfwa mjölk, utan att wi genom öfning och utweckling skola blifwa sådana, som fordra stadig mat, warda erfarna i rättfärdighetens ord och så blifwa i stånd att skilja mellan godt och ondt. Ingen skulle mer än wi bedröfwas wid tanken på någon wiß slutpunkt i det kristliga lifwet, der icke kunde finnas något framåtskridande.

Wi tro på ett tillwäxande, som werkligen frambringar mogenhet, och på en utweckling, som alstrar mogen frukt. Wi wänta att wi skola nå det mål, som föresätt es oß, och om wi icke nå det, äro wi säkra på att det är något fel i wårt wäxande. Inga föräldrar skulle wara nöjda, om deras lilla barn dag efter dag och år efter år fortsatte att wara samma lilla hjelplösa spädbarn, som det warit under de första månaderna af sitt lif. Och ingen landtman skulle wara nöjd, om hans säd sköte brodd, men aldrig frambringade ax eller fullmoget hwete i axet. Allt werkligt tillwäxande är fortgående, och dagar, weckor och månader måste se någon utweckling och någon tillwäxt i det wäxande föremålet. Men är detta fallet med en stor del af det som kallas wäxande i nåden? Finner icke ofta just den kristen, som är allra ifrigast i sin längtan och i sina bemödanden att nå densamma, wid årets slut att han icke är ens så långt i sin kristliga erfarenhet som i början, ja, att hans nit och hängifwenhet samt hans affkiljande från werlden icke äro så hela själen upptagande eller fullkomliga som i begynnelsen af hans troslif?

Jag framstälde en gång för ett sällskap af några kristna de förmåner och den hwila, man kommer i åtnjutande af genom att helt och ofördröjligen taga steget in i löftets land, då ett mycket upplyst fruntimmer afbröt mig med dessa ord, som hon tycktes anse som en fullständig wederläggning af hwad jag sagt: "Min kära wän, jag tror på tillwäxt i nåden." — "Huru länge har ni hållit på att wäxa?" frågade jag. — "Omkring tjugufem år," återtog hon. — "Och huru mycket mindre werldslig, huru mycket mer hängifwen Herren har ni blifwit, sedan ni först började lefwa med Kristus?" fortsatte jag. — "Ack!" swarade hon, "jag är rädd, jag icke kommit mycket långt," men i och med detta swar öppnades hennes ögon, och hon såg att hon, långt ifrån att hafwa tillwäxt, snarare gått tillbaka.

Orsaken till att det för denna qwinna, liksom för många andra, förhöll sig så, war att hon försökt wäxa in i nåden, i stället för att inom den tillwäxa. De som så göra äro att likna wid en rosenbuske, som trädgårdsmästaren planterar på en hård, stenbunden stig, i tanke att han småningom skall wäxa in i blomsterrabatten, men som der helt naturligt förtorkar och förwissnar, i stället för att frodas och wäxa till. Israels barns wandring i öknen är en målande bild af detta slags tillwäxt. I fyratio år wandrade de omkring, togo många trötta steg och fingo derjemte föga hwila. Och likwäl woro de wid sin wandrings slut icke närmare löftets land, än de warit wid deß början. När de begåfwo sig ut på wandringen wid Kades Barnea, woro de wid det landets gränser och skulle, efter blott några få steg till, kunnat inkomma deri. När de slutade sin wandring på Moabs slätter, woro de också wid gränsen, endast med den skilnaden, att der war nu en

flod att passera, hwilken de wid förra stället icke hade. Alla deras wandringar och strider i öknen hade icke satt dem i besittning af en enda tum af löftets land. För att få besittning af detta land war det nödwändigt att befinna sig inom deß gränser, och för att wäxa i nåden är det nödwändigt att wara inplanterad i nåden. När Israels barn en gång wäl kommit in i landet, gick eröfringen af detsamma mycket hastigt, och när själen wäl en gång blifwit inplanterad i nåden, skall hennes tillwäxt på en månad öfwerträffa åratals i en annan jordmån. Ty nåden är nämligen en den mest fruktbara jordmån, och de plantor, som wäxa i henne, äro plantor af en förunderlig tillwäxt. De wårdas af den gudomlige Wingårdsmannen, wärmas af rättfärdighetens Sol och wattnas af himmelens dagg. I sanning, det är icke underligt att de frambringa frukt, "dels hundrafaldt, dels sextiofaldt och dels trettiofaldt" (Mark. 4: 20).

"Men," torde någon fråga, "hwad menas då med att wäxa i nåden?" Det är swårt att beswara denna fråga, emedan så få menniskor hafwa något begrepp om hwad Guds nåd werkligen är. Att säga att hon är fri, oförskyld ynnest uttrycker endast högst litet hwad hon är. Hon är Guds underbara, oändliga kärlek, utgjuten öfwer oß utan gräns eller mått, icke enligt wår förtjenst, utan enligt hans hjertas outtömliga kärlek, hwilken öfwergår allt förstånd, så outgrundelig är deß höjd och djup. Understundom tycker jag att wi gifwa en helt olika betydelse åt ordet "kärlek," när det sättes i förbindelse med Gud, mot när det sättes i förbindelse med menniskor. Men om någonsin mensklig kärlek warit öm och sjelfuppoffrande, om han någonsin kunnat tåla och uthärda, om han någonsin med glädje kunnat lida för den

älskade, om han någonsin warit willig att uttömma sig sjelf i den mest öfwerflödande uppoffring för det älskade föremålets beqwämlighet — då är ock den gudomliga kärleken oändligt mera öm, sjelfuppoffrande och hängifwen, mera glad att få tåla, uthärda och lida samt slösa deß bästa gåfwor och wälsignelser öfwer deß föremål. Lägg tillsammans all den ömmaste kärlek, du wet om, käre läsare, den djupaste du någonsin känt, den starkaste du någonsin wet blifwit utgjuten öfwer dig, och lägg sedan dertill all den kärlek älskande menniskohjertan i hela werlden kunnat wara mäktiga af, mångdubbla sedan denna kärlek i oändlighet — och du skall måhända börja få en swag glimt af hwad Guds kärlek i Kristus Jesus är. **Detta är nåden.** Och att wara inplanterad i nåden, det är att lefwa i sjelfwa hjertat af denna kärlek, att wara omsluten af densamma, att wara dränkt i honom, att frossa i och weta om ingenting annat än kärlek, endast kärlek och alltid kärlek, att dag efter dag tillwäxa i kunskapen om och tron på honom, att anförtro allt åt hans omsorg och att icke hafwa ens skuggan af ett twifwel om att han icke skall ordna allt wäl.

Att wäxa i nåden är motsatsen till allt beroende af sig sjelf och alla egna bemödanden, till allt slags lagträldom. Det är att lägga wår tillwäxt så wäl som allt annat i Herrens händer och äfwen lemna det allt der. Det är att wara nöjd med wår Wingårdsman och med hans skicklighet och wisdom, så att icke ens ett spörjsmål uppstår i wårt sinne rörande hans handlingsätt eller hans plan med wår odling. Det är att wäxa såsom liljorna wäxa, eller såsom de små barnen, utan någon omsorg eller oro; det är att wäxa genom kraften af en inre lifsprincip, som icke kan underlåta att förorsaka wäxt; wäxa,

emedan wi lefwa och mäste wäxa — wäxa, emedan han, som planterat oß, har planterat oß såsom wäxande föremål och har skapat oß till att wäxa.

Förwisso är detta hwad Herren menade, när han sade: "Skåden liljorna på marken huru de wäxa; de arbeta icke, ej heller spinna de. Men jag säger eder att icke ens Salomo i all sin härlighet war så klädd som en af dem." Eller när han sade: "Hwilken af eder kan med sin omsorg sätta en aln till sin lifslängd?" Det finnes intet bemödande i ett barns eller en liljas wäxande. De arbeta icke ej heller spinna, de anstränga sig icke, de göra icke något slags bemödande för att wäxa; ja, de weta sjelfwa icke ens af att de wäxa, men genom en inre lifsprincip, genom Guds försyns wårdande omsorg, genom wårdarens eller trädgårdsmästarens odling och genom solens wärme och regnets fallande wäxa och wäxa de.

Utgången är gifwen. "Icke ens Salomo," säger Herren, "war i all sin härlighet så klädd som en af dessa liljor." Salomos klädnad kostade förwisso mycket arbete och mycket spinnande samt guld och silfwer i öfwerflöd; men liljornas klädnad kostar intet af allt detta. Huru wi än må arbeta och spinna för att förfärdiga oß sköna andliga kläder, huru wi än må anstränga oß och sträcka ut oß i wåra sträfwanden efter andlig tillwärt, så skola wi icke winna något dermed, ty ingen menniska kan genom sin omsorg lägga en aln till sin längd, och ingen wår klädnad kan någonsin liknas wid den sköna drägt, hwilken den store Wingårdsmannen ikläder de plantor, som wäxa i hans nådes-örtagård och under hans fostrande omsorg.

Om jag blott kunde förmå hwar och en af mina läsare att göra klart för sig huru ytterligt hjelplösa wi äro, när fråga blir om tillwäxten, så är jag wiß att en stor

del af detta arbetande och dessa egna försök med ens skulle försvinna ur mångas lif. Tänk dig ett barn, som wore intaget af den fixa ideen, att det icke kunde wäxa, om det icke sjelf ansträngde sig, och som enwisades att medelst anwändandet af linor och block sträcka ut sig till uppnåendet af en önsklig längd. Det kunde anwända dagar och år på detta tröttsamma arbete, det är sant, men till slut skulle dock ingen ändring kunna göras i den obewekliga bestämmelsen: **"ingen kan genom sin omsorg sätta en aln till sin längd"** Barnets arbetsår skulle endast onödigt förspillas, om de icke till och med skulle förhindra det efterlängtade resultatet.

Föreställ dig att en lilja försökte kläda sig i lysande färger och antaga behagliga former, började sträcka på sina blad och sina stjelkar för att förmå dem att wäxa, samt att hon försökte bestämma öfwer solsken och moln, på det att alla hennes behof måtte tillfredsställas!

I dessa båda bilder hafwa wi, synes mig, en allt för sann skildring af hwad många kristna försöka göra. De weta att de böra wäxa och känna inom sig en längtan efter att wäxa, men de tro sig uppnå det genom att arbeta och spinna, genom att anstränga och twinga sig, och så tillbringa de sina lif under en sådan kedja af sjelfbemödanden, att man kan blifwa trött endast att se derpå.

Wäx, käre wän; men wäx, jag beder dig, efter Guds sätt, hwilket är det enda möjliga sätt! Se blott till att du är planterad i nåden, och låt sedan den gudomlige Wingårdsmannen sköta om dig på sitt eget sätt och med sina egna medel. Utsätt dig för solskenet af hans närwaro, och låt himmelens dagg falla på dig samt se sedan till hwad deraf skall komma. Blad, blommor och frukt skola förwisso komma hwart och ett i sin tid, ty din Wingårdsman

är skicklig, och hans skörd mißlyckas aldrig. Allenast se till att du icke uppställer något hinder för strålarne från rättfärdighetens Sol eller för fallandet af himmelens dagg. En mycket tunn betäckning kan afhålla wärmen eller fuktigheten, och plantan kan wißna midt under regn och solsken. Det allra minsta hinder, som ställer sig emellan din själ och Kristus, kan bli orsak till att du wißnar och förbleknar såsom den planta, hwilken står i en källare eller under en skäppa. Håll himmelen klar! Öppna på wid gafwel hwarje ingång till ditt innersta, att du må kunna mottaga de wälsignade inflytelser, hwilka din gudomlige Örtagårdsmästare will bringa dig! Wärm dig i hans kärleks solljus! Drick i djupa drag wattnet från hans godhets källa! Haf ditt ansigte wändt mot honom! Se, och din själ skall lefwa!

Du behöfwer icke göra några ansträngningar för att wäxa, men låt i stället dina bemödanden förena sig omkring detta enda: **att förblifwa i Winträdet.** Wingårdsmannen, som har omsorg om winträdet, skall äfwen hafwa omsorg om grenarne och skall så qwista, rensa, wattna och ansa dem, att de wäxa och bära frukt, och deras frukt skall förblifwa. Likt liljorna skola de finna sig klädda i en klädnad så härlig, att sjelfwe Salomos wore intet i jemförelse med deras.

Om du i denna stund tycker dig wara inplanterad i en torr och ofruktbar jordmån, der ingenting kan wäxa, så lemna dig blott i den store Wingårdsmannens händer, och han skall genast göra öknen att blomstra som en ros och låta watten uppspringa i öknen och källor uti ödemarken, ty det löftet står fast, att den man, som förlitar sig på Herren, är "lik ett träd, planteradt wid watten, och som utsträcker sina rötter till en bäck, och som icke för-

skräckes när hetta kommer, och hwars löf blifwer grönt, och som, när ett år af wattubrist kommer, icke sörjer eller upphör att bära frukt." Wår gudomlige Wingårdsmans stora företrädesrätt är att han kan förwandla hwarje jordmån, hurudan denna än må wara, till en nådens jordmån, och det i samma ögonblick wi lemna oß i hans händer. Han behöfwer icke flytta oß öfwer på ett annat fält, utan just der wi äro, med just de omständigheter, som omgifwa oß, låter han sin sol skina öfwer oß, sin dagg falla på oß, och förwandlar just de ting, som förut utgjorde de förnämsta hindren för wår tillwärt, till de förnämsta och mest wälsignade medel härför. Jag fäster mig icke wid hwad slags omständigheter det kan wara; hans undergörande förmåga kan i alla fall åstadkomma detta. Och wi måste lemna omsorgen åt honom. Han är sannerligen en wingårdsman, som man kan lita på. Om han sänder storm, regn eller solsken, måste wi taga emot det allt ur hans händer med det mest orubbliga förtroende, att han, som åtagit sig att odla oß och bringa oß till mognad, äfwen wet bästa sättet för åstadkommandet af detta, och att han bestämmer och råder öfwer elementen, hwilka alla stå till hans förfogande, särskildt med hänsyn till wår snabbaste tillwärt.

När det nu så förhåller sig, låt mig derför bedja dig, käre wän, sluta upp med alla dina bemödanden att wäxa, och låt dig sjelf wäxa. Lemna allt åt Wingårdsmannen, ty det är hans sak, och han allena kan styra härmed. Inga swårigheter med affeende på dig kunna förwirra honom. Icke stillastående i ditt wäxande under de förflutna åren, icke den synbara torkan i ditt lifs inre springkällor, icke det krokiga eller oformliga i någon ditt lifs utweckling kan i ringaste mån förderfwa det fulländade

werk, som han skall fullborda, om du blott will låta honom behandla dig såsom han will. Hans eget nådefulla löfte till de affälliga barnen försäkrar dig härom: "Jag will hela dem ifrån deras affall," säger han, "älska dem af fri wilja, ty min wrede har wändt sig ifrån honom. Jag skall blifwa såsom en dagg för Israel, att han skall blomstra såsom en lilja och skjuta rötter såsom Libanon. Hans telningar skola utbreda sig, och hans fägring skall blifwa såsom ett oljoträds, och hans wällukt såsom Libanons. Ännu en gång skola de som bo i hans skugga få odla säd, och de skola blomstra såsom winträd. Hans rykte skall wara såsom winets ifrån Libanon." Och åter säger han: "Frukten icke, I markens djur, ty öknens ängar skola grönska, och trädet skall bära sin frukt, och fikonträd och winstock skola gifwa sina skatter. Och fröjden eder, I Zions barn, och glädjens i Herren, eder Gud! ty han skall gifwa eder arlaregn i rättan tid, likså han sände eder ymnigt arlaregn och serlaregn i forna tider, och logarne skola blifwa fulla af korn, och pressarne flöda öfwer utaf win och olja. Och jag skall ersätta eder de åren, då gräshoppan, syrsan, gräsflyet och gräsmasken härjade, min stora här, hwilken jag hade sändt emot eder. Och I skolen äta och warda mätta och prisa Herrens, eder Guds namn, som med eder har underligen handlat, och mitt folk skall icke komma på skam till ewig tid."

O, att du endast förstode hwad din Herre menade, när han sade: "Skåden liljorna, **hurn de wäxa!** De arbeta icke, ej heller spinna de." Wißt måla dessa ord för oß ett lif och en tillwäxt, som är mycket olika de kristnas wanliga lif och tillwäxt — ett lif af hwila och ett wärande utan ansträngningar, men likwäl ett lif och ett wärande, som kronas med de härligaste frukter. Åt hwarje själ,

som sålunda will blifwa en lilja i Herrens örtagård och will wäxa såsom liljorna wäxa, skall förwissо samma härliga klädnad gifwas, som är gifwen åt dem, och hon skall få se bekräftad sanningen af dessa underbara, hemlighetsfulla ord om sin Wän: "Han går i wall ibland liljor."

Detta är det wäxande i nåden, på hwilket wi tro, wi, som hafwa inkommit i detta lif af full förtröstan; en tillwärt, som frambringar de äfkade resultaterna: blommor och frukter, och gör den troende lik ett "träd, planteradt wid wattubäckar, hwilket sin frukt bär i sin tid, och hwars löf icke förwißnar, och allt hwad han gör, det lyckas wäl." Wi fröjdas af att weta att i Herrens arfwedels jord wäxa många plantor, hwilka — likſom liljorna ſkåda solens ansigte och derigenom wäxa — "ſkåda ſåſom i en ſpegel Herrens härlighet och derigenom förwandlas till samma bild från härlighet till härlighet, ſåſom från Herrens Ande."

Skulle man fråga sådana kristna huru det kommer sig, att de wäxa så fort och med sådan framgång, så skulle deras swar blifwa att de icke sysselsätta sig med sitt wäxande, och att de knapt weta af att de wäxa; att deras Herre har bjudit dem att förblifwa i honom och lofwat att, om de det göra, skola de bära mycken frukt; samt att blott det är dem angeläget att se till att de må förblifwa i honom, hwilket är det enda, som kommer på deras del, och lemna planterandet och wäxandet, ansningen och rensningen åt sin gode Wingårdsherre, hwilken allena kan sköta dessa saker och föra dem wäl igenom. Man skulle finna att sådana själar icke äro upptagna med att gifwa akt på sig sjelfwa, utan allenaſt med att se på Jeſus. De arbeta icke, ej heller spinna de för dessa sina andliga kläder, utan lemna sig sjelfwa i Herrens händer att blifwa klädda så-

som det honom behagar. Det egna görandet och det egna sjelfberoendet hafwa hos dem upphört. Deras intresse i sig sjelfwa är förswunnet, öfwerlemnadt i en annans händer. Sjelf har werkligen blifwit intet och Kristus allt i alla för sådana som dessa. Och det härliga slutresultatet är att icke ens Salomo i all sin härlighet war så klädd, som dessa skola blifwa.

Låtom oß nu närmare se på detta ämne praktiskt. Wi weta att wäxandet icke är en ansträngningens sak, utan att det är resultatet af ett inre lif, en wäxandets princip. Intet bemödande i werlden skulle kunna komma en böd ek att wäxa. Men en lefwande ek wäxer utan något bemödande. Det är derför tydligt att det wäsentliga är att få detta lif inom oß, då kunna wi icke underlåta att wäxa. Och detta lif är just det lif, som är fördoldt med Kristus i Gud, det underbara, gudomliga lifwet af en inneboende helig Ande. Blif uppfyld med det, käre läsare, och antingen du sjelf wet om det eller ej, måste du wäxa — ja, du kan icke låta bli att wäxa. Bekymra dig icke om ditt wäxande; se endast till att du har det wäxande lifwet! Förblif i winträdet! Låt Kristi lif flöda igenom alla dina andliga ådror! Ställ icke upp något stängsel för hans mäktiga, lifgifwande kraft, som werkar i dig både wilja och gerning för sitt wälbehags skull. Gif upp dig sjelf åt hans ljufliga ledning! Lägg ditt wäxande i hans händer, likaså fullkomligt som du åt honom lemnat dina öfriga omsorger! Låt honom styra allt såsom han will! Befatta dig icke sedan dermed, ja, tänk icke ens på det! Lita på honom fullkomligt och alltid! Tag emot från hans dyra händer hwarje ögonblicks skickelse, sådan hon kommer, såsom warande just det solsken eller den dagg, du behöfwer för det ögonblickets tillwäxt. Säg alltid "ja" till din

Faders wilja! Du har kanske hittills, liksom många andra, försökt wara både liljan och trädgårdsmästaren, både wingården och wingårdsmannen. Du har lagt på dina skuldror både börderna och den ansvarighet, som tillkommer den gudomlige Wingårdsmannen, och som han ensamt är i stånd att bära. Intag derför hädanefter din rätta plats och blif endast hwad du i sjelfwa werket är. Säg till dig sjelf: "Om jag endast är plantan men icke trädgårdsmästaren, om jag endast är winträdet men icke wingårdsmannen, så är det wisserligen wäsentligt för min tillwäxt och mitt wälbefinnande, att jag innehar min plats och utför min del af trädgårdsarbetet och icke försöker inkräkta på trädgårdsmästarens plats och utföra hans del af arbetet."

Sök derför icke att wälja din egen jordmån eller lägga ut dina egna trädgårdsrabatter; plantera icke din egen säd, gräf icke omkring eller qwista eller wakta dina egna winrankor. War nöjd med hwad den gudomlige Wingårdsmannen ställer för dig och med hans omsorg om dig. Låt honom wälja de slags plantor och frukter, han anser bäst att odla, och war lika glad öfwer att, så att säga, wäxa såsom en potatis som att wäxa såsom en rosenbuske, om å skulle wara hans wilja; war lika glad öfwer att tillwäxa i hwardagslifwets stilla bygder som i sådana af mera upphöjd betydelse. War nöjd med de årstider han sänder, med det solljus och det regn han gifwer, med det hastiga eller långsamma i din tillwäxt, med ett ord, war nöjd med alla hans åtgöranden, äfwen om du icke förstår dem.

Det är en oändlig hwila i allt detta. Som violblomman hwilar i sin lilla wrå och mottager helt förnöjd sin dagliga kost samt är lika glad, om solsken eller

regn faller på henne, så låtom oß hwila i det närwarande, såsom Gud gifwer oß det, och förnöjsamt mottaga wår för hwarje dag affkilda del ur hans händer. Låtom oß icke oroas af något, hwad det wara må, som surrar omkring oß, icke ens om allting i hans stora skapelses och återlösnings plan synes oß obegripligt.

Må jag wäxa lik en lilja
I Guds örtagård,
Må jag göra städs hans wilja
Som om mig har wård!

Må mitt lif ock städs förklara
Att jag wärer till
Uti nåd, ej kunskap bara!
Det är hwad han will.

Wäxt i nåden.

"O, hwad grämelse och smärta
Att det nånsin fans en tid,
Då jag stolt till Jesus sade:
'Endast mig — ej rum åt dig.
'Endast mig — ej rum åt dig.'
Då jag stolt till Jesus sade:
'Endast mig — ej rum åt dig.'

Men han fann mig; jag fick skåda
Att han sargad war för mig,

Och mitt hjerta sade sakta:
'Något mig och något dig.
Något mig och något dig.'
Och mitt hjerta sade sakta:
'Något mig och något dig.'

Dag från dag hans ömma kärlek,
Hjelpsam, mäktig wiste sig;
Och jag sade mera ödmjukt:
'Mindre mig och mera dig.
Mindre mig och mera dig'
Och jag sade mera ödmjukt:
'Mindre mig och mera dig.'

Högre än den högsta himmel,
Djupt som hafwet sänker sig —
Gud, din kärlek har mig wunnit:
'Intet mig, men allt åt dig!
Intet mig, men allt åt dig!'
Gud, din kärlek har mig wunnit:
'Intet mig, men allt åt dig!'"

Tionde kapitlet.

Om tjenandet.

Det är måhända ingen del af den kristliga erfarenheten, hwareſt en större förändring inträder, ſedan den kriſtne inkommit i detta lif, ſom är förbolðt med Kriſtus i Gud, än juſt i det ſom rör tjenandet.

I kriſtendomslifwets alla lägre ſtadier är den troendes tjenſt mer eller mindre en trälaktig tjenſt — d. w. ſ. han gör ſitt arbete blott ſom en pligt, och anſer det ofta ſåſom en pröfning eller ett kors. Wiſſa ſaker, ſom till en början woro för den troende en glädje och hans innerſta luſt, hafwa med tiden blifwit tunga förrättningar, måhända troget utförda, men med mycken hemlig affmak och under många bekända eller obekända önſkningar, att de icke alls eller åtminſtone icke ſå ofta måtte komma i fråga. I ſtället för kärlekens "får jag?" finner ſig ſjälen uttala pligtkänſlans "måſte jag?" Det ok, ſom förr war ſå ljufligt börjar trycka, och bördan kännes tung i ſtället för lätt.

En kär kriſten uttryckte detta förhållande på följande ſätt: "När jag förſt blef omwänd," ſade hon, "war jag ſå uppfyld af fröjd och kärlek, att jag war mer än glad och tackſam, när jag tilläts att göra det allra minſta för min Herre, och med ifwer paſſade jag på att inträda genom hwarenda öppen dörr. Men efter någon tid, allt efter ſom min glädje aftog och min kärlek brann mindre

ifrigt, började jag önska att jag icke hade warit fullt så ifrig till en början, ty jag fann mig nu inwecklad i en lång rad af åligganden, som så småningom blefwo mig allt mer obehagliga och tryckande. Jag kunde nu icke utan att framkalla anmärkningar uppgifwa dem, sedan jag wäl en gång börjat med dem, och dock längtade jag allt mer och mer att göra det. Man wäntade att jag skulle besöka de sjuka och bedja med dem wid deras sjukbäddar. Man wäntade att jag skulle besöka bönmöten och yttra mig i dem. Man wäntade att jag alltid skulle wara beredwillig till hwad slags kristligt arbete som helst, och blotta medwetandet om alla dessa anspråk på mig gjorde mig oupphörligt nedtryckt. Till sist blef det kristliga lif jag börjat lefwa — och hwilket äfwen alla omkring mig wäntade att jag fortfarande skulle lefwa — för mig så odrägligt, att jag tyckte att hwarje kroppsligt arbete skulle warit lättare, och jag skulle bestämdt hafwa föredragit att ligga på mina knän och skura golf, mot att wara twungen att genomgå denna trampqwarn af mitt dagliga kristliga arbete. Jag afundades tjenarne i köket och gummorna wid twättbaljorna."

Mången tycker kanske att detta war för starkt framställdt; men framställer det icke en lifslig målning af någon af dina egna erfarenheter, käre kristen? Har du aldrig gått till ditt arbete som slafwen till sina dagliga göromål, wetande att det warit din pligt och att du derför måste göra det, och har du icke sedan lik en guttaperkaboll studsat tillbaka till dina egna intressen och nöjen i samma ögonblick detta arbete warit fullgjordt?

Du wet nog att det warit orätt att känna det så, och du har blygts deröfwer i djupet af ditt hjerta, men likwäl icke sett någon utwäg att hjelpa upp saken. Du har icke äl-

skut ditt arbete; och hade du blott med godt samwete kunnat, skulle du med glädje allbeles hafwa öfwergifwit det.

Om detta icke framställer ditt tillstånd, så gör måhända en annan målning det. Du älskar kanske i tankarne ditt arbete, men wid utförandet deraf finner du dermed förknippade så många omsorger och så mycket answar, och du hyser så många farhågor och så många twifwel rörande din duglighet och skicklighet, att det blifwer dig en tung börda, och du går, redan innan arbetet skall börja, lutande och betryckt till det. Sedan oroar du dig oupphörligt för de blifwande resultaten, och du blir mycket bekymrad, om de icke blifwa hwad du önskar. Redan detta är i och för sig en ständig börda.

Från alla dessa olika slags betryck blir den själ fullkomligt löst, som helt inkommer i detta wälsignade trons lif. I första rummet blir allt slags tjenande en lust för en sådan själ, ty sedan hon öfwerlemnat sin wilja åt Herren, werkar han i henne både wilja och gerning för sitt wälbehags skull, och hon finner snart att hon werkligen åstundar göra hwad Gud will. Det är alltid roligt att få göra hwad man åstundar, om det också är aldrig så swårt att fullgöra eller innebär ett aldrig än så stort beswär. Om en menniska werkligen på fullt allwar åstundar något, betraktar hon sedan med en wiß likgiltighet alla hinder, som kunna ligga i wägen för ernåendet deraf, och hon ler wid tanken på att något motstånd eller några swårigheter skulle kunna hindra henne. Huru många män hafwa icke med glädje farit till "werldens ända," så att säga, för att söka jordiska rikedomar eller för att tillfredsställa werldslig äregirighet, och hafwa hänlett åt tankarne på att ett kors stode i förbindelse med allt detta. Huru många mödrar hafwa icke lyckön-

skat sig sjelfwa och fröjdats öfwer den ära, som wederfarits deras söner, då desse blifwit upphöjde till någon hög och wigtig plats i sitt fäderneslands tjenst, och det fastän år af skilsmessa och ett lif fullt af wedermödor för deras kåre stått i förbindelse med all denna utmärkelse. Måhända skulle dessa samma mödrar och söner dock hafwa ansett att de fått sig pålagda allt för tunga kors, om Kristi tjenst hade fordrat af dem samma uppoffringar af hem, wänner och jordisk trefnad. Af det sätt, hwarpå man betraktar ett lidande, beror om detta kan kallas kors eller icke. Jag blyges wid tanken på att det fins kristne, som bli långa i ansigtet eller fälla tårar för något, som de skola göra för Kristus, då deremot ett werldens barn skulle med glädje göra detta samma för penningar.

Hwad som behöfwes i det kristliga lifwet är att få de troende att wilja göra Guds wilja, alldeles som andra menniskor wilja göra sin egen. Och detta är evangelii mening. Det är hwad Gud afsedt med oß; det är hwad han har lofwat oß. Då han beskrifwer det nya förbundet i Ebr. 8: 6—13, säger han att det icke mer skall wara såsom det gamla förbundet, hwilket ingicks på Sinai, det är en lag, som gifwes utifrån och som med twång regerar öfwer menniskan, utan att det skall blifwa en lag, skrifwen uti menniskan, och som endast genom kärlek skall twinga henne. "Jag skall gifwa mina lagar," säger Herren, "uti deras sinne och skrifwa dem i deras hjertan." Härmed kan icke menas annat, än att wi skola älska hans lag, ty hwad som är skrifwet i wåra hjertan måste wi ju älska. Och att gifwa dem i wårt sinne är förwisso detsamma, som att "Gud werkar i oß både wilja och gerning för sitt wälbehags skull," och menas dermed att wi skola wilja hwad Gud will och lyda hans

ljufwa befallningar, icke derför att det är wår pligt, utan derför att wi af hela wårt hjerta åstunda att göra Guds wilja. Ingenting skulle möjligtwis kunna fattas wara mer werksamt än detta. Huru ofta tänka wi icke med afseende på wåra barn: "O, att jag blott kunde komma in i deras inre och få dem att **wilja**, hwad jag will! Huru lätt skulle det icke då wara att styra dem!" Huru ofta hafwa wi icke praktiskt och af erfarenheten funnit att, när wi haft att göra med knarriga menniskor, wi omsorgsfullt måst undwika att för dem framlägga wåra önskningar, utan i stället på något sätt fått förmå dem att sjelfwa framkasta förslag, förwissade att det då icke skulle bli något motstånd att bekämpa. Nu äro wi af naturen ett hårdnackadt folk, som alltid mer eller mindre resa oß upp mot en lag, som är utom oß, medan wi deremot med glädje omfatta samma lag, om han uppstår inom oß sjelfwa.

Guds affigt är nu att taga i besittning menniskans inre, att taga hand om och styra hennes wilja och att för hennes wäl leda densamma. Lydnaden blir då lätt och ljuflig, och tjenandet blir så fullkomlig frihet, att den kristne måste utropa: "O, denna lyckliga tjenst! Hwem kunde drömma om att det på jorden fans en sådan frihet!"

Hwad du derför behöfwer göra, kåre kristen, om du är i träldom, är att helt lemna din wilja i Herrens händer, öfwerlåtande åt honom att helt regera henne. Säg: "Ja, Herre, ja!" till allt hwad han bjuder eller lofwar dig, och lita på honom, att han skall werka i dig att wilja så att alla dina önskningar och böjelser komma i öfwerensstämmelse med hans egen goda, älskwärda och behagliga wilja. Jag har åter och åter sett detta ske i de fall,

der man på förhand trodde sådant wara alldeles omöjligt. I ett fall, der ett fruntimmer, som i åratal på ett fruktanswärdt sätt hade stridt emot något, som hon wißte wara rätt, men som hon dock hatade, såg jag i djupet af sin förtwiflan och utan att i känslan erfara någon ändring just i denna sak gifwa upp sin wilja i sin Herres händer och börja säga till honom: "Ske din wilja! **Ske din wilja!**" Och inom en timme begynte just detta, som hon förut hatat, att förefalla henne ljuft och dyrbart. Det är märkwärdigt hwilka under Gud werkar i de wiljor, som äro helt lemnade åt honom. Han förwandlar swåra ting till lätta, och bittra saker gör han ljufwa. Icke så att han sätter lätta ting i de swåras ställe, men han **förwandlar** de swåra till lätta. Detta är frigörelse. Det är stort! Försök detta, du som går i ditt dagliga, kristliga lif såsom i ett swårt och tungt arbete, och se efter om icke din gudomlige Mästare förwandlar just det lif, som du så lefwer, till ett lif af den ljufwaste frihet!

Och åter om du i tankarne älskar Guds wilja, men finner det swårt och tungt att utföra henne, så fins befrielse i detta underbara trons lif äfwen från denna swårighet. Ty i detta lif bär man inga bördor, och känner man inga bekymmer. Herren är den som bär wåra bördor, och på honom måste wi lägga hwarje omsorg. Han säger ju werkligen så mycket som: "Hafwen ingen omsorg! Gören blott edra begär kunniga för mig, och jag skall sköta om dem. Waren icke bekymrade för **något**, icke ens för ert tjenande!" — Framför allt icke för tjenandet, skulle jag wilja säga, emedan wi känna oß sjelfwa så ynkligt hjelplösa i detta stycke, att om wi än wore bekymrade derför, skulle det dock icke kunna hjelpa oß något. Hwad hafwa wi att göra med tankarne på huruwida wi

äro dugliga eller ej! Den store Werkmästaren har ju förwisso rättighet att bruka hwad werktyg han will wid sitt arbete, och det tillkommer beſtämdt icke werktyget att afgöra huruwida det är det rätta, ſom bör anwändas eller icke. Herren wet det, och om han will begagna oß, ſå måſte wi naturligtwis duga. Och i ſanning, om wi endaſt wißte det, ſå ligger wår förnämſta dughet juſt i wår ytterliga hjelplöshet! Herrens kraft kan fullkomnas endaſt i wår ſwaghet. Jag kan här lemna ett öfwertygande bewis för detta.

Jag beſökte en gång ett idiothem och åſåg barnens friſtående gymnaſtiköfningar. Nu wet en och hwar att idioter wanligen hafwa mycket ſwårt att beſtämma ſina rörelſer. De hafwa ſtyrka nog men ingen förmåga att begagna ſin ſtyrka, och i följd deraf kunna de icke göra mycket. Särſkildt war denna deras oförmåga tydlig wid deſſa gymnaſtiköfningar, ty de gjorde de meſt bakframma rörelſer. Då och då kunde de af en lycklig händelſe göra en rörelſe i öfwerensſtämmelſe med muſiken och lärarens föreſkrifter, men för det meſta rådde den ſtörſta ojemnhet. En liten flicka märkte jag dock, ſom gjorde fullkomliga rörelſer. Icke en enda ojemnhet ſtörde det harmoniſka i hennes öfningar. Och orſaken härtill war, icke att hon hade mer ſtyrka än de andra, utan att hon icke hade någon ſtyrka alls. Hon kunde icke ens ſå mycket ſom ſjelf röra ſina händer eller lyfta ſina armar, utan läraren fick ſtå bakom henne och utföra alla hennes rörelſer. Hon lemnade ſina lemmar ſåſom werktyg åt honom, och hans ſtyrka blef fullkomnad i hennes ſwaghet. Han wißte huru deſſa öfningar ſkulle utföras, ty han hade ſjelf uppgjort planen för dem, och derför bleſwo de rätt gjorda, när han ſjelf gjorde dem. Hon gjorde icke annat än öf-

werlemnade sig i hans händer, och han gjorde allt. Att sålunda öfwerlemna sig war hennes andel, att utföra rörelserna och answara för deras riktighet war hans andel. Det war icke hennes skicklighet, som behöfdes för att utföra jemna rörelser, utan endast hans. Frågan war icke om hennes förmåga, utan om hans. Hennes ytterliga swaghet war hennes största styrka. Om detta är en bild af wårt kristliga lif, så är det intet under att Paulus kunde utropa: "Derför skall jag hellre med största lust berömma mig af mina swagheter, på det att Kristi kraft må hwila öfwer mig" (2 Kor. 12: 9). Hwem will icke berömma sig af att wara swag och hjelplös, på det att Herren Jesus Kristus icke skall finna något hinder för det fullkomliga werkandet af hans mäktiga kraft genom oß och uti oß?

Om werket är hans, är också answaret hans, och wi behöfwa icke oroa oß derför. Allting i afseende på detta werk känner han, och han kan ock sköta om det. Hwarför icke då lemna allt åt honom och samtycka till att låta sig behandlas såsom ett barn och ledas i allt?

Det är ett faktum, att de mest framgångsrike arbetare jag känner äro just de, som icke känna den minsta oro eller bekymmer för sitt arbete, utan hafwa öfwerlemnat det åt sin dyre Mästare, bedjande honom leda dem ögonblick efter ögonblick med afseende derpå samt litande helt på honom att han hwarje ögonblick skall gifwa dem den wisdom och den kraft de behöfwa. Då man ser sådana, wille man nästan tycka att de äro allt för bekymmerslösa, då det ju gäller så wigtiga saker. Men när du lärt Guds hemlighet om hwad det är att förtrösta på honom, och du får se skönheten och kraften af det lif, som är helt öfwerlemnadt åt honom, då skall du upphöra att döma men i stället

begynna undra, huru någon af Guds arbetare kan **wåga** gå och bära på börder eller taga på sig ansvar, som Herren allena är i stånd att bära.

Det är ännu ett eller två trældomsband, från hwilka detta lif af full förtröstan befriar oß. Wi finna att wi icke äro ansvariga för allt arbete, som sker i werlden. Buden upphöra att wara allmänna och blifwa personliga och enskilda. Mästaren förelägger oß icke huru wi blott i allmänhet skola handla och lemnar oß att sedan genom wår egen wisdom och skicklighet taga oß ut så godt wi kunna, utan han leder oß steg för steg och gifwer oß för hwarje timme den särskilda ledning, wi behöfwa för just den timmen. Hans wälsignade Ande, som bor i oß, påminner oß just **i rätta stunden** om den för stunden nödiga föreskriften, så att wi behöfwa icke på förhand hafwa någon omsorg, utan kunna helt enkelt taga hwarje steg, såsom det blir oß anwisadt, följande wår Herre hwartheist han leder oß. "Af Herren ledas den mans **steg**, hwilkens wäg är honom kär," icke endast hans **wäg**, utan hwarje särskildt **steg** på den wägen. Många kristna begå det mißtaget, att de wänta sig få mottaga Guds befallningar i en klunga eller oordnad massa, så att säga. De tänka att emedan Herren en gång t. ex. manar dem att gifwa en skrift åt en person på ett jernwägståg, han menar att de alltid skola gifwa skrifter åt alla menniskor; och de betunga sig härigenom med ett orimligt bud.

Det war en gång en ung kristen qwinna, som, emedan Herren en gång hade sändt henne att frambära fridens budskap till en person, som hon träffade ute, tog detta såsom ett allmänt bud för alltid och att det war Guds wilja, att hon skulle tala med alla hon mötte på gatan om deras själar. Detta war naturligtwis omöjligt,

och följden blef att hon snart råkade i en hopplös trälldom. Hon blef ordentligt rädd att gå utom dörren och lefde med en ständig dom öfwer sig. Slutligen omtalade hon sin nöd för en wän, som war bättre underwisad om Guds wägar med sina tjenare, och denne wän wisade henne att hon begick ett stort miſstag, att Herren hade sitt särskilda arbete för hwarje särskild arbetare, och att tjenarne i ett wäl ordnadt hushåll kunde lika wäl hwar och en försöka att göra alla de andras arbete, som Herrens tjenare behöfwa känna sig förpligtade att göra allting. Han bad henne blott ställa sig under Herrens personliga ledning wid arbetet och lita på att han skulle wisa henne hwarje särskild person, som han wille att hon skulle tala med, samt försäkrade henne att Herren aldrig släpper ut sina egna får utan att sjelf gå framför dem och bana wäg för dem. Den unga qwinnan följde detta råd och lade sitt arbetes börda på Herren, och följden blef en lycklig wäg, på hwilken hon blef förd till mycket wälsignadt arbete för sin Mästare samt war i stånd att göra det alltsammans utan omsorg och utan beswär, emedan han ledde henne ut och beredde wägen för henne.

Detta öfwerlemnande af oß sjelfwa och wårt arbete i Herrens händer tyckes mig wara lika med att åstadkomma en förening mellan maskineriet och ångmaskinen. Kraften ligger icke i maskineriet, utan i ångan. Skildt från ångmaskinen är maskineriet fullkomligt onyttigt. Men förena dem, och maskineriet går lätt och utan all ansträngning, till följd af den mäktiga kraften, som finnes bakom detsamma. Det kristliga lifwet blir alltså ett lätt, naturligt lif, då det är utwecklingen af det gudomliga werkandet inom oß. De flesta kristna lefwa ett konstladt lif, emedan deras wilja icke står i full harmoni med

Guds — föreningen mellan dem och Gud är icke på alla punkter fullständig, och det fordras derför ansträngning för att röra deras warelses maskineri. Men då en gång denna förening är fullt utförd, och Andens lag, som tillhör lifwet i Kristus Jesus, kan werka i oß med all sin mäktiga kraft, då äro wi i sanning fria från syndens och dödens lag och skola då erfara Guds barns härliga frihet.

En annan form af träldom, som rör tjenandet, och hwarifrån själen befrias genom trons lif, är de sjelf- eller efterbetraktelser, som alltid wilja följa en kristens arbete. Dessa sjelfbetraktelser äro wanligen af två slag. Antingen lyckönskar sig själen öfwer sin framgång och uppblåses, eller ock är hon nedslagen öfwer sina mißlyckade försök och känner sig modfäld. Ettdera af dessa slags betraktelser infinner sig mycket säkert, och af de två tror jag det förra är mest att frukta, ehuru det senare kanske för stunden orsakar det största lidandet. Men om wi nu lefwa detta lif af full förtröstan, skall hwarken det ena eller det andra störa oß, ty när wi en gång anbefalt oß sjelfwa och wårt arbete åt Herren, skola wi blifwa nöjde att lemna det åt honom och skola sedan icke alls tänka på oß sjelfwa.

För många år tillbaka påträffade jag i en gammal bok följande ord: "Öfwerlemna dig aldrig wid slutet af en handling åt några sjelfbetraktelser af något slag, ware sig lyckönskan eller förtwiflan öfwer dig sjelf! Glöm de ting, som äro bakom dig, i samma ögonblick de äro förbi, lemnande dem åt Gud." Dessa ord hafwa warit af outsägligt wärde för mig. När frestelsen kommer, såsom hon ju alltid gör, till att öfwerlemna mig åt dessa betraktelser af det ena eller andra slaget, så wänder jag mig genast ifrån henne och wägrar bestämdt att ens tänka på mitt arbete, lemnande åt Herren att rätta de mißtag,

som blifwit begångna, och att wälsigna det såsom han will och kan.

För att nu hopsummera allt detta, så wilja wi säga: hwad som är nödwändigt för ett lyckligt och framgångsrikt arbete är att du lägger det i Herrens händer och lemnar det der. Gör icke på det sättet, att du först bär fram det till honom i bön, sägande: "Herre, led mig! Herre, gif mig wisdom! Herre, styr du för mig!" och sedan stiger upp från bönen, tager tillbaka bördan och sjelf försöker styra och ställa för dig. Nej, lemna bördan hos Herren, och kom ihåg att hwad du anförtror åt honom får du icke gå och bekymra dig öfwer eller känna oro för. Förtröstan och oro kunna icke wara tillsammans. Om ditt arbete är en börda, så är det derför att du icke litar på Gud. Men om du werkligen litar på honom, skall du förwisso finna att det ok han pålägger är ljufligt, och att den börda han gifwer dig är lätt att bära, och äfwen midt under ett lif af rastlös werksamhet skall du finna ro till din själ.

Någon kan här säga att denna lära gör oß blott och bart till marionetter, d. ä. rörliga dockor. Jag swarar derpå: Nej, hon gör oß till tjenare. Det fordras af en tjenare, icke att han skall planera, styra, bestämma eller förse det nödwändiga materialet, utan helt enkelt att han endast skall lyda. Det är för mästaren att göra allt det öfriga. Tjenaren är icke heller answarig för följderna. Mästaren ensam wet hwad följder eller resultat han önskar måtte frambringas, och han ensam kan derför bedöma dem. Ett förståndigt tjenande skall naturligtwis innesluta någon grad af sympati med mästarens tankar och planer, men tjenaren kan i alla fall icke fullt förstå dem alla, och answaret kan icke öfwerflyttas från mästarens

skuldror till tjenarens. Och i wårt förhållande till Gud, der wårt förutseende är så begränsadt och wår okunnighet så stor, kunna wi göra föga mer än wara i harmoni med wår gudomlige Mästares wilja utan att wänta att wi skola fullt förstå henne, och så måste wi lemna alla resultat åt honom. Hwad som för oß på den synliga sidan ser ut som ett förfelande är ofta på den osynliga sidan den mest härliga framgång; och om wi tillåta oß att klaga och ängslas, så skola wi ofta intagas af en dåraktig och onyttig sorg, just då wi i stället borde sjunga och wara glada.

Det är långt bättre att alls icke öfwerlemna sig åt några sjelfbetraktelser; att, med ett ord, alls icke tänka på sig sjelf hwarken till godt eller ondt. Wi äro icke wår egen tillhörighet, ej heller är det wår egen affär, som är i fråga. Wi tillhöra Gud och äro hans werktyg och hafwa att göra med hans affär; och emedan han alltid sköter sina egna affärer, så skall han naturligtwis äfwen sköta oß.

Jag hörde en gång talas om en slaf, som war ombord på ett fartyg under en häftig storm, och som helt förnöjd hwißlade, under det alla andra ombord woro i den största ångest. Slutligen frågade någon honom om han icke wore rädd att drunkna. Han swarade med ett bredt grin: "Åh, min fru, ja' tänker wäl ja' ä' dä'. Men jag tillhör inte mig sjelf, och dä' ska' i alla fall bara bli massas [husbondens] förlust."

Något af denna ande skulle befria oß från många beswärligheter och lidanden i tjenandet. Och med en skara tjenare, sålunda öfwerlemnade till wår Mästares bruk och till hans wård, — hwad skulle han icke kunna uträtta? I sanning "en sådan skulle förfölja tusende och två skulle

drifwa tiotusen på flykten," och ingenting skulle wara omöjligt för dem. Ty det är "när Herren i fråga om att hjelpa ingen skilnad emellan den starke och den swage."

Må Gud snarligen uppresa en sådan skara! Och må du, min käre läsare, inskrifwa i dag ditt namn i denna skara, och sedan du, såsom den der warit död men nu lefwer, öfwerlemnat dig åt Gud, må du också öfwerlemna alla dina lemmar åt honom, såsom rättfärdighetens redskap, att af honom anwändas såsom han will!

"O, Herre, Herre, led mitt hwarje steg
Och låt ditt ljus uti mitt mörker skina!
Låt mig få wattna någon åkerteg,
Af solen bränd och färdig att förtwina!

Låt mig få säga hwad du will ha sagdt,
Och wälj dertill jemwäl den rätta stunden;
Haf du på hand och fot och läppar akt,
Men framför allt haf akt på hjertegrunden!

Du är så rik, och härligt är ditt råd,
Och jord och haf och himlar dig tillhöra;
Så Herre, Herre, låt ock mig af nåd,
Få tjena dig och glad din wilja göra!"

Elfte kapitlet.

Swårigheter rörande ledningen.

Du har nu, kåre läsare, börjat detta trons lif. Du har gifwit dig åt Herren att hel och hållen wara hans, och han har tagit emot dig och börjat dana och forma dig till ett kårl sig till heder. Din allwarligaste önskan är att wara mycket böjlig i hans händer och att följa honom hwarthelst han will leda dig; och du litar på honom, att han werkar i dig både wilja och gerning för sitt wälbehags skull. Men nu stöter du på en stor swårighet här. Du har ännu icke lärt känna igen den gode Herdens röst och råkar derför i stort twifwel och förwirring med affeende på hwad som werkligen är hans wilja.

Måhända kallar dig Gud att beträda wissa wägar, hwilka dina wänner alldeles ogilla. Och dessa wänner äro kanske äldre än du i det kristliga lifwet och tyckas stå långt framom dig. Du kan knappast uthärda att göra dem emot eller bedröfwa dem, och du känner dig likson rädd att gifwa efter för några intryck om företag, som de icke gilla. Likwäl kan du icke blifwa fri dessa intryck, och sålunda finner du dig nedsänkt i stort twifwel och oro.

För den helt hängifna själen finnes dock en wäg ut ur alla dessa swårigheter. Den helt hängifna själen, sade jag, ty om det är något wiljans förbehåll i den minsta punkt, blir det sedan så godt som omöjligt att få reda på Guds wilja rörande just denna punkt, och derför

måste du först af allt förwissa dig om att du werkligen ämnar lyda Gud i allt. Om så är fallet, och din själ endast behöfwer weta Guds wilja för att samtycka till densamma, då kan du wäl icke twifla på Guds beredwillighet att göra sin wilja känd för dig och att leda dig den rätta wägen? Wi hafwa många, mycket tydliga löften i fråga om detta. Se t. ex. Joh. 10: 3, 4: "Sina egna får kallar han wid namn och för dem ut. Och när han har släppt ut sina egna får, går han framför dem, och fåren följa honom, ty de känna hans röst." Eller Joh. 14: 26: "Men Hugswalaren, den Helige Ande, hwilken Fadern skall sända i mitt namn, han skall lära eder allt och påminna eder allt hwad jag har sagt eder." Eller Jakob 1: 5, 6: "Men om någon af eder har brist på wishet, han bedje derom af Gud, som i enfald och utan förebråelse gifwer åt alla; och hon skall warda honom gifwen." Med sådana ställen som dessa och många flere lika dem för ögonen, måste wi tro att gudomlig ledning är oß lofwad, och wår själ måste förtroendefullt se och wänta derefter. Detta är wigtigt, ty i Jakob 1: 6, 7 läsa wi: "Han bedje i tro, icke twiflande, ty den som twiflar är såsom hafwets wåg, som af wädret drifwes och kastas. Ty en sådan menniska tänke icke att hon kan få något af Herren."

Haf den punkten derför först af allt klart för dig, att gudomlig ledning har blifwit dig lofwad, och att du werkligen får densamma, om du endast beder honom derom. Inrym icke en skymt af twifwel härom. Sedan måste du komma i håg att wår Gud har all kunskap och all wishet, och att det derför är mycket möjligt att han kommer att leda dig på stigar, der han wet att rik wälsignelse wäntar dig, men der det för den kortsynta, menskliga

blicken omkring dig ser ut som om allt skulle medföra endast oreda och förlust. Du måste hafwa det faktum klart för dig, att Guds tankar icke äro såsom menniskors tankar, ej heller hans wägar såsom menniskors wägar, och att han, som ifrån begynnelsen känner utgången af allting, derför ensam kan döma om följderna af hwarje särskild handling. Du måste således hafwa det klart för dig, att sjelfwa hans kärlek till dig skall måhända leda dig så, att du måste göra rakt emot dina käraste wänners önskningar. Du måste lära af Luce 14: 26—33 och dylika ställen att, för att icke allenast frälsas, utan ock för att wara din Herres lärjunge och efterföljare, du kan måhända bli kallad att försaka allt, och att wända dig ifrån äfwen fader eller moder, broder eller syster, man eller hustru, ja, att uppoffra ditt eget lif. Om själen icke klart förstår detta, skall hon sannolikt råka i swårigheter, emedan det händer ofta, att ett Guds barn, som inkommit på denna lydnadens wäg, förr eller senare ledes in på stigar, hwilka möta ogillande af dem hwilka det älskar högst. Är man då icke beredd på sådant och under allt kan lita på Herren, så skall man knappast weta hwad att göra.

Det bör man naturligtwis förstå, att allt detta är i fullkomlig harmoni med de hedens och kärlekens pligter, som wi äro hwarandra skyldiga under de olika förhållandena i lifwet. Ju närmare wi äro Kristus, desto mer skola wi wara i stånd att likna honom i ödmjukhet och mildhet, och ju innerligare skall wårt undseende blifwa för dem, som äro wåra naturliga wårdare och rådgifware. Mästarens ledning skall alltid uppenbara sig genom Mästarens Ande, och der wi i lydnad för Kristus måste handla i strid med wåra wänners råd och önskningar, der skola wi genom den kärlek och tålamod, som utmärker

wårt förhållande, bewisa att denna lydnad för Kristus är wår bewekelsegrund.

Med denna punkt afgjord, komma wi nu till den frågan, huru wi skola förnimma Guds ledning och känna igen hans röst.

Gud talar till oß på fyra olika sätt, liksom genom fyra röster: genom Skriftens ord, genom den helige Andes ingifwelser i wårt inre, genom wår egen bästa omdömesförmåga och genom de af Guds försyn ledda skickelserna i wåra lif.

Hwareſt dessa fyra röster öfwerensstämma med hwarandra, der är det tryggt att säga att det är Gud, som talar. Ty jag nedlägger såsom en grundsats detta, som af ingen kan motsägas, att i hans röst kan naturligtwis ingen sjelfmotsägelse wara, fak samma på huru många olika sätt han än må tala. Rösterna kunna wara många, men budskapet kan wara endaſt ett. Om Gud genom en röst säger till mig att göra eller icke göra en sak, så kan han icke säga mig motsatsen genom en annan röst. Om någon motsägelse förefinnes mellan rösterna, så kan talaren omöjligen wara en och densamme. Derför är min regel för att urskilja Guds röst: undersök om de fyra rösterna öfwerensstämma med hwarandra.

Om jag t. ex. har ett intryck eller en ingifwelse att göra någonting, så måste jag först se efter om detta intryck är i öfwerensstämmelse med Skriften, om det anbefaller sig åt min egen bästa omdömesförmåga samt om det gifs en öppning för deß utförande. Om någotdera af dessa prof slår fel, så är det icke rådligt att fortgå, utan jag måste i stilla tillit till Herren wänta till deß han wisar sjelfwa öfwerensstämmelsepunkten, hwilket han wisserli-

gen förr eller senare skall göra, om det är hans röst, som talar.

Wi få icke förbise det faktum, att det finnes andra röster, som tala till själen. Der är t. ex. den högljudda och larmande rösten från sjelfwet, som alltid söker att winna gehör. Och der äro äfwen rösterna från de onda och bedrägliga andarna, hwilka ligga i försåt för att insnärja hwarje wandrare, som inträder på dessa det andliga lifwets högre områden. I samma apostoliska bref, som säger oß att wi äro satta "i det himmelska i Kristus Jesus" (Ef. 2: 6), säges oß äfwen att wi hafwa att strida "mot ondskans andemakter i himlarymderna" (Ef. 6: 12). Dessa andliga fiender, hwad och hwilka de än må wara, måste nödwändigtwis meddela sig med oß genom wåra andliga sinnen, och deras röster skola derför, liksom Guds röst, utgöras af intryck på wår ande. Derför, liksom den helige Ande säger oß genom intryck eller ingifwelser hwad Guds wilja är angående oß, så skola dessa onda andar säga oß äfwenledes genom intryck eller ingifwelser hwad deras wilja är angående oß, ehuru de naturligtwis icke skola gifwa sina n mn tillkänna. Det är derför mycket tydligt, att wi måste hafwa något prof eller någon måttstock, hwarefter wi må kunna p'öfwa dessa ingifwelser, på det att wi må weta hwems röst det är som talar. Och profwet skall alltid blifwa den harmoni, hwilken jag nyß antydde. Under en wilseledd mening att upphöja den gudomlige Anden hafwa allwarliga och uppriktiga kristna stundom förbisett och äfwen öfwerträdt Skriftens lärdomar, föraktat Guds tydliga fingerwisning och wåldfört sin egen bästa omdömesförmåga. Gud, som ser till hjertats uppriktighet, will och kan beklaga och förlåta — han gör så ock —, men följderna med hänsyn

till det andliga lifwet och äfwen i de rent jordiska förhållandena äro ofta mycket sorgliga.

Wårt första prof för gudomlig trowärdighet af hwarje röst, som talar till oß, måste blifwa öfwerensstämmelsen i deß sedliga karaktär med Guds sinnelag och wilja, sådana de äro oß i Kristi evangelium uppenbarade. Hwad helst som är stridande deremot kan icke wara gudomligt, emedan Gud kan icke motsäga sig sjelf.

Förr än wi hafwa funnit ut och lydt Guds wilja med afseende på något föremål, såsom denna wilja är för oß i bibeln uppenbarad, kunna wi icke förwänta någon särskild, direkt personlig uppenbarelse. En stor mängd olyckliga mißtag begås rörande Guds ledning genom att förbise denna enkla regel. Der wår Fader nedskrifwit för oß tydliga föreskrifter om någonting, will han naturligtwis icke gifwa oß en särskild uppenbarelse med afseende derpå. Ingen menniska behöfwer eller kan förwänta en direkt uppenbarelse för att säga henne t. ex. att hon icke bör stjäla, emedan Gud redan i Skriften tydligt kungjort sin wilja härom. Detta synes wara en så tydlig sak, att jag icke skulle tala derom, ifall jag icke ofta mött kristna, hwilka helt och hållet förbisett detta och råkat i fullkomligt swärmeri såsom en följd af sådant förbiseende. Skriften är långt mera bestämd äfwen i detaljer, än de flesta menniskor tro, och det fins icke många wigtiga förhållanden i lifwet, för hwilka en tydlig föreskrift icke gifwes i Guds bok. Tag t. ex. frågan om klädedrägt, och wi hafwa 1 Petr. 3: 3, 4 och 1 Tim. 2: 9, 10. Med afseende på umgängestalet hafwa wi Ef. 4: 29 och 5: 4—9. Med afseende på att hämnas oförrätter och stå upp för egna rättigheter hafwa wi Rom. 12: 19—21; Matt. 5: 38—48 och 1 Pet. 2: 19—23. Med afseen-

de på det inbördes förlåtandet hafwa wi Ef. 4: 32 och Mark. 11: 25, 26. Med afseende på likställighet med werlden hafwa wi Rom. 12: 2; 1 Joh. 2: 15—17 och Jak. 4: 4. Med afseende på bekymmer och omsorger af alla slag hafwa wi Matt. 6: 25—34 och Fil. 4: 6, 7.

Jag gifwer endast dessa ställen såsom exempel för att wisa huru rik och praktisk bibelns ledning är. Om du, min läsare, derför är i bryderi för något, så ransaka först bibeln och se till huruwida han icke talar något om saken i fråga, och bed Gud att han måtte genom sin Ande göra klart för dig hwad som är hans wilja. Hwad helst du då finner tydligen i ordet kungjordt, det måste du lyda.

När wi med ett förstånd, sålunda upplyst af Guds helige Ande, läsa och begrunda detta witnesbörd om Guds mening och wilja, så blir wår lydnad så säkert en lydnad för det närwarande, lefwande ordet, som wore detta talad i dag för första gången af wår Herre från himmelen. Bibeln är icke blott ett gammalt budskap, oß gifwet af Gud för århundraden sedan; utan han innehåller budskap, som Gud gifwer oß nu för hwarje gång wi läsa den dyrbara boken. "De ord, jag har talat till eder, äro ande och äro lif," och att lyda dessa ord nu är en werklig lydnad för ett närwarande och personligt bud.

Men det är nödwändigt i förening härmed att komma i håg att bibeln är en bok af grundsatser och icke en bok af osammanhängande läroſatser. Lösryckta bibeltexter kunna ofta anwändas för att bestyrka saker och ting, med hwilka de bibliske grundsatserne äro i fullkomlig strid. För icke längesedan hörde jag talas om ett kristet fruntimmer, som wid en sammankomst hade fått följande text mycket lifligt intryckt i sitt sinne: "Wi wandra i tro,

icke i åskådning." Hon fick då en ingifwelse, att detta war ett bud, som borde bokstafligen efterkommas äfwen i yttre affeende, hwarför hon band för ögonen och wille nödwändigt gå upp och ned på gången i bönehuset för att gifwa ett belysande exempel på wandringen i tron. Snart snafwade hon och föll mot jernkaminen samt brände sig ganska allwarsamt, hwarpå hon föll i förundran öfwer denna hemlighetsfulla Guds skickelse. Skriftens grundsatser och hennes eget af Gud helgade förstånd skulle, om de i detta fall hade anwändts, hafwa bewarat henne från denna förwillelse.

Det andra profwet, för hwilket wåra intryck eller ingifwelser måste utsättas, är wår egen bästa omdömesförmåga eller förstånd. Det är sant nu såwäl som i Salomos tid, att "den förståndige hemte regler för sin wandel," och hans uppmaning är ännu maktpåliggande för oß: "Köp wishet, och för allt hwad du eger köp förstånd!"

Så långt jag kan se, framställer Skriften öfwerallt såsom en wäsentlig sak för Guds barn att under deras resa genom werlden bruka alla de själsförmögenheter, som blifwit dem gifna. De måste nyttja sina yttre förmågor för sin yttre wandring och sina inre förmågor för sin inre wandring. Och de kunna lika så wäl förwänta att blifwa bewarade från att stöta sin fot emot en sten i yttre måtto, om de wandra med tillslutna ögon, som att blifwa bewarade från andliga fall, om de sätta till sides deras omdömesförmåga och förstånd med affeende på det inre lifwet.

Jag frågade nyligen en sansad kristen huru hon kunde skilja mellan rösterna från onda andar och rösten från den Helige Ande; hon swarade genast: "Jag

knackar dem på hufwudet för att pröfwa om de ha sundt förnuft."

Någon kan likwäl här anmärka: "Men jag trodde att wi icke skulle lita på wårt menskliga förstånd i andliga ting." Härtill will jag swara att wi skola icke lita på wårt oupplysta menskliga förstånd, utan på wår af **Guds Ande upplysta omdömesförmåga** och wårt sammalunda upplysta sunda förnuft. Det will säga: Gud skall tala till oß genom de själsförmögenheter, han sjelf gifwit oß, och icke oberoende af dem. Just såsom wi, äfwen om wi äro aldrig så fulla af tro, skola anwända wåra ögon, då wi gå, så skola wi ock anwända wåra själsförmögenheter med afseende på wårt inre lif.

Det tredje och sista profwet, för hwilket wåra intryck eller ingifwelser böra utsättas, är de af Guds försyn ordnade skickelserna i wåra lif. Om **Gud leder** en menniska till något, så skall alltid wäg öppnas för henne. Wår Herre försäkrar oß härom, då han säger i Joh. 10: 4: "Och när han har släppt ut sina egna får, **går han fram för dem,** och fåren **följa** honom, ty de känna hans röst." Gif här särskild akt på orden "går han framför" och "fåren följa." Han går framför för att bereda wäg, och wi få följa på den sålunda beredda wägen. Det är aldrig ett tecken till gudomlig ledning, då en kristen enwist påyrkar att bereda sin egen wäg och, så att säga, rider skarpskodd öfwer alla sig uppresande hinder. Om Herren "går framför" oß, så skall han öppna alla dörrar för oß, och wi skola icke sjelfwa behöfwa bryta upp eller slå ned dem.

Den fjerde punkten, som jag skulle wilja framhålla, är denna: likson wåra intryck eller ingifwelser måste pröfwas och jemföras med de andra tre rösterna, så måste

dessa andra röster prófwas af wåra intryck, och om wi erfara ett motstånd eller "ett stopp i wårt sinne" med afseende på något, så måste wi wänta till deß detta är borttaget, innan wi fortskrida till handling. En kristen, som med owanlig hastighet gått framåt i det andliga lifwets utweckling, gaf mig hela sin hemlighet i detta enkla recept: "Jag lyder alltid de igenhållande tyglarne." Wi få icke förbise rösten af wåra inre förnimmelser eller intryck, eller behandla dem hänsynslöst, lika litet som wi få göra så med de andra tre rösterna, om hwilka jag talat.

Dessa fyra röster skola alltid wid hwarje werkligt gudomlig ledning befinnas stämma öfwerens — dessa fyra röster nämligen: rösten från wåra intryck eller förnimmelser, rösten från Skriften, rösten från wår helgade omdömesförmåga och rösten från de af Guds försyn ordnade skickelserna, och när dessa fyra icke till en början stämma öfwerens, då måste wi wänta till deß detta sker. En helig känsla af hwad som "bör wara," härledd från öfwerensstämmelsen mellan Guds olika röster, är den enda säkra grunden för en handling.

Sedan jag nu något påpekat de särskilda farorna med hänsyn till mißtag om Guds ledning, må det tillåtas mig att inlåta mig något på den fällhet och glädje, som detta direkta meddelande af Guds wilja medför. Detta synes mig wara det största af alla wåra privilegier. För det första är det ju alldeles underbart, att Gud kan älska mig så, att han **bryr sig om** de små enskildheterna i mitt lif. Och sedan att han will tala med mig om allt detta och låta mig weta huru jag skall lefwa och wandra för att fullkomligt wara honom till behag, allt detta synes nästan wara för mycket godt för att wara sant. Wi bry oß aldrig om de små omständigheterna i en persons

lif, om wi icke älska denna person. Det är oß alldeles likgiltigt huru de flesta menniskor wi träffa tillbringa sin tid och hwad de göra. Men så snart wi börja älska någon, då börja wi genast att bry oß derom. Att Gud bryr sig om wåra småangelägenheter är sålunda ett dyrbart bewis på hans kärlek, och det är den största wälsignelse, att han talar med oß om allt som rör oß, om wåra pligter, om wåra nöjen, om wår wänskap och kärlek, om wåra sysselsättningar, om allt hwad wi göra, tänka eller säga. Du måste känna till detta i din egen erfarenhet, käre läsare, om du kommit till den fulla glädjen och privilegiet af detta lif, som är förboldt med Kristus i Gud, ty det är en af de dyrbaraste gåfworna i detta lif.

Guds löfte är att han will werka i oß så wäl **wilja** som gerning för sitt wälbehags skull. Dermed menas naturligtwis att han will taga wår wilja i besittning och leda henne för wårt eget bästa, samt att hans ingifwelser komma till oß, icke så mycket såsom bud utifrån, utan fastmer som önskningar, uppspringande i wårt inre. De skola hafwa sitt upphof i wår wilja, och wi skola känna det såsom att wi gerna **åstunda** att göra så eller så och icke såsom om wi **måste** göra det. Detta gör wårt tjenande till en fullkomlig fri tjenst, ty det är alltid lätt att göra hwad man sjelf gerna åstundar, låt wara att de dermed sammanhängande omständigheterna äro aldrig än så swåra. Hwarje moder wet att hon mycket lätt skulle tillförsäkra sig barnets lydnad, om hon endast kunde tränga in i barnets wilja och werka henne hos detsamma, åstadkommande att barnet sjelft wille göra just det modren wille det skulle göra. Så är det wår Fader gör med sina barn i denna nya hushållning — han skrifwer sina lagar i deras sinnen och i deras hjertan, och de älska dem och förmås

att lyda dem genom deras egna böjelser och omdömen, icke drifna dertill af fruktan.

Det sätt, hwilket den helige Ande i sin direkta ledning wanligen iakttager, är att i sinnet werka en önskan eller åtrå att göra eller icke göra det ena eller det andra. Själen håller kanske på att bedja; då känner hon plötsligt i sitt allra innersta en maning med afseende på någon wiß pligt. "Jag skulle gerna wilja göra så eller så," tänker hon, "jag önskar jag kunde det." Eller kanske maningen gestaltar sig mer som en fråga: "Jag undrar om jag icke borde göra det eller det?" Eller kanske blir själen på öfwertygelsewäg wiß om hwad som är det bästa och rättaste att göra i ett wißt fall.

Med ens bör saken öfwerlemnas åt Herren med ett ögonblickligt wiljans samtycke att lyda honom; och om den maning, hon erfarit, står i öfwerensstämmelse med Skriften och med ett helgadt omdöme och med Guds förseyns skickelser, så är en ögonblicklig lydnad både det säkraste och det lättaste. Det är alltid lätt att lyda i samma ögonblick, som Anden talar; om själen twekar och börjar öfwerlägga med sig sjelf, blir det deremot mer och mer swårt. Såsom en allmän regel kunna wi säga att för ett åt Gud helt hängifwet hjerta äro de första intrycken de rätta och sanna, ty Gud är trofast i sitt handlingssätt med oß och skall låta sin röst höras före alla andras. Sådana intryck böra derför aldrig bemötas med inwändningar. Bön och förtröstan äro själens enda trygga ställning, och äfwen dessa böra wara blott ögonblickliga, på det att tiden för handling icke må gå undan och wälsignelsen gå förlorad.

Om likwäl denna maning, som man förnummit, icke synes wara klar nog för att man skall wåga handla

efter densamma, och der uppstå kanske twifwel och mörker, synnerligast om det är något, om hwilket ens wänner hafwa andra meningar, då behöfwer man kanske wänta en tid för att få mer ljus af Herren. Skriftens regel är: "Allt som icke är af tro, det är synd," hwilket helt tydligt innebär att wi aldrig skola handla under det att wi i hjertat twifla. En klar öfwertygelse om det rätta är den enda trygga wägwisaren. Men wi måste wänta i tron och i en åt Herren helt öfwerlemnad menniskas ställning, fägande oupphörligt "ja" till wår Herres wilja, hwad helst denna än må gälla. Jag tror att briften på en sålunda åt Gud öfwerlemnad wilja ligger just wid roten af alla wåra swårigheter i detta fall; och dernäst ligger en bristande tro på en werklig, gudomlig ledning. Guds barn äro just häruti förwånande twifwelaktiga. De läsa löftena och känna behofwet häraf, men huru det än är, så synas de icke kunna tro att ledning skall gifwas dem; just såsom om Gud wäl skulle wilja att wi lydde hans röst, men icke wiste huru han skulle göra för att få oß att höra och förstå honom. Det är derför möjligt att Gud talar, men att själen icke hör det, emedan hon icke tror att han talar. Inga jordiska föräldrar skulle kunna leda sina barn eller tjenare, om de wägrade att tro att de talade, och om de icke mottoge deras röster såsom warande uttryck af deras wilja.

Gud, som "fordom många gånger och på många sätt talat till fäderne," talar ännu och är angelägen att se om någon själ will lyßna till och lyda hans wilja. Hwarje ögonblick af wårt lif söker wår Fader uppenbara sig sjelf för oß. Det är som om han ständigt sade: "Jag, som talar till dig, är densamme. Det är jag, som talar i ditt hjerta; jag, som talar i dina yttre omständigheter; jag,

som talar i dina förluster och i dina winster; jag, som talar i dina sorger och i dina fröjder; jag, som talar öfwer allt och i allt, **Jag är det.**"

Wi måste derför hafwa fullkomlig tillit dertill, att Herrens röst werkligen **talar** till oß för att underwisa och leda oß, och att han will gifwa oß den erforderliga wisheten för att förstå den rätta ledningen. Och då wi bedt om ljus, så måste wi tro att wåra starkast förnumna maningar om hwad wi böra göra utgöra just det ljus, den ledning wi sökt. Några få regler skola här kanske hjelpa oß:

1. Wi måste tro att Gud **will** leda oß.
2. Wi måste öfwerlemna wår egen wilja till hans ledning.
3. Wi måste lyßna till den gudomliga röften.
4. Wi måste wänta på den gudomliga öfwerensstämmelsen.
5. Då wi blifwit wissa om ledningen, måste wi lyda utan en fråga, utan en enda inwändning.

"Hur ljuft att lyßna till **Guds röst,**
Så full af warning, full af tröst,
Så olik **rösterna** i werlden!
En Faders hulda stämma är den,
Som kallar barnet ömt wid namn
Till hwila i hans öppna famn.

Så hjelp mig, Herre, lyßna till
Hwad **nu** ditt barn du säga will!
Låt upp mitt hjerta och mitt öra,
Att jag din hwiskning **städs** må höra!"

Tolfte kapitlet.

Om frestelser.

I den dagliga öfningen af detta trons lif gör sig mången troende skyldig till åtskilliga stora mißtag i fråga om frestelser.

Först och främst tänker mången att alla frestelser skola upphöra, sedan de genom tron inkommit i hwilan i Gud. Man tänker att den utlofwade förloßningen består icke allenast deri, att man ej behöfwer gifwa efter för frestelsen, utan ock deri, att man **icke alls widare skall frestas.** Följaktligen blir man i hög grad nedslagen, när man finner att det ännu är såsom för Israels barn, hwilka, sedan de inkommit i Kanaan, ändock funno kananeer i landet samt stora och "ända upp till himmelen befästa städer," och man tror sig hafwa mißtagit sig på något sätt, och att man, när allt kommer omkring, icke har kommit in i det rätta landet.

Dernäst begå troende ofta det mißtaget, att de betrakta **frestelsen som synd** och anklaga sig sjelfwa för hwad som i sjelfwa werket är endast djefwulens fel. Detta kommer dem att känna sig modlösa, ja, fördömda; och sådan modlöshet, om hon får fortfara, slutar alltid med werklig synd. En mißtröstande själ är nämligen ett lätt byte för satan, så att det händer ofta, att hon faller blott af fruktan att hafwa fallit.

För att påpeka den förra swårigheten, nämligen att

alla frestelser skulle upphöra för de troende, sedan de inkommit i trons hwila i Gud, torde ej behöfwas mer än att påpeka hwad Skriften säger.

Hon förklarar att en kristens lif alltigenom är en strid, och att wi, synnerligen om wi blifwit försatta i det himmelska i Kristus Jesus, hafwa att kämpa mot andliga fiender, hwilkas makt och förmåga att fresta oß är långt större än de, hwilka wi förut warit utsatta för. Ja, werkliga förhållandet är att frestelserna snarare tilltaga tiodubbelt i styrka än att de förminskas, sedan wi inkommit i detta med Gud förbolda lif, och aldrig bör hwarken frestelsernas mängd eller deras styrka någonsin, ens för ett ögonblick, komma oß att tro att wi icke werkligen hafwa funnit den sanna hwilan. Starka frestelser äro wanligen tecken till stor undfången nåd, snarare än till motsatsen. När Israels barn hade lemnat Egypten, ledde Herren dem icke genom filisteernes land, ehuru denna war den närmaste wägen; "ty," sade han, "folket måtte ångra sig, när de få se krig emot sig, och wända tillbaka till Egypten." Men sedan de lärt sig mer lita på Herren, tillät han fienderne att anfalla dem. Under ökenwandringen stötte de på blott få fiender och utkämpade blott få strider i jemförelse med hwad de sedan gjorde i löftets land, der de hade sju stora folk och trettioen konungar att besegra, utom alla befästa städer, som de måste intaga, och alla jättar, som de måste öfwerwinna.

Israeliterne kunde icke hafwa kämpat emot kananeerne, filisteerne, heteerne, amoreerne, ferisseerne, hiwweerne och jebuseerne, förrän de kommit in i det land, der dessa fiender funnos. Likaså, käre kristen, är kanske sjelfwa styrkan i dina frestelser ett af de starkaste bewisen för att du werkligen är inne i det land, du sökt

inkomma uti, ty de äro frestelser, som äro egendomliga just först detta land. Du får aldrig af frestelserna sätta det ifråga, om du werkligen kommit in i landet eller icke.

Det andra mißtaget, nämligen att betrakta sjelfwa frestelsen som synd, är icke lika lätt att bemöta. Det kan tyckas som skulle wi knapt behöfwa säga att frestelsen **icke** är synd, och likwäl uppstå de troendes flesta bekymmer just till följd af att de icke förstå detta. Blotta antydan om något ondt tyckes medföra besmittelse, och den arma, frestade själen, som icke förstår att djefwulen bedrifwer häri sin konst, tror sig genast wara mycket usel och långt skild ifrån Gud, när hon erfar onda tankar och ingifwelser. Det är alldeles som om en tjuf skulle bryta sig in i någons hus för att stjäla, och, då husets herre sökte hindra och drifwa ut honom, skulle wända sig mot honom, sjelfwe herren i huset, och anklaga honom för att just wara tjufwen. Satan begagnar sig af en dylik list för att snärja oß. Han kommer och hwiskar sina onda ingifwelser — twifwel, hädelser, mißtänksamhet, afund och högmod — och sedan wänder han sig mot själen och säger: "O, huru ogudaktig du måtte wara, som kan tänka på sådana saker! Det är alldeles klart, att du icke förlitar dig på Herren, ty gjorde du det, skulle omöjligen sådant kunna uppstiga i ditt hjerta." Detta resonemang låter så sannolikt, att själen ofta antager det som sanning samt genast känner sig fördömd och uppfyld af modlöshet. Sedan är det lätt för henne att bli förledd till werklig synd. En af de mest olycksbringande saker för detta trons lif är **klenmodighet** eller nedslagenhet, lika wäl som å andra sidan **glädje** eller godmodighet är till en **stor hjelp.** En wis man sade en gång a.t för att kunna öfwerwinna frestelser wore godmodighet det första wilko-

ret, godmodighet det andra och godmodighet det tredje. Wi måste wänta seger. Detta war orsaken till att Herren så ofta sade till Josua: "War fast och stark;" "förfäras icke, war icke försagd;" "war allenast fast och stark." Af samma skäl säger han också till oß: "Edert hjerta ware icke oroligt, ej heller försagdt!" Frestelsens styrka ligger i wåra hjertans försagdhet. Satan wet detta mer än wäl och börjar derför alltid sina anfall med att söka, för så widt möjligt är, göra oß modfälda.

Stundom härleder sig denna modlöshet endast från hwad wi tro wara en tillbörlig grämelse och sjelfförakt öfwer att det eller det kunnat blifwa oß en frestelse. I sjelfwa werket är dock detta endast en hemlig förtrytelse, som härrör deraf, att wi i djupet af wåra hjertan trott att wår smak skulle wara så ren och wårt utgående från werlden så helt, att dylika saker icke widare skulle kunna frösta oß. Wi hafwa wäntat något af oß sjelfwa och känna stor mißräkning, då wi icke finna detta något, och så blir följden modlöshet. Denna grämelse och denna modlöshet äro i sjelfwa werket långt farligare för oß än sjelfwa frestelsen, ehuru de för tillfället tyckas utwisa en sann ödmjukhet; de äro nämligen i grund och botten intet annat än sårad egenkärlek. Sann ödmjukhet kan uthärda att se sin egen ytterliga swaghet och dårskap uppenbarade, emedan hon aldrig wäntat något af sig sjelf; nej, hennes enda hopp och förbidan har warit till Gud. Der en sådan sann ödmjukhet finnes, blir själen genom frestelsen endast drifwen till ett djupare och fullare förlitande på Gud, medan deremot den falska ödmjukhet, som utgår från sjelfwet, sänker själen i djup otro och nedslagenhet samt drifwer henne just till samma synd, som hon förjer öfwer. Jag hörde en gång en allegori, som tycktes mig un-

derbart belysa detta. Satan sammankallade sina tjenare för att rådgöra om huru de bäst skulle kunna få en gudfruktig man att synda. En ond ande stod upp och sade: "Jag kan få honom att synda." — "Huru skall du få honom dertill?" frågade satan. — "Jag will förespegla honom syndens njutningar," war swaret; "jag will skildra för honom hennes behag och den rika lön hon medför." — "Ack," sade den onde, "det duger icke; han har försökt detta och wet bättre än så." — Då stod en annan ande upp och sade: "Jag skall få honom att synda." — "Hwad will då du göra?" frågade satan. — "Jag will wisa honom hwad sorg och möda det godas efterträfwande medför; jag will wisa honom att dygden icke har några njutningar och icke medför någon lön." — "Ack nej!" utropade satan, "detta duger icke alls, ty han har pröfwat på och wet att wisdomens wägar äro lustiga wägar och alla hennes stigar frid." — "Nå wäl," sade en annan ande, som reste sig upp; "jag skall åtaga mig att få honom att synda." — "Och hwad will du göra?" sporde åter satan. — "Jag will göra hans själ **modlös**," war det korta swaret. — "Ja, det duger!" utropade satan, "det duger! Nu skola wi kunna besegra honom." Och de lyckades.

En gammal skriftställare säger att **"all modlöshet är af djefwulen;"** och jag önskar att alla kristna städse kunde ihågkomma detta. Wi måste fly för modlösheten såsom för sjelfwa synden.

Men detta, att fly modlösheten, är omöjligt, om wi icke förstå hwars werk frestelsen är; ty om frestelserna äro wårt eget fel, kunna wi ej annat än blifwa modlösa. Men de äro icke det. Bibeln säger: "Salig är den man, som tåligt lider frestelse," och wi uppmanas: "Hållen det för all glädje, när J råken i mångahanda frestelser."

Frestelsen kan derför icke wara synd. Lika litet som wi begå synd med det att wi höra onda menniskor swärja och uttala ogudaktiga ord, när wi gå ute på gatan, lika litet begå wi synd, när wi inom oß förnimma satans hwiskningar och lockelser till ondt. I intetdera fallet begå wi synd, dereft wi icke stanna och falla in med dem i deras tal. Wi synda icke, om wi, när de onda lockelserna komma, genaft wända oß ifrån dem såsom från ett gudlöft tal och icke fästa någon uppmärksamhet wid dem. Men wi synda, om wi gå och bära på dem, få smak för dem och dwäljas wid dem med ett slags half eftergift af wår wilja för dem, såsom om de wore sanna. Wi kunna lockas af det onda wäl tusen gånger om dagen utan att synda, och wi kunna icke förhindra dessa lockelser att infinna sig; men om djefwulen kan få oß att tro att hans lockelser äro wår synd, då har han redan till hälften wunnit striden och skall näppeligen undgå att fullkomligt segra.

En kär kristen kom en dag till mig i stort mörker, just emedan hon icke förstod detta klart. Hon hade en tid lefwat mycket lycklig i trons lif och hade warit så fri från frestelser, att hon börjat tro att hon aldrig mer skulle frestas. Men plötsligt hade hon anfallits af en mycket underlig frestelse, som riktigt förskräckte henne. När hon skulle bedja, kommo nämligen förfärliga tankar af alla slag rusande öfwer henne. Hon hade alltid lefwat ett från swåra syndafall skyddadt, oskyldigt lif, och dessa tankar syntes henne så förskräckliga, att hon trodde sig wara en af de mest ogudaktiga syndare, efterson hon kunnat få så gräsliga tankar. Hon började med att betwifla att hon någonsin inkommit i trons hwila, och hon slutade med att tänka att hon aldrig blifwit född på nytt. Hennes själ war full af ångest och mörker. Jag sade

henne att dessa förskräckliga tankar endast woro ingifwelser af djefwulen, som passade på i det ögonblick, då hon knäböjde i bön, och ingöt dem i hennes sinne, men att hon sjelf icke bure skulden för dem; att hon icke hade mer skuld till dem än dertill, att en ogudaktig menniska i hennes närwaro började utösa smädelser. Jag uppmanade henne att göra detta klart för sig och att behandla dem såsom utgångna från djefwulen, att icke anklaga sig sjelf eller bli modfäld, utan med ens öfwerlemna dem åt Jesus. Jag wisade henne hwilken stor fördel satan wunnit öfwer henne, då han fått henne att tro att dessa tankar woro af henne sjelf, och då han nu nedsänkt henne i mißtröstan, så att hon kände sig för deras skull fördömd och modlös. Jag försäkrade henne widare att hon skulle winna snar seger, om hon icke fäste någon uppmärksamhet wid dessa tankar, utan föraktade deras närwaro, wände ryggen till dem och såge på Herren.

Hon fattade om denna sanning, och när samma tankar nästa gång infunno sig, sade hon: "Jag har nu kommit under fund med dig, satan. Det är du, som inskjuter dessa förskräckliga tankar i mitt hjerta; jag hatar dem och will icke hafwa något att göra med dem. Herren är min hjelpare; ställ du fram dessa tankar inför honom!" Den afslöjade fienden flydde wid dessa ord, och hennes själ wardt fullkomligt befriad.

Ännu en annan sak! Djefwulen wet att om en kristen förstår att en lockelse till ondt kommer ifrån honom, själafienden, så skall en kristen mycket förr draga sig undan, än om frestelsen tycktes komma från hans, en kristens, eget inre. Om djefwulen inledde hwarje frestelse med dessa ord: "Jag är satan, din afswurne fiende; jag har kommit i ändamål att få dig att synda," så tror jag

wi skulle icke känna någon lust alls att gifwa efter för hans frestelser. Han måste dölja sig för att göra sina lockbeten tilldragande, och wi skola mycket lättare winna seger, om hans anslag icke äro oß obekanta, utan wi genast wid hans första annalkande igenkänna honom.

Ännu ett annat stort misstag begå wi, då wi anse den tid förspild, som anwändes till bekämpande af frestelser. Timmar förgå, och wi tycka oß icke hafwa gjort några framsteg, emedan wi warit så ansatta af frestelser. Men det händer ofta, att wi hafwa tjenat Gud mycket mer under dessa timmar, än under de tider, då wi jemförelsewis warit mer fria från frestelser. Frestelser äro i sjelfwa werket mera uttryck af djefwulens raseri emot Gud än emot oß. Han kan icke komma åt wår Frälsare, men han kan **såra honom** genom att besegra oß, och wår undergång är wigtig för honom endast i den mån han derigenom kan åstadkomma detta. Wi strida alltså egentligen Herrens strider, när wi kämpa emot frestelserna, och några timmar kunna under sådant förhållande för oß wara wärda så mycket som annars dagar. Det heter: "Salig den man, som **tåligt lider** frestelse," och jag är wiß att detta betyder att tåligt lida deß fortsättning och ofta upprepande. Intet werkar så tålamod som uthärdandet af frestelser, och intet drifwer så själen till ett helt beroende af Herren Jesus som just en ihärdig frestelse. Och slutligen, intet bringar wår älskade Herre mera ära och pris, än just det wår tros bepröfwande, som kommer genom mångahanda frestelser. Skriften säger att detta bepröfwande är dyrbarare än guldet, som pröfwas i eld, och att wi, som tåligt lida frestelsen, till wedergällning skola "få lifwets krona, hwilken Gud lofwat dem som älska honom."

Wi kunna derför icke längre förundra oß öfwer den uppmaning, med hwilken den Helige Ande begynner Jakobs bref: "Hållen det för all glädje, mine bröder, när I råken i mångahanda frestelser, wetande att eder bepröfwade tro werkar tålamod, men tålamodet hafwe ett fullkomligt werk, på det att I mån wara fullkomlige och hele och icke hafwa någon brist."

Frestelsen är tydligen ämnad till att wara ett wälsignadt werktyg i Guds hand till wårt fullkomnande, och sålunda blir djefwulens eget wapen wändt emot honom sjelf, och wi få se att **allting**, till och med frestelserna, samwerkar till det bästa för dem som älska Gud.

Angående sättet att **winna seger** öfwer frestelserna, tyckes det mig knapt nödigt att säga detta till dem, som jag här skrifwit för; de weta att det måste ske **genom tron.** Trons grundwal är den grundwal, på hwilken hela wårt inre lif hwilar. Wårt enda stora motto är alltigenom: "Wi äro intet, Kristus är allt." Och alltid och allestädes hafwa wi begifwit oß och begifwa oß åstad för att stå, wandra, öfwerwinna och lefwa genom tron. Wi hafwa upptäckt wår egen ytterliga hjelplöshet och weta att wi sjelfwa icke kunna göra något. Wår enda utwäg är der för att lägga fram frestelserna för Herren och lita på honom, att han skall öfwerwinna dem åt oß. Men när wi lägga dem i hans händer, måste wi äfwen **lemna** dem der. Lika werkligt som wi första gången öfwerlemnade oß åt Herren för att frälsas, måste wi nu öfwerlåta oß åt honom för att kunna winna seger. Han måste göra allt för oß i det ena lika så wäl som i det andra fallet. Å wår sida gälde det då endast att tro, lika så gäller det äfwen nu endast att tro.

De segrar Herren winner, när han bekämpar fre-

stelserna för dem som tro på honom, äro ingenting mer och ingenting mindre än underverk, såsom tusenden kunna intyga. Men på denna del af ämnet kan jag för närvarande icke inlåta mig, alldenstund mitt syftemål warit mera att framställa frestelsen i deß sanna ljus, än att framställa wägen till seger öfwer densamma. Min önskan är att kunna befria sammetssömma, trogna själar ur den träldom, hwari de förwisso skola komma, om de miß-förstå frestelsens sanna art och nytta samt förwexla henne med synden. Min önskan är att de troende icke måtte wara okunniga om att frestelserna äro i sjelfwa werket en owärderlig del af wår själsutweckling, och att hwad helst deras ursprungliga källa än må wara, så anwändas de af Herren att i oß werka mången wälsignad nådesfrukt, som annars skulle fattas. Hwarhelst frestelse är, der är också Gud, öfwerwakande och styrande deß kraft. "Hwar war du, Herre, då jag frestades?" utropade en gång ett helgon i en ödemark. "Helt nära dig, min son, under hela tiden," war det ömma swaret.

Frestelser pröfwa oß; och wi äro ingenting wärda, om wi icke pröfwas. De utweckla wår andliga styrka och mod och kunskap; och wår utweckling är det enda Gud afser. Huru ytlig skulle icke all wår andlighet wara, om wi wore utan frestelser! "Salig är den man, som tåligt lider frestelse; ty då han blifwit bepröfwad, skall han få lifwets krona, hwilken Gud har lofwat dem som älska honom" (Jak. 1: 12). Denna "lifwets krona" skall befinnas wara wärd allt hwad det har kostat af pröfning och uthållighet för att erhålla henne; och utan dessa kan hon icke erhållas.

Ett i långwarigt lidande försänkt fruntimmer skaffade sig en gång en puppa af en mycket skön fjäril med owan-

ligt wackra wingar. Hon hoppades få det nöjet att se denna puppa förwandlas i hennes sjukrum, och hon waktade henne noga allt eftersom wären nalkades. Sutligen blef hon förtjust öfwer att se huru fjärilen började bryta sig igenom skalet, men han syntes göra det med swårighet. Han stötte och trängde och sträfwade och arbetade och syntes dock göra så ringa framsteg, att hon förmodade han behöfde någon hjelp, hwarför hon tog en fin sax och klippte af de små trådar, som syntes hålla puppans öppning tillsluten. Genast öppnade sig puppan och fjärilen kom ut utan widare arbete. Hon lyckönskade sig sjelf öfwer framgången af hennes försök, men fann snart att någonting fattades fjärilen. Han war wäl utom puppans skal, men hans wingar woro kraftlösa och utan färg och släpade efter honom såsom en onyttig börda. För några dagar lefde han ett sjukligt och eländigt lif och dog derefter utan att en enda gång hafwa lyft sina maktlösa wingar. Fruntimret war mäkta mißräknadt och kunde icke förstå allt detta. Men då hon omtalade förhållandet för en naturkännare, så sade han henne att det war allt hennes fel, ty fjärilen fordrade just detta arbete och denna sträfwan för att den till lifwet hörande wätskan skulle sändas genom wingarnes små kärl; hennes mißtagna godhet att förkorta detta arbete hade orsakat att wingarna blefwo utan kraft och utan färg.

Just så behöfwa wåra andliga wingar det arbete och den möda, som wår strid mot frestelser och pröfningar har med sig; att befria oß från denna strid skulle wara att förswaga wår själskraft, så att wi icke kunde "uppfara med wingar såsom örnar," samt beröfwa oß "lifwets krona," hwilken är lofwad dem som "tåligt lida frestelse."

Trettonde kapitlet.

Nederlag.

Sjelfwa öfwerskriften på detta kapitel kommer måhända att wäcka förwåning hos mången. "Nederlag," säger någon, "jag trodde att det icke fans några nederlag i detta trons lif."

Härpå will jag swara att det icke borde eller behöfde wara några nederlag, men erfarenheten wisar dock att sådana stundom werkligen förekomma; och wi hafwa nu att göra med werkligheter, icke med blotta meningar. Wi påstå aldrig att det blir omöjligt att synda, men wäl att synden upphör att wara en nödwändighet, och att en möjlig wäg till ständig seger är oss öppnad. Det torde wara mycket få, hwilka icke måste bekänna att de stundom hafwa fallit för en ögonblicklig frestelse.

När jag här talar om synd, menar jag medweten, känd synd. Jag talar icke om okunnighetssynder eller om den så kallade oundwikliga synden i wår natur [arfsynden], hwilka synder äro betäckta af försoningen och icke störa wår gemenskap med Gud. Jag hwarken kan eller har lust att behandla läran om synden — denna lemnar jag åt teologerne att behandla och afgöra —, utan jag talar endast om den troendes erfarenhet i fråga om synden. Jag önskar det klart förstådt, att allt hwad jag här har att säga har afseende endast på sådant, som kommer inom området af wårt medwetande.

Mißförstånd med afseende på känd och medweten synd öppnar nägen för stora faror för det kristliga lifwet. När en troende, som efter hwad han wet kommit in på "den heliga wägen," plötsligen ser sig öfwerrumplad af synd, frestas han antingen att blifwa ytterligt modlös och gifwa upp allt såsom förloradt, eller i annat fall, för att bibehålla läran om trons lif oberörd häraf, att dölja sin synd genom att kalla henne swaghet; med ett ord, han frestas att icke wara ärlig och öppen i ljuset med allt. Det ena som det andra af dessa förhållanden är lika dödande för all sann tillwäxt och utweckling af ett heligt lif. Enda utwägen är att genast se detta sorgliga förhållande rakt i ansigtet, kalla det wid deß rätta namn och om möjligt taga reda på orsaken till detsamma och botemedlet derför. Detta lif af gemenskap med Gud fordrar den allra största upprikthet såwäl emot honom som emot oß sjelfwa. Den gemenskap, som sjelfwa synden endast för ett ögonblick skulle kunna störa, skola wi förwisso förlora, om wi icke handla ärligt. Ett plötsligt nederlag är icke tillräckligt skäl för oß att blifwa modfälda och gifwa allt förloradt. Icke heller blir sanningen af denna lära derigenom rubbad; ty wi predika icke ett **tillstånd**, utan en **wandring**. Helgelsen är icke en **plats**, utan en **wäg**. Helgelsen är icke något, som wi hitta och kunna taga till oß på en wiß punkt i wår erfarenhet samt sedan för alltid ostördt besitta, utan hon är ett lif, som wi dag efter dag, timme efter timme skola lefwa. Wi kunna för ett ögonblick wika af ifrån wägen, men icke blir wägen förstörd genom wår afwikelse derifrån, utan wi kunna genast åter wända tillbaka till honom. I detta lif och i denna wandring i tron kunna tillfälliga nederlag förekomma, hwilka, huru sorgliga och djupt beklaganswärda de än äro, dock icke

nödwändigt behöfwa — om de rätt bemötas — störa själens tillstånd af full hängifwenhet och förtröstan, eller mer än för ett ögonblick afbryta hennes saliga gemenskap med sin Herre.

Hufwudpunkten här är ett ögonblickligt återwändan de till Gud. Wår synd är icke något skäl för oß att låta bli att förtrösta på Herren, utan fastmer ett oweberläggligt skäl att förtrösta på honom desto mer. För hwilken orsak skull wi än må hafwa blifwit förledda att synda, så gifwes botemedlet icke i mißtröstan, så mycket är säkert. Lika wäl må ett barn, hwilket håller på att lära sig gå, lägga sig ned i förtwiflan, när det fallit, och wägra att försöka taga ett nytt steg, som att en troende, hwilken håller på att lära huru han skall lefwa och wandra i tron, skulle hängifwa sig åt förtwiflan, för det att han fallit i synd. Enda utwägen i båda fallen är att genast stå upp och försöka på nytt. När Israels barn, strax efter det de inkommit i löftets land, ledo det olyckliga nederlaget framför den lilla staden Aj, blefwo de så ytterligt modfälda, att — såsom wi läsa härom — "då smälte folkets hjerta och blef till watten. Och Josuaref sina kläder och blef liggande med ansigtet emot jorden framför Herrens ark ända till aftonen, han och de äldste af Israel; och de strödde stoft på sina hufwud. Och Josua sade: 'Ack Herre, Herre! Hwi har du fört detta folket öfwer Jordan, att du skulle gifwa oß uti amoreernes hand, att de skola förgöra oß? Ack, att wi hade funnit för godt att stanna på östra sidan om Jordan! Herre, hwad skall jag nu säga, sedan Israel har wändt ryggen åt sina fiender? Och när kananeerne och landets alla inbyggare få höra det, skola de wända sig emot oß och utrota wårt namn från jorden. Hwad will du då göra för ditt stora namn?'"

(Jos. 7: 5—9). Hwilken förtwiflad wecklagan detta war! Och huru fullkomligt lika upprepas icke samma klagan af månget Guds barn nu i wår tid, hwars hjerta för ett nederlags skull smälter och blir som watten, och man utropar: "Ack, att wi hade funnit för godt att stanna på andra sidan om Jordan!" Man ser framför sig blott fall och nederlag inför sina fiender. Utan twifwel tänkte Josua, såsom wi nu äro så böjda att tänka, att efter ett sådant nederlag utgöra modlöshet och förtwiflan det enda rätta tillståndet. Men Gud tänkte annorlunda. "Och han sade till Josua: Statt upp! Hwi ligger du så på ditt ansigte?"

För Israels barn war det riktigast att sålunda icke öfwerlemna sig åt ytterlig modlöshet, så ödmjukt detta än kunde se ut, utan att genast se det onda i ansigtet och göra sig fria derifrån, samt ånyo oförbröjligen "helga sig." "Statt upp och helga folket!" så lyder derför Guds befallning. "Lägg dig och förtwifla!" så är alltid fiendens frestelse. Wi tycka att det är alltför bristigt, ja nära nog oförskämdt att genast gå till Herren, sedan wi hafwa syndat emot honom. Wi tycka att wi först något litet borde lida följderna af wår synd och uthärda wårt samwetes anklagelser, och wi kunna knapt tro att Herren **kan** wara willig att genast återtaga oß i kärlekens gemenskap med sig sjelf.

En liten flicka uttryckte med ett barns fritt uttalade upprikthet för mig denna känsla. Hon frågade om Herren Jesus alltid strax förlåte oß wåra synder, när wi bådo honom, och härtill swarade jag: "ja, naturligtwis gör han det." — "Lika fort, som jag ber?" upprepade hon twiflande. — "Ja," swarade jag, "samma minut som wi bedja, förlåter han oß." — "Men jag kan icke tro

det," sade hon betänksamt. "Jag skulle tro att Gud först skulle göra så, att wi kände oß riktigt sorgsna ett par, tre dagar. Och widare skulle jag tro att han wille wi skulle be honom många gånger och på ett mycket wackert sätt också — icke just med wanliga ord. Ja, jag tror Gud **gör** på det sättet, och ni får inte försöka få mig att tro att han genast förlåter mig, bibeln må säga hwad han will härom." Denna lilla flicka endast **sade** hwad de flesta kristna **tänka**, och hwad wärre är, hwad de flesta kristna handla efter, då de låta sin modlöshet och sina samwetsförebråelser aflägsna dem mycket längre ifrån Gud, än sjelfwa deras synd gjort. Likwäl är detta så totalt motsatsen till det sätt, på hwilket wi wilja att wåra barn skola handla emot oß, att jag undrar huru wi någonsin kunde ha fått en sådan tanke om Gud. Huru bedröfwas icke en moder, när ett obeskedligt barn går bort ensamt i hopplös ånger samt twiflar på hennes willighet att förlåta det; och huru flödar icke å andra sidan hennes hjerta öfwer af kärlek till det barn, som genast skyndar till henne och ber henne om förlåtelse! Förwisso kände wår Gud denna trånande kärlek, när han sade: "Wänden om, I affälliga barn, så will jag hela eder ifrån edert affall."

Sanna förhållandet är det, att samma ögonblick det blir klart för wårt medwetande, att wi hafwa syndat, bör det wara lika klart för wårt medwetande, att wi kunna få förlåtelse. Detta är särdeles wigtigt för en oafbruten wandring på helgelsens wäg, ty ingen skilsmessa från Gud kan här för ett ögonblick tillåtas. Wi kunna wandra på denna wäg endast genom att beständigt, ögonblick för ögonblick, se på Jesus; men wända wi blicken ifrån honom för att se på wår egen swaghet och wår egen synd, så skola wi med ens komma af ifrån wägen. En

kristen, som har, enligt hwad han tror, kommit in på wägen, men finner sig öfwerrumplad af synden, måste derför ögonblickligen fly med denna till Jesus. Han måste handla enligt 1 Joh. 1: 9: "Om wi bekänna wåra synder, så är han trofast och rättfärdig, så att han förlåter oss synderna och renar oss från all orättfärdighet." Han får icke dölja sin synd eller söka stryka öfwer henne med ursäkter eller utplåna henne ur sitt minne genom tidens förlopp. Han måste göra såsom Israels barn, stiga upp "**tidigt** om morgonen," "**löpa**" till det ställe, der det onda ligger gömdt, taga fram det från deß gömställe och lägga "ned det för Herren." Han måste bekänna sin synd. Och sedan måste han "stena henne med stenar," "bränna upp henne i eld," alldeles bortlägga henne ifrån sig och uppresa öfwer henne en hög med stenar, att hon för allrid må wara gömd undan hans åsyn. Han måste i samma stund och på samma rum tro att Gud enligt sitt ord **är** trofast och rättfärdig, så att han förlåter honom hans synd och äfwen renar honom från all orättfärdighet. Han måste genom tron genast göra anspråk på förlåtelse och rening och sedan fortfätta wandringen framåt, mer än någonsin och fullkomligare än någonsin förtröstande på Herren.

Så snart Israels barns synd hade blifwit bragt i ljuset och borttagen, kom Herrens ord åter till dem med det härligaste och mest uppmuntrande budskap: "Frukta icke och war icke förfärad. . . . . Si, jag will gifwa konungen i Aj och hans folk och hans stad och hans land i din hand" (1 Jos. 8: 1.) Wårt mod måste resa sig högre än någonsin, och wi måste ännu mer helt lemna oss åt Herren, att hans mäktiga kraft må allt fullkomligare få werka i oss för hans wälbehags skull. Widare måste wi

förgäta wår synd, så snart hon är bekänd och förlåten. Wi få icke dröja wid henne, undersöka henne och, så att säga, fråssa i sorg och sammetsförebråelser. Wi få icke liksom ställa henne på en fotställning och sedan wandra rundt omkring henne för att skärskåda henne på alla sidor, eller höja henne till ett berg, snart sagdt, som döljer wår Gud för wåra blickar. Nej, wi måste följa Pauli exempel, "förgäta det som är tillryggalagdt och sträcka oß mot det som är framföre," wi måste "jaga mot målet efter den segerlön, som förehålles af Guds kallelse ofwanefter i Kristus Jesus."

Jag skulle här wilja framställa två hwarandra motsatta exempel på dessa saker. Det ena är om en allwarlig kristen, som war mycket werksam i församlingen; han hade flere månader lefwat i åtnjutande af den fulla frälsningens ljuflighet, då han öfwerrumplades plötsligt af frestelsen att behandla en broder kärlekslöst. Som han trott att det icke wore möjligt för honom att mer försynda sig på det sättet, försjönk han med ens i den djupaste modlöshet samt drog den slutsatsen, att han helt och hållet mißtagit sig, och att han aldrig hade inkommit i det fulla troslifwet. Dag efter dag tilltog hans nedslagenhet, till deß det öfwergick till förtwiflan, och han trodde att han aldrig ens blifwit född på nytt samt ansåg sig förlorad. Tre års tid tillbringade han i detta elände och gick derunder längre och längre bort ifrån Gud, drogs ned i den ena synden efter den andra och blef slutligen en förbannelse både för sig sjelf och för andra. Hans helsa dukade under för den förskräckliga bördan, och man fruktade allwarligt för hans förstånd. Wid slutet af dessa tre år träffade han en troende qwinna, som förstod de sanningar om synden, hwilka jag här ofwan sökt påpeka. Efter nå-

gra minuters samtal fann hon reda på orsaken till mannens bekymmer och sade: "Ni syndade genom den handlingen, derom är intet twifwel, och jag will icke att ni skall söka ursäkta denna synd. Men har ni aldrig bekänt henne för Herren och bedt honom förlåta er?" — "Om jag har bekänt!" utbrast han, "jag tycker jag har icke gjort annat dessa tre förskräckliga år än bekänt samt natt och dag anropat Gud om att förlåta mig." — "Och ni har aldrig trott att han förlåtit er?" frågade fruntimret. — "Nej," swarade den arme mannen, "hur skulle jag kunna det, då jag aldrig känt att han gjort det?" — "Men antag att han hade sagt att han förlåte er, skulle icke detta warit lika så bra, som om ni känt det?" — "Jo, wißt," swarade mannen, "om Gud sade det, skulle jag naturligtwis tro det." — "Nå wäl, han säger att han gör det," war hennes swar, och härmed slog hon upp bibeln och läste högt det förut anförda stället (1 Joh. 1: 9). "Nu," tillade hon, "har ni under dessa tre år bekänt och bekänt er synd, och under hela tiden har Guds ord förklarat att han är trofast och rättfärdig, så att han förlåter och renar er, och dock har ni icke en enda gång trott det. Ni har 'gjort Gud till en lögnare' hela denna tid derigenom, att ni har wägrat tro hans witnesbörd."

Den stackars mannen såg nu huru det förhöll sig och stod stum af häpnad och bestörtning; och när hans wän föreslog att de skulle böja sina knän inför Gud, och att han skulle bekänna sin otro och sin synd samt då och der göra anspråk på förlåtelse och rening, lydde han genast, såsom en wilsekommen, hwilken gerna griper dens hand, som will föra honom till rätta. Följden war ock härlig. Inom några minuter strömmade ljuset in i hans själ, och han brast ut i lof och pris öfwer denna underbara förloß-

ning. På tre minuter kunde hans själ i tron wända tillbaka hela den långa och mödosamma wäg, som han under dessa tre år wandrat, och han fann sig ännu en gång hwila wid Jesus och kunde fröjdas öfwer fullheten af hans frälsning.

Det andra exemplet war förhållandet med ett troende fruntimmer, som ett par weckor hade lefwat i löftets land och derunder hade haft en glad och segerrik erfarenhet. Men wid slutet af denna tid blef hon plötsligt öfwerwunnen af ett häftigt utbrott af wrede. För ett ögonblick fyldes hennes själ af modlöshet. Djefwulen sade: "Se der, nu ser du att alltsammans war ett misstag. Du har naturligtwis bedragit dig sjelf och har aldrig werkligen kommit in i detta lif af full förtröstan. Nu kan du så gerna gifwa upp alltsammans, ty du kan aldrig öfwerlemna dig sjelf åt Herren mera helt eller förtrösta på honom mera fullkomligt, än du denna gång gjort. Det är alldeles klart, att detta helighetslif icke är för dig!" Dessa tankar genomforo henne, men blott för ett ögonblick, ty hon war wäl underwisad om Guds wägar. Hon swarade genast: "Ja, jag har syndat, och det är mycket sorgligt. Men bibeln säger att 'om wi bekänna wåra synder, så är Gud trofast och rättfärdig, så att han förlåter oss synderna och renar oss från all orättfärdighet,' och jag tror att han gör så." Hon dröjde icke ett ögonblick, utan, medan ännu wreden sjöd i hennes inre, sprang hon — hon kunde icke gå — in i ett rum, der hon fick wara ensam, föll på sina knän och bad: "Herre, jag bekänner min synd för dig. Jag har syndat och syndar ännu i detta ögonblick. Jag hatar denna synd, men jag kan icke göra mig henne fri, det får jag med skam och blygsel bekänna inför dig. Nu tror jag att du, enligt

ditt ord, förlåter och renar mig." Hon uttalade dessa ord högt, ty den inre stormen war ännu så stark, att hon icke kunde uttala dem tyst. När de orden, "förlåter och renar mig", gingo öfwer hennes läppar, kom befrielsen. Herren sade: "Tig och war stilla!" och det blef ett stort lugn. En hel flod af ljus och glädje strömmade in i hennes själ, fienden flydde, och hon hade rikligen öfwerwunnit genom honom, som älskade henne. Både fallet och upprättelsen hade icke upptagit fem minuter, och hon kunde nu taga ännu wissare steg på den wälsignade "heliga wägen." "Akors dal" blef för henne "en hoppets port" (Os. 2: 15), och hon sjöng nu på nytt och i än djupare mening än förr: "Jag will sjunga Herranom, ty han är hög och härlig. Herren är en stridsman. Din högra hand, o Herre, nedslog fienden" (2 Mos. 15: 1, 3, 6).

Sanningen är den, att i alla oförutsedda händelser är enda botemedlet det, **att förtrösta på Herren.** Om detta är allt wi böra och allt wi kunna göra, är det då icke bäst att göra det först som sist? Jag har ofta gjort processen kort genom frågan: "Hwad kan jag wäl göra annat än förtrösta på Gud?" Och då har jag snart nog fått klart inse dårskapen af att söka befrielse på annan wäg, när jag sagt till mig sjelf: "Jag har **till slut** att komma till ett enfaldigt förlitande på Herren, och hwarför då icke så gerna komma dertill med ens nu **från början?**" Det är ju ett lif och en wandring **i tron** wi hafwa trädt in uppå, och om wi komma till korta deri, så upprättas wi ingalunda genom ett förminskande af tron, utan endast genom ett förökande deraf.

Lider du derför nederlag, så låt dig genast drifwas till Herren med ett ännu fullkomligare öfwerlemnande åt och en fullare förtröstan på honom, och du skall få se att,

så bedröfliga nederlagen än äro, de skola dock icke kunna taga dig ut ur hwilans land eller för beständigt afbryta din saliga gemenskap med Herren.

Sedan jag nu wisat huru wi skola befrias från nederlag, will jag säga något litet om hwad **orsakerna** till nederlagen kunna wara i detta lif af full frälsning. Orsakerna äro icke att söka i frestelsens styrka eller i wår egen swaghet ej heller — framför allt icke — uti någon brist i wår Frälsares makt och willighet att frälsa. Löftet till Israel war bestämdt: "Ingen skall kunna stå dig emot i alla dina lifsdagar." Och lika bestämdt är löftet till oß: "Gud är trofast, som icke skall tillåta att I blifwen frestade öfwer eder förmåga, utan med frestelsen äfwen gifwa utgången, att I mån kunna uthärda henne."

Männen i Aj woro "blott få," och dock — det folk, som besegrat det mäktiga Jeriko, "flydde för männen i Aj." Orsaken till detta nederlag war icke fiendens styrka, ej heller hade Gud swikit Israel. Nej, hon låg annorstädes, och Herren förklarade sjelf hwar. "Israel har syndat, och de hafwa öfwerträdt mitt förbund, som jag har budit dem, och hafwa tagit af det spillgifna, och de hafwa stulit och gömt och lagt det ibland sina förråd. Och Israels barn skola icke kunna hålla stånd emot sina fiender, utan de skola wända ryggen till för sina fiender" (Jos. 7: 11). Det war ett **fördoldt ondt,** som hade besegrat dem. Djupt nere i jorden i ett mörkt tält i denna stora krigshär låg något gömdt, som Gud wille ha bort, och detta lilla dolda ting gjorde att hela hären stod hjelplös inför fienden. "Något spillgifwet finnes hos dig, Israel. Du skall icke kunna hålla stånd emot dina fiender, förrän I skiljen det spillgifna ifrån eder" (v. 13).

Hwad wi af detta hafwa att lära är att, om något

inrymmes i hjertat, som är stridande mot Guds wilja, det skall orsaka att wi falla för wåra fiender, och detta äfwen om det än synes wara aldrig så obetydligt eller aldrig så djupt förboldt. Nära wi en bitter rot emot någon, söka wi wårt eget, tillåta wi oß hårda domar, äro wi senfärdiga att lyda Herrens röst, låta wi dåliga wanor och omgifningar förblifwa ostörda — hwilket som helst af alla dessa ting skall bestämdt förswaga, ja förlama wårt andliga lif. Wi må hafwa gömt det onda i den innersta wrån af wåra hjertan, gömt det äfwen från wår egen åsyn, wägrande att erkänna för oß sjelfwa att det finnes till der, fastän wi icke kunna undgå att hela tiden i hemlighet märka deß tillwaro. Ja, wi må oupphörligt söka att förbise det och enwisas med förklaringar om hängifwenhet och full förtröstan på Gud; wi må wara mer nitiska i wår andliga werksamhet, till och med så wårt förstånds ögon allt mer öppnade att se sanningen och härligheten af detta lif och denna wandring i tron. Wi må synas oß sjelfwa och andra att hafwa uppnått en oöfwerwinnelig ståndpunkt af seger, och dock kunna wi befinnas lida det ena swåra nederlaget efter det andra. Wi kanske undra, fråga, förtwifla och bedja; men allt detta båtar till intet, till deß det spillgifna blir uppgräfdt från sitt gömställe, framdraget i ljuset och nedlagdt inför Herren. I samma ögonblick en troende, som lefwer detta med Gud fördolda lif, lider ett nederlag, måste han genast söka efter orsaken icke i styrkan hos den särskilda fienden, utan i något bakom, i något hos honom sjelf, något i hans innersta warelse, som icke helt blifwit lemnadt åt Herren. Likasom hufwudwärken icke är sjelfwa sjukdomen, utan endast tecken till en sjukdom uti någon annan del af kroppen, så är den särskilda synden hos en sådan kristen en-

dast tecken till att det ligger något doldt ondt i en helt annan del af hans inre, hans sedliga warelse.

Stundom ligger det onda gömdt i något, som wid en flyktig blick kan se ut som något godt. Under ett skenbart nit för sanningen kan ligga en dömande ande eller ett hemligt förlitande på ens eget förstånd. Under en skenbart kristlig trohet kan ligga dold frånwaron af kristlig kärlek. Under ett skenbart rättmätigt skötande af ens angelägenheter kan ligga dold stor brist på förtröstan till Gud. Jag tror förwisso att wår wälsignade Ledare, den inneboende helige Ande, alltid upptäcker sådant för oß genom beständiga små styng och maningar i wårt samwete, så att wi äro utan ursäkt. Men det går mycket lätt för oß att ringakta hans milda röst och söka intala oß att allt står wäl till; och sålunda kan detta olycksbringande onda fortfarande ligga doldt i oß och orsaka nederlag, der wi allra minst wänta sådana.

I mitt eget hushåll fick jag en gång detta ganska klart belyst. Jag skulle flytta till en ny bostad, och då jag öfwersåg densamma för att finna om allt war färdigt för inflyttning, så påträffade jag nere i källaren en mycket snygg tunna, igenspikad i båda ändarne. Jag öfwerlade med mig sjelf, om jag skulle taga ut densamma ur källaren, öppna henne och se efter hwad hon innehöll; men som hon tycktes wara tom och såg alldeles ren ut, beslöt jag att hon skulle få stå qwar orörd, i synnerhet som det syntes ett för mig nästan för tungt arbete att få henne upp för trapporna. Ehuru jag icke kände mig rätt tillfreds med detta beslut, lyckades jag dock slå bort mina betänkligheter. Hwarje höst och wår kom jag wid rengöringarna med ondt samwete ihåg tunnan; jag tyckte att jag icke kunde tänka mig huset fullt rengjordt, så länge hon

förbleſ oöppnad, ty jag kunde ju icke weta hwad ſom gömdes under den wackra ytan. Men ſå tänkte jag på beſwäret med att underſöka henne och lugnade mig ſå godt jag kunde; och ſålunda fick den till utſeendet ſå oſkyldiga tunnan ſtå i fred i min källare ett par eller tre år. Då började med ens och helt oförklarligt hela huſet att öfwerſwämmas af mal. Jag iakttog alla möjliga förſigtighetsmått och gjorde allt hwad jag kunde till deras utrotande, men förgäfwes. De förökades haſtigt och hotade att förſtöra allt hwad jag hade. Jag miſstänkte mina mattor och lät dem undergå en grundlig piſkning. Jag miſstänkte mina möbler och lät kläda öfwer dem ånyo. Jag miſstänkte likt och olikt. Slutligen ſlog mig tanken på tunnan. Jag lät genaſt föra upp henne ur källaren och bryta upp henne, och jag tror mig med all ſäkerhet kunna ſäga att tuſentals mal flögo ut. Huſets förre inwånare hade antagligen haft något i tunnan, ſom med tiden alſtrat mal i ſå ſtora maſſor, och detta war ſåledes orſaken till hela mitt beſwär.

Nu tror jag att på ſamma ſätt kan någon till utſeendet oſkyldig wana eller uraktlåtenhet, något helt obetydligt och ganſka owigtigt, med afſeende på hwilket wi då och då känna ett litet ſamwetsagg, något ſom icke är helt draget fram i ljuſet och ſtäldt under Guds pröfwande öga ligga wid roten af hwarje nederlag i detta högre lif. Allt har icke blifwit uppgifwet. Någon hemlig hjertewrå är ännu ſtängd för Herrens inträde och derför kunna wi icke hålla ſtånd emot fienderne, utan blifwa ſlagna af dem.

För att kunna förebygga nederlag eller, då wi lidit ſådant, upptäcka orſaken dertill, är det derför nödwändigt att wi ſtändigt ſåſom David bedja: "Ranſaka mig, Gud,

och känn mitt hjerta! Pröfwa mig och känn mina tankar, och se till om jag är stadd på en olyckswäg, och led mig på den ewiga wägen!" (Ps. 139: 23).

Det kan finnas något mycket bedrägligt i wåra lidanden med anledning af wåra nederlag. Wi kunna tycka oß sjelfwa wara sysselsatta helt och hållet med Guds ära; men dock kan det i wår själs innersta wara endast wårt eget jag, som orsakar oß bekymmer. Wår sjelfkärlek är sårad i någon öm punkt genom upptäckten, att wi icke äro så helgonlika som wi tänkte oß wara, och grämelsen häröfwer är ofta en större synd än det ursprungliga felet sjelft.

Det enda säkra sättet att bemöta wåra nederlag är att hwarken rättfärdiga eller fördöma oß sjelfwa för deras skull, utan att helt stilla och i all enfald lägga dem inför Herren, betraktande dem med lugn och sans från Guds synpunkt och i medwetandet af Guds kärlek.

Alla de gamle mystiske (hemlighetsfulle) författarne säga oß att wi hjelpas längt bättre framåt genom att helt enkelt och stilla wända oß till Gud, än genom all wår grämelse och wåra sjelfförebråelser öfwer wåra affteg från honom. War blott trogen, säga de, i att wända dig helt stilla till Herren allena i samma ögonblick du upptäcker hwad du har gjort, och hans närwaro skall befria dig från de snaror, hwilka hafwa omsnärjt dig. Att se på dig sjelf nedsänker dig blott djupare i dyn — ty denna dy är, när allt kommer omkring, blott sjelfwet — under det att en stilla blick på Gud skall lugna och befria ditt hjerta.

Till sist, må wi aldrig för ett ögonblick förgäta att, huru ofta wi än må falla, Herren Jesus kan, enligt hwad som står skrifwet om honom, frälsa oß ur wåra owänners

hand och sålunda göra det möjligt för oß att "tjena honom utan fruktan i helighet och rättfärdighet inför honom i alla våra dagar" (Luk. 1: 74, 75).

Må wi derför, hwarenda en af oß, både dag och natt bedja: "Herre, bewara oß från att synda och gör oß till lefwande witnen om din mäktiga kraft att fullkomligt frälsa!" Må wi aldrig blifwa tillfredsställda förr än wi äro så böjliga i Guds händer och hafwa lärt att så förtrösta på honom, att han kan "göra oß skickliga i allt godt werk till att göra hans wilja, werkande i oß hwad täckeligt är inför honom, genom Jesus Kristus, hwilken ware ära i ewigheters ewigheter! Amen." (Ebr. 13: 21).

"O Jesus, låt mig frihet finna
Från alla syndens dolda band!
O, gif mig kraft att seger winna,
O, led mig med din starka hand!
Du lefde, dog, stod upp för mig,
Att jag städs lefwa må för dig.

Mot frestelserna hjelp mig strida
I tron och i din kärleks makt,
Så nederlag jag ej må lida,
Men wara troget på min wakt.
Då wißt jag alltid segra kan,
Ty med mig är min Frälserman."

Fjortonde kapitlet.

Twifwel.

Många kriſtna äro ſlafwar under wanan att twifla. Icke ens en drinkare kan wara mer bunden af den olyckliga dryckenſkapslaſtens kedjor, än deſſa af ſin wana att twifla. Hwarje ſteg de taga i ſitt kriſtliga lif tages emot en fruktanswärdt öfwermäktig här af twifwel, färdig att i förſta gynſamma ögonblick anfalla dem. Deras lif är eländigt, deras anwändbarhet betydligt hindrad och deras gemenſkap med Gud beſtändigt afbruten genom deras twifwel. Ehuru ſjälens inträde i trons lif wisſerligen förflyttar henne ifrån det område, der deſſa twifwel fritt få regera, händer det dock ſtundom att äfwen här den gamle tyrannen på nytt reſer ſig för att återtaga ſitt wälde, ſamt orſakar att foten ſnafwar och modet ſwigtar, om han än icke förmår att draga den troende tillbaka till den ödsliga wildmarken.

Wi minnas utan twifwel alla det barnsligt förtrollande och dock faſansfulla i berättelſen om Kriſtens fångenſkap i "Twiflans ſlott," der jätten "Förtwiflan" inneſlöt honom, ſamt den glädje och det deltagande wi kände, när de wäldige portarne öppnades, och han kom undan den grymme tyrannen. Litet anade wi wäl då att wi ſjelfwe en gång ſkulle tagas till fånga af ſamma jätte och inneſlutas i ſamma fängelſe? Jag är rädd att det för hwarje medlem i Kriſti förſamling gifwits åtminſtone en ſå-

dan erfarenhet. Läs berättelsen på nytt, om du icke har henne i friskt minne, och se om du icke der finner dina egna erfarenheter återgifna — erfarenheter, som tidtals warit swåra att genomgå och äro mycket sorgliga att blicka tillbaka på efteråt.

Det förefaller underligt att menniskor, hwilkas namn af troende ju innebär att det för dem mest utmärkande kännetecknet är att de tro, dock skola nödgas om sig bekänna att detta warit deras erfarenhet. Och dock är twiflandet en sådan allmän wana, att jag tror att om flertalet af församlingen skulle erhålla ett nytt namn, så skulle det mest passande och betecknande, som kunde gifwas dem, blifwa **twiflare.** Flertalet kristna hafwa slagit sig i ro under sina twifwel såsom under en oundwiklig sjukdom, af hwilken de swårt lida, men som de tänka de måste underkasta sig såsom en nödwändig tuktan för detta jordelifwet. De klaga öfwer sina twifwel, alldeles som en annan klagar öfwer sin reumatism, och göra sig liksom "intressanta" genom denna säregna och besynnerliga pröfning, hwilken kräfwer, tycka de, det ömmaste deltagande och det största undseende.

Detta är alltför ofta sant om troende, hwilka ifrigt längta att komma in i detta lif och denna wandring i tron, hwarom wi här tala, och som måhända börjat rigta sina steg åt det hållet. De hafwa kanske kommit ifrån de twifwel, som förr plågade dem, sådana som t. ex. om de werkligen fått sina synder förlåtna, och om de till sist skola komma till himmelen, men de hafwa icke blifwit qwitt wanan att twifla. De hafwa, så att säga, flyttat denna ett trappsteg högre upp. De kunna måhända säga: "Ja, jag tror att mina synder **äro** förlåtna och att jag genom tron på Jesus Kristus **är** ett Guds barn. Jag

wågar icke längre betwifla detta. Men nu —." Och detta "men nu" innesluter en oändlig rad af twifwel rörande hwarje försäkran och hwarje löfte, som wår Fader gifwit sina barn. De bestrida dem och wilja icke tro dem, förr än de få något pålitligare bewis för deras sanning, än det Guds enkla ord gifwer. Och sedan undra de, hwarför de få gå i sådant mörker, anse sig nära nog som ett slags martyrer samt jemra sig och klaga öfwer de märkwärdiga andliga strider de nödgas utstå.

Andliga **strider!** Med rätta borde wi benämna dem andliga **uppror.** Wår strid skall wara en trons strid, men i samma ögonblick wi twifla upphör denna wår strid, och han blir i stället en upprorskamp.

Jag önskar att, om möjligt, här framställa en kraftig protest mot hela denna sak. Lika gerna kan jag instämma i en drinkares jemmerfulla klagan och med honom bedja Gud, att han måtte kunna uthärda den swåra tuktan, som hans begär efter starka drycker medför, som jag ett enda ögonblick bör lemna gehör åt den klagan, dessa arma, af twifwel förslafwade själar uppstämma, samt försöka trösta dem i deras slafweri. För den ene såwäl som för den andre skulle jag icke wåga göra annat än förkunna den fullkomliga befrielse, som för hwar och en menniska finnes hos Herren Jesus Kristus, och jag wille bönfalla, truga, ja befalla så wäl den ene som den andre att draga fördel deraf och blifwa fri. Icke ett enda ögonblick wille jag lyssna till deras urfäkter, utan säga: "**Du borde** wara fri, **du kan** blifwa fri, **du måste** blifwa fri!"

Will du, min läsare, kanske påstå att det är en oundwiklig nödwändighet, att Guds barn komma att twifla på Gud? Är det en oundgänglig nödwändighet, att dina

barn twifla på dig? Skulle du fördraga deras twifwel en enda timme? Skulle du ömka dig öfwer din son, beklaga honom, tycka att hans ställning wore färdeles märkwärdig, om han komme till dig och sade: 'Fader, jag kan icke tro dina ord; jag kan icke lita på din kärlek"?

Jag kommer ihåg huru jag en gång såg en moders förtrytelse, och huru upprörd ända till sitt innersta hon blef deröfwer, att ett af hennes barn hade twiflat på henne. Hon hade tagit med sig sina två små flickor hem till mig för att lemna dem qwar, medan hon gick och uträttade några ärenden. Den ena lilla hängaf sig med barnaålderns wanliga tillitsfullhet åt alla de små nöjen hon kunde finna i min barnkammare samt sjöng och lekte tills modern återwände. Den andra deremot satte sig, intagen af den mißtro och twifwelaktighet, som wäl tillkomma blott wid äldre år, ensam ned i ett hörn af rummet för att undra om modern skulle komma ihåg att hemta henne och att frukta att hon hade glömt henne. Hon satt och inbillade sig att modern wäl wore glad att blifwa af med henne, emedan hon war en sådan stygg flicka, och jagade slutligen så upp sin inbillning, att hon blef nära nog som wansinnig af förtwiflan. Jag kan aldrig glömma det uttryck, som stod att läsa i moderns ansigte, när den lilla flickan wid hennes återkomst gråtande berättade orsaken till sin bedröfwelse. Sorg, sårad kärlek, förtrytelse och medömkan strede hos modern om herrawäldet. Förtrytelsen segrade dock till sist, och jag twiflar på att den lilla flickan någonsin blifwit så strängt tillrättawisad som den gången.

Wäl hundra gånger i mitt lif har sedermera denna lilla tilldragelse dykt upp i mitt minne samt gifwit mig den djupaste lärdom; och hon har gång efter annan nöd-

gat mig att skyndsamt tillstänga hjertats dörr för de twifwel, som stått utanför och welat blifwa insläppta, twifwel rörande min himmelske Faders högkomst af, kärlek till och omsorg om mig.

Det är min öfwertygelse, att för många kristna är twiflandet ett riktigt njutningsmedel, och att det för dem skulle wara en den strängaste sjelfförsakelse att icke få fråssa i dem. Men twiflen liksom alla andra olofliga njutningsmedel medföra sorgliga följder. "Ack," säger du kanske wid betraktandet af din egen bedröfliga och eländiga erfarenhet, "mina twifwel äro wißt icke några njutningsmedel, de äro en fruktanswärd pröfning." Men stanna här ett ögonblick! Försök att afstå ifrån dem, och du skall snart få se om de äro för dig en öfwerflödswara eller ej. Komma icke twiflen till din dörr lika en hop deltagande wänner, hwilka förstå din swåra belägenhet och komma för att beklaga dig? Är det månne icke en slags njutning för dig att sitta ned och underhålla dig med dem, lyßna till deras anföranden och stämma in i deras klagan? Skulle det icke kosta dig sjelfförsakelse att beslutsamt wända dig ifrån dem och wägra att ens lyßna till dem? Om du icke wet huru det är, så försök och se efter!

Har du aldrig erfarit hwad det är att likfom åt en njutning hängifwa sig åt härda tankar om personer, som du anser hafwa förorättat dig? Har du aldrig känt hwilken tjusning det ligger i att likfom få rufwa öfwer deras owänlighet, fördjupa dig i deras ondska och leta upp allt upptänkligt ondt och fult hos dem? Detta har wisserligen gjort dig illa till mods, men på samma gång har det för dig warit något så förförisk tjusande, att du icke förmått afstå derifrån.

Alldeles på samma sätt är det man njuter af sina twifwel. Något i din erfarenhet har icke warit sådant det bort. Förhållanden hafwa warit så besynnerliga, frestelser så egendomliga, och med afseende på dig har allt warit alldeles olika mot hwad andra omkring dig erfarit. Hwad har då legat dig närmare till hands än att tro att Gud för någon wiß orsaks skull öfwergifwit dig och icke mer älskar dig, utan är likgiltig för ditt wäl? Och huru oemotståndlig är icke den öfwertygelsen, att du är så ond, att han icke will bry sig om dig, och så swår, att han icke kan styra dig!

Det är icke din mening att klandra Gud eller att anklaga honom för orättwisa, ty du känner att du genom din owärdighet fullt förtjenat hans likgiltighet och icke är wärd annat än att af honom förkastas. Denna undflykt lemnar dig nu frihet att fråssa i dina twifwel under sken af en rätt och sann uppfattning af dina egna brister. Men under tiden går du i sjelfwa werket och lemnar dig åt så hårda och orättwisa tankar om din Frälsare, som du någonsin hyst mot en mensklig fiende. Han säger att han kom för att frälsa, icke de rättfärdiga, utan syndare; och sjelfwa din syndfullhet och owärdighet utgöra ditt förnämsta anspråk på hans kärlek och hans omwårdnad.

Lika gerna kan det stackars lilla lammet, som förirrat sig från hjorden och gått wilse i ödemarken, säga: "Herden älskar mig icke, bryr sig icke om mig, kommer icke ihåg mig, ty jag har gått wilse. Han älskar och bryr sig om endast de lam, som aldrig gått eller gå ifrån honom."

Lika gerna kan den sjuke säga: "Läkaren will icke komma till mig eller gifwa mig någon medicin, emedan

jag är sjuk. Han bryr sig endast om friska menniskor och går endast till dem."

Jesus säger: "De helbregda behöfwa icke läkare, utan de kranka." Och åter: "Hwilken är den man ibland eder, som, om han har hundra får och han förlorar ett af dem, icke lemnar de nio och nittio i öknen och går efter det förlorade, till deß han finner det?"

Alla tankar om Gud, hwilka icke stämma öfwerens med hwad han sjelf säger om sig, äro derför hårda tankar, och att hysa dem är långt wärre än att hysa sådana tankar om någon menniska, ware sig wän eller fiende.

Från början till slutet i ditt kristliga lif är det alltid synbigt att hängifwa sig åt twifwel. Alla twifwel äro från djefwulen och derför alltid osanna, och enda sättet att möta dem är att genast och på fullt allwar neka att lyßna till dem.

Detta leder mig nu till den wigtigaste delen af hela ämnet, eller huru man skall blifwa fri den olyckliga wanan att twifla. Man kan icke blifwa fri denna wana på annat sätt, än som man blir fri från hwarje annan synd. Och det sättet är att "wara funnen i Kristus" och i honom allena. Du måste lemna dina twifwel åt honom, likasom du lemnar åt honom alla dina andra frestelser. Du måste göra med twiflet alldeles som du gör med ditt swåra lynne eller ditt högmod. Du måste **öfwerlemna** det åt Herren. Likasom du uppmanar en drinkare att afgifwa ett löfte eller underskrifwa en förbindelse att wara nykter, så måste du lofwa och förbinda dig till att tro på Herren, litande allena på honom att göra dig beständande.

Likasom hwarje annan synd, har twiflet sitt säte i wiljan, och wiljan att twifla måste, likasom wiljan att gifwa wika för all annan frestelse, lemnas åt Gud. Gud tar

alltid hand om en åt honom öfwerlemnad wilja. Komma wi blott derhän, att wi försäkra att wi **icke wilja** twifla, och lemna wi denna wår naturs hufwudfästning åt Herren, så skall hans wälsignade Ande genast börja werka i oß **hans wiljas** goda behag, och wi skola finna att hans mäktiga, allt öfwerwinnande kraft bewarar oß från att twifla.

Felet är det, att själen icke alltid helt uppgifwer sig sjelf, utan är benägen att hemligen göra sig det lilla förbehållet att få twifla, anseende det nämligen såsom stundom alldeles oundwiklig.

"Jag önskar icke twifla mer," säger man, eller "jag hoppas jag icke skall twifla mer"; men det är swårt att komma till den punkten, att man säger "jag **will** icke, jag **skall** icke twifla mer." Men öfwerlemnandet är dock icke werkligt förr än den punkten är uppnådd: "**Jag will icke** twifla." Friheten att twifla måste för alltid gifwas upp, och själen måste samtycka till att beständigt och oswikligt trösta på Herren. Det är ofta, tror jag, nödwändigt att komma till en werklig uppgörelse med Gud derom, att man will afstå ifrån twiflandet. Det är lika wigtigt, tror jag, för en twiflare som för en drinkare att komma till ett bestämdt förhållande i saken. Det duger icke att endast småningom sluta. Absolut återhållsamhet är det enda säkra steget för så wäl den ene som den andre.

Har själen helt lemnat sig åt Herren, måste hon sedan hwila wid honom och af honom wänta befrielse hwarje gång frestelsen infinner sig. Hon måste höja trons sköld i samma ögonblick anfallet börjar. Hon måste lemna åt Herren den första tillstymmelsen till twifwel och bjuda djefwulen göra upp saken med honom. Hon måste wägra att ett enda ögonblick lyßna till twiflet. Detta

må komma under aldrig än så stort sken af sanning eller under ödmjukhetens förklädnad, själen måste dock swara: "Jag wågar icke twifla, jag måste tro. Herren är god, **han älskar mig werkligen.** Jesus frälsar mig; han frälsar mig **nu.**" Dessa tre små ord, upprepade gång på gång: "Jesus frälsar mig, Jesus frälsar mig," skola ofelbart jaga de största härar af twifwel på flykten. Jag har sjelf försökt det oräkneliga gånger och aldrig funnit det slå fel. Uppehåll dig icke med att underhandla med dina twifwel eller för att söka öfwerbewisa dem om att de hafwa orätt. Fäst icke någon uppmärksamhet wid dem Möt dem med det största förakt! Slut till ditt hjertas dörr för dem och afwisa eftertryckligen hwarje ord de säga dig. Slunga emot dem något: "Det står skrifwet!" Se på Jesus och säg honom att du tror honom och litar på honom och ämnar tro och lita på honom. Låt twiflen bullra huru mycket som helst; de kunna icke skada dig, om du icke låter dem winna inträde hos dig.

Stundom, det wet jag, skall detta förefalla dig, såsom stängde du dörren för dina bästa wänner, och ditt hjerta skall tråna efter twiflen mer än till och med Israels barn längtade efter Egyptens köttgrytor. Men försaka dig sjelf; tag på dig ditt kors äfwen i detta fall och wägra obarmhertigt att någonsin lyssna till ett enda ord eller antydan af twiflen.

Denna morgon stod wid mitt uppwaknande en wäldig här af twifwel utanför min hjertedörr och ropade efter att blifwa insläppt. Ingenting tycktes mig werkligt, ingenting sant, och minst af allt föreföll det mig möjligt, att jag — eländiga och usla **jag** — kunde wara föremål för Herrens kärlek, omsorg eller uppmärksmhet. Hade jag endast egt frihet att släppa in dessa twifwel och bjudit

dem sitta ned och göra sig hemmastadda hos mig, hwilken njutning skulle jag icke funnit detta wara! Men nu hade jag för åratal tillbaka förbundit mig att icke lyßna till några twifwel; och jag kunde lika wäl tänka på att bryta mitt nykterhetslöfte, som att nu bryta detta förbund. Jag wågade icke släppa in det första twiflet. Jag höll derför upp trons sköld i samma ögonblick jag blef medweten om att twiflen befunno sig i min närhet och, lemnande hela hären åt Herren att besegra, sade jag åter och åter: "Herren älskar mig. Han är min närwarande och min fullkomlige Frälsare, Jesus frälsar mig, Jesus frälsar mig nu!" Segern war ock fullständig. Fienden hade brutit fram såsom en wäldig flod, men Herren höjde ett baner emot honom, hans här blef förskingrad och slagen på flykten, och min själ sjunger Moses och Israels barns sång: "Jag will sjunga Herranom, ty han är hög och härlig. Häst och ryttare har han störtat i hafwet. Min starkhet och min lofsång är Herren, och han blef mig till frälsning. Han är min Gud, och honom will jag prisa, min faders Gud, och honom will jag upphöja. Herren är en stridsman; Herren är hans namn."

Det skall hjelpa dig att motstå anfallen af frestelsen till att twifla, då du klart ser att det är synd att twifla. Det är helt wißt en werklig olydnad mot wår Mästare, hwilken ju säger till oß: 'Edert hjerta ware icke oroligt, ej heller försagdt." Och öfwerallt i bibeln äro befallningarna att trösta på Herren bestämda och bindande samt medgifwa inga undantag. Tid och rum fattas mig att anföra en hundradel af dessa; man kan icke läsa t. ex. Psalmerne utan att blifwa öfwertygad, att den menniska, som tröstar på Gud utan en enda inwändning, är just den menniska, som behagar Gud och är med honom förtrogen.

Israel frestade Gud, då de icke litade på honom (Ps. 95: 8—11; Ebr. 3: 7—11); "och wrede uppsteg emot Israel, emedan de icke trodde på Herren och icke förtröstade på hans hjelp" (se Ps. 78: 17—22). Och motsatsen läsa wi om i Esaias, angående den som litar på Herren: "Den som är fast i sitt sinne, åt honom bewarar du frid, frid, ty på dig förtröstar han" (Es. 26: 3).

Ingenting bekymrar eller sårar wåra hjertan så mycket som twifwel från en wäns sida, och jag är öfwertygad, att ingenting sårar Guds hjerta mera än wåra twifwel. Ett af mina barn, som nu är hemma hos Herren, sade till mig en afton, då jag stoppade täcket omkring henne i hennes lilla bädd: "Moder, jag har nu haft mitt första twifwel." — "Åh, Ray," sade jag, "hwad war det?" — Hon swarade: "Satan kom till mig och sade mig att jag icke skulle tro bibeln, emedan det fans icke ett sant ord deri." — "Och hwad swarade du honom?" frågade jag. — "Åh," sade hon triumferande, "jag sade till honom: Satan, jag will tro bibeln; der har du det!" — Jag war glad öfwer barnets andliga förstånd att så wäl weta huru att bemöta twifwel; jag uppmuntrade henne af hela mitt hjerta och förklarade för henne att alla twifwel och all misströstan äro från fienden och att han alltid är en lögnare samt att man icke får lyssna till honom för ett ögonblick. Nästa afton hade jag förglömt hela saken och blef både förwånad och rädd, då hon sade: "Moder, satan har åter warit framme." — "Ack, Ray, min älskling!" utropade jag förwånad, "hwad sade han denna gång?" — "Jo," swarade hon, "han sade att jag war en sådan stygg liten flicka, att Jesus icke kunde älska mig, och jag war bara dåraktig, som kunde tro det." — "Och hwad swarade du denna gång?" frågade jag. — "Åh, jag såg på ho-

nom skarpt och sade: "Satan, håll din mun!" Derefter tillade hon med ett leende: "Han kan icke göra mig det minsta olycklig." En större strid utkämpade aldrig en själ, än detta lilla barn hade gjort, och en större seger blef heller aldrig wunnen af någon.

Kära, twiflande själ, gå du och gör sammaledes, och en dylik seger skall blifwa din! Då du lägger ifrån dig denna bok, så tag din penna och nedskrif ditt beslut att aldrig twifla mer. Låt det komma till en werklig uppgörelse mellan din själ och Herren. Afstå för alltid din frihet att twifla. Öfwerlemna din wilja äfwen i detta afseende obetingadt åt Herren, och tro honom om att kunna bewara dig från fall! Tala med Herren om din ytterliga swaghet, om din länge närda wana att twifla och huru wanmäktig du är mot fienden, samt anbefall hela striden åt honom! Säg honom att du icke will twifla mer, och se från denna stund stadigt på Jesus, bort från dig sjelf och bort från dina twifwel, "fasthållande hoppets bekännelse orygglig, ty han är trofast som har gifwit löftet." Och lika wiss är att såsom du intill änden håller din första tillförsigt fast, så skall du äfwen "i allt detta öfwerwinna rikligen (bokstafligt: blifwa **mer än segerwinnare**) genom honom, som älskat dig" (Rom. 8: 37.) Och så kan du sjungande utfärda denna krigsförklaring:

"Borthän, borthän från mig med er fördömda skara,
Synd, twifwel, djefwul, död! Ty Gud will mig förswara.
Han är med mig. Hwem kan sig sätta emot mig?
Han är den mig i allt beskyddar wäldelig."

Femtonde kapitlet.

Frukter i den dagliga umgängelsen.

Om allt, som blifwit sagdt rörande detta med Kristus förbolda lifwet i Gud, är sant, så blifwa följderna eller frukterna deraf märkbara i den dagliga wandringen och umgängelsen. Det folk, som kommit i åtnjutande af detta lif, bör i full mening wara "ett Guds egendomsfolk, som beflitar sig om goda gerningar" (Tit. 2: 14).

Min son skref en gång, då han war wid lärowerket, till en wän så mycket som så: att de kristna äro nödwändigtwis Guds witnen, emedan werlden will icke läsa bibeln, men hon läser deras lif, och att på dessas witnesbörd beror det till en stor del, om hon skall tro eller icke det gudomliga i den religion de bekänna. Såsom wi alla weta, så är wår tid en werkligheternas tid, och undersökningarna wända sig allt mer från teorier till fakta. Om wår religion skall kunna bana sig wäg fram, måste hon bewisa sig wara mera än en teori; och wi måste för wår tids kritiska sinnens pröfwande och undersökning kunna framlägga de stora fakta af deß bekännares lif, såsom werkligen förwandlade **genom Guds mäktiga kraft**, som i dem werkat sin wilja för sitt wälbehags skull. "Låt oß se lifsformer!" ropa wetenskapsmännen, "och wi skola öfwertygas." Ja, när den kristna församlingen kan i alla sina medlemmar för werlden framställa "lifsformer,"

d. ä. frukter af heliga lif, då skall fiendens sista fäste wara intaget.

Innan jag slutar min bok, will jag derför högtidligt uttala hwad jag tror wara owilkorliga frukter af ett lif i tron, sådant jag i dessa blad skildrat det, samt lägga hwar och en af mina läsare på hjertat deras answar att wandra wärdigt den höga kallelse, hwarmed de blifwit kallade.

Härwid will jag tala åtminstone till somliga af eder såsom till personliga wänner, ty jag är wiß om att wi icke kunnat tillsammans genomgå denna bok så långt som hittills, utan att det i edra hjertan såwäl som i mitt känts ett ömsesidigt intresse för och en längtan efter hwarandra samt en åstundan, att wi i allting måtte "förkunna hans dygder, som kallat oß från mörker till sitt underbara ljus." Såsom en wän till wänner will jag derför tala rätt på sak, wiß att I skolen förlåta mig, om jag går in på åtskilliga enskildheter i det dagliga lifwet och i karaktären, enskildheter som äro lifswigtiga för all sann kristlig utweckling.

Måttstocken för ett praktiskt heligt lif har warit så låg bland de kristna, att en högre grad af ett werkligt helgadt lif och wandel betraktas med förwåning och ofta äfwen med ogillande af en ganska stor del af Kristi församling. Mestadels äro Herren Jesu Kristi efterföljare så litet lika honom i lif och handling, att en ytlig betraktare knapt kan se att det fins någon likhet mellan Herren och dem.

Men wi, som hafwa hört wår Guds kallelse, att wi skola helt afskilja oß åt och förtrösta på honom, wi måste förhålla oß annorlunda. Wi måste gå ut ifrån werlden, wara afskilda ifrån henne och hwarken i wåra karaktärer eller i wåra lefnadsuppgifter wara henne likställda. Wi

få icke längre dela hennes ande eller hennes sätt. Wårt samfund skall wara i himmelen, och wi skola söka det som är ofwan, der Kristus är sittande på Guds högra sida. Wi måste wandra genom werlden, såsom Kristus gjorde, och wara så till sinnes, som han war. Såsom gäster och främlingar måste wi afhålla oß från de köttsliga begärelserna, hwilka föra strid mot själen. Såsom goda Jesu Kristi stridsmän måste wi så långt som möjligt undwika att inweckla oß i detta lifwets näringsbestyr, på det att wi må täckas honom, som antagit oß i sin krigstjenst. Wi måste afhålla oß från allt slags ondt, wara mot hwarandra godhjertade, barmhertiga, förlåtande hwarandra såsom ock Gud i Kristus har förlåtit oß. Wi måste afstå från att hämnas oförrätter och från all owänlighet, men beflita oß att wedergälla ondt med godt; om någon slår oß på den ena kinden, måste wi wända den andra till. Wi måste alltid intaga lägsta platsen och icke söka att sjelfwa blifwa ärade, utan att andra må blifwa det. Wi måste wara milda, ödmjuka, fogliga, icke hålla hårdt på egna rättigheter, utan tillgodose andras. Wi måste göra allt hwad wi göra till Guds förhärligande. Summan af alltsammans är att wi måste wara heliga **i all wår umgängelse**, ty det är skrifwet: "Waren heliga, ty jag är helig," så säger Herren wår Gud.

Detta, kåre wänner, är alltsammans mycket praktiskt och menas helt säkert ett lif, alldeles olika det, som de flesta kristna omkring oß lefwa. Det menas att wi helt och på fullt allwar wända ryggen till sjelfwet, deß motiver och deß sträfwanden. Det menas att wi äro ett utwaldt folk, icke allenast i Guds ögon, utan äfwen i werldens omkring oß, och att hwarhelst wi gå, skall det af wår Kristus-lika lefnad och wår umgängelse blifwa kändt, att

wi äro Herrens, Jesu Kristi, efterföljare och icke äro af denna werlden, såsom icke heller han war af werlden. Wi skola icke längre anse wåra penningar såsom wåra egna, utan såsom Herrens, för att anwändas i hans tjenst. Wi skola icke känna oß fria att begagna wåra gåfwor och krafter uteslutande i sträfwandet efter werldsliga ting, utan skola först söka Guds rike och hans rättfärdighet, så skall allt annat derjemte tillfalla oß. Wi skola finna oß wara förbjudna att söka efter de högsta äreplatserna, eller att sträfwa efter werldsliga fördelar. Wi skola icke anse oß ha rätt att wara likställiga med werlden i afseende på wårt tänkesätt eller wåra lefnadswanor. Wi skola icke känna någon önskan att hängifwa oß åt werldens lättsinniga sträfwanden. Wi skola finna oß fästade mera wid de himmelska tingen än wid de jordiska. Wår tid skola wi anwända till att tjena, icke oß sjelfwa, utan wår Herre; och wåra tillbörliga pligter här i lifwet skola wi utföra trognare än någonsin, emedan hwad helst wi än göra, göres "icke med ögontjenst, såsom wiljande behaga menniskor, utan såsom Kristi tjenare, görande Guds wilja af hjertat." I alla dessa olika saker skola wi otwifwelaktigt blifwa ledda af Guds wälsignade Ande, för så widt wi öfwerlemna oß åt hans ledning. Men om wi icke hafwa den rätta måttstocken för ett kristligt lif framför oß, skola wi af wår okunnighet hindras att igenkänna Andens röst; och det är för denna orsaks skull som jag önskar wara mycket tydlig och bestämd i min framställning.

Jag har gjort den iakttagelsen, att der en åt Gud helgad själ troget följer sin Herre, der hafwa också flere saker och förhållanden förr eller senare oundwikligt följt derutaf. Ödmjukhet och stillhet i anden blifwa med ti-

den de utmärkande dragen i det dagliga lifwet; undergifwenhet under Guds wilja, sådan hon för hwarje stunds händelse om dagen uppenbarar sig, böjlighet i sin Guds händer till att göra eller lida efter hans wiljas goda behag, ljuflighet i sinnet äfwen under retsamma förhållanden, lugn midt under owäsen och bråk, eftergifwenhet för andras önskningar, känslolöshet för förakt och oförrätter, frånwaro af ängslan och oro, frihet från bekymmer och fruktan: — alla dessa och många flere liknande nådegåfwor befinnas oföränderligt wara den naturliga yttre utwecklingen af det inre lif, som är fördoldt med Kristus i Gud. Och sedan i fråga om lefnadswanor finna wi alltid sådana kristna förr eller senare hängifwa sig åt någon werksamhet för Gud och deras medmenniskor, williga att offra och offras i Mästarens tjenst; de blifwa likgiltiga för yttre prål af möblemanget i deras hus och i deras öfriga lefnadssätt, och prydandet af deras person kommer i andra rummet, de ting, som tillhöra Gud, i första; rösten helgas åt Gud till att tala och sjunga för honom; börsen ställer man till hans förfogande; pennan helgas till att skrifwa för honom, läpparne att tala för honom, fötter och händer att werkställa hans befallningar. År efter år befinnas sådana kristna blifwa mindre werldsligt men mer himmelsk sinnade; mer förwandlade, mer lika Kristus, tills äfwen deras ansigten uttrycka så mycket af detta sköna, inre gudomliga lif, att alla, som se dem, icke kunna annat än draga känsel på dem, att de lefwa med Jesus och ämna förblifwa i honom.

Jag är förwissad om att till hwar och en af eder har kommit åtminstone några gudomliga winkar eller förebådande aningar om det lif jag här beskrifwit. Har du icke, min läsare, börjat känna dig dunkelt medweten om Guds

röst, talande till dig i djupet af din själ om dessa ting? Har du icke på senare tiden känt liksom en wiß plåga eller oro, när du upptäckt huru mycket som är orätt i ditt lif? Har icke din själ kommit i bekymmer och twifwel angående wissa böjelser och sedwänjor eller sysselsättningar, om hwilka du förut icke warit wan att hysa eller ens förnimma några betänkligheter? Har du icke börjat känna en dylik oro öfwer somliga af dina wanor i lifwet samt önskat att du kunde göra annorlunda? Hafwa icke nya wägar till helgelse och till tjenst öppnats för dig, wid hwilkas åsyn du längtande utbrustit: "O, att jag kunde wandra på dessa stigar!"

Alla dessa twifwel och denna längtan och oro äro den gode Herdens röst i ditt hjerta, som söker att kalla dig ut från det som är i strid mot hans wilja. O, låt mig bedja dig att icke wända dig bort från hans bönfallande röst! Du känner icke de ljufliga wägar han will leda dig in på just genom dessa steg, eller hwilka underbara förråd af fällhet och wälsignelse, som finnas wid slutet af dem, ty gjorde du det, skulle du med innersta fröjd skynda dig att iakttaga hwarenda en af hans fordringar. Den kristliga fullkomlighetens höjder kunna nås endast genom att troget följa den Ledsagare, som leder dig upp till dem; och ett steg i sender uppenbarar han för dig din wäg i de lärdomar och skickelser du får i ditt dagliga lif, samt begär af dig endast det, att du öfwerlemnar dig åt hans ledning. Om du då i något är öfwerbewisad om synd, så war wiß om att det är din Herres röst, och öfwerlemna detta något genast åt honom, och gläd dig storligen, att han börjat leda dig. War mycket böjlig i hans wisa händer, gå hwart han winkar dig, wänd dig bort från allt, som han låter dig skygga tillbaka för; lyd honom fullkomligt; och han skall snart och lätt leda dig in uti ett

fullkomligt Kristuslikt lif, som skall blifwa ett witnesbörd för alla omkring dig, och det till och med mer än du någonsin sjelf kan weta.

Jag känner en troende själ, sålunda helt uppgifwen att följa sin Mästare, hwarthelst han wille leda henne, som på den korta tiden af tre månader wandrade från djup af mörker och förtwiflan in uti en lefwande erfarenhet af den saligaste gemenskap med Herren Jesus Kristus. Midt under sitt swåra mörker helgade hon sig åt Herren, öfwerlemnande sin wilja åt honom, att han i henne måtte werka både wilja och gerning för sitt wälbehags skull. Omedelbart derpå började Gud genom sin Ande tala till henne i hennes inre, manande henne till små handlingar att derigenom tjena honom och kallande henne ut ur alla icke Kristuslika böjelser och wanor. Hon igenkände Guds röst och släppte hwarje särskild sak han fordrade, följande honom hwarthelst han ledde henne med ingen annan fruktan än den att wara honom olydig.

Herren ledde henne ock hastigt framåt samt förändrade henne dag för dag mer och mer efter sin wilja och gjorde hennes lif till ett sådant witnesbörd, att äfwen de af hennes omgifning, som till en början motstått och mißtrott henne, twungos att erkänna att det war af Gud och öfwerlemnade sig sjelfwa likaledes åt honom. Under den korta tiden af tre månader, som hon troget följt sin Herre, hade hon gått framåt så fort, att han kunde för hennes undrande själ uppenbara äfwen de ännu djupare hemligheterna af sin kärlek. Han hade i fullaste bemärkelse på henne uppfylt löftet i Apg. 1 : 5 och döpt henne med den Helige Ande. Tron J att hon någonsin ångrat att hon helt följt sin Herre? Eller att något annat än tacksamhet och glädje någonsin kan fylla hennes själ, när hon ser

tillbaka på de steg, hwilka hennes fötter blifwit ledda att taga till inkommandet uti denna underbara wälsignelse, äfwen om några af dem syntes henne för tillfället swåra att taga? Älskade troende, will du blifwa delaktig af samma wälsignelse som hon, så öfwerlemna också du dig åt din gudomlige Mästares ledning och drag dig icke undan något helt öfwerlemnande, som han påkallar.

För köttet är det grufligt nog
Att goda wägen gå.
Om längtan efter Gud dig drog',
Hur qwickt du löpte då!

Du kan helt wißt lita på Gud. Och om du tycker att en del saker, som han kallar dig att göra eller låta äro owigtiga och icke wärda hans uppmärksamhet, så kom ihåg att han ser icke såsom menniskor se, och att de ting, som synas dig så små, kunna i hans ögon wara nyckeln och ledtråden till de djupaste källorna i ditt wäsende. För att fullkomligt kunna dana dig efter sin wilja, måste han hafwa dig rigtigt böjlig i sina händer, och till denna böjlighet kommer du hastigare till och med, om du i de små tingen gifwer efter för honom, än om du gör det i de större. Din högsta önskan är att följa Herren helt; kan du då icke säga och mena ett beständigt "ja, Herre!" till hans ljufwa befallningar, ware sig de röra smått eller stort, och wara wiß om att han på den kortaste wägen skall leda dig till den fullaste wälsignelsen?

Detta och ingenting mindre, kära wän, ligger i ditt öfwerlemnande åt Gud, ware sig du wet det eller ej. I detta ligger **obetingad** lydnad för Gud. Det innebär att hans wilja alltid och under alla omständigheter skall wara din wilja. Det innebär att du från det ögonblick, då du

öfwerlemnade dig åt honom, lemnade ock din frihet att wälja något och gaf dig sjelf åt honom, att han skall wälja allt för dig. Det innebär att du för hwarje stund följer honom, hwarthelst han will leda dig, utan att du ens må drömma om att wända tillbaka.

Och nu beder jag dig att stå fast wid ditt ord. Låt allt annat fara, så att du i det dagliga lifwet och i all din umgängelse må låta det gudomliga lif, som du har boende i dig, göra sin kraft gällande! Du är genom ett underbart band förenad med din Herre; wandra då, såsom han wandrade, och wisa för den otrogna werlden den wälsignade werkligheten af hans mäktiga kraft att frälsa, derigenom att du låter honom fullkomligt frälsa dig. Du behöfwer icke wara rädd att gifwa ditt samtycke härtill, ty han är din Frälsare, och det är just hans makt, som skall göra det alltsammans. Han begär icke att du i din arma swaghet skall sjelf göra det; han beder endast att du skall öfwerlemna dig åt honom, att han må få werka i dig så wäl wilja som gerning genom sin egen mäktiga kraft. Hwad du har att göra är att lemna dig sjelf i hans händer; hwad han har att göra är att utföra werket, och aldrig, aldrig skall han befalla dig något, som han icke äfwen skall gifwa dig fullt tillräcklig kraft att åtlyda. Haf ingen omsorg för morgondagen i detta afseende heller utan förlita dig helt och modigt på din älskande Herre, som har lofwat att aldrig leda sina egna får på en stig, der han icke sjelf will gå före dem och göra densamme lätt och trygg. Tag ett steg i sender framåt allt eftersom han gör det klart för dig. Lägg hela ditt lif med deß minsta delar inför honom, och låt honom ordna och leda allt! Följ genast och med glädje hans Andes maningar i din själ! Och du skall finna att han dag efter dag mer och mer skall i allting

bringa dig i öfwerensstämmelse med sin egen wilja, dana och bilda dig, allt eftersom du förmår uthärda, till "ett käril till heder, helgadt och nyttigt för honom, beredt till allt godt werk." Du skall på detta sätt få den saliga fröjden att wara "ett Kristi bref, kändt och läst af alla menniskor;" och ditt ljus skall skina så klart, att menniskorna som se, icke dig, utan dina goda gerningar, skola prisa, icke dig, utan din Fader, som är i himmelen.

Wi äro "förutbestämda att wara hans Sons beläte lika." Dermed menas naturligtwis icke en kroppslig likhet, utan en likhet med affeende på karaktär och natur. Dermed menas en likhet i tänkesätt, i känsla eller sinnelag, i wilja, i hwad wi önska, älska eller hata. Dermed menas att wi, efter det mått oß är gifwet, skola tänka och handla såsom Kristus skulle hafwa tänkt och handlat i wåra omständigheter.

En liten flicka blef en gång tillfrågad hwad det menades, att hon war en kristen. Hon swarade: "Det menas att wara just hwad Kristus skulle wara, om han wore en liten flicka och bodde här i mitt hem."

Hemligheten af Kristi lif war att han utgaf sig sjelf för andra, och äro wi lika honom, så skall detta blifwa hemligheten af wåra lif också. Han frälste andra; sig sjelf kunde han icke frälsa. "Han täcktes icke sig sjelf," och derför må wi icke heller täckas oß sjelfwa, utan hellre wår nästa, då det är för hans bästa.

En tänkande hindu, som nyligen besökte England och Amerika för att undersöka kristendomen, angaf såsom resultatet af hans undersökning och iakttagelser detta: "Hwad kristna behöfwa är litet mer af Kristi kristendom och litet mindre af menniskors."

Menniskors kristendom lärer oß att uppoffra för att

rädda oß sjelfwa; Kristus åter lärer oß att uppoffra för att rädda andra. Menniskors kristendom frambringar den fruktlösa sjelfwiskhet, som widlåder allt för mycket wår religions bekännare. Kristi kristendom deremot framalstrar den wälsignelsebringande osjelfwiskheten af lif, som likasom hans utgifwas för andra.

Med ett ord, det till ett enda sammanfattadt praktiskt resultat af allt hwad wår bok har lärt oß är helt enkelt detta: **att wi måtte bliswa Kristuslika kristna.** Alla wåra erfarenheter äro af intet wärde, om de icke frambringa detta resultat. Ty "icke skall hwar och en inkomma i himmelriket, som säger till mig: 'Herre, Herre!' utan den som gör min Faders wilja, som är i himmelen" (Matt. 7: 21).

"O, jag bliswe såsom Jesus,
Så saktmodig, öm och mild!
O, jag bliswe såsom Jesus,
Just i allt hans sanna bild!
Tag då, Herre, helt mitt hjerta,
Och förnya det alltmer
Till din egen bild och likhet,
Som med wälbehag du ser!
Tag mitt öga, tag mitt öra,
Hand och fot och läppar tag!
Låt förnuft och alla sinnen
Helgas dig hwarenda dag!"

Sextonde kapitlet.

Glädjen af att lyda.

Jag mins att jag en gång läste dessa ord någonstädes: "Fullkomlig lydnad skulle wara fullkomlig lycka, om wi endast hade fullkomligt förtroende till den makt wi skulle lyda." Jag mins huru jag greps af dessa ord, såsom om de warit uppenbarelsen af en ny wäg till fällhet, om hwilken jag hittills icke ens drömt; och ofta efteråt under all laglöshet och allt egensinne i mitt följande lif återkommo dessa ord i mitt minne såsom en uppenbarelse af en hwila och äfwen en möjlig utweckling, som kunde stilla och på samma gång tillfredsställa all min längtan.

Behöfwer jag wäl säga att denna hwila nu blifwit mig uppenbarad, men icke såsom en syn, utan såsom en werklighet; att jag i Herren Jesus sett den Mäktare, hwilken wi obetingadt kunna lyda och som, när wi taga på oß hans ok, gifwer oß fullkomlig ro?

Du wet icke, kära, twekande själ, hwilken glädje du går miste om. Mäktaren har uppenbarat sig för dig och kallar dig att helt öfwerlemna dig åt honom, och du drar dig undan och twekar. Till en wiß grad will du gifwa upp dig, och du anser det lämpligt och passande att göra det. Men ett helt öfwerlemnande utan några slags förbehåll, tycker du, är för mycket att ens begära. Du är rädd derför. Det innebär för mycket, tycker du, och är

för mycket wågadt. Måttligt lydig will du gerna wara; att blifwa fullkomligt lydig förskräcker dig.

Och sedan ser du andra kristna, hwilka synas med godt sammwete wandra på långt bredare stig än den, som tyckes wara utstakad för dig, och du undrar hwarför det behöfwer wara så. Det synes underligt och nära nog hårdt för dig, att du måste göra hwad de icke behöfwa göra och afstå ifrån sådant, som de ega frihet till.

Ack, älskade kristen! just denna skilnad mellan dig och dem ur gör för dig, ehuru du ej förstår det, ett härligt privilegium eller företräde. Herren säger: "Den som har mina bud och håller dem, han är den som älskar mig; och den som älskar mig skall warda älskad af min Fader, och jag skall älska honom och uppenbara mig för honom." Du har nu hans bud; de kristna du afundas hafwa dem icke. Du wet din Herres wilja i en mängd stycken, om hwilka de ännu wandra i mörker. Är icke detta ett härligt privilegium? Är det wäl en orsak till sorg, att din själ blifwit förd i en så nära och innerlig gemenskap med din Mästare, att han kan meddela dig sådant, som de, hwilka stå längre ifrån, ännu icke kunna få weta? Inser du icke wäl hwilken grad af öm förtrolighet, som innefattas i detta?

Det gifwes många förhållanden i lifwet, som fordra blott en ringare grad af förtrolighet mellan personer i dessa förhållanden. Wi kunna t. ex. sluta wänskapsband med hwarandra och dock lefwa en stor del af wåra lif med alldeles skilda intressen, alldeles olika sysselsättningar. När wi råkas, kunna wi storligen njuta af hwarandras sällskap och i många punkter stämma wäl öfwerens; men skilsmessan är icke någon särdeles sorg för oß, och annan mera intim wänskap stör oß icke det minsta. Det är icke

nog kärlek oß emellan för att gifwa oß ware sig rättighet eller önskan att närmare inränga i och dela hwarandras mest enskilda förhållanden och affärer. En wiß grad af förbehållsamhet och afstånd erfara wi såsom det bäst passande oß emellan. Men så gifwas der andra förhållanden i lifwet, der allt är olika. Der blir wänskap kärlek. Twänne hjertan gifwa sig åt hwarandra att blifwa icke längre två utan ett. En själarnas förening eger rum, som gör att allt som tillhör den ene blir ock den andras tillhörighet. Skilda intressen och skilda wägar i lifwet äro nu icke längre möjliga. Saker, som förut woro lagliga, blifwa nu olagliga för det bands skull, som förenar personerna. Den förbehållsamhet och det afstånd, som kunna förefinnas wänner emellan, skulle för kärleken wara dödande. Kärleken gifwer allt och måste i utbyte få allt. Den enas önskan blir för den andra bindande, och hwarderas innerliga lust är att få wela den andras hemligaste önskan eller åtrå för att få skynda liksom med windens wingar att uppfylla densamma.

Månne sådana som dessa känna sig retade under det ok, som kärleken pålägger? Afundas de månne den kalla, lugna, förnuftiga wänskap, hwilken de se rundt omkring sig, och känna de sig ledsna öfwer det närmare förhållande, uti hwilket deras själar blifwit förda till hwarandra, emedan det medför ömsesidiga förbindelser? Berömma de sig icke snarare af dessa förbindelser, och känna de ej en inre medömkan — blandad med en öm, öfwerwäldigande fröjd — för de stackars längt bortowarande, hwilka icke wåga komma så nära? Är det icke för den ena en glädje, ja en den skönaste förmånsrätt, hwarje gång den andra öppnar sitt hjerta, och är någon stig för swår, som kärleken bjuder att wandra?

Dyra själ! Om du någonsin erfarit detta i jordiskt afseende; om du någonsin älskat en medmenniska i så hög grad, att hwarje uppoffring för och hwarje tjenst åt henne förefallit dig som den högsta fröjd; om ett hela själen omfattande öfwerlemnande af din wilja åt en annans wilja någonsin hägrat för dig såsom ett wälsignadt och efterlängtadt privilegium eller som en ljuf och dyrbar werklighet, då will jag wid all den ömma, trånande kärlek, som din himmelske Mästare har, bedja dig, att ditt förhållande till Kristus och din Gud måtte blifwa just sådant.

Han älskar dig med mer än blott wänskapens kärlek. Såsom en brudgum gläder sig öfwer bruden, så gläder han sig öfwer dig, och ingenting annat än ett helt öfwerlemnande kan tillfredsställa honom. Han har gifwit dig sitt allt och begär nu ditt allt i gengäld. Om du i det minsta gör något förbehåll, skall det bedröfwa honom djupt i hjertat. Han skonade icke sig sjelf för dig, hur kan du wäl spara dig sjelf för honom? För din skull gaf han frikostigt ut allt hwad han hade, och för hans skull måste du nu gifwa ut allt som är ditt utan begränsning eller mått.

O, war frikostig i ditt öfwerlåtande af dig sjelf! Möt hans gränslösa uppoffringar för dig med att oinskränkt hängifwa dig åt honom! War glad och ifrig att kasta dig i hans armar, och fröjda dig att du får lägga regeringstömmarne i hans händer! Hwad du är och har, låt honom få rå om det allt! Skilj dig för alltid från allt som är främmande för honom! Samtyck till att från denna stund afstå från all frihet att sjelf wälja, och beröm dig af denna saliga gemenskap med din Herre, som gör denna hängifwenhet icke blott möjlig, utan rent af nödwändig. Har du aldrig trängtat efter att få slösa kär-

lek på någon, som stått långt öfwer dig genom sin ställning eller sina omständigheter, och som du icke har wågat förtroligt nalkas? Har du icke känt en förmåga till sjelfuppoffring och hängifwenhet, som brunnit likſom eld inom dig och dock icke egde ett föremål, på hwilket hon wågade att utgjuta ſig? Hafwa icke dina händer haft alabasterkärl fylda med dyrbar ſmörjelſe, hwilkas innehåll du dock icke fått utgjuta, emedan der fans intet hjerta nog nära dig? Om du då hör att din Herres ljufwa röſt kallar dig att träda i den innerligaſte gemenſkap med honom ſjelf, en gemenſkap, ſom fordrar att du ſkall ſkilja dig från allt annat, och ſom ſkall göra detta hängifna öfwerlemnande icke blott möjligt, utan nödwändigt, will du då draga dig tillbaka eller ens tweka? Skall du wäl tycka det wara hårdt, att han uppenbarar mer af ſitt ſinne för dig än för många andra, och att han icke will tillåta dig att wara lycklig i något, ſom ſkiljer dig från honom? Will du gå dit, der han icke kan gå med, eller göra ſådant, ſom han icke kan deltaga uti?

Nej, nej, tuſen gånger nej! Du will ſkynda att med fröjd ila hans wilja till mötes. Äfwen hans minſta önſkan ſkall blifwa en ſå bindande lag för dig, att om du icke finge lyda honom, ſkulle det helt enkelt krosſa ditt hjerta. Du ſkall berömma dig af ſjelfwa den ſmala ſtig, hwilken han ſtakat ut för dig, och du ſkall med ett oändligt medlidande beklaga de arma, ſom ſtå långt ifrån och hafwa gått miſte om denna dyrbara glädje. Kärlekens ſkyldigheter ſkola för dig wara deß härligaſte privilegier; och din nywunna rättighet att få öfwerflöda i det meſt hängifna öfwerlemnande åt Herren af allt du eger ſkall likſom lyfta dig till en högre rymd af outſäglig härlighet. För din ſjäl ſkall dagas den fullkomliga lycka, ſom endaſt fullkom-

lig lydnad kan skänka, och du skall börja förstå något af hwad Jesus menade, när han sade: "Att göra din wilja, min Gud, är **min lust.**"

Men tror du att glädjen öfwer allt detta skall ligga endast på din sida? Har wäl Herren icke någon glädje i dessa, som hafwa helt lemnat sig åt honom och som älska att lyda honom? Ack, mina wänner, wi äro icke dugliga att tala om detta, men wißt är att Skriften uppenbarar för oß små glimtar af den glädje, den tillfredsställelse, den fröjd wår Herre känner öfwer oß, och hwilka härföra wåra själar genom de förundranswärda sällheter, som de antyda. Att **wi** behöfwa honom är lätt att fatta, men att **han** skulle behöfwa oß är alldeles ofattligt. Att **wi** kunna längta efter honom är en naturlig sak, men att **han** skulle kunna hysa någon längtan efter oß, det öfwergår all menskliga föreställning. Och dock — han säger det om och om igen, och hwad kunna wi wäl göra annat än tro honom? Det är han, som gjort wåra hjertan mäktiga att känna denna höga, allt beherskande tillgifwenhet, och han har erbjudit sig sjelf till deß föremål. Denna wår tillgifwenhet och kärlek är oändligt dyrbar för honom, och han säger: "Den som älskar mig skall warda älskad af min Fader, och jag skall älska honom och uppenbara mig för honom." Wid hwarje hjerta står han beständigt och klappar och beder att blifwa insläpt såsom kärlekens högsta föremål. "Will du hafwa mig att wara din älskade?" säger han till den troende. "Will du följa mig i lidande och ensamhet, tåla allehanda swårigheter för min skull och icke begära annan lön än mitt gillande småleende och mitt pris? Will du helt släppa till dig sjelf åt mig med allt hwad du är och har? Är du nöjd med att söka behaga mig, och mig allena? Får jag i allting göra med

dig såsom jag will? Will du träda i så nära förening med mig, att en skilsmessa från werlden blir nödwändig? Will du antaga mig ensam till din ende Herre och lemna alla andra för att endast hålla dig till mig?"

På tusen olika sätt inbjuder Herren hwarje troende till en sådan förening med sig. Men alla säga icke "ja" till honom. Annan kärlek och andra intressen synas dem för dyrbara att lemnas åsido. Wäl blifwa de icke till följd häraf förlustiga himmelen, men de gå miste om en outsäglig fällhet.

Dock, du är icke en af dessa! Redan från första ögonblicket swarade din själ på hans anbud ett jublande och allwarligt "ja, Herre, ja!" Du är mer än redo att utgjuta öfwer honom dina rikaste skatter af kärlek och hängifwenhet. Du har lemnat dig åt honom med en hängifwenhet och förtjusning, som kanske stör och oroar de mera försigtiga och måttliga kristna omkring dig, hwilka anse dig öfwerdrifwen. Din kärlek påkallar en skilsmessa från werlden, som en swagare kärlek icke ens kan fatta. Samma uppoffringar och arbeten, som för dig icke blott äro möjliga, utan ljufwa, äro för mindre hängifna själar omöjliga. Det lif, i hwilket du inträdt, gifwer dig rättighet att på ett allt öfwerflödande sätt utgjuta allt du eger öfwer ditt hjertas älskade. Tjenstbewisningar, om hwilka de själar, som hålla sig mera på afstånd, icke hafwa någon aning, blifwa för dig de skönaste privilegier. Till följd af denna innerliga förening fordrar din Herre mer af dig, än han gör af andra. Hwad de tycka sig ha tillåtelse att göra, det har kärleken gjort rent af olagligt för dig. För dig kan Herren uppenbara sina hemligheter, och af dig wäntar han ett ögonblickligt beswarande af hans kärleks fordringar.

O, detta är underbart! — detta outsägligt härliga privilegium, hwilket du eger! Huru litet skall det icke betyda för dig, om menniskorna hata dig eller utskjuta dig från sitt umgänge, försmäda och förkasta ditt namn, såsom wore det ondt, för hans skull! Wäl må du på den dagen fröjdas och glädjas, ty se, din lön är stor i himlarne, och lider du med honom, skall du ock med honom förhärligas.

I dig ser Herren något för sin själs arbete och mättas. Din kärlek och hängifwenhet äro hans dyrbara lön för allt hwad han gjort för dig. Det är outsägligt ljuft för honom. War då icke rädd att helt utan något förbehåll gifwa honom ditt hjerta, dig sjelf! Andra ogilla kanske, men han gillar, och det är nog. War icke njugg och "måttlig" med din lydnad och ditt tjenande! Låt ditt hjerta och din hand wara lika fria att tjena honom, som hans hand och hjerta warit och äro fria att tjena dig! Låt honom få allt hwad du har: kropp, själ, ande, tid, gåfwor, röst — allting. Låt hela ditt lif wara öppet för honom att styra och leda! Säg för hwarje dag: "Herre, huru skall jag förhålla mig i dag för att kunna lefwa efter ditt behag? Hwart skall jag gå, hwad skall jag göra, hwem skall jag besöka, hwad skall jag säga?" Gif honom ditt förstånd och säg: "Säg mig, Herre, huru och hwad jag skall tänka för att behaga dig!" Gif honom din läsning, dina sysselsättningar, dina wänskapsförbindelser och säg: "Herre, gif mig förmåga att döma rätt med affeende på dessa ting, döma enligt din wisdom!" Låt icke en dag, icke en timme gå om, då du icke, för så widt du wet, gör hans wilja och följer honom! Att så tjena honom skall sprida ett ljusskimmer öfwer hela ditt lif, förläna något af himmelen åt den annars mest enformiga

tillwaro. Har du någonsin förjt öfwer att din ungdoms drömmar så snart gått förlorade wid beröring med den hårda werkligheten? Låt Kristus få komma in i ditt lif och i deß minsta detaljer, och din själ skall genombäfwas af en hänförelse, som ungdomens skönaste dagar aldrig kunde skänka, och ingenting skall derefter synas dig hårdt eller strängt. Det ringaste och mest obemärkta lif blir härigenom ett härligt lif. Ofta, när jag sett en stackars gumma wid sin twättbunke, har jag tänkt på alla de nedslående swårigheterna, som gerna åtfölja ett sådant lif, och undrat hwarför sådant behöfwer genomlefwas; men då har ock kommit till mig den tanken, som plötsligen fylt mig med fröjd, att, om ett sådant lif är ett lif i och med Kristus och ett följande i hans fotspår, det kan midt under den yttre nöden dock wara fyldt med en hänförelse, som gör hwarje deß timme härlig. Och jag har blifwit tröstad wid tanken på att Guds största wälsignelser äro fria och stå till buds äfwen för de fattigaste och ringaste. "Ty," säger Jesus sjelf, "hwar och en," rik eller fattig, gammal eller ung, tjenare eller fri, "hwar och en, som gör min Faders wilja, densamme är min broder och syster och moder."

Stanna ett ögonblick för dessa enkla och dock så förwånande ord! **Hans** broder, **hans** syster, **hans** moder! Hwad skulle wi icke welat gifwa för att få wara en af dessa! O, jag will bedja dig, älskade kristen, kom sjelf och smaka och se huru god Herren är och huru mycket underbart han har i beredskap åt dem, som hålla hans bud och göra hwad täckeligt är inför honom!

"Och om du hörsammar Herrens, din Guds, röst, så att du iakttager och håller alla hans bud, hwilka jag i dag bjuder dig, så skall Herren, din Gud, sätta dig högst

öfwer alla folk på jorden, och alla dessa wälsignelser skola komma öfwer dig och träffa dig, om du hörsammar Herrens, din Guds, röst.

Wälsignad skall du blifwa i staden och wälsignad på landsbygden!

Wälsignad ditt lifs frukt och din jords frukt och din boskaps frukt, afweln af dina fäkreatur och af dina får!

Wälsignad din korg och wälsignadt ditt tråg!

Wälsignad du i din ingång och wälsignad i din utgång!

Herren skall låta dina fiender, som uppresa sig emot dig, förskingras wid din åsyn. På en wäg skola de draga ut emot dig, men på sju wägar skola de fly wid din åsyn.

Herren skall bjuda wälsignelsen följa dig i dina wisthus och i allt som kommer under din hand, och han skall wälsigna dig i det land, hwilket Herren, din Gud, will gifwa dig.

Herren skall upprätta dig åt sig till ett heligt folk, såsom han har tillswurit dig, om du håller Herrens, din Guds, bud och wandrar på hans wägar.

Och jordens alla folk skola se att du är uppkallad efter Herrens namn, och de skola frukta dig.

Och Herren skall göra dig öfwermåttan lyckosam i ditt lifs frukt och i boskapsfrukt och i din jords frukt i det land, hwilket Herren har swurit dina fäder att han will gifwa åt dig.

Herren skall för dig öppna sitt rika förrådshus, himmelen, för att gifwa regn åt ditt land i sinom tid och för att wälsigna alla dina händers werk, och du skall låna åt många folk, men sjelf låna af ingen.

Och Herren skall göra dig till hufwud och icke till

swans, och alltid öfwer men aldrig under skall du ligga, om du hörsammar Herrens, din Guds, bud, hwilka jag i dag bjuder dig att iakttaga och hålla" (5 Mos. 28: 1—13).

För israeliterne war allt detta yttre och timligt, för oß är det allsammans inre och andligt, och såsom sådant oändligt mycket mera härligt. Må wår åt Gud öfwerlemnade wilja skynda att omfatta det i all deß fullhet!

"I lydnad för Jesus jag himmelska wällnster känner.
Bort jordiska nöjen! ja, bort alla jordiska wänner!
I gällen ej mycke' mot detta mitt smycke,
Mot denna min skatt ären I i mitt tycke
Rätt lumpna.

Min käraste Jesu! hur kan du så wänliger wara?
O, hwad du är ljuf, när du mig täcks din kärlek förklara!
Kan du mig benåda i tron sådant skåda,
Hwad skall det då blifwa när ögonen båda
Få se dig!

Blott Jesus, blott Jesus jag will uti allo behaga.
Blott Jesus är med, will jag sorgen som glädjen fördraga.
Blott Jesus i nöden, blott Jesus i döden,
Det må bära hän, om det will, uti glöden.
Blott Jesus!

Blott Jesus, blott Jesus, allt annat, allt annat, må wika!
Wi känna hwarandra, och ingen den andre skall swika.
Min Brudgumme söte, jag uti ditt sköte
Går satan och hela hans anhang till möte
Frimodigt!"

Sjuttonde kapitlet.

Ett med Kristus.

Hela Guds hushållning med den troendes själ afser att bringa henne i gemenskap, i enhet med honom själf, så att denna Jesu bön må warda uppfyld: "på det att alla må wara ett, såsom du, Fader, i mig, och jag i dig, att ock de må wara ett i oß. . . . Jag i dem och du i mig, att de må wara fullkomnade till ett, och att werlden må förstå att du har sändt mig och älskat dem, såsom du har älskat mig" (Joh. 17: 21, 23).

Denna själsförening war det härliga beslutet i Guds hjerta för hans folk före werldens grundläggning. Det war hemligheten, som war förbold tidsåldrarne igenom, men som wann sin uppfyllelse i Kristi menniskoblifwande. Hon är oß nu kungjord genom Skrifterna, och hon är för många bland Guds barn en lefwande, werklig erfarenhet.

Dock är hon icke så för alla. Hon är öppen med hänsyn till sin bestämmelse för alla, ty Gud har icke boldt henne eller gjort henne swårfattlig; men mångas blickar äro så skumma, och deras hjertan så fulla af otro, att de derför icke kunna fatta henne. Det är just för att bringa menniskor i personlig, lefwande erfarenhet af dessa ting, som Herren allestädes i wåra dagar uppwäcker troende, som helt lemna sig åt honom, att han i dem må werka allt hwad täckeligt är inför honom.

Alla de föregående stegen i en kristens lif leda till detta mål. Herren har ämnat oß för detta, och intill den stund wi klart fattat det och wi sjelfwiljande samtyckt att omfatta det, har hans själsarbete icke blifwit tillfredsställdt, och ej heller hafwa wåra hjertan funnit den slutliga hwila, som Gud ämnat åt oß.

Det wanliga loppet af en kristens erfarenhet är tecknadt i lärjungarnes historia. Först wäcktes de till insigt om sin ställning och sitt behof samt kommo till Kristus och hyllade honom. Derefter följde de honom, arbetade för honom, trodde på honom, och dock huru olika woro de icke honom! De twistade om hwem som wore ypperst, sökte undkomma korset, mißförstodo hans werk och hans ord, öfwergåfwo sin Herre, när fara war å färde o. s. w. Men likwäl sände han dem ut att predika, kändes wid dem som sina lärjungar och gaf dem makt till att werka för honom. De kände Kristus endast "efter köttet," såsom warande utom dem deras Herre och Mästare, men icke ännu som deras lif.

Så kom pingsten, och desse samme lärjungar lärde att känna honom såsom uppenbarad i deras inre, såsom en, med hwilken de stodo i lefwande förening, såsom deras inneboende lif. Från denna dag war han Kristus uti dem, hwilken werkade i dem både wilja och gerning för sitt wälbehags skull och genom Andens lag, som tillhör lifwet i Kristus Jesus, befriade dem från den trälldom, hwari de hållits fångna genom syndens och dödens lag. Icke längre war det en strid emellan dem och honom, så att der funnos olika wiljor, ej heller war der längre skilda intressen. Det war endast en wilja, som dref dem, och det war hans wilja. Endast ett intresse

war för dem dyrbart, och det war **hans**. De woro ett med honom.

Säkert känna alla kristna igen denna målning såsom en teckning af **deras** andliga lif, fastän möjligen sista stadiet ännu icke är fullt uppnådt. Du har måhända lemnat mycket för att följa Kristus, käre läsare, du har trott på honom, arbetat för honom och älskat honom, men är ändock icke lika honom. Du wet hwad hyllning för honom är, du wet hwad förtroende är, men du wet ännu icke något om denna innerliga förening, denna enhet med honom. Ännu finns det två wiljor, två intressen, två lif. Du har ännu icke förlorat ditt eget lif för att endast lefwa i honom. En gång hette det inom dig: "**jag och icke Kristus.**" Sedan blef det "**jag och** Kristus." Nu kanske det heter: "**Kristus och** jag." Men skall det wäl komma derhän, att det blir "**Kristus allena,**" och "**icke jag**" alls? Kanske wet du icke ens hwad denna enhet är. Många tro att hon är blott en underbar **känsla** af förening, och de blicka inom sig för att undersöka hurudana deras rörelser äro och tro sig genom dessas tillstånd kunna afgöra hurudan deras själs förening med Gud är. Men ingenstädes är förlitandet på känslan ett större misstag än här.

Enheten med Kristus måste enligt sakernas natur bestå i ett Kristus-likt lif och karaktär. Det är icke hwad wi **känna**, utan hwad wi **äro**, som afgör denna fråga. Det betyder föga huru upphöjda och innerliga wåra rörelser må wara, om der icke är en karaktärens likhet med Kristus, en enhet i syftemål och sträfwanden, en likhet i tanke och handling, så kan der icke heller wara någon werklig förening eller enhet. Detta är helt enkelt sundt förnuft på samma gång som det är skriftenligt.

Wi tala om att två menniskor äro ett, och dermed mena wi att deras mål, handlingar, tankar och önskningar äro lika. En wän kan utgjuta öfwer oß swärmiska yttranden af kärlek och enhet, men om denne wäns syften, handlingar och sätt att betrakta saker och ting äro alldeles motsatta wåra, så kunna wi icke känna någon werklig enhet oß emellan, oaktadt all wår tillgifwenhet för hwarandra. För att i sanning wara ett med hwarandra måste wi hafwa samma tycken, samma sorger, samma fröjder, samma förhoppningar och samma föremål för fruktan. Såsom någon har sagt: wi måste se med hwarandras ögon och tänka med hwarandras hjernor. Detta är, såsom jag ofwan sagt, endast enkelt, sundt förnuft.

Enhet eller förening med Kristus kan icke bedömas efter någon annan regel. Det är utom all fråga att wara ett med honom på något annat sätt än i natur, karaktär och lif. Om wi icke äro Kristus-lika i wåra tankar och wårt sätt, så äro wi alls icke ett med honom, oafsedt huru wi må känna oß.

Jag har sett kristna med knappast en enda Kristus-lik egenskap i hela deras karaktär, hwilka dock woro så känslosamma och lättrörda och hade sådana hänryckta känslor af kärlek till Kristus, att de trodde sig berättigade att göra anspråk på den allra innerligaste enhet med honom. Jag wet knappast en sorgligare syn än denna. Säkerligen mente Herren att träffa sådana fall, då han sade i Matt. 7: 21: "Icke skall hwar och en inkomma i himmelriket, som säger till mig: 'Herre, Herre!' utan den som gör min Faders wilja, som är i himmelen." Han gjorde här icke någon godtycklig framställning af Guds wilja, utan en enkel kungörelse af en tingens natur. Naturligtwis måste det wara så. Det är likasom man

skulle säga: 'Ingen kan intaga en astronoms kallelse, rang och värdighet, som icke är en astronom." Känslor skola icke göra en människa till en astronom, utan endast lif och handling. Han måste **vara** en, icke blott **känna** sig vara en.

Det fins ingen undflykt från denna tingens obevekliga natur, i all synnerhet icke här. Om wi icke äro ett med Kristus med afseende på karaktär, lif och handling, så kunna wi icke vara ett med honom på något annat sätt, emedan det icke **fins** något annat sätt. Wi måste vara "delaktiga af hans natur," eljest kun a wi icke bliwa delaktiga af hans lif, ty hans lif och hans natur äro ett.

Men känslosamma själar hafwa icke alltid detta klart för sig. De **känna** sig så nära Kristus och så för nade med honom, att de tänka det måste vara werkligt så; och förbiseende den absoluta nödwändigheten af likhet med Kristus i karaktär och wandel, bygga de sitt hopp och sitt förtroende på sina ljufliga rörelser och upphöjda känslor samt tänka att de måste vara ett med honom, annars kunde de icke hafwa sådana rika och heliga erfarenheter.

Nu är det dock ett psykologiskt faktum (ett naturligt, till själen hörande sakförhållande), att dessa och liknande rörelser kunna frambringas genom andra orsaker än ge nom rent gudomligt inflytande, och att de till stor del äro beroende af temperament och fysiska förhållanden (d. ä. kroppsliga, till kroppen hörande förhållanden). Det är derför högst farligt att göra dem till en måttstock eller ett bewis på wår andliga förening med Kristus. Det kan leda till just det olyckliga sjelfbedrägeri, som wår Mästare warnar oß för i Luk. 6: 46, 49: "Men hwarför kallen J mig Herre, Herre, och gören icke hwad jag säger?" o.

s. w. Wår själ fröjdas måhända öfwer at: kalla honom Herre, Herre, men göra wi de ting han sagt? — ty detta är, så säger han sjelf, den wigtigaste punkten i alla fall.

Om wi derför, ledda af wåra känslor, säga wid wåra bönemöten eller ibland wåra wänner eller blott i wåra egna hjertan inför Herren att wi äro och förblifwa i honom, så låtom oß då under allwarligt betänkande taga till oß dessa den helige Andes ord: "Den som säger sig förblifwa i honom, han är ock pligtig att sjelf så wandra, som han wandrade." Om wi icke så wandra, kunna wi omöjligen förblifwa i honom, fak samma huru mycket wi än känna oß såsom om wi gjorde det.

Om du werkligen är ett med Kristus, så är du wänlig mot dem som äro owänliga mot dig; du uthärdar allting och aldrig beklagar dig; då du bannas, bannar du aldrig igen; du samtycker till att blifwa trampad på, såsom Kristus blef, och känner ingenting annat än kärlek till gengäld; du söker andras ära hellre än din egen; du tager den lägsta platsen och blir allas tjenare, såsom Kristus war; bokstafligen och werkligen älskar du dina fiender och gör dem godt som hata dig; med ett ord, du lefwer ett Kristus-likt lif och i yttre måtto ådagalägger, såwäl som du i inre måtto känner en Kristus-lik ande samt wandrar bland menniskorna, såsom han wandrade. Detta är, dyre wänner, hwad som menas med att wara ett med Kristus. Och om allt detta icke är ditt lif, i enlighet med ditt mått af nåd och din ställning, så är du icke ett med Kristus, fak samma huru hänförande och upphöjda dina känslor än må wara.

Att wara ett med Kristus är en alltför underbar, allwarlig och mäktig erfarenhet för att uppnås genom något öfwerflödande af eller öfwerdrift i blotta känslan. Han

war helig, och de som äro ett med honom skola också wara heliga. Det fins ingen undflykt från detta enkla och tydliga sakförhållande.

Då wår Frälsare sökte få oss att förstå hans enhet med Gud, uttryckte han henne med sådana ord som dessa: "Jag gör alltid det som är behaglig för honom" (Joh. 8: 29). "Sonen kan intet göra af sig sjelf, utan hwad han ser Fadern göra, ty allt hwad han gör, det gör likaledes och Sonen." "Intet kan jag göra af mig sjelf. Såsom jag hör, så dömer jag; och min dom är rättfärdig, ty jag söker icke min wilja, utan dens wilja, som har sändt mig." "Om jag icke gör min Faders gerningar, så tron mig icke. Men om jag gör dem, så tron gerningarna, om I än icke tron mig, på det att I mån förstå och tro att Fadern är i mig och jag i honom."

Bewiset för enhet war då **att göra samma gerningar**, och det är bewiset nu. Och om wår Frälsare kunde säga om sig att om han icke gjorde sin Faders gerningar, så begärde han icke att blifwa trodd, sak samma hurudan hans bekännelse eller hans anspråk än månde wara, så måste hans lärjungar förwisso icke mindre göra så.

Det är för ewigt en sanning i tingens natur, att "ett godt träd kan icke frambringa ond frukt, icke heller kan ett ondt träd frambringa god frukt." Det är icke så, att de **wilja** det icke, utan de **kunna** det icke. Och en själ, som är ett med Kristus, skall lika säkert framalstra ett Kristus-likt lif som ett winträd skall framalstra druf-wor och icke tistel.

Jag önskar icke blifwa så förstådd, som om jag ogillade känslor eller själsrörelser. Twärtom tror jag att de äro mycket dyrbara gåfwor, då de äro från Gud; de äro då att glädja sig öfwer. Men hwad jag ogillar är att

göra dem till bewis eller prof på ett högt andligt tillstånd hos oß sjelfwa eller andra samt att lita på dem såsom wår tros grund. Låt dem komma eller låt dem gå, juſt som Gud finner för godt, och i hwilketdera fallet som helſt fäſt ej något afſeende wid dem. Men låtom oß alltid ſe till att de werkliga lifstecknen af enhet med Kriſtus — kännetecknen af likhet i karaktär, lif och wandel — äro wåra, och allt ſkall bliſwa wäl. Ty "den ſom ſäger: 'jag känner honom,' och icke håller hans bud, han är en lögnare, och i honom är icke ſanningen. Men den ſom håller hans ord, i honom är kärleken till Gud i ſanning fullkomnad. Deraf weta wi att wi äro i honom" (1 Joh. 2: 4, 5).

Måhända, käre läſare, har ditt lifs bekymmer warit juſt det fakförhållandet, att du har ſå få ljufliga känſlor. Du förſöker det bäſta du kan att få ſådana känſlor, ſom du hör andra tala om, men de wilja aldrig komma. Du beder allwarligt om dem, och du känner dig ofta freſtad att förebrå Gud, för det att han icke gifwer dig hwad du begär. Och du är uppfyld med en näſtan outhärdlig ångeſt, emedan du tycker att din briſt på känſla är ett tecken till att der finnes icke någon din ſjäls inre förening med Kriſtus. Du dömer helt och hållet efter dina känſlor och tror att det fins intet annat ſätt att döma om ſaken.

Mitt råd till dig är att låta dina känſlor fara och egna dem ingen uppmärkſamhet alls. De hafwa werkligen ingenting med ſaken i fråga att göra. De äro inga mätare af ditt andliga tillſtånd, utan äro blott och bart mätare af ditt temperament eller lynne eller ofta blott af ditt närwarande kroppsliga tillſtånd. Menniſkor på mycket låg ſtåndpunkt i nåden äro ofta föremål för mycket mäktiga känſlor. Detta weta wi alla genom de tilldragelſer

wi hafwa hört om eller bewitnat wid läger- och wäckelsemöten. Jag hade sjelf en gång en färgad tjenarinna, som under styrkan af sina märkwärdiga erfarenheter blef medwetslös, närhelst det war wäckelsemöte i den församling hon tillhörde, men som dock wisade knappast ett enda tecken till andligt lif wid andra tillfällen och icke ens war werkligt dygdig eller allmänt sedlig. Men om bibeln icke lär någonting annat, så lär hon wisserligen åtminstone det, att ett Kristus-likt lif och wandel måste åtfölja en erfarenhet, som i sanning åstadkommes genom Kristi Ande. Det kan icke, såsom förut är sagdt, enligt tingens natur wara annorlunda. Dock fruktar jag att somliga kristna hafwa i sin uppfattning så helt och hållet skilt dessa två ting ifrån hwarandra, att de hafwa upphöjt sina underbara erfarenheter på bekostnad af sin redbara wandel och sålunda kommit att långt mera bry sig om sina känslor än sin karaktär.

En wiß församling af färgade (negrer) i en af de södre Staterne war en werklig plåga för hela grannskapet genom deß öppna ringaktande af äfwen de wanliga fordringarna för ett moraliskt lif. Stöld, lögn och bedrägligt handlingssätt förekommo allmänt utan att ens utwisa en enda smula sammete öfwer de begångna brotten. Icke desto mindre woro deras aftonmöten utomordentliga tillfällen af stark rörelse och "kraft." Någon talade slutligen med predikanten om saken och bad honom predika någon gång om nödwändigheten af ett sedligt lif, så att hans församlingsmedlemmar kunde ledas till att se sina synder. "Ah, min fru," swarade han, "jag wet de äro stygga, men det blir alltid en sorts kyla i möten, då jag predikar om de der tingen."

Med afseende på dina känslor är du hjelplös, men

karaktär kan du få sådan du will. Du kan blifwa så fyld med Kristus, att du blir Kristus lik, och då är du ett med honom på det enda lifswigtiga och wäsentliga sättet, äfwen om dina känslor säga dig att det är en omöjlighet.

Sedan wi nu sökt bewisa hwad enhet med Kristus werkligen är, blir den nästa frågan att betrakta den, nämligen huru att uppnå denna enhet för wår egen del. Och då måste wi först af allt finna ut hwilka äro de werkliga fakta i denna sak, och hwilken wår ställning är och bör wara till dessa fakta.

Om du läser sådana ställen som 1 Kor. 3: 16: "Weten I icke att I ären Guds tempel, och att Guds Ande bor i eder?" och sedan i början på kapitlet ser efter, till hwilka dessa underbara ord äro stälda, så finner du att det war till "små barn i Kristus," till sådana, som ännu woro "köttsliga" och "wandrade efter menniskosätt;" och du ser sålunda att denna hjerteförening, om hwilken jag talar, denna outsägligt härliga hemlighet om ett Guds inneboende är äfwen det swagaste och mest felaktiga Guds barns tillhörighet, blott det tror på Kristus. Det är icke något nytt, du skall bedja om; du skall endast taga wara på och tillgodogöra dig det som du redan har. Om hwar och en som tror på Jesus, är det owedersägligt sant, att "hans kropp är ett den helige Andes tempel, hwilken bor i honom och som han har af Gud."

Detta förefaller mig just, bildligt taladt, som skulle Kristus med sin Ande wara boende i ett hus, instängd i ett affides liggande rum, okänd och obemärkt af husets inwånare, längtande att få göra sig känd af och blifwa ett med dem i deras dagliga lif och få dela alla deras intressen, men dock owillig att twinga sig på dem, alldenstund intet utom en frimillig gemenskap kan tillfredsställa

hans kälekskraf. Dagar förgå för detta lyckliga husfolk, men det förblifwer i okunnighet om sitt stora privilegium. Detta hushålls medlemmar komma och gå under syßlandet med sina dagliga angelägenheter utan en tanke på denne sin underbare gäst. De uppgöra sina planer utan att fästa något affeende wid honom. Wisheten af hans ledning och styrkan af hans beskydd äro alldeles förlorade för dem. Ensliga dagar och weckor förgå nu under djup sorg, men kunde dock warit fulla af hans närwaros ljuflighet.

Men plötsligt höra hushållets medlemmar budskapet: "Herren är i huset!"

Huru skall wäl husets egare mottaga denna underrättelse? Skall han utbrista i en glad tackjägelse och på wid gafwel öppna hwarje dörr för den härlige Gästens inträde? Eller skall han draga sig tillbaka och tweka, rädd för hans närwaro, och söka förbehålla sig någon liten wrå, der han kan gömma sig undan hans allseende öga?

Älskade wän, jag förkunnar dig det glada budskapet, att Herren är i ditt hjerta. Allt sedan den dag du blef omwänd har han bott hos dig, men du har lefwat i okunnighet derom. Hwart enda ögonblick af hela denna tid kunde du ha framlefwat i sollusset af hans wälsignade närwaro, och wid hwarje steg kunde du hafwa rådfrågat honom. Men emedan du icke wetat detta och aldrig sökt honom der, har ditt lif warit ödsligt och uppfyldt af nederlag. Men nu, då jag förkunnar detta för dig, huru skall du nu taga denna förkunnelse? Är du glad att hafwa honom hos dig? Will du på wid gafwel öppna portarne och wälkomna honom? Skall du med glädje och tacksamhet lägga ditt lifs ledning i hans händer? Skall du rådfråga honom om allt och låta honom bestämma

hwarje särskildt steg och utpeka hela din wäg för dig? Skall du inbjuda honom i ditt hjertas innersta kamrar och gifwa honom del af ditt mest fördolda lif? Skall du säga "ja" till hans trängtande inbjudning att förena dig med sig, och med glädje och full af ifwer lemna dig sjelf och allt som rör dig i hans händer? Will du, gör du detta, så skall din själ från och med denna stund börja att smaka något af den glädje, som enhet med Kristus medför.

Och dock, detta är blott en swag målning af den saliga werkligheten. Långt härligare än att hafwa Kristus boende i huset eller i hjertat, är det att stå i en så werklig förening med honom, att man blir **ett** med honom — att der blir en wilja, ett mål, ett intresse, ett lif. Ord kunna icke gifwa uttryck för en sådan härlighet. Och dock skulle jag gerna **wilja** skildra det! Jag skulle wilja göra din själ så outsägligt hungrig efter detta lif, att du icke gåfwe dig någon ro natt eller dag, förr än det blefwe ditt. **För står** du hwad de orden betyda: **ett med Kristus?** Har du uppfångat den swagaste skymt af deras underbara innehåll? Börjar icke hela din själ jubla öfwer en så härlig bestämmelse? Ty det är en lefwande werklighet. Det betyder att icke hafwa något annat lif än hans, icke någon annan wilja än hans, inga andra intressen än hans; det betyder att dela hans rikedomar, hans fröjder och hans sorger, att uppenbara hans lif, att hafwa samma sinne han hade, att tänka, känna, handla och wandra, såsom han gjorde. O, hwem drömde wäl någonsin om att wi kunde wara bestämda till ett sådant mål?

Will du hafwa det så, dyra själ? Herren will icke twinga det på dig, ty han will hafwa dig såsom sin följeslagare och wän, och en twingad förening wore oförenlig

härmed. Det måste wara frimilligt från din sida. Bruden måste säga ett willigt "ja" till sin Brudgum, ty annars skall det icke warda glädje i deras förening. Kan du säga ett willigt "ja" till din Herre?

Det är en så enkel men på samma gång så werklig uppgörelse. Stegen äro blott tre. Först: blif **öfwertygad** att Skriften werkligen lärer detta din Guds härliga inneboende; sedan **lemna** hela din warelse att af honom blifwa helt tagen i besittning, och slutligen, tro att han **har** tagit emot dig och nu werkligen **bor** i dig. Börja att räkna dig sjelf wara död och Kristus wara ditt enda lif! Låt din själs ställning beständigt wara sådan och säg: "Jag är korsfäst med Kristus, och jag lefwer icke mera jag, utan Kristus lefwer i mig." Säg detta åter och åter dag och natt, tills det blir din själs natur och wana likasom att draga andedrägten. Afkläd dig genom tron och i werkligheten ditt sjelf-lif och ikläd dig lika werkligt Kristi lif! Låt denna handling blifwa genom deß oupphör liga upprepande den ställning, som ditt hela wäsende ständigt intager. Lika wißt som du upprepar detta dag efter dag, skall du finna att du "för alltid omkring Jesu död i din kropp, på det att ock Jesu lif må i din kropp warda uppenbart." Du skall lära dig förstå hwad som menas med frälsning, och för din undrande själs blick skola öppnas sådana Herrens hemligheter, hwilka du hittills icke ens drömt om.

"Såsom det är skrifwet: Hwad intet öga har sett och intet öra hört och hwad i ingen menniskas hjerta har uppstigit, hwad Gud har beredt åt dem som älska honom. **Men för oß har Gud uppenbarat det** genom sin Ande, ty Anden utransakar allt, ja, ock Guds djupheter."

Åttonde kapitlet.

"Då" och "Men." En bild ur det inre lifvet.

I många bodfönster i våra städer står under jultiden en ganska betecknande tafla. Det är ett enformigt, naket winterlandskap: en mörk, stormig wintersky, bara träd, brunt gräs, torkadt ogräs med snöfläckar här och der öfwer det; på ett aflöfwadt träd på taflans ena sida är ett tomt, snötäckt fågelbo, och på en gren nära der intill sitter en liten fågel. Det hela är kallt, mörkt och ödsligt nog för att afskräcka hwilken fågel som helst och drifwa honom bort till skönare klimat, men denne fågel sitter der med ett utseende af fullkomlig förnöjsamhet och har sitt lilla hufwud helt modigt lyftadt mot skyn, medan en winterfång tydligt synes hålla på att framströmma ur hans lilla strupe.

En sådan tafla, hwaraf en kopia alltid står på min hylla, har hållit mången predikan för mig. Texten är alltid densamme och finner sitt uttryck i de twänne ord, som stå såsom öfwerskrift öfwer detta kapitel: "Då" och "Men." — "Då fikonträdet ej skall blomma mer, och winstockar ej skola gifwa någon afkastning, då olivens frukt skall swika, och fälten skola gifwa ingen föda, fåren tryta i fållan, och inga oxar finnas i stallen. Men jag

will jubla i Herren, will fröjda mig i min frälsnings Gud" (Hab. 3: 17, 18).

Det kommer tider i mångas lefnad, då själen liksom denne fågel midt i wintern finner sig beröfwad hwarje tröst, både inre och yttre; då allt synes mörkt, och allt synes till och med orätt; då allt, på hwilket wi hafwa litat, synes swika oß; då löftena synbarligen äro ouppfylda och wåra böner förblifwa obeswarade; då det icke synes något qwar i himmelen eller på jorden att hwila på. Det är i sådana tider som dessa, som den lille modige fågeln med sitt budskap är behöflig. "Då" synes allt orätt allestädes, "men" det återstår likwäl en att fröjda sig öfwer och uti, och det är Gud, wår "frälsnings Gud," som aldrig förändras, utan är den samme gode, älskande, ömme Gud i går, i dag och för ewigt. Wi kunna fröjda oß i honom alltid, ware sig wi hafwa något annat att fröjda oß i eller icke.

Men med att fröjdas i honom menar jag dock icke att wi skola fröjda oß i oß sjelfwa, ehuru jag nog fruktar att de flesta kristna tänka att det är just detta som egentligen menas. Det är deras känslor, eller deras uppenbarelser, eller deras erfarenheter, som utgöra grunden för deras glädje, och om intet af allt detta är tillfredsställande, så se de ingen möjlighet alls till glädje.

Den lexa Herren hela tiden söker lära oß är **sjelftillintetgörelse.** Han befaller oß att se bort från sjelf och alla sjelferfarenheter, att korsfästa sjelfwet och räkna det dödt, att upphöra att wara intresserade i sjelfwet och att weta ingenting annat och wara intresserade i ingenting annat än Gud.

Orsaken till detta är att Herren bestämt oß för ett **högre** lif än sjelfwets lif. Likasom han bestämt kålma-

sken att blifwa fjäril och för den skull har bestämt kålmaskslifwet att dö, på det att fjärilslifwet må få intaga deß plats, så har han bestämt wårt sjelf att dö, för att det gudomliga lifwet må i stället blifwa wårt. Kålmasken tillintetgör sig sjelf i larvform, på det att han må utweckla eller uppenbara sig i sin fjärilsform. Han **dör**, på det att han må **lefwa**. Och så måste äfwen wi göra.

Derför måste **död** till sjelfwet och **uppståndelse** till lifwet i Gud allena blifwa den wigtigaste sak för oß under denna period af wår tillwaro. Af detta skäl är det som den lexan att hafwa glädje i Gud och icke i sjelfwet **måste** läras. Hwarje framåtgående själ **måste** förr eller senare komma dertill, att hon kan förtrösta på Gud, på den nakne Gud — om detta uttryck tillåtes mig — endast och allenast för hwad han i sig sjelf är och icke för hans löftens eller för hans gåfwors skull. Hon måste lära sig att hafwa sin glädje i honom **allena** och att fröjda sig i honom, äfwen då allt i himmelen och på jorden synes swika.

Den enda wäg, på hwilken denna ståndpunkt kan uppnås, är, tror jag, då själen blir **twingad** att i sin egen erfarenhet möta förlusten af allting, både yttre och inre. Jag menar icke att alla wåra wänner nödwändigtwis måste dö, eller att wåra penningar måste gå förlorade; utan jag menar att det måste komma derhän, att själen för inre eller yttre orsakers skull finner sig ödslig, beröfwad allt och tom på all tröst. Hon måste komma till ändan på allt det som icke är Gud, och måste hafwa intet öfrigt att hwila på inom eller utom sig. Hon måste erfara just desamma som profeten menade, då han skref detta "**då.**" Hon måste wada genom träsk, nedstörta utför bråddjup, drunkna i haf och till sist midt i allt, wid botten af allt,

bakom allt finna den närwarande, lefwande, älskande, allsmäktige Guden. Då, och icke förr än då, skall hon fatta profetens triumferande utrop och wara i stånd att deltaga deri: "Men jag will jubla i Herren, will fröjda mig i min frälsnings Gud." Då, och icke förr än då, skall hon också förstå meningen af den följande versen: "Herren, Herren är min starkhet. Han gör mina fötter såsom hjortars, och han låter mig träda på mina höjder."

Själen wandrar ofta på hwad som synes wara höjder, men de äro blott sjelfgjorda och härröra af känslornas upprörande och hafwa ganska litet af Gud uti sig. I stunder af förlustser, nederlag och mörker blifwa dessa höjder blott bråddjup. Men de höjder, till hwilka Herren leder den själ, som fröjdar sig allenast i honom, kunna icke nås af något mörker eller någon förlust, ty sjelfwa deras grund är lagd i midten af en ytterlig förlust och död af allt som icke är af Gud.

Önska wi derför en erfarenhet, som icke werlar, så kunna wi finna henne endast i Herren, oberoende af allt annat, oberoende af hans gåfwor, oberoende af hans wälsignelser, oberoende af allt, som kan förändras eller widröras af de werlande förhållandena i wårt jordiska lif.

Den bön, som beswaras i dag, må synas förblifwa obeswarad i morgon; löftena, en gång så härligt uppfyllda, må upphöra att blifwa en werklighet för oß; den andliga wälsignelse, hwilken en gång war till sådan glädje för oß, må helt och hållet förloras; intet af allt hwad wi en gång litade på och hwilade wid må lemnas qwar förutom det hungriga och längtande minnet deraf. Men när allt annat är gånget, så är dock Gud ännu qwar.

Intet förändrar honom; han är "densamme i går och i dag och i ewighet," och "hos honom finnes ingen förwandling eller någon wexlingens skugga." Den själ, som finner sin glädje i honom allena, kan icke wackla.

Det är stort att förtröfsta på löftena, men det är ännu större att förtröfsta på Löftesgifwaren. Löftena kunna miſsförstås eller oriktigt tillämpas, och i det ögonblick wi hwila med hela wår tyngd på dem, kunna de synas ytterligt swika oß. Men ingen förtröfstade någonsin på Löftesmannen och blef beswiken. Den Gud, som står bakom löftena, och som är oändligt större än sina löften, kan aldrig komma till korta för oß i någon påkommande nöd; och den själ, som hwilar på honom, kan icke weta af annat än fullkomlig frid.

Det lilla barnet förstår icke alltid sin moders löften, men det känner sin moder, och deß barnsliga förtröfstan är grundad icke på hennes ord, utan på henne sjelf. Just så är det med dem af oß, som hafwa lärt betydelsen af detta "Då" och "Men." Om också icke en enda bön synes blifwa beſwarad, eller ett enda löfte uppfyldt, hwad gör det? Bakom bönerna och bakom löftena är **Gud, och han** är nog. Och för en sådan själ äro de enkla orden, **"Gud är,"** ett swar på hwarje fråga och ett häfwande af alla twifwel.

För det lilla förtroendefulla barnet är det enkla sakförhållandet, att modern **är till**, ett uppfyllande af alla deß behof. Modern gifwer måhända icke ett enda löfte eller uttyder en enda plan, men **hon är**, och det är nog för barnet. Det fröjdar sig öfwer modern; icke öfwer hennes löften, utan öfwer **henne sjelf**. För barnet — såsom ock för oß — finnes bakom allt det som förändras eller kan förändras den oföränderliga glädjen öfwer mo-

derns tillvaro. Så länge modern lefwer, måste barnet blifwa wårdadt, och barnet wet detta genom instinkten, om icke genom förståndet, och det gläder sig deröfwer. Så länge Gud lefwer, måste hans barn blifwa försörjda, och hans barn böra weta detta och glädja sig deröfwer lika instinktmessigt samt långt mera medwetet och förståndigt än ett barn af menskliga föräldrar. Ty hwad **kan** Gud annat göra, då han är den han är? Försummelse, liknöjdhet, glömska, okunnighet äro omöjliga för honom. Han wet allt, han wårdar sig om allt, han kan styra allt; och han älskar oß, och hwad kunna wi mer begära? Derför, komme hwad som komma will, wi wilja, liksom wår lille tappre fågel, som får nu wara wår lärare, lyfta wåra ansigten till wår Gud och midt i alla wåra mörkaste "**Då**" sjunga wårt glada, triumferande "**Men.**"

Alla Guds heliga i alla tider hafwa gjort så. Job sade i sjelfwa djupet af sorg och pröfningar, som wäl hafwa få motstycken: "**Ehuru** han dödar mig, will jag **dock** trösta på honom." [Så efter engelska öfwersättningen af Job 13: 15].

David kunde i ögonblicket af sin djupaste ångest säga: "Om jag än wandrade i en mörk dal, fruktar jag intet ondt, ty du är när mig." Och åter kunde han säga: "Gud är wår tillflykt och starkhet, en hjelp, i bedröfwelserna wäl bepröfwad. Derför frukta wi icke, om än jorden förwandlades, och bergen midt i hafwet sjönke, och deß wågor brusade och swallade, och för deß uppror bergen darrade . . . Gud bor derinne, den wacklar icke; Gud skyddar den hwarje morgon, som gryr."

Paulus kunde midt i sina bedröfwelser säga: "Wi äro på allt sätt trängde, men icke undertryckte, rådwille, men icke rådlöse, förföljde, men icke öfwergifne, neder-

slagne, men icke förlorade . . . Derför förtröttas wi icke, utan om ock wår utwärtes menniska förgås, så förnyas dock den inwärtes dag efter dag. Ty wår bedröfwelse, som är kort och lätt, bereder åt oß på öfwerswinneligt sätt i öfwerswinneligt mått en ewig fullwigt af härlighet, åt oß, som icke se efter de ting, som synas, utan efter dem som icke synas; ty de ting, som synas äro timliga, men de som icke synas äro ewiga."

Allt detta och ännu mycket mera kan den själ säga, som inhämtat den lärdomen att fröjdas i Gud allena.

Andlig glädje är icke en sak, icke ett kapital af glädje, förwarabt i ens hjerta för att betraktas och fröjdas öfwer. Glädje kommer från besittningen af någonting godt eller wetskapen om något angenämt. Den kristnes glädje är helt enkelt hans tillfredsställelse öfwer att känna Kristus och att ega en sådan Gud och Frälsare. I afseende på jordiska ting fröjda wi oß icke öfwer wår glädje, utan wi glädja oß öfwer det, som förorsakar wår glädje. Och det är på samma sätt i himmelska ting. Wi skola "jubla i Herren" och "fröjda oß i wår frälsnings Gud;" och denna fröjd kan hwarken menniska eller djefwul taga ifrån oß, ej heller någon jordisk sorg widröra.

En författare, som beskrifwer det inre lifwet, säger så mycket som att wår andliga wäg är fördelad i tre delar, den ene mycket olik den andre och dock enhwar ett nödwändigt steg i utwecklingen af wårt lif. Den första delen är **början**, som är en tid full af fröjder och förnöjsamhet i känslan, af warma önskningar, stora förhoppningar och behagliga erfarenhe'er samt af många hemliga uppenbarelser af Gud. Derefter kommer en widsträckt **öken**, full af frestelser, pröfningar och strider, af de förnumna uppenbarelsernas förlust, af torrhet och af inre

och yttre mörker och ångest. Och slutligen, om denna öde del af wägen med trohet genomfares, kommer wid slutet deraf en **bergsregion** med höjder af en oafbruten förening och gemenskap med Gud, äfwensom af öfwermensklig frigörelse från allt jordiskt, af en oändlig förnöjsamhet med den gudomliga wiljan och af en underbar förwandling till Kristi bilds likhet.

Huruwida denna ordning är sann eller icke, kan jag icke här ingå i något ordande om, men en sak är jag fullkomligt wiß om, och det är, att för många själar, som hafwa pröfwat, såsom här beskrifwen, den del af wägen, som blifwit kallad "början," har det efteråt inträdt en period af ökenerfarenheter, hwilka hafwa mycket förwånat och förwirrat dem. Och jag kan icke annat än tro att sådana skola möjligen finna i denna beskrifning ett swar på sina bekymmer. De hålla nu på att underwisas om frigörelsen från allt, som icke är Gud, på det att deras själar ändtligen må bringas till den inre förening och enhet med honom, som beskrefs härofwan såsom den tredje och sista regionen, den af fällhetens bergshöjder.

Själens wäg är alltid genom död till lif. Kålmasken kan icke blifwa fjäril på annat sätt än genom att dö det ena lifwet för att lefwa det andra. Wi kunna det icke heller. Derför må wäl, om så behöfwes, denna wäglängd af död och ödslighet tillryggaläggas, om wi blott sedan uppnå den lugna bergshöjden bortom. Och weta wi detta, så kunna wi triumferande wandra genom den mörkaste erfarenhet, förwissade att allt är wäl eftersom Gud är Gud.

I många af deras lif, som läsa detta, finnes nog, derom är jag säker, åtminstone ett af dessa öknens "Då," och i mångas lif finnas flere än ett. Kära wänner, finnes

der ett "Men" också? Hafwen I lärt den lexan, som profeten gifwit oß? Är Gud nog för eder? Kunnen I sjunga och mena det: "O Jesus, du är allt för mig; mer än allt i dig jag finner?" Om I icke kunnen det, så behöfwen I den lille fågelns predikan. Och den sång han sjunger, medan han sitter der på det bara, afslöfwade trädet, under det att winterstormen tjuter omkring honom, den sången måste blifwa eder också.

"Fast fikonträdet ej grönskar,
Fast winträdet drufwor ej ger,
Och fastän ej så, som jag önskar,
Jag frukt på oliverna ser;
Fast fälten förwägra sin gröda,
Fast swält ryker bort mina får,
Fast stallet är fullt utaf döda,
Fast allt mig ur händerna går;

Dock glad i min Gud will jag wara,
Min frälsnings och saligheds Gud;
Hans kärlek i sången förklara
Och böja min själ för hans bud.
I honom mitt hjerta har wunnit
En skatt af ewinnerlig fröjd.
Den lifwet i Kristus har funnit
Är ock uti döden förnöjd."

Nittonde kapitlet.

Den helige Andes dop.

Den helige Andes dop är kronan på och lifspunkten i all kristlig erfarenhet, och en rätt uppfattning af detsamma är af mycket stor wigt. Det synes i närwarande tid wara ett ämne, som är omgifwet af många swårigheter och utsatt för många misstag, ehuru det dock tydligen war ämnadt att wara ett af de enklaste och lättfattligaste af alla.

Wid deß betraktande behöfwa endast twänne frågor afgöras; **första**: Hwad eller hwilken är den helige Ande? och **andra**: Hwad är att wara döpt med den helige Ande?

Swaret på den första frågan är att den helige Ande är helt enkelt Guds Ande. Han är Guds lif, Guds kraft och Guds natur, uppenbarade på ett andligt sätt för menniskans ande. Han är med ett ord Gud sjelf såsom ande, meddelande sig med den andliga delen af menniskans natur.

Detta wisas oß tydligt i Joh. 14: 16—23: "Och jag skall bedja Fadren, och han skall gifwa eder en annan Hugswalare, att han skall förblifwa hos eder ewinnerligen, sanningens Ande, hwilken werlden icke kan undfå, emedan hon icke ser honom icke heller känner honom; men I kännen honom, ty han förblifwer hos eder och skall wara i eder. Jag skall icke lemna eder faderlöse, jag skall komma till eder. Ännu en liten tid, och werlden

ser mig icke mer, men I sen mig, ty jag lefwer, och I skolen lefwa. På den dagen skolen I förstå att jag är i min Fader, och I i mig, och jag i eder. Den som har mina bud och håller dem, han är den som älskar mig; och den som älskar mig skall warda älskad af min Fader, och jag skall älska honom och uppenbara mig för honom. Judas, icke Iskariot, sade till honom: 'Herre, hwaraf kommer det, att du ämnar uppenbara dig för oss och icke för werlden?' Jesus swarade och sade till honom: Om någon älskar mig, skall han hålla mitt ord, och min Fader skall älska honom, och wi skola komma till honom och taga wår boning hos honom."

Här talar Kristus om sitt eget kommande och Andens kommande såsom liktydiga erfarenheter, såsom wore det en och samma sak, antingen han skulle säga "jag skall komma", eller "Anden skall komma", eller "min Fader skall komma." Han menar helt enkelt att han nu warit med dem kroppsligen, men hädanefter skulle han wara med dem andligen; eller med andra ord, att Gud habe uppenbarat sig sjelf uti och genom gudamenniskan Kristus Jesus, men hädanefter skulle han uppenbara sig på ett andligt sätt uti och genom den helige Ande, det är hans egen Ande. Följaktligen kallas af Gud allt igenom Gamla Testamentet den helige Ande: "min Ande," och ganska ofta äfwen i Nya Testamentet kallas han "Guds Ande" och "Kristi Ande."

I Rom. 8: 9—11 läsa wi: "Men I ären icke i köttet, utan i Anden, om Guds Ande annars bor i eder; men om någon icke har Kristi Ande, så hörer han icke honom till. Men om Kristus är i eder, så är wäl kroppen död för syndens skull, men Anden är lif för rättfärdighetens skull. Men om dens Ande, som uppwäckte Kristus

från de döda, bor i eder, så skall den som uppväckte Kristus från de döda göra äfven edra dödliga kroppar lefvande för sin Andes skull, som bor i eder." De olika uttryck, som här nytjas, hafwa alla naturligtwis samma mening "Anden," Kristi Ande," "Kristus i eder," "dens Ande, som uppwäckte Jesus" — med alla dessa uttryck menas tydligen den helige Ande.

Om wi tänka på orden "lif" eller "natur" i förening med och under ordet Ande, så skola wi kanske lättare förstå hwad Anden är. Såsom wi läsa i Rom. 8: 2: "Ty Andens lag, som tillhör lifwet i Kristus Jesus, har gjort mig fri ifrån syndens och dödens lag." Den helige Ande är derför **lifwets Ande i Kristus Jesus**, eller med andra ord, han är Kristi heliga **lif** eller **natur**, hwaraf wi få blifwa delaktiga; såsom ock Skriften uttrycker det: "delaktiga af Guds natur" (2 Pet. 1: 4).

Detta förer oß nu till wår andra fråga, nämligen den: hwad det är att wara döpt med den helige Ande.

Ordet döpa betyder nedsänka, indoppa, öfwergjuta. Dop i eller med någonting måste således betyda att blifwa nedsänkt eller doppad i detta något, eller att få det utgjutet öfwer eller uti sig. Att blifwa döpt i eller med den helige Ande betyder alltså att med afseende på sin karaktär eller natur blifwa nedsänkt eller doppad i Guds Ande, eller få honom öfwer eller uti sig utgjuten. Detta beskrifwes på flere sätt, såsom att "blifwa delaktig af Guds natur" (2 Pet. 1: 4), "Kristus boende genom tron i hjertan" (Ef. 3: 17), wara "ett den lefwande Gudens tempel" (2 Kor. 6: 16), wara "en Guds boning i Anden" (Ef. 2: 22) o. s. w. Att wara uppfyld med den helige Ande betyder derför helt enkel att wara uppfyld med Gud.

Ordet döpa nytjas i förbindelse med den helige Ande åtta gånger i Nya Testamentet. Sex af dessa ställen äro kungörelser om Kristi kallelse och werk såsom hufwudet för den nya andliga tidsåldern, således som döparen med den helige Ande (Matt. 3: 11; Mark. 1: 8; Luk. 3: 16; Joh. 1: 26—33; Apg. 1: 5). En gång förekommer det i beskrifningen öfwer omwändelsen af Kornelius och hela hans hus (Apg. 11: 16), hwareft det beskrifwer en erfarenhet, som åtföljde deras tro på de af Petrus uttalade orden. Och en gång nytjas det att uttrycka det gudomliga tillwägagående, enligt hwilket hwarje medlem af Kristus är döpt till en kropp (1 Kor. 12: 13).

Samma ord nytjas också på flere ställen för att uttrycka samma sak, men förekommer icke i förbindelse med orden "helig Ande." Såsom t. ex. "döpta till Kristus Jesus" (Rom. 6: 3), "döpta till Kristus" (Gal. 3: 27), "med honom begrafne i dopet" (Kol. 2: 12) o. s. w.

Det är derför tydligt, att uttrycket, "döpt med den helige Ande," har icke en särskild, allt annat uteslutande mening, utan är endaft ett sätt att beskrifwa det sakförhållandet, att wi förblifwa i Kristus och han i oß, eller med andra ord, "det fördolda lifwet med Kristus i Gud."

Wi säga stundom om en konstnär att han är döpt med de gamle mästarnes ande, och dermed mena wi icke nödwändigtwis att han wid någon särskild tidpunkt har haft en egendomlig, förunderlig och öfwerwäldigande erfarenhet, ehuru äfwen detta möjligen kan wara fallet, utan wi mena att han är hela tiden likfom doppad i eller genomträngd af eller öfwergjuten med deras ande, att han tänker likasom de tänkte, målar som de målade och har deras uppfattningar och deras sätt. Likaså då wi

säga om en menniska att hon är döpt med Kristi Ande, så böra wi mena dermed att hon är doppad i, genomträngd af eller öfwergjuten med Kristi gudomlige Ande och natur, såsom hela sin warelses ständiga lag, sin nya naturlag.

Det misstaget begås alltför ofta, att man betraktar Anens dop såsom en **erfarenhet** snarare än ett **lif**, såsom ett **utgjutande** från himmelen snarare än ett **inkommande** i själen, såsom en godtycklig gåfwa snarare än en nödwändig lifskraft. Dock lärer Skriften tydligt att den helige Ande, såsom gåfwa, är en allmän gåfwa till alla troende, en gåfwa, hwarförutan de icke kunna alls wara troende. Det är omöjligt att wara ett Guds barn utan Anden, ty den nya födelsen förklaras bestämdt wara en Andens födelse. Se Joh. 3: 5, 6! Hwar och en derför som är född af Gud är född af Anden och har Anden inom sig såsom ett nytt inre lif. "Om någon icke har Kristi Ande, så hörer han honom icke till" (Rom. 8: 9); och det omwända förhållandet af detta är derför ock nödwändigtwis en sanning: om någon hörer Kristus till, så har han ock Kristi Ande.

I Gal. 4: 6 läsa wi: "Men emedan I ären barn, har Gud sändt sin Sons Ande i edra hjertan, som ropar: Abba, Fader!" Här står: "emedan I ären barn"; sjelfwa det förhållandet, att man är barn, innefattar enligt sakens werkliga, sanna natur äfwen egandet af den helige Ande, ty det är helt enkelt omöjligt att wara född af Gud och icke hafwa Guds Ande åtminstone till en wiss grad.

I 1 Kor. 12: 13 läsa wi: "Ty i **en** Ande hafwa wi **alla** blifwit döpta till **en** kropp, antingen wi äro judar eller greker, trälar eller fria, och hafwa **alla** druckit af **en**

Ande." Gif akt på ordet "alla," som upprepas två gånger i denna vers. Tydlig är den underwisningen, att hwar och en som alls tillhör denne "en kropp" tillhör den samme endast på den grund, att han blifwit döpt till honom genom "en Ande."

I 1 Kor. 3: 16, 17 hafwa wi ett annat slående bewis derför och förklaring derpå: "Weten I icke att I ären ett Guds tempel och att Guds Ande bor i eder? Om någon förderfwar Guds tempel, honom skall Gud förderfwa, ty Guds tempel är heligt, hwilket I ären." Om wi gå tillbaka till början af samma kapitel, så skola wi se att aposteln skref icke till långt framskridna kristna, utan till barn i Kristus, hwilka ännu woro "köttsliga" och icke kunde tilltalas såsom "andliga" samt icke kunde fördraga annat än evangelii enklaste mjölk (se verserne 1—3). Och dock för dessa kristna, hwilka ännu woro "köttsliga" och hwilka wandrade "efter menniskosätt," för dem förkunnar han det sakförhållandet, att äfwen de äro Guds tempel och att Guds Ande bor i dem, — icke skall bo, utan bor nu. Och på detta sakförhållandet grundar han sin uppmaning till dem om helgelse och renhet.

Wi måste derför tro att denna outsägligt härliga hemlighet om en inneboende Guds Ande är det swagaste och mest stapplande Guds barns egendom, ware sig hans närwaro någonsin warit igenkänd eller icke, ware sig hans styrande någonsin warit erkändt och åtlydt eller ej. Han är i hwar och en af oss, som tro på Jesus, ehuru han måhända ännu icke fått helt och hållet taga hand om oss. Wi äro hans tempel, fastän wi kanske icke ännu hafwa öppnat hwarje rum i wårt hjerta för hans inneboende.

När du derför söker att få Andens dop, så är det icke något nytt du begär, utan det är helt enkelt att erkänna när-

waron af det, som du redan har, och att helt och hållet underkasta dig honom, såsom hans egendom, och derför ock underkasta dig hans ledning.

Ingen kan gerna betwifla att den "källa med springande watten till ewigt lif," hwilken Kristus förklarat skulle blifwa i den själ, som kommer till honom, är den helige Ande; och Herren säger tydligt att denna källa redan är tillstädes, och allt som själen behöfwer är endast att komma och dricka. "Men på den sista, den stora dagen i högtiden stod Jesus och ropade, sägande: 'Om någon törstar, så komme han till mig och dricke! Den som tror på mig, af hans lif skola, såsom Skriften har sagt, flyta strömmar af lefwande watten.' Men detta sade han om Anden, hwilken de som trodde på honom skulle undfå, ty den helige Ande war icke ännu gifwen, emedan Jesus ännu icke war förhärligad" (Joh. 7: 37—39).

Den helige Ande är en gåfwa, men att blifwa döpt eller uppfyld med den helige Ande är icke en gåfwa, utan en befallning. Wattnet är en gåfwa, men att dricka af wattnet är icke en gåfwa, utan det är en pligt. Solljuset är en gåfwa, men att insläppa solljuset i wåra hus är wår förmån och wår pligt. Att bli wa döpt med solljuset är bara att gå in i det och låta det skina på en; och att blifwa döpt med Anden är precis detsamma.

I Apg. 2: 33 säges det oß, att "sedan Kristus af Fadren fått löftet om den helige Ande, har han utgjutit detta," som den första församlingen såg och hörde; och uti Ef. 5: 18 äro wi rent af befalda: "uppfyllens med Anden!" Den helige Ande är lik solljuset, som banar sig wäg till hwarje ställe, der det finnes den ringaste öppning att mottaga det. Solljuset har blifwit utgjutet öfwer werlden, och den helige Ande, Fadrens löfte, har blifwit

utgjuten öfwer Kristi församling. Hwarje menniska, som födes till werlden, har del af werldens solljus och kan hafwa så mycket eller så litet deraf, som hon behagar; sammalunda har hwarje menniska, som födes till Kristi församling, del af denna församlings gåfwa, den helige Ande, och kan hafwa så mycket eller så litet deraf, som hon behagar.

Om jag önskar solljus i mitt hus, så behöfwer jag icke bedja Gud att gifwa mig något nytt eller någon ny sak, som skulle utgjutas från himmelen, utan jag behöfwer endast öppna alla dörrar och fönster på mitt hus för att tillåta det redan gifna solljuset att inkomma i huset. Likaså om jag önskar att blifwa döpt med solljuset, så behöfwer jag icke bedja om mera solljus, utan blott gå ut i solljuset och blifwa dermed döpt. Likaså om jag önskar blifwa fylld med Anden, så behöfwer jag icke bedja om att mera af Anden må blifwa mig gifwen, utan endast att **mera af mig sjelf må gifwas åt Anden.** Jag har icke att se efter eller wänta på någon ny andeutgjutelse från Gud, utan endast ett nytt inkommande i mig af denne Ande, som allaredan är utgjuten öfwer hwarje troende.

Evangelii predikan sedan Kristi ankomst kallas i 2 Kor. 3: 8 "Andens embete," och i det wanliga språkbruket bland kristna tala wi om den närwarande tiden såsom "den helige Andes hushållning." Med detta mena wi att denna tidsålders lifselement är den helige Ande, hans närwaro och kraft, såsom det styrande, genomgående lifwet af allting, som lefwer och rör sig i förening med Gud.

Denna Andens fördelning, hushållning och embete woro förutsagda i Gamla Testamentet på flere ställen (så t. ex. Joel 2: 28, 29). "Och derefter skall jag utgjuta

min Ande öfwer allt kött." Märk uttrycket "allt kött," hwilket utwisar att löftet angår en wiß tidsålder af allmän nådesutdelning; men det är likafullt personligt, ty Anden kan icke utgjutas på annat sätt än i och öfwer personer. Kristus förnyade detta löfte om den kommande Anden och tillsade sina lärjungar att wänta deß uppfyllelse. "Och då han kom tillsammans med dem, bjöd han dem att icke aflägsna sig från Jerusalem, utan förbida Fadrens löfte, 'hwilket I,' sade han, 'hafwen hört af mig. Ty Johannes döpte i watten, men I skolen warda döpte med den helige Ande icke många dagar härefter'" (Apg. 1: 4, 5). Se också Luk. 24: 49; Joh. 14: 16, 17; Joh. 15: 26; Joh. 16: 7—14.

På pingstdagen, då den stora utgjutelsen kom, blef det förkunnadt: "Detta är det som är sagdt genom profeten Joel: 'Och det skall ske i de ytterste dagarna, säger Gud: Jag skall utgjuta af min Ande öfwer allt kött'" (Apg. 2: 16, 17). Upprepandet här af det profetiska uttrycket, "öfwer allt kött," angifwer denna utgjutelse af Anden såsom ett införande af en ny tidsålder, den formliga installationen eller insättandet af Anden. Andens insättande i embetet är i midten af den materiela werlden för att regera uti henne. Lärjungarne blefwo befalde att "icke aflägsna sig," utan att "wänta" införandet af denna Andens tidsålder eller embete och hushållning. Men sedan han sålunda blifwit införd, gafs det icke widare någon befallning att dröja eller att wänta på Anden, utan alltid gafs antingen en ögonblicklig uppfyllelse med eller en befallning om ögonblickligt mottagande af Anden.

I Apg. 2: 38, 39 förkunnar aposteln Petrus i den första predikan, som hölls i den nya tidsåldern, att hwem som helst som trodde på Kristus skulle få mottaga denna

underbara gåfwa, samt förklarade i de tydligaste ordalag för folket att det war deras oafhändliga rättighet, deras födslorätt: "Ty åt eder är löftet gifwet och åt edra barn och åt alla som fjerran äro, så många som Herren wår Gud skall kalla härtill." Det skulle således icke blifwa en särskild gåfwa blott till några få, utan han tillhör hwarje omwänd själ öfwer hela werlden. Se widare angående denna punkt Apg. 10: 44—47; 11: 15—17; 15: 8, 9. Och dock trots allt detta fans det då som det fins nu kristna, hwilka icke hade mottagit denna uppfyllelse med Anden. "Och det begaf sig, att medan Apollos war i Korint, kom Paulus, efter att hafwa farit igenom de öfre delarne af landet, till Efesus och fann några lärjungar, och han sade till dem: 'Hafwen I fått den helige Ande, sedan I kommit till tron?' Och de sade till honom: 'Nej, wi hafwa icke ens hört om någon helig Ande är till'" (Apg. 19: 1, 2).

Dessе lärjungar woro like många kristna i wår tid: de hafwa "icke ens hört" om denna deras härliga egendom, den helige Ande. Men frågan war icke: "Har Gud gifwit eder?" utan **"Hafwen I fått?"** Sådana kristna likna blinda, i sina hus inneslutna menniskor, hwilka icke weta när eller om solen skiner, och som derför icke öppna sina fönster för att insläppa detsamma. Dessa förblindade, men dock på Jesus troende, knäböja med sina tillslutna hjertan och bedja om Andens dop, medan hela tiden just denne efterlängtade helige Ande klappar wid hwarje ingång till deras inre warelse för att få inkomma till och uti dem.

Om wi jemföra Apg. 18: 24, 25 med Apg. 19: 3, få skola wi förstå denna okunnighet hos efesierne. Apollos, som warit deras lärare, kunde icke underwisa dem om

en sak, hwarom han sjelf war okunnig, ty han "kände endast till Johannes' döpelse," och de kände således icke heller till något annat. I församlingen råder ännu i dag ganska mycken sådan okunnighet och oriktig underwisning, och hwad som behöfdes då behöfs nu, nämligen att någon Aqvilas och Priskilla eller någon Paulus framställer "ännu grundligare Guds wäg."

För att beskrifwa Andens werk har man jemfört det med fyra naturkrafter, nämligen:

I. Eld (Matt 3: 11);
II. Watten (Joh. 4: 10, 14);
III. Wind (Joh. 3: 8);
IV. Ljus (Ef. 5: 8, 9, 13; Joh. 1: 4—9).

Det är utmärkande för alla dessa ämnen, att de bana sig wäg genom hwarje öppning, huru liten hon än är, och kunna utestängas endast genom att uppresa hinder för dem. Huru mycket mera sant måste det icke wara med den allt genomträngande, uti det innersta boende Guds Ande, hwilken alla dessa ting sägas förebilda! Derför — o, om wi blott wiße det! — klappar den helige Ande på hwarje menskligt hjerta som solljuset på ett kupigt tak och inströmmar genom den minsta öppning.

Någon har sagt: "Likasom luftkretsen war full af elektricitet långt förr än wi anwände telegrafen och långt förr än wi twingade blixten att utföra wåra budskap och draga wåra jernwägswagnar, så fins det en luftkrets full af andlig elektricitet rundt omkring oß, hwilken wi hafwa endast att taga fasta på för att försäkra oß om deß inneboende krafter. Guds fullhet, Guds Ande, omgifwer hwarje menniskosjäl; och själen har endast att uppgifwa sig helt åt Gud, då han också skall strömma in i och ge-

nom denna själ med sin frälsande makt och himmelska härlighet."

I många kristnas lif och erfarenhet gifwes ett underbart och ögonblickligt dop, som gör en bestämmande wändning i deras lif och som synes alldeles förwandla deras karaktär. Hwad är förklaringen häröfwer i ljuset af ofwanstående underwisning?

Såsom wi redan bewisat, är det ett owederläggligt sakförhållande, att hwarje Guds barn har och måste hafwa Guds Ande boende uti sig. Men det är ett likaså owederläggligt sakförhållande, att icke alla äro "uppfylde" af Anden. Och den bestämda och medwetna erfarenhet, om hwilken så många tala såsom den helige Andes dop, är helt enkelt det ögonblicks erfarenhet, då själen antingen medwetet eller omedwetet öfwerlemnar sig helt åt detta gudomliga inkommande eller uppfyllande. Befallningen lyder: "uppfyllens med Anden!" (Ef. 5: 18). Och wi efterkomma denna befallning genom att lemna wår hela warelse, wårt hela sjelf åt Gud och genom att öppna hwarje wrå af wårt wäsende till hans egande. Såsom solljuset och winden inkommer han och uppfyller hwarje del, som är öppnad för honom. Den närmaste följden af detta inkommande, då det sker helt plötsligt, är ofta en känslorna öfwerwäldigande erfarenhet af hans närwaro. Denna plötsliga erfarenhet uppstår icke deraf, att något nytt har blifwit utgjutet från Gud, utan endast deraf, att det som redan blifwit utgjutet på pingstdagen för aderton hundra år sedan nu fått inträda och taga full besittning af själen.

Det är icke mera af Anden som en trög kristen behöfwer, utan han behöfwer endast att Anden må få mera af honom sjelf; och det medwetna "andedopet" är icke ett

inkommande af Anden såsom af något utifrån, utan blott den redan förut inneboende Andens intagande af hela ens wäsende. "Uppfyllens med Anden!" säger så mycket som detta: I hafwen redan Anden boende i eder, men I hafwen icke ännu erfarit hans fulla kraft. "I hafwen blifwit besegladde med löftets helige Ande," men det återstår ännu att öppna åtskilliga dörrar, på det att alla rum må blifwa upptagna af honom, innan det kan med sanning sägas, att I ären "uppfylde intill all Guds fullhet" (Ef. 1: 13; 3: 19).

En skriftställare har nyligen angående detta ämne sagt: "Låt mig här tala genom en bild! Jag uppgör ett kontrakt med en målare, att han skall måla och pryda mitt hus utwändigt och inwändigt. Han sänder en werkligt skicklig man med alla nödiga materialier. Arbetaren tager besittning af huset, men arbetet fortgår långsamt. Hwarför? Jo, jag har låst igen flere dörrar och uppstaplat en mängd timmer i gångarne, och mannen kan icke fortgå med sitt arbete. Hwad som här behöfs är icke att jag skall bedja kontraktören 'sända målaren' eller 'låta mig få mera af målaren' — icke 'mer af målaren' för mitt hus, utan mer af huset för målaren. Gif målaren ett tillfälle att utföra sitt arbete: lås upp alla tillåsta dörrar, haf ut timmer och allt, som är i wägen, och han skall utföra sitt werk i enlighet med kontraktet."

Likasom ett kollager under en mans åker fans der lika werkligt innan han wiste derom och gjorde sig nytta deraf, likaså bor den helige Ande i Guds barn, antingen de weta det eller icke, och han wäntar ouphörligt på att hans närwaro skall blifwa känd och erkänd samt att han skall få fullt herrawälde och undergifwenhet för sitt herrawälde. Hans arbete kan blifwa förhindradt och hans

närwaro bortskymd. Han kan blifwa bedröfwad och motstådd, men det är icke desto mindre ett werkligt sakförhållande, att Guds Ande bor i alla Guds barn.

Då wi derför söka att få Andens dop, så är det icke Guds ställning till oß, som behöfwer förändras, utan wår ställning till honom. Han har derwid icke att gifwa oß något nytt, utan wi hafwa att i en ny och fullare betydelse mottaga det, som han redan förut har gifwit.

Wigten af denna underwisning kan inses af hwar och en, som antingen i sin egen erfarenhet eller ock genom beröring med andra wet något om de utomordentliga swårigheter, som stå eller ställas i förbindelse med detta ämne. Allwarliga och uppriktiga själar hafwa kommit i det största mörker, emedan de icke hafwa erfarit det unda rbara "dop," hwarom andra tala. De tänka att de icke kunna hafwa fått den efterlängtade gåfwan, emedan deras känslor och förnimmelser icke warit lika dem, som beskrifwas af andra. Andens frukter äro ofta i hög grad tydliga och uppenbara hos dem och i deras lif, men de äro rädda för att tillskrifwa dem den inneboende kraften af Guds Ande, ty de frukta att de dermed skulle göra anspråk på att ega en wälsignelse, som de icke tro sig i werkligheten ega. De taga skuld på sig sjelfwa för att de icke ega denna gåfwa, denna wälsignelse, och de försöka på alla sätt, som för dem beskrifwas eller antydas, att få densamma; men deras mörker och deras bekymmer synas endast förökas, och ingenting synes komma af allt deras sökande.

Om det nu wore werkligt sant, att ingen har fått Anden såsom inneboende gäst, utan den som har haft någon wiß, bestämdt medweten erfarenhet af "dopet" wid en wiß, tydligt känd tidpunkt, huru skola wi då kunna

göra reda för de Andens frukter, hwilka så skönt framträda i helgade lif och lefwerne hos många sådana, som icke weta om någon sådan tidpunkt i deras erfarenhet? Wåga wi säga att dessa frukter hafwa frambringats genom någon annan kraft, eller att de kommit från någon annan källa än den inneboende Guds Ande? Skall man icke igenkänna ett träd på deß frukter, och kan någon annan makt än den helige Ande frambringa helighet i hjerta och lif? Och å andra sidan, wåga wi anse allt detta wilda swärmeri och det mycknа sjelfwiska, långt ifrån Kristus-lika beteende, som ofta framträda hos dem som säga sig hafwa erhållit ett "underbart dop" — wåga wi anse allt detta såsom äkta frukter af den Ande, hwilkens hufwudsakliga kännetecken äro en Kristus-lik wisdom och en Kristus-lik ödmjukhet och sjelfuppoffring?

Wi kunna derför draga blott den slutsatsen: å ena sidan, att många äro döpta med Guds Ande, hwilka icke kunna tala om någon underbar erfarenhet deraf eller tidpunkt derför; och å andra sidan, att många, hwilka måhända hafwa nedfallit öfwerwäldigade, såsom de trott, af ett mäktigt dop, weta litet eller intet om den sanne, helige Anden.

Genom sorgfällig undersökning har jag upptäckt att spiritualister hafwa dessa underbara känsloerfarenheter fullkomligt lika ofta som kristna, och jag är öfwertygad, att det fins känslor, som äro mycket naturliga och wanliga för högt uppdrifna själstillstånd, och hwilkas ursprung är rent fysiskt eller själiskt, det är till menniskokroppens eller menniskosjälens natur hörande, och hafwa icke meratt göra med Guds Ande, än något annat exalteradt eller upprefadt, uppdrifwet sinnes-, själs- eller känslotillstånd. De äro af kroppen och icke af Anden alls, och jag fruktar att

många äro genom dessa erfarenheter sorgligt bedragna till att tro att de nödwändigt måste wara från Gud och måste wara bewis på hans särskilta nåd eller ynnest, då förhållandet kan wara det, att de icke weta något alls om en werklig uppfyllelse med Anden.

För att nu hopsummera hela ämnet, så säga wi såsom bewisligt och bewisadt:

1. Den helige Ande har blifwit utgjuten öfwer hela Guds församling, såsom solljuset har blifwit utgjutet öfwer werlden.

2. Alla, som äro födda till medlemskap i Guds familj, hafwa fått den helige Ande.

3. Att wara döpt med den helige Ande betyder helt enkelt att själen har fullständigt öfwerlemnat sig till att tagas i besittning af denne inneboende Anden.

4. Frukterna af denne inneboende Ande må wara eller icke wara starka rörelser och öfwerwäldigande företeelser, men de måste owilkorligen utan undantag wara Kristus-lika karaktärer, lif och lefwerne.

5. Af frukterna skall man känna detta dop.

6. Wi få icke begränsa den helige Andes dop till en enda handling å Guds sida och en enda erfarenhet å menniskans, utan det är snarare det oupphörliga utflödet af en allt genomträngande och styrande Ande och ett Guds lif i menniskans själ, renande från och förtärande mörkret derinne; och det kan icke wara fullkomnadt till sin helhet och omfång förr än intet återstår, som behöfwer bortrensas eller kan af elden förtäras

7. Det är icke genom att tro på Anden såsom skild från Gud som wi få den helige Ande, utan det sker genom att tro på och mottaga Gud såsom Anden samt öfwerlemna oß sjelfwa till hans styrande.

En fråga till uppstår nu: Huru kan jag personligen, såsom ett Guds barn, erhålla detta dop och själf blifwa uppfyld med Anden?

Derpå swarar jag att här, såsom i hwarje annan erfarenhet i det andliga lifwet, är det enda nödwändiga å wår sida: att **öfwerlemna sig** och att **tro**. Wi måste först wara öfwertygade, att det är en werklighet, att wi såsom Guds barn **hafwa** Guds Ande boende uti oß. Derefter måste wi lemna oß helt med kropp, själ och ande åt hans fulla besittning. Wi måste öppna på wid gafwel hwarje rum af wår warelse såsom den helige Andes tempel och låta den himmelske Gästen allena få wälde der. Då få wi tro att han werkligen **tagit** oß helt i besittning och att wi **äro** uppfylde med Anden ända till den grad wi då kunnat mottaga honom; och wi måste från den stunden och sedan allt framgent räkna på hans närwaro och makt såsom en beständig werklighet i wårt lif och i wår erfarenhet. Wi måste härwid hålla fast, oaffedt huru det må wid olika tillfällen synas, samt gå stilla framåt i ett lif af enkel lydnad för Anden, som tronar inom oß; och följden skall blifwa att Andens frukter skola snart uppenbara sig i en wälsignad rikligt.

Inträdandet uti detta lif af full hängifwenhet åt den inneboende Andens styrande kan ofta wara förenadt med en plötsligt påkommande och möjligen nästan öfwerwäldigande flod af saliga förnimmelser. I andra fall kan det ske utan yttre tecken, utan "att det med ögonen förnimmes," blott med en inre glädje och wißhet jemte en oupphörligt förökad utweckling af en inre andlig kraft.

Men huru härmed än må wara, så äro de wäsentliga **sakförhållandena** sådana, som wi hafwa betraktat dem, och å själens sida är det endast att alltid erkänna närwaron

af den inneboende helige Anden och att alldeles öfwerlemna sig åt hans ledning. Detta är Andens dop.

Wi finna stundom en så lydande annons, uppslagen på en affärs- eller fabriksbyggnad: "Rum att hyra tillika med kraft." Detta innebär att det fins någonstädes i byggnaden en ångmaskin, som har förbindelse med det lediga rummet, och att då någon hyr rummet, så hyr han dermed också ångkraft från den maskin, med hwilken det står i förbindelse. Skulle någon hyra ett sådant rum och flytta dit in sitt maskineri, så skulle han naturligtwis åstadkomma förbindelse mellan maskineriet och ångkraften, innan han kunde wänta att hans maskineri skulle sättas i rörelse. Han skulle icke insätta sin maskin och sedan gå till wärden och begära ångkraft, utan han skulle noga söka reda på föreningspunkten med ångkraften, som redan är der. Och alldeles så är det med wåra hjertan. Den helige Andes kraft är redan der, men wi behöfwa komma i förbindelse dermed, och detta kan å wår sida ske endast genom tron och ett helt öfwerlemnande åt Anden. Allting är å Guds sida färdigt och till hands, och hwad wi behöfwa är endast att bringas i innerlig förbindelse med hans planer.

Jag gick en söndag genom en stor linnefabrik. Der fanns ett stort rum fullt med det skönaste och på det konstigaste sammansatt maskineri, hwilket allt nu stod fullkomligt stilla. Hwarje hjul, spindel och tråd woro i deras rätta ställning för arbetets utförande, och allt war i den fullkomligaste ordning; dock kunde nu ingenting göras, emedan ångans drifkraft saknades. Förbindelsen med ångmaskinen war afbruten. Och då jag nu tänker derpå, kan det icke annorlunda synas mig än som en stor likhet förefunnes mellan dessa tysta rader af wäfstolar

och de lika tysta rader af kristna män och qwinnor, hwilka blifwit så gudomligt begåfwade för Mästarens tjenst, men hwilka dock äro onyttiga, emedan deras förbindelse med den helige Andes mäktiga kraft aldrig blifwit fullständigt gjord.

I Luk. 11: 9—13 hafwa wi det starkaste uttryck, som möjligen kan begagnas för att beteckna den fullkomliga friheten och rättigheten att få denna gåfwa: "Så säger jag ock eder: Bedjen, och eder skall warda gifwet; söken, och I skolen finna; klappen, och eder skall warda upplåtet; ty hwar och en som beder, han får, och den som söker, han finner, och för den som klappar warder upplåtet. Och hwilken bland eder är den fader, som, om hans son beder honom om ett bröd, gifwer honom en sten? Eller ock om han beder om en fisk, icke gifwer han wäl honom en orm i stället för en fisk? Eller ock om han beder om ett ägg, icke gifwer han wäl honom en skorpion? Om nu I, somären onde, förstån att gifwa edra barn goda gåfwor, **huru mycket mer** skall icke den himmelske Fadren gifwa den helige Ande åt dem som bedja honom!"

Wi hafwa alltså blott att bedja, och med ens skola wi få denna gåfwa, ty bedjandet och erhållandet följas åt. För öfrigt hwilken starkare bild kunde wäl anwändas än den af en fader och ett hungrande barn? Hwilken fader är det wäl, som icke är angelägen att gifwa bröd åt det sitt barn, som behöfwer det? Märk deßutom uttrycket "huru mycket mer," som här anwändes med afseende på Gud!

Hela saken i fråga hopsummeras i 1 Joh. 5: 14, 15: "Och detta är den tillförsigt wi hafwa till honom, att om wi bedja något efter hans wilja, så hör han oß.

Och om wi weta att han hör oß, hwad helſt wi bedja om, ſå weta wi att wi hafwa det ombedda, ſom wi hafwa bedit af honom."

Kom derför ut, dyre kriſten, i det fulla ſolljuſet af denna ſanning, wi hafwa här ſökt att tydliggöra rörande den helige Ande, och låt det underbara "Fadrens löfte" döpa dig, ſåſom en menniſka döpes med ſolljuſet, då hon ſtår i den naturliga ſolens fulla, ſtrålande middagsglans. Stanna icke innefluten i din otro och dina ſpörsmål, ſkrikande efter detta dop, utan öppna alla ingångar — tankar, känſlor och wilja — till din inre menniſka, och låt denne uti dig boende och dig alleſtädes omgifwande Ande utgjuta ſin flod i din åt honom helt öfwerlemnade warelſe!

Werlden är full af ſolljus, men om jag innefluter mina plantor i en mörk källare, ſå ſkola de wißna och dö af briſt derpå. I ſådant fall kunde jag ſedan för ewigt bedja: "O, Herre, utgjut ditt ſolljus på mina plantor!" och dock ſkulle intet ſådant nå dem, och enligt tingens natur **kunde** intet nå dem der. Men tager jag dem **ut ur** källaren och **ſtäller** dem i ſolljuſet, ſå ſkola de öfwerſtrömmas deraf med ens.

Nu är den helige Ande min ſjäls ſolljus, och det andliga lifwet är fullt deraf. Jag har blott att gå ut ur min otros mörka källare och ſtälla mig "i ljuſet," i "det ſanna ljuſet," och äfwen jag ſkall med ens öfwerſwämmas deraf.

Tjugonde kapitlet.

Konungar och deras riken, eller det inre lifwets herrawälde.

"Och då han wardt tillfrågad af fariseerne när Guds rike skulle komma, swarade han dem och sade: Guds rike kommer icke så att det med ögonen förnimmes; icke heller skall man säga: se här, eller se der! ty se, Guds rike är inwärtes i [eller rättare: midt ibland] eder." Luk. 17: 20, 21.

"Mycket mer skola de som rikligen undfå nåd och rättfärdighetens gåfwa herska i lif genom den ene, Jesus Kristus." Rom. 5: 17.

[I det följande kapitlet framhåller och betonar författarinnan förnämligast eller nästan uteslutande den ena sidan af Guds rike, deß natur och beskaffenhet, nämligen deß **andliga** sida, deß **inre** natur och beskaffenhet, och denna sida är lika med det fördolda lifwet med Kristus i Gud, eller det lyckliga lifwet och själstillståndet **uti** Guds rike. Dermed är icke förnekadt, ej heller låter det sig förneka, att detta rike, när det kommer och framträder i hela sin betydelse och utsträckning, sådant som det werkligen är, då skall wara äfwen ett bokstafligt lekamligt och yttre rike, wäl icke **af**, med sitt ursprung **från** denna werlden, utan af och från himmelen, af och från Gud, hwarför det kallas och är himmelens rike, **Guds rike.**

Guds ord är lika wißt och bestämdt i sin framställning af riket som sådant, som det är i sin framställning af deß inre och andliga natur. Se och jemför under bön och tillbedjan Es. 9: 5—7; 11; Dan. 7: 13, 14, 26, 27; Luk. 1: 32, 33; 19: 11, 12; Apg. 1: 6, 7; 2 Tim. 4: 18; Ebr. 12: 28; Upp. 11: 15—18.

Hwad förf. här i detta kapitel framhåller är en wigtig, ofta förbisedd sanning, nämligen att i och genom det friska, fulla andliga lifwet i Kristus Jesus gifwes redan nu ett de troendes herskande, ett deras herrawälde och konungadöme öfwer sig sjelfwa, sina förhållanden och sina omständigheter lika werkligt som deras andliga **prästerskap**. De på Jesus Kristus troende äro icke blott präster, utgöra icke blott ett prästerskap, affkiljdt, helgadt, inwigt åt Gud för prästerlig tjenst att offra andliga offer, bedja och wälsigna. De äro lika fullt och wißt andliga **konungar** och utgöra ett andligt konungadöme — "ett konungadöme af präster" —, som **herska** i lifwet öfwer sinnen, wanor, förhållanden m. m. Detta framgår af sådana bibelställen som 1 Pet. 2: 9; Uppb. 1: 6, m. fl. i det följande kapitlet anförda. Guds barns prästerskap betonas ofta i tal och skrift, men icke så ofta och så bestämdt som behöfs deras konungadöme och konungawälde i och genom det helgade inre lifwet. Det är denna wigtiga sanning, som framhålles så redigt och eftertryckligt i detta kapitel, och derför ware Herren, wår fullkomlige, konungslige Frälsare, ära ewinnerligen! — Med utgifwarens och författarinnans samtycke är, för tydlighetens skull, öfwersättningen af några stycken i detta kapitel mera fri än öfwersättningen af de föregående kapitlen. Förf:s mening är troget bibehållen, äfwen när wissa ord och uttryck ansetts böra utbytas mot andra. — Öfwers:s anm.]

Uttrycken "Guds rike" och "himmelriket" nytjas i Skriften äfwen för att beteckna det gudomliga lifwet i själen. De betyda då helt enkelt det ställe eller det tillstånd, hwarest Gud regerar och hwarest hans wilja sker.

Detta rikes andliga natur, det är deß wälde i själen, är det som wi nu skola betrakta med deß lifswigtiga företeelser och lärdomar. Det är som ett inre rike, icke som ett yttre, wi skola skärskåda det. Wi skola betrakta det rike, der tronerne icke utgöra yttre äreplatser af mensklig pomp och härlighet, utan inre troner af en makt och ett wälde, som råda öfwer timliga och sinliga ting. Deß konungar äro icke klädda i kunglig skrud af purpur och fint linne, utan i en inre klädnad af renhet och sanning. Detta rikes regering är icke ett yttre prål, utan hon är en inre makt. Detta rike är icke företrädeswis på en plats framför andra platser, ej heller mera under en form af yttre saker och ting än under andra former eller förhållanden. Det är icke "se här!" eller "se der!" — icke på "detta berget" eller "i Jerusalem" — icke på någon särskild ort mer än på andra orter skola wi finna Kristus, inträda i hans rike eller tillbedja Fadren. Jemför Joh. 4: 21—24. Det är icke så mycket fråga om plats alls, som det är fråga om tillstånd. På hwarje plats, under hwarje namn och i hwarje yttre förhållande "är den som fruktar Gud och öfwar rättfärdighet honom täckelig" och skall finna hans rike inom sig.

I Dan. 2: 44 förkunnas detta **rike**, och i Es. 9: 6, 7 förkunnas deß **konung:**

"Himmelens Gud skall upprätta ett rike, som i ewighet ej skall förstöras, och hwars konungadöme icke skall öfwerlåtas åt något annat folk. Det skall krossa och göra slut på alla dessa riken och sjelft bestå till ewig tid."

"Ty ett barn warder oß födt, en son oß gifwen, hwilkens herradöme är på hans axlar, och hwilkens namn är Underlig, Råd, Stark Gud, Ewig Fader, Fridsfurste. På storheten af hans herradöme och på friden skall ingen ände wara uppå Davids tron och i hans rike, att han skall upprätta och stärka det med dom och rättfärdighet, ifrån nu allt intill ewighet. Herrens Zebaots nitälskan skall göra detta."

I detta inre rike skall en frid råda, som ingen yttre oro kan störa. Hwar och en af oß har pröfwat detta. Wi weta wäl huru en lycklig menniska kan med en triumferande likgiltighet genomwandra en sjö af yttre oro och bekymmer, under det att inre qwal icke kunna stillas genom de mest gynnsamma yttre omständigheter. Om frid råder uti själen, så kan ingen yttre storm inwerka på henne, men ingen yttre frid kan någonsin stilla en inre storm. Hwad en menniska är inwärtes i sig sjelf, det skapar eller omintetgör hennes glädje; hwad hon utom sig sjelf eger eller icke eger kan icke skapa eller omintetgöra hennes inre glädje och frid.

Någon sade en gång till den grekiske filosofen Diogenes: "Konungen har förnedrat dig." — "Ja," swarade Diogenes triumferande, "men ändock är jag icke förnedrad." Ingen handling af kejsare eller konungar kan någonsin förnedra en själ, som bibehåller sin egen wärdighet; ingen tyrann kan förslafwa en menniska, som till sitt inre är fri.

Derför betyder detta gudomliga rikes upprättande inom oß så mycket som att alla andra makter, som kunna besegra eller förslafwa, äro brutna och att själen regerar öfwer dem alla. Menniskor och djeflar må försöka att hålla en sådan själ i slafweri, de äro dock maktlösa inför

detta inre rikes makt. Ej längre kunna moderna eller bruken i werlden eller menniskofruktan eller makligheteslusten eller några andra af de många tyranner, inför hwilka kristna så ofta krypa och buga sig, regera en själ, som blifwit upphöjd på en tron i detta inre rike. Ingen synd eller inre frestelse kan besegra henne, ingen sorg kan krossa henne, ingen modlöshet kan förhindra hennes lopp. Om en man eller en qwinna har warit bunden i aldrig än så tyranniska kedjor af syndiga wanor, detta rike skall göra honom eller henne fri. Omständigheter göra menniskor till konungar i det yttre lifwet, men i detta inre lif blifwa menniskor konungar öfwer omständigheterna. Och den själ, som förut warit slaf under tusen yttre saker och ting, finner sig helt oberoende af hwarenda en af dem. Ty Konungen i detta rike är en, hwilken inga omständigheter kunna påwerka eller förwirra. Han sjelf är den som skapar omständigheterna, och emedan det äfwen med affeende på det inre, andliga riket i hwarje troendes själ är så, att "herradömet är på hans axlar," så kunna wi icke betwifla att han skall styra detta sitt rike med sådan dom och rättfärdighet, som för hwarje detta rikes undersåte skall lemna ingenting öfrigt att önska.

I det ofwan anförda uttrycket, "herradömet är på hans axlar," hafwa wi detta underbara rikes hela hemlighet. På hans skuldror hwilar det, icke på wåra. Omsorgen är hans, börderna äro hans; answarigheten hwilar på honom såwäl som beskyddandet, planerandet, försorgen, styrandet och ledningen — allt är i hans händer. Ingen kan sätta i fråga hans fullkomliga uppfyllande af alla de fordringar, som må ställas på hans konungaskap. Derför äro de som äro i hans rike fullkomligt befriade från allt behof att wara bekymrade eller belastade med

bördor eller förwirrade eller oroliga. Och det är genom denna befrielse som de sjelfwa blifwa konungar. Herradömet är icke på deras axlar, och de hafwa ingen rättighet att blanda sig deri. Konungen har öfwertagit all answarighet, och om han endast kan se sina undersåtar lyckliga och framåtgående, så är han nöjd att sjelf bära all tyngd och all omsorg, som tillhör konungaskapet. Huru ofta tala wi icke om jordiska konungars answar och beklaga dem för de bördor, som deras konungawärdighet pålägger dem. Äfwen på det jordiska området erkänna wi således att med det att wara en konung menas eller borde åtminstone menas att han, konungen, bär äfwen hans lägste undersåtes bördor.

Från denna instinktmessiga känsla i hwarje mensklig hjerta med afseende på de rätta pligterna och answaren, som åtfölja konungawärdigheten, kunna wi lära hwad det betyder att wara i ett rike, der Gud är konung och der, såsom han sjelf förklarat, allt måste styras "med dom och rättfärdighet ifrån nu allt intill ewighet." Helt wißt kan ingen omsorg eller ängslan här komma i fråga, om hjertat endast känner sitt rike och sin Konung.

I Joh. 18: 36 omtalar wår Konung sitt rikes sätt att gå till wäga: "Mitt rike är icke af denna werlden. Om mitt rike wore af denna werlden, så skulle ju mina tjenare kämpa derför, att jag icke blefwe antwardad åt judarne; men nu är mitt rike icke härifrån."

Jordiska konungar och jordiska konungadömen winna och bibehålla sitt öfwerwälde genom yttre strider; Guds rike winner genom inre makt. Jordiska konungar underkufwa fiender; Gud underkufwar fiendskapen. Hans segrar måste wara inre, innan de kunna blifwa yttre. Han underkufwar icke, utan han besegrar. Äfwen wi weta

något om denna grundsats, när det angår endast jordiska förhållanden; t. ex. wi wärdera icke någon seger, som sträcker sig endast till det yttre, till kroppen, men icke når hjertat. Ingen sann moder sätter wärde på en yttre lydnad allenast; ingenting tillfredsställer henne utom ett inre öfwerlemnande. Om icke hjertats fästning blir intagen, så är segern wärdelös. Och för Gud huru mycket mer är icke detta förhållandet, alldenstund han, såsom det säges oß, ser icke som menniskan ser, "emedan menniskan ser det för ögonen är, men Herren ser till hjertat." Wi tala om att besegra hjertan, och dermed mena wi icke att de äro öfwerwäldigade eller drifna till ett owilligt och twunget gifwande sig, utan att de äro öfwerwunna genom att hafwa blifwit wunna, och sedan willigt öfwerlemnat sig åt en annans makt. Det är på detta sätt och icke något annat som Gud nu underkufwar. När det heter: "Hans rike råder öfwer allt," så betyder det att allas hjertan då hafwa blifwit wunna för hans tjenst genom en glad och willig hängifwenhet.

Ty åter upprepar jag att hans regering måste wara en inre, innan hon kan blifwa en yttre. Och i sanning, det är ingen regering alls, om det icke är en inre. Om wi tänka härpå ett ögonblick, så skola wi finna att det måste wara så i sjelfwa sakens natur, och att det är otänkbart, att Gud skulle regera i ett rike, der underkufwandet icke ginge längre än till undersåtarnes yttre handlingar. Hans rike är icke af denna werlden och derför icke likt denna werldens riken. Detta andliga Guds rike, hwarom wi nu tala, kan icke upprättas i en menniskosjäl förr än denna själ blifwit besegrad af Gud.

Sålunda fattade, huru fulla af kärlek och wälsignelse blifwa icke alla de försäkringar och profetior, som

säga oß att Gud skall lägga sina fiender till sina fötter och regera öfwer dem i rättfärdighet och kraft! Och huru förhoppningsfull och härlig ljuder icke rösten från den stora skaran, som Johannes hörde säga: "Halleluja! Ty Herren Gud, den allswäldige, har intagit riket" (Upp. 19: 6).

Bekräftande allt detta hafwa wi två skriftställen, som beskrifwa detta rike. Rom. 14: 17: "Ty Guds rike är icke mat och dryck, utan rättfärdighet och frid och fröjd i den helige Ande." Och 1 Kor. 4: 20: "Ty Guds rike består icke i ord, utan i kraft."

Icke de yttre tingen, utan de inre; icke hwad menniskan äter och dricker, icke hennes boningsplats, icke hennes nationalitet, icke seder och bruk, som tillhöra hennes särskilda folk, icke ens hwad hon tänker och säger, utan hennes naturs inre karaktärsdrag och hennes andliga lifs inre makt — dessa allena är det som utgöra Guds rikes inre, deß beskaffenhet och innehåll. Icke hwad jag gör, utan **hwad jag är** skall afgöra huruwida jag tillhör det eller icke.

Endast i den mån inre rättfärdighet, inre frid, inre glädje och inre kraft meddelas och erfaras, kan detta rike upprättas. Derför kan intet yttre underkufwande åstadkomma sådana resultat, utan detta är endast den allt öfwerwinnande Guds Andes werk.

I den gamla berättelsen om Ulysses, då han seglade förbi sirenernas eller de förtrollande sångerskornas ö, har jag hemtat en stor lärdom. Dessa sirener hade förmågan att förtjusa genom sina sånger alla dem som lyßnade till dem samt att locka dem att hoppa i sjön. För att undgå denna fara fylde Ulysses sin besättnings öron med wax, så att de icke skulle höra den olycksbringande sången

och musiken, och sig sjelf band han wid masten med starka rep, och sålunda foro de i säkerhet förbi ön. Men då Orfeus blef nödsakad att segla förbi samma ö, wann han en bättre seger, emedan han sjelf åstadkom en ljusligare musik än sirenernas och förtjuste sin besättning med ännu mer förtrollande sånger, så att de foro förbi de farliga sirenerna icke blott i säkerhet, utan med förakt för dem. Wax och starka rep bewarade Ulysses och hans besättning från att göra det farliga hoppet, under det att inre förnöjelse gjorde Orfeus och hans besättning i stånd att kunna triumferande regera öfwer sjelfwa upphofwet till frestelsen. Och så är det äfwen med det rike, hwarom wi här tala. Det behöfwer ingen yttre lag att binda sig, utan regerar i kraft af deß inre lif, så att med rätta säges om det som rör sig deri: "Emot sådant är ingen lag" (Gal. 5: 23).

Detta är ett konungarike af konungar. Den sång, wi en gång skola sjunga, ja, som wi borde sjunga redan nu här i detta lifwet, uttrycker detta: "Honom, som älskar oß och har löst oß från wåra synder med sitt blod och har gjort oß till ett konungadöme, till prester åt Gud och sin Fader, honom ware ära och makt i ewigheters ewighet" (Uppb. 1: 5, 6).

Wi, som inom oß redan hafwa detta rike upprättadt, sitta nu på tronen med wår Konung och dela hans wälde. Werlden war hans fotopall; och hon kan blifwa äfwen wår fotapall. Öfwer timliga och sinliga ting regerade han i triumf genom maklen af ett lif, som lefdes på en ståndpunkt öfwer dem och war dem öfwerlägset. Hwar och en af oß känner nog till uttrycket: den och den personen "höjer sig öfwer omständigheterna," och man menar dermed att i den själen finnes en dold kraft, som styr om-

ständigheterna i stället för att låta dem styra sig. Wår Konung höjde sig wäsendtligen öfwer omständigheter och omgifning, och det är oß gifwet att med honom göra detsamma.

Men likſom han, medan han war på jorden, icke war en konung i yttre måtto, utan i inre kraft, ſå ſkola wi ock wara detſamma. Han regerade icke derigenom, att han hade alla werldens rikedomar och ſkatter till ſitt förfogande, utan derigenom att han icke hade något deraf och kunde wara dem alleſammans förutan. Och ſådant är wårt regerande nu. Wi ſkola icke hafwa alla menniſkor att buga ſig för oß och allting böjande ſig för wår wilja; utan med alla menniſkor emot oß och alla ting widriga för oß ſkola wi wandra midt igenom werlden med en konungslig ſjälskraft, en ſjälens triumf. Wi ſkola möjligen lida förluſt på alla ting, och genom denna förluſt blifwa för alltid befriade från deras makt att binda oß. Wi ſkola gömma oß i den ointagliga fäſtningen af wår Konungs wilja och ſkola regera der i ett beſtändigt konungadöme.

Allt detta är motſatſen till menniſkans tankar om konungawärdighet. Den enda ide, ſom det menſkliga hjertat kan inrymma, är att alla yttre omſtändigheter måſte böja och buga ſig för den ſjäl, ſom med Kriſtus innehar tronen. Wänner måſte gifwa ſitt bifall, fiender måſte förſtummas, hinder måſte öfwerwinnas, alla företag måſte lyckas — annars kan det icke wara någon regering alls, menar man. Om menniſkan ſkulle haft Daniels ſak om händer, eller den angelägenhet, ſom rörde de tre ebreiſke männen i den brinnande ugnen, ſå ſkulle hon genaſt ſagt att enda wägen till ſeger för dem ſkulle warit den, att konungarnes ſinnelag ſkulle förändrats, ſå att Daniel icke blifwit kaſtad i lejongropen och de tre männen

icke kommit i den brinnande ugnen. Men Guds wäg war oändligt mera storartad. Han lät Daniel kastas in ibland lejonen, på det att han måtte triumferande regera öfwer dem, då han befann sig midt ibland dem, och han tillät Sadrak, Mesak och Abednego att blifwa kastade i den brinnande ugnen, på det att de måtte wandra midt igenom den samma utan att ens någon eldslukt skulle förmärkas på dem. Han säger till oß icke att wi skola wandra på stigar, der inga drakar och huggormar skola finnas, utan just att wi skola gå midt ibland drakar och huggormar och skola trampa dem under wåra fötter. (Se Luk. 10: 19).

Huru mycket mera härligt är icke detta rike än ett blott yttre kunde wara! Att i sitt inre, till sin inre menniska, wara en konung, medan man till det yttre är en slaf, är en af de största triumfer, som wårt hjerta kan fatta. Att wara fattig, plågad, mißhandlad, att blifwa stenad, sönderskuren, eller dödad med swärd, att wandra i fårskinn och gethudar, att kringirra i öknar och berg och hålor och jordens klyftor och dock midt i allt detta wara konungar i ett inre rike af rättfärdighet, frid och fröjd i den helige Ande, det är i sanning ett rike, som ingen utom Gud kunde gifwa och ingen utom Gud-lika själar mottaga.

Några sådana konungar hafwa wi tid efter annan hört om i denna wår werld, och alla hjertan hafwa erkänt deras omedwetna inflytande såsom ett herrawälde. En har jag läst om, som war en af bröderna i klostret St. Cyr. Desse bröder ådrogo sig genom sin fromhet de andre munkordnarnes hat och owilja rundt omkring samt klosterföreståndarnes wrede; de blefwo ock slutligen utkastade såsom onde från deras samhälle. En af dem blef sänd såsom fånge till ett kloster, der hans förnämste fien-

der befunno sig och blef der underkastad den grymmaste och mest förnedrande behandling. Ehuru han war af hög börd och hade warit klosterföreståndare i det samhälle, hwarifrån han blifwit utdrifwen, blef han dock twingad att utföra det lägsta arbete, fick bära på sin rygg en wämjelig börda, blef utförd att tigga och fick bära ett plakat fäst på bröstet, hwarpå stod att läsa att han war en af de uslaste bland de usle. Men midt i och under allt detta regerade den helige mannens ande med triumf, och intet störde hans lugn eller förminskade för ett ögonblick hans Kristus-lika, wänliga ljuflighet. För sina förföljare hade han aldrig annat än wänliga ord och ett kärleksfullt leende. Slutligen underkufwade han genom den mäktiga kraften af det gudomliga rike, i hwilket han lefde, allas hjertan och blef den pålitlige männen och rådgifwaren samt den af alla älskade regenten öfwer till och med desse fiender, hwilka förut haft ett sådant nöje af att förfölja och bespotta honom. "Salige äro de saktmodige, ty de skola ärfwa jorden." Genom sin saktmodighet segrade han och blef konung.

En gång blef en farlig fånge sänd till klostret för att hållas i fängsligt förwar. Han war så wåldsam, att inga band woro tillräckliga för att binda honom, och ingen makt kunde styra honom. Slutligen blef han förd till den cell, som innehades af brodern från St. Cyr, och de blefwo båda derstädes inneslutne; sjelfwe desse slöe munkar insågo att i denna gudomliga saktmodighet låg en makt att besegra, som wida öfwergick alla de makter, de kände till. Den helige mannen mottog den wåldsamme såsom en kär broder och smålog mot honom med himmelsk wänlighet. Men fången wedergälde denna wänlighet blott med owett och wåldsamhet. Han bröt sönder mun-

kens möbler och förderfwade hans säng; han sparkade och slog honom, afslet hans hår och spottade på honom. Han uttröttade sig sjelf i sin wåldsamhet mot honom. Under allt detta gjorde munken intet motstånd och yttrade intet enda ord, som icke war fullt af kärlek; och då slutligen brottslingen, utsliten genom sitt raseri, stannade för att draga anden, såg den slagne och wåldförde mannen på sin plågare med ett leende af outsäglig kärlek och ömt medlidande, såsom om han welat draga honom till sitt bröst och trösta honom för allt hans elände. Detta war mer än brottslingen kunde bära. Hat och hämd och wrede kunde han betalat lika för lika, men emot kärlek och saktmodighet lik denna hade han inga wapen — hans hjerta besegrades, och han föll till den helige mannens fötter och badade dem med sina tårar, under det han bönföll om förlåtelse för sin grymhet och lofwade en lifslång lydnad i hans tjenst. Från detta ögonblick woro alla swårigheter öfwer med den fången. Han följde munken öfwerallt lik en älskande och trogen hund, ifrig att göra eller att wara allt hwad den andre önskade. Då hans fängelsetid war ute och fängelsets portar öppnades för hans befrielse, kunde han icke öfwertalas att gå derifrån, emedan han kunde icke uthärda tanken på att lemna den man, som frälst honom genom kärlek.

Sådant är kunglighet i himmelens rike. Hwa je själ kan nu göra en tillämpning häraf på sig sjelf utan att behöfwa någon förklaring från mig.

I Matt. 5:te, 6:te och 7:de kapitel hafwa wi en beskrifning, gifwen af detta rikes Konung sjelf, på kännetecknen af detta hans konungadöme, äfwensom hans lagar eller riksordning för deß undersåtar. "Saliga äro de i anden fattiga," säger han,. "ty dem hörer himmelri-

ket till." Icke de rika eller de stora eller de wisa eller de lärda, utan de i anden fattiga, de saktmodiga, de barmhertiga, de renhjertade, de bedröfwade, de som hungra och törsta efter rättfärdigheten, de som äro förföljde, hånade och mot hwilka allt ondt säges — alla dessa tillhöra detta rike. Mildhet, eftergifwenhet, saktmod, barmhertighet äro dessa konungars kännemärken, och de regera i kraft deraf.

En kristen frågade en annan: "Huru skall jag kunna få folk att hafwa respekt för mig?" — "Jag skulle **bjuda** deras respekt," war swaret. Och med detta menades icke att man skulle stå upp och med en befallande ton säga: "Jag bjuder eder nu alla att respektera mig," utan dermed menades att handla och lefwa så samt wara sådan, att ingen kunde låta bli att respektera en sådan person. Stundom winna menniskor ett yttre sken af respekt och underdånighet genom ett öfwermodigt tyranni, men den som will regera sina undersåtars **hjertan** måste försöka andra sätt och medel.

Wår Herre Jesus utwecklade detta för några, som önskade dela hans tron. Han kallade dem till sig och sade till dem: "I weten att de som anses wara folkens furstar herska öfwer dem, och deras store hafwa makt öfwer dem. Men så skall det icke wara bland eder, utan hwilken som will blifwa stor bland eder, han skall wara eder tjenare, och hwilken som will blifwa främst ibland eder, han skall wara allas dräng. Ty äfwen Menniskosonen har icke kommit för att låta tjena sig, utan för att tjena och gifwa sitt lif till lösen för många" (Mark. 10: 42—45).

Från mensklig synpunkt regerar endast den menniska, som är i stånd att utöfwa herrawälde öfwer dem omkring henne. Från gudomlig synpunkt är den själ, som tjenar,

just den själ, som regerar. Icke den som fordrar mest får denna inre kröning, utan den som utgifwer mest.

Hwilket mera storartadt konungawälde kan man wäl tänka sig, än det som Kristus sätter framför oß i sin bergspredikan? "Men jag säger eder att J icke skolen motstå den som är ond; utan om någon slår dig på det högra kindbenet, så wänd honom ock det andra till; och om någon will gå till rätta med dig och taga din lifklädnad från dig, så låt honom få manteln med; och om någon twingar dig en mil, så gå twå med honom." Wisserligen är det endast den själ, som står i förtrolig gemenskap med Gud, hwilken kan uppstiga på en herskaretron lik denna!

Men detta är dock wår bestämmelse. Wi äro skapade för detta ändamål. Wi äro födda af en konungslig slägt och äro arfwingar till detta outsägligt härliga rike; wi äro "Guds arfwingar och Kristi medarfwingar."

O, att wi kunde hafwa detta klart för oß, och kunde i hwarje handling af tjenande eller uppoffring, som wi må finna oß påkallade att göra, se ett steg uppåt på den wäg, som leder oß till wårt rike och wår tron! Jag menar detta i mycket praktiska afseenden. Jag menar att de simpla tjensterna i wårt dagliga lif och de små uppoffringar, som hwarje dag ställer på oß, skola blifwa, om de troget uppfyllas, werkliga trappsteg eller pinnar i den stege, medelst hwilken wi uppstiga till wåra troner. Jag menar att om wi äro trogna i de "ringa tingen," som tillhöra wårt jordiska rike, så skola wi sättas öfwer "mycket" i det himmelska riket. Den som följer Kristus i tjenandet och i lidandet skall regera med honom i det höga själfuppoffrandets härlighet och blifwa den "främste" i hans kärleks gudomliga rike samt äfwen, wid hans återkomst för att upprätta sitt yttre rike här på jorden, få

regera med honom öfwer folken. Wißte man detta, hwem skulle då wilja tweka att "wända det andra kindbenet till," då man med detta wändande kunde winna ett rike och få en tron?

Josef war en bild af allt detta. I slafweri och fängelse regerade han såsom en konung likaså sant som då han satt med Farao på hans tron eller åkte i Faraos wagn. (Se 1 Mos. 39: 6, 22, 23). Han blef den förste genom att wara den minste, den främste genom att wara allas tjenare.

Kära läsare, regerar du efter detta mönster och i detta slags rike? Är du den förste i ditt hems lilla werld eller i kyrkan eller i sällskapskretsen genom att der wara den minste, och är du den främste genom att wara allas tjenare? Om icke, så är ditt rike icke Kristi rike och din tron är icke en som du delar med honom.

Att inträngа i detta inre rikes hemligheter och att bli'wa delaktig af deß himmelska kraft är ingen blott inbillad seger, ingen blott föreställd öfwerhöghet, utan det är ett werkligt och werksamt regerande, som skall komma dig att höjas i sann öfwerlägsenhet öfwer werlden och de ting, som äro i werlden, och att wandra genom henne oberörd och oberoende af deß leende och af deß hån samt bo på ett område af himmelsk frid och himmelsk triumf, sådana som jorden aldrig kan gifwa ej heller taga bort. "Ty Guds rike består icke i ord, utan i kraft." Det är icke ett tal, utan det är ett **sakförhållande**, och de som äro i detta rike och inse sin konungawärdighet bewisa det genom sitt regerande.

Men måhända säger du: "Huru kan jag inkomma i detta rike, om jag icke redan är uti det?" Låt Herren sjelf swara dig: "I den stunden gingo lärjungarne till Jesus

och sade: 'Hwilken är wäl störst i himmelriket?' Och han kallade till sig ett barn och ställde det midt ibland dem och sade: 'Sannerligen säger jag eder: Utan att I omwänden eder och warden såsom barnen, skolen I alls icke inkomma i himmelriket. Hwilken som nu så ödmjukar sig som detta barn, han är den störste i himmelriket" (Matt. 18: 1—4).

Det är ett rike af barnahjertan — och endast de som hafwa sådana kunna komma derin. Att wara ett litet barn betyder helt enkelt att **wara** ett sådant. Jag kan icke bättre beskrifwa det än så. Wi hafwa alla lärt känna små barn i wårt lif och hafwa fröjdat oß öfwer deras rättframhet, deras förtroende för andra, deras glädtiga sorglöshet och deras owilkorliga lydnad mot dem som hafwa öfwerinseendet öfwer dem. Och att wara den störste i detta gudomliga rike betyder att hafwa det mesta möjliga af detta ärliga ömma, förtroendefulla, sjelfförgätande, lydiga barnahjertat. "Icke skall hwar och en inkomma i himmelriket, som säger till mig: 'Herre, Herre!' utan den som gör min Faders wilja, som är i himmelen" (Matt. 7: 21).

Det är icke **att säga,** utan **att göra,** som hjelper oß här. Wi måste wara barn, annars kunna wi icke sitta på barnets tron. Och att wara ett barn innebär att göra Fadrens wilja, emedan sjelfwa det wäsentliga i sann barndom är lydnadens ande, förenad med förtröstans ande.

Blif alltså ett litet barn genom att aflägga all din storhet, allt ditt sjelfberoende, all din sjelftillit, all din wisdom och all din starkhet samt genom att samtycka till att dö från ditt sjelf-lif och att blifwa född på nytt till Guds rike. Den enda wägen att komma ut från det ena

lifwet och in i det andra är att **dö** från det ena och att **födas** in i det andra. Det är den gamla historien, återupprepad så ofta och på så många olika sätt: **igenom död till lif.** Dö derför, på det att du må lefwa! Förlora ditt eget lif, på det att du må finna Kristi lif! Kålmasken kan inträda i fjärilens rike endast genom att dö från deß kålmaskslif och framträda ny genom fjärilens uppståndelselif. Och just på samma sätt kunna wi inträda i Guds rike endast genom att dö från sjelfwets rike och framträda i Kristi uppståndelselif. Låt derför allting fara, som tillhör det blotta naturliga: alla dina egna föreställningar, planer, wägar och tankar, och antag i stället Guds planer, wägar och tankar. Fortfar dermed troget och uthålligt, och du skall till slut komma dertill, att du sitter på hans tron och regerar med honom i ett inre rike, som skall "krossa och göra slut på alla andra och sjelft bestå till ewig tid."

Det fins ingen annan wäg. Detta rike kan man icke inkomma uti genom pomp och stat, storhet och styrka, utan genom ringhet, hjelplöshet, barnslighet, dibarnstillstånd och död. Den som ödmjukar sig sjelf, och endast den, skall blifwa upphöjd der; och till att uppstiga på tronen med Kristus fordras först att wi hafwa följt honom i lidande, förlust och korsfästelse. Om wi uthärda, lida med honom, så skola wi ock regera med honom. Icke såsom en godtycklig lön för wårt lidande, utan såsom i sjelfwa sakens natur ett resultat deraf, att wi följt honom. Kristi förlust bringar nödwändigt med sig Kristi winst, Kristi död för med sig Kristi uppståndelse, och att följa honom i förnyelsen skall säkert och oundwikligt föra den själ, som följer honom, till hans krona och hans tron.

En klar bildlig framställning af detta kungliga rike gifwer en liten berättelse:

En liten gosse från ett barnhem i England hade wågat sitt lif för att rädda en af sina kamrater, och Englands drottning hade sändt honom en medalj, som genom en af Englands grefwar skulle öfwerlemnas till honom. Den lille gossen leddes fram af en af sina kamrater för att mottaga belöningen, ty han war blyg och rädd och försökte komma undan.

"Det fins en ära," sade grefwen, då han under djup rörelse fäste medaljen på gossen, "en ära som tillhör framgångsrike statsmän, krigare och lagmän, men den ära, som kommer af ett sig sjelf förglömmande räddande af andras lif, är en all annan öfwerträffande ära, och denna är den underbara ära, som denne gosse wunnit. Han kastade sig i strömmen och delade en drunknande gosses fara, och den lilla handen — se på henne blott, der han stöder sig med henne mot bordet! — kom ut derur, hållande den räddade."

Se, der war en tolf års gosse, som böjde en hel församling af wuxna personer framför sig. Hwarför war det som han kunde gripa tusendens hjertan, fasthålla dem och komma dem att för en stund bliswa honom hyllande medlemmar af hans rike?

Jo, han hade efter sitt mått warit lik Kristus i hans ande af sjelfförsakelse och sjelfuppoffring för andra. Kristus i sin sjelfuppoffring framställes och tillbedes såsom "Lammet, som är slagtadt," och derför är han öfwer hjertan den mäktigaste Konung, som werlden någonsin wetat af, och alla som äro delaktiga af hans ande dela hans rike och hans tron.

Men hwad är Guds rike annat än Guds regering?

Och hwad är Guds regering annat än Guds wilja? Derför, när wi bedja: "Ske din wilja, såsom i himmelen så ock på jorden!" så hafwa wi widrört hela hemligheten.

En hord med wildar kunna genom sin blotta råa styrka besegra ett civiliseradt rike, men om de wille besegra deß civilisation, så kunde de göra detta endast genom att underkasta sig deß herrawälde. På samma sätt är det med himmelriket. Det gifwer sin spira endast åt den som lyder deß lagar. "Den som öfwerwinner, honom skall jag gifwa att sitta med mig på min tron, såsom ock jag har öfwerwunnit och sitter med min Fader på hans tron" (Upp. 3: 21).

"Den regerar alltid som håller med Gud," säger en gammal författare. Och åter: "Den som fullkomligt antager Guds wilja innehar ett beständigt rike."

Regerar du på detta sätt och i detta slags rike?

Är du den främste genom att wara allas tjenare?

Är du konung öfwer dina omständigheter eller regera de öfwer dig?

Triumferar du öfwer dina frestelser, eller triumfera de öfwer dig?

Kan du sitta på en inre tron midt i yttre nederlag och förlust?

Kan du segra genom att gifwa efter och blifwa den förste genom att wara den minste?

Kan du swara "ja" på alla dessa frågor, så har du inkommit i detta rike; och hurudan din yttre lott än må wara, och huru menniskor än må anse dig, så är du sannerligen i sjelfwa werket en sådan, om hwilken Herren säger: "Han skall kallas stor i himmelriket."

(Slut.)

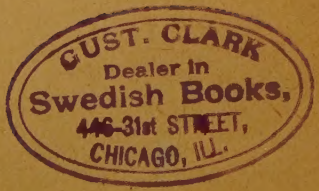
GUST. CLARK
Dealer in
Swedish Books,
446-31st STREET,
CHICAGO, ILL.